40 JAAR VOETBAL in NED: INDIË

1894 1934

UITGEVER: **W. BERRETTY** SOEKABOEMI

MERBABOE
KOELINRICHTINGEN
GROENTEN-
MELKDISTRIBUTEURS

En ce monde il se fait
l'un l'autre secourir

(Uit de Fabels van La Fontaine)

Voetbal is bij uitstek team-work.
In hooger verband is dat ook het denkbeeld om in dezen tijd het spel dienstbaar te maken aan het verleenen van steun aan werkloozen.
Mocht het spel gespeeld kunnen worden op een dag als b.v. 31 Augustus, dan zou het tevens uiting kunnen zijn van team-work in hoogste verband, n.l. nationale samenwerking.

Tjipanas,
Dec. 33.

de Jonge

Wie eenmaal zelf voetbalde, blijft voelen voor dat spel. Ook al was, zooals bij ondergeteekende, het enthousiasme, waarmee — eerst op dorpsche en steedsche velden in den Hollandschen winter, later op de aloon-aloon in Java's binnenland — gespeeld werd, aanmerkelijk grooter dan het behaalde succes. Want voetbal sleept mee, het eischt inspanning en samenspel; het leert „braef stant" te houden waar het moet. Het kan dat blijven doen. Mits het als zelf te spelen spel slechts blijve zonder overdrijving ten koste van ernstig werk, zonder winstbejag, zonder beuzelachtig gekibbel. En als kijkspel, zonder verwording tot al dan niet internationaal georganiseerde unfaire vechtpartijen, tot bron van belachelijke vereering en tot massaal antagonisme.

In ons Indië is gezonde groei mogelijk. En voetbal voor een liefdadig doel kan voor die ontwikkeling goed zijn; het is geen slechte gedachte dit algemeen gewild volksspel een enkelen keer in te zetten als middel tot leniging van algemeen gevoelden maatschappelijken nood.

J. W. Meyer Ranneft

VICE-PRESIDENT VAN DEN
RAAD VAN NED.-INDIË

1901. — De huidige Vice-President van Indië's hoogste College, den Raad van Indië, (×) te midden van zijn makkers, toen „de jongenskiel nog om hun schouders gleed". (Heemsteedsche Voetbalclub.)

H. C. Zentgraaff
Directeur-Hoofdredacteur van De Java Bode

DE VOETBALDAG VAN INDIË

Er zijn vele wegen die naar Rome leiden, en talrijk zijn de methoden welke men toepast tot leniging van maatschappelijken nood.

Men danst er voor, men dineert er voor, men drinkt er voor ...... soms zeer veel, naar het bekende chanson:

„C'est pour les pauvres que nous mangeons,
Que nous buvons comme des cochons.
A nous les bonnes indigestions:
C'est pour les pauvres ......!"

Op hooger plan staat hulpbetoon door middel van de Sport, en het is met ingenomenheid, dat wij melding maken van het plan, heel Indië op een dag te doen voetballen ten bate der Werkloozen.

De gedachte heeft het aantrekkelijke der originaliteit. Niet omdat de voetballers voor de eerste maal op het terrein komen, gedreven door de neiging, mee te helpen aan leniging van maatschappelijken nood.

Men weet beter, en ook in dit opzicht heeft de Indische Voetbalsport zich welhaast eene traditie gevormd. De Voetbalwereld nam de idee reeds over.

De originaliteit is deze: heel Indië op te wekken tot het houden van bijzondere wedstrijden op een en denzelfden dag.

Wij zijn ervan overtuigd, dat dit plan zal slagen. Voetbal-enthousiasme, verbonden met eene zoo mooie uiting van sociaal gevoel, zal allerwegen in dezen Archipel de Voetballers en de voetbalvrienden, en de vrienden dier vrienden, doen opkomen, en het zal een dag worden welke belangrijke bedragen zal opleveren voor het goede doel.

Opwekking tot deelneming op groote schaal is wel haast onnoodig bij een plan, dat zoo spreekt tot het hart der sportmenschen .... en der niet-sportmenschen. Tot aller hart!

Toch mocht dit inleidende woord niet achterwege blijven, en het zij — vermoedelijk ten overvloede — eene aansporing aan allen tot eene demonstratie van sportiviteit, tevens van goed-socialen zin, waarvan de herinnering nog lang in Indië moge blijven hangen.

Zentgraaff

)E NED. IND. VOETBAL BOND

STEMT IN MET DE IDEE:

„EEN VOETBALDAG VOOR INDIË"

Het was met het Stedentournooi te Bandoeng (Juni 1933), toen de uitgever van dit boek op de Alg. :rg. van den Ned.-Ind. Voetbal Bond naar voren bracht, dat de voetbalwereld in Nederlandsch-Indië nog er veel zou kunnen doen voor het lenigen van den nood der werkloozen.

In de eerste plaats, omdat hij weet, dat daar geen voetbalclub in Nederlandsch-Indië is, die zich niet arne beschikbaar stelt als er een beroep wordt gedaan op het bestuur om een of ander liefdadig doel te steu- :n; in de tweede plaats, omdat er geen speler is, die niet bereid is een middag een goede partij voetbal te elen, als hij weet arme drommels daarmede uit den nood te helpen; in de derde plaats, omdat het publiek n allen tijde in groote drommen opkomt als voor een goed doel een goede wedstrijd wordt gespeeld.

Wij brachten het denkbeeld dan ook voor bij den N. I. Voetbal Bond, de organisatie, die voetbal- :dstrijden op groote schaal over geheel Indië op een en denzelfden dag voor een liefdadig doel in elkaar zou ınnen zetten en die een golf van enthousiasme daarvoor over spelers en publiek zou kunnen doen gaan.

Ziet hier het resultaat van het initiatief, vastgelegd in een schrijven van het Bestuur van den N. I. V. B. n het Centraal Comité voor Steun aan werkloozen:

Soerabaja, 14 September 1933.

Aan het Centraal Comité voor
Steun aan Werkloozen.
Secretariaat: Lombokweg 39.
Batavia-Centrum.

WelEdele Heeren,

Het zal U wellicht bekend zijn, dat reeds meerdere malen de „Voetbalsport" zich in dienst gesteld heeft van „maatschappelijk hulpbetoon" door het uitschrijven van bijzondere wedstrijden, dan wel door bepaalde percentages van wedstrijden te besteden ten bate van de algemeen heerschende „werkloosheid" in Ned.-Indië.

Echter waren deze bijdragen uit den aard der zaak betrekkelijk gering, en heeft daarom de Nederlandsch-Indische Voetbalbond besloten, om het initiatief te nemen, *) teneinde in den kortst mogelijken tijd een zoo groot mogelijk bedrag bijeen te kunnen brengen, om het streven van Uw Comité krachtdadig te steunen.

Wij mogen — indien alles kan worden afgewerkt zooals ons Bestuur zich dat voorstelt, en wijde faciliteiten, welke wij van bepaalde lichamen verwachten, verkrijgen — wel rekenen op een bedrag van *f* 15.000.— tot *f* 20.000.—, dat wij ineens zullen kunnen afdragen, en vonden het daarom wel de moeite waard, Uw Comité van ons voornemen in kennis te stellen, en waar noodig Uwe medewerking te verzoeken.

Het door ons opgezette plan is als volgt:

Op één en denzelfden dag zullen voetbalwedstrijden worden gehouden in

Batavia	—	Soerabaja,
Bandoeng	—	Semarang,
Buitenzorg	—	Soekaboemi,
Garoet	—	Tegal,
Djokja	—	Madioen,
Blitar	—	Malang,

---

*) Een onjuistheid van Notaris Van Buuren. Dit initiatief is van den Uitgever van dit boek. (Zie notulen Alg. Verg. N. I. V. B. — Bandoeng Juni 1933, ons dummynummer van denzelfden datum, en onzen „40 Jaar Voetbal-in-Indië-beker", welke tropee eveneens op dien datum den N. I. V. B. werd overhandigd voor „De Voetbaldag van Indië".

---

en wel in dezen zin, dat uit elke plaats de nummers 1 en 2 der eerste klasse competitie van het vorig seizoen de gelijke nummers ontmoeten uit de eerste klasse competitie van de daarachter vermelde plaats. Door loting zal worden bepaald, waar de wedstrijden tusschen resp. de nummers 1 en de nummers 2 zullen worden gespeeld, zoodat wij dus bijv. zouden kunnen krijgen, dat te

BATAVIA spelen de nummers 1 (kampioenen) van Batavia en Soerabaja. en te
SOERABAJA op den zelfden dag spelen de nummers 2 van Batavia en Soerabaja.

Voorts is het de bedoeling, om zoo niet algeheele vrijstelling te krijgen van bepaalde betalingen, op deze uitgaven eene belangrijke reductie (bijv. bij den dienst der S. S. — K. P. M. — hotels — belastingen, enz.) te verzoeken.

Overigens zal het geheele saldo volledig aan Uw Comité worden afgedragen, zonder eenigen aftrek zijdens den N. I. V. B. voor administratie of als commissie voor de werkzaamheden, door den N. I. V. B. in deze verricht.

Het zal ons Bestuur aangenaam zijn van U te mogen vernemen, of Uw Comité zoodanig sympathiek staat tegenover deze idee, dat ons Bestuur, zoo noodig, voor eventueele medewerking Uwerzijds, een beroep op intermediair bij U zou mogen doen.

Hoogachtend,
Namens het Bestuur N. I. V. B.
De Voorzitter.

(w.g.) Notaris.
W. VAN BUUREN

Sedert dien is er eenige wrijving ontstaan in den N. I. V. B.

Een geschil, dat uit den aard der zaak buiten de bemoeienis van den samensteller van dit werk ligt. Waarover hij geen oordeel kan en mag uitspreken.

Maar ten aanzien waarvan hij wel een suggestie wil doen.

Een voorstel tot het sluiten van een wapenstilstand.

Om der wille van hen, die in nood verkeeren.

Om der wille van hen, die in hun goede dagen wellicht zoo dikwijls de voetbalsport hebben gesteund en die thans, geslagen door de depressie, niet meer verder kunnen.

Laten wij het daartoe leiden, dat de wedstrijden, zooals zij door het bestuur van den N. I. V. B. in het bovenstaande schrijven zijn gesuggereerd, voortgang vinden.

Laat de strijdbijl voor een korte spanne tijds begraven zijn en laat op een bepaalden dag de bloem van voetballend Indië zich eensgezind achter den bal scharen, opdat de voetbalsport in Nederlandsch-Indië kan toonen wat zij vermag op het gebied van geld bij elkaar tooveren als het erom gaat een goed doel te steunen!

Laat de nood van derden, de tweespalt op den achtergrond stellen!

Opdat er geen TWINTIG, maar DERTIG duizend gulden binnen komt!

Als de triomf van eensgezindheid!

Soekaboemi 20 Nov. 1933

DE UITGEVER

Het Centraal Comité voor Steun aan Werkloozen, stemt van harte in met dit plan en spreekt de hoop uit, dat het verwezenlijkt moge worden.

Het Cent.-Comité voor Steun aan Werkloozen

Het idee om wáár mogelijk, over héél Indië op een zelfden dag, voetbalwedstrijden te houden voor de Werkloozen, lijkt mij een alleszins sympathiek en uitvoerbaar plan.

D. de HOOG
Voorzitter van het Indo Eurp. Verbond.

. . . . . dat wanneer ieder medewerkt, de op deze wijze te verkrijgen baten een belangrijk bedrag zullen beloopen en duizenden door geheel Indië naar het voetbalveld zullen toestroomen.

Mr. FRUIN,
Voorzitter der Vaderlandsche-Club.

Lid van den Raad
van Nederlandsch Indië

SPORT IN DIENST DER LIEFDADIGHEID

KALI-BESAR-ELFTAL

DAT HET KAN, BEWIJZEN DE RESULTATEN, WELKE DE BATAVIASCHE VETERANEN BEHAALDEN IN HUN ONDERLINGE VOETBALWEDSTRIJDEN, DIE ZEVENHONDERD GULDEN BATIG SALDO BIJEENBRACHTEN.

COMITÉ:

M. L. F. BAJETTO, Generaal-Majoor.
IR. E. A. VOORNEMAN, Burgemeester van Batavia.
G.F. DE BRUYN KOPS, Hoofdinspecteur. Hoofd van den dienst der In- en en Uitvoerrechten en Accynzen.
MEVROUW D. HILTERMANN.
MEVROUW C. KOOT.
H. E. VEENSTRA, Voorzitter V. B. O.
J. G. TOOROP, Inspecteur Pandhuisdienst.
A. P. VAN LINGEN, Werktuigkundige K.P.M. (lid tevens penningmeester)
K. IJFF, Boekhoudkundig ambtenaar 1e klasse b/d Generale Thesaurie.

Jan Hoen
Wiechert Schneider
Van Gelderen Liebert Van Overeem
De Jong Mr. M. G. Hoekstra Mr. J. A. L. Lebbe Nagel Delwig

●

Bertels Hilterman Hoogerzeil Hofstee Knoch
Kuiper Maureau Ong Hok Lan
Teunissen Brand
De Priester

DOCTOREN-ELFTAL

Wamsteker
Mr. Ritman Mr. Romswinkel
De Nys Mr. Uffelie Mr. Kryger
Van Herwerden IJff Bosveld Knaap Niels

FINANCIËN-ELFTAL

●

Landouw De Bruyn De Nijs BiK Toorop Mr. Van Kesteren
Van Schagen Augustijn Hoorn
De Looper Leemkoel
Görs

PANDHUIS-ELFTAL

UITSLAGEN DER OP 29 JULI jl. GESPEELDE WEDSTRIJDEN

PANDHUIS – FINANCIËN	2 – 4
DOCTOREN – KALI-BESAR	2 – 1

FINALE:

DOCTOREN – FINANCIËN	0 – 1

FINANCIËN KAMPIOEN

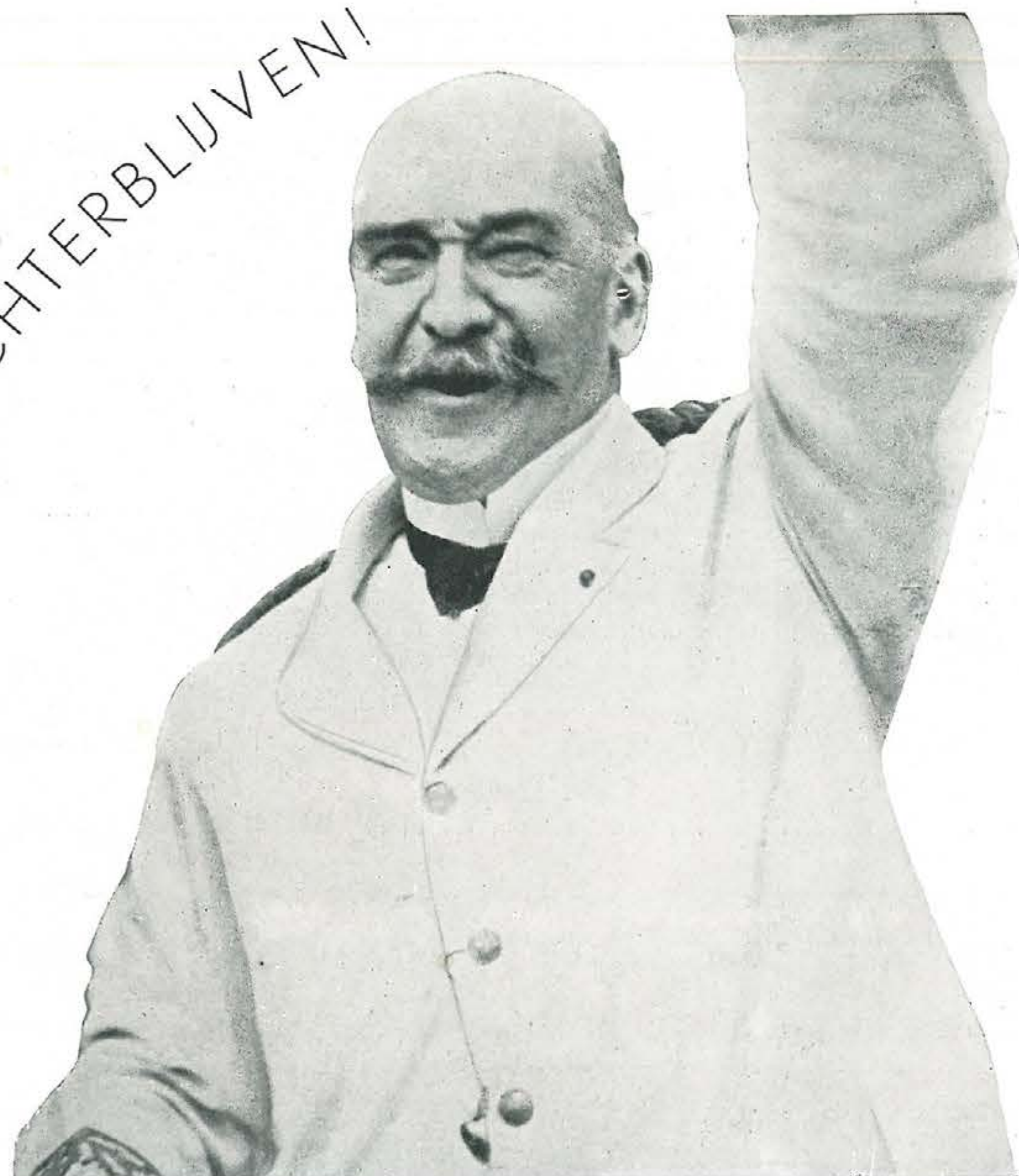

EN WIJ ZULLEN NIET ACHTERBLIJVEN!

Inspireerende woorden van een oud-Landvoogd. In vele opzichten even inspireerend als het „Ende desespereert niet!" van J. Pz. Coen.

Woorden, die een natie opzweepen om alles te bereiken wat bereikt kan worden.
Woorden, die ook elk onderdeel van de natie beroeren, weerslag vinden in elke sociale uiting van de natie.

„En wij zullen niet achterblijven!"

Ook niet in de sport.

Ook niet als het erop aan komt de sport te stellen in dienst van de liefdadigheid!

Wij hebben het trouwens nooit gedaan en zullen het ook straks, wanneer er een algemeen beroep op ons wordt gedaan, waar maken, dat „WIJ ZULLEN NIET ACHTERBLIJVEN!"

DUS VOORWAARTS: NAAR HET VOETBALVELD!!

Captain van dit elftal was niemand anders dan Gouverneur Schnitzler (zie X) toentertijd nog Controleur van Rembang

L. G. C. A. v/d Hoek
wnd. Gouverneur van
West-Java

Een troepje jongens, een bal en een vrij plaatsje - desnoods een straat - en het spel kan beginnen.

Dit beeld, overal ter wereld bekend, kan men ook in Indië in bijna elke kampong tot diep in de binnenlanden, terugvinden.

Met de eigenlijke voetbalsport heeft dit weinig te maken, maar toch groeit daar de „bibit" op voor de ontelbare clubs, die overal, zelfs in kleine plaatsjes, worden aangetroffen en waar deze sport wel volgens de regels beoefend wordt, al laat de kwaliteit van het spel, door gebrek aan leiding en aan training dan ook dikwijls nog te wenschen over.

Dat het voetbalspel hier in betrekkelijk korten tijd onder alle rassen zoo populair geworden is en in verschillende deelen van dit eilandenrijk voorkomende behendigheidsspelen zelfs verdrongen heeft, is niet alleen omdat het voor de vlugge en lenige bewoners van onzen Archipel zoo uitermate geschikt is, maar mede omdat algemeen wordt ingezien, dat dit spel zoovele goede eigenschappen aankweekt.

De ontwikkeling van het lichaam toch speelt in onzen tijd een zeer voorname rol.

„Der Leib ist heilig weil ihm die höchste Mission anvertraut ist den Geist zu symbolisieren . ."

Zonder gezond en sterk lichaam geen levensvreugde, geen werkkracht.

Van dit standpunt uit bezien is de sport in het algemeen - en voetbal in het bijzonder - een middel om ook tot hooger moreele en geestelijke ontwikkeling te komen, voor de jeugd bovendien beter en gezonder dan de politiek, waartoe zij zich in deze gewesten dikwijls reeds aangetrokken voelt op een leeftijd, waarop elders daaraan nog in de verste verte niet gedacht wordt.

v. d. Hoek.

H. Mulder,
r.-HfdRd. Nieuws van den Dag v. N.I.

DE PERS EN DE SPORT

Wat de Pers zooal voor de sport doet en heeft gedaan?

Bijna had ik er uitgeflapt: veel te veel. Louter uit ergernis over het gebrek aan juiste verhouding in de aandacht welke de pers aan de sport en aan andere belangrijke levensverschijnselen schenkt.

Bijna had ik het er uitgeflapt, maar ik mag niet onbillijk zijn.

Dat sport haar ontaardings-uitloopers heeft, kan zij per saldo niet helpen, en . . het zal alweer de Pers moeten zijn die meehelpt, kràchtig meehelpt de verkeerde uitwassen en de overdrijving, radicaal uit te roeien en te weren.

Daar is b.v. de schaak-sport, waarvoor speciaal de Indische pers krachtig in de weer is geweest, in de vlak hter ons liggende jaren.

De Indische dagblad-pers hoeft dat tegenwoordig feitelijk niet meer te doen.

Overal in alle voorname steden en stadjes van Indië treft ge schaakclubs aan, en er is een organisatie e al die clubs en vereenigingen overkapt en men heeft een eigen pers, een eigen orgaan.

Zoo heeft de Indische dagblad-pers zichzelf feitelijk voor dezen sport-tak verder onnoodig gemaakt.

Men kan zich zelf helpen, zóó krachtig is door pers-hulp die sport, welke wij van meet af aan zagen ›komen, van lieverlee in Indië geworden.

De voetbal-sport! Hoe hebben de goede sportverslagen in de Indische bladen niet geleidelijk-aan : belangstelling gewekt en gaande gehouden.

Waar zijn de velden die geen tribunes hebben? Vroeger stond men „langs het lijntje".

Hier in Indië in de brandende zon, ginds in Holland stampvoetend en blauwbekkend van de kou!

De biljart-sport, — ik doe maar enkele grepen uit de vele sport-afdeelingen — hoe zeer ervaart zij in deze agen de aandacht en belangstelling der pers!

Een aandacht en een belangstelling, die daardoor overgedragen wordt op het publiek, dat in grooten etale tegenwoordig de demonstraties en wedstrijden, nu eens niet op het groene veld maar op het groene ıken, met gespannen aandacht volgt.

De pers is begonnen met zich voor de sport te interesseeren. Eerst liet zij de sport niet los, thans laat e sport haar niet meer los.

Er zijn wisselwerkingen tusschen die beiden ontstaan. Wisselwerkingen en . . . . wisselbekers.

De wisselbeker vanwege de wisselwerking!

De eerste is, ik weet het uit ervaring, misschien wel het meest welkome effect geweest!

In elk geval blijkt er uit *dat* en *hoe* de pers voor de sport zorgt. En dat gaarne *blijft* doen.

Sport brengt opgewektheid onder het opkomend geslacht, en goede verstandhouding. Zij bindt ook de oude-en saam en is een macht in de moderne samenleving geworden, die, moge zij al hare schaduwzijde hebben, och ontzaglijk veel goeds heeft gesticht en blijft stichten.

De sport is een maatschappelijk verschijnsel en als zoodanig alle aandacht en toewijding der Pers waard.

M.

DISCIPLINE

DE GRONDSLAG VAN HET LEGER

OOK DE GRONDSLAG VAN DE SPORT!

Toen de uitgever van dit boek mij dan ook om een korte inleiding tot dit werk vroeg, heb ik geen oogenblik geaarzeld deze te geven.

Zelf oud-voetballer, heeft de voetbalsport steeds een plaats in mijn hart gehouden. En op lateren leeftijd ben ik naast de sportieve beteekenis ervan, ook de sociale beteekenis gaan beseffen. Heb ik ingezien, hoe deze sport niet alleen de spieren staalt en het uithoudingsvermogen doet toenemen, maar hoe zij ook het karakter vormt.

Hoe de discipline ertoe leidt, dat men, wanneer het voor een groot doel noodzakelijk is, eigen persoonlijkheid weet ondergeschikt te maken aan de belangen van het algemeen. Dat men zich weet in te passen in een geheel! Dat het egoïsme plaats maakt voor een gevoel van saamhoorigheid, van kameraadschap.

In onze jeugdjaren was dat groote doel dikwijls om de eigen club tot een overwinning te voeren, door berekend samenspel.

In onze latere jaren, reikt dit doel meestal verder.

En dan is de grondslag van onze sport-opvoeding ons van zooveel nut.

Dan weten wij dat wij niet alles op eigen houtje kunnen doen, maar ons aan het geheel hebben aan te passen om onze club het winnende punt te kunnen laten maken.

Dan komt ook de d i s c i p l i n e, die wij in onze jeugdjaren leerden, ons te pas!

Dan kunnen wij een bevel gehoorzamen, omdat wij weten, dat dit ter bereiking van ons uiteindelijk doel noodzakelijk is.

Dan hebben wij geleerd naar het inzicht van een leider te handelen.

Dan hebben wij het vertrouwen, dat dit inzicht dikwijls juist is en dat wij, ook al hebben wij een tegenovergestelde meening, moeten beginnen om der wille van het spel dit inzicht te accepteeren.

Later kunnen wij er nog eens over praten.

Maar wij moeten b e g i n n e n te gehoorzamen!

Dit gevoel van saamhoorigheid, deze discipline, van zoovéél nut in ons verder leven, leert ons de voetbalsport, welke daarom in beteekenis verre uitgaat boven het zuiver sportieve element dat erin besloten ligt.

De voetbalsport, geoefend onder goede leiding, voedt ons op tot nuttige leden der maatschappij, met k r a c h t i g s a a m h o o r i g h e i d s g e v o e l.

En daaròm kan zij niet genoeg worden aangemoedigd!

Generaal-Majoor der Inf.

J. H. Ritman,
Hoofdred. Bat. Nieuwsblad.

Is er verband tusschen voetbalcapaciteiten en bestuursgaven?

De portretten van drie gouverneurs en een resident kunnen antwoord op deze vraag geven.

Er zijn, — dit geldt voor elk vak — B. B.-ambtenaren èn B. B.-ambtenaren, doch van dit viertal mag men zonder vrees voor tegenspraak vaststellen, dat ze behooren tot de uitstekenden van hun corps. Trouwens: niemand minder dan de B. B.-ambtenaar Dr. Meijer Ranneft, thans vice-president van den Raad van Indië, heeft in zijn jonge jaren een aardig partijtje voetbal „weggegeven". Pikante bizonderheid: hij was captain van een lager elftal van H. B. S., waarvan J. E. Stokvis toentertijd de bezielende voorzitter was. ....

Wie als voetballer iets bereiken zal, moet zijn: besluitvaardig, vlug van beweging — niet alleen vlug ter been! — niet bang voor een stoot of duw.

Maar hij moet bovendien zijn sportief, ridderlijk tegenover den tegenstander, en opgevoed in een geest van samenwerking met zijn elftalgenooten. Hij moet niet alleen een duidelijk besef hebben van hetgeen de Amerikanen „teamwork" noemen, neen, die arbeid en dat onderling verband moeten hem een tweede natuur worden.

En zijn dit verder nu niet uitgezochte kwaliteiten voor den man, die in Indië het Nederlandsche gezag vertegenwoordigt? Om het paradoxaal te zeggen: de goede B. B.-ambtenaar is de incarnatie van de beste eigenschappen van den voetballer!

Gouverneur Schnitzler van West-Java

Gouverneur Treur van Midden-Java

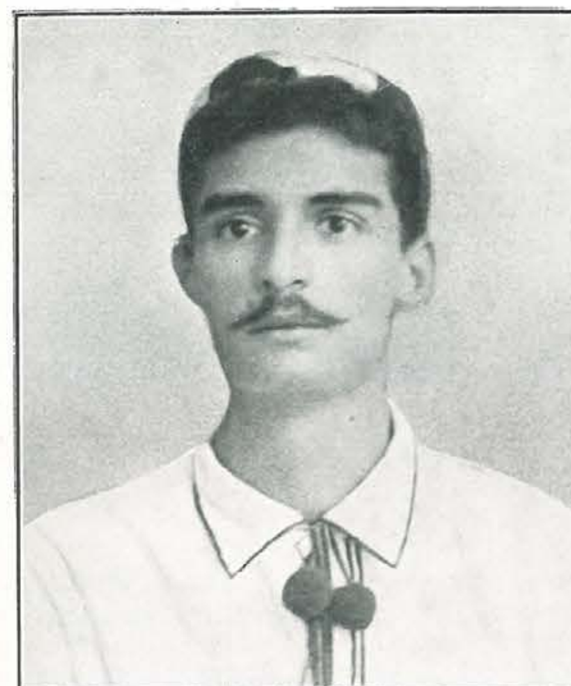

J. Bijleveld, Resident van Semarang, een der mede-oprichters van Go-Ahead Semarang.

Gouverneur Kuneman van Oost-Java

DE STICHTER
VAN HET
VOETBALSPEL
IN
NED.-INDIË
(1894)

JOHN EDGAR

DE OORSPRONG VAN HET VOETBALSPEL

Voetbal is al heel oud! In de grijze Oudheid reeds was het bekend en nog wordt het door de natuurvolken gespeeld, zooals bij de Maori's (N. Zeeland), de Faro-eilanders, de Fillippino's, de Polinesiërs, en........ bij de Eskimo's! De oude Grieken hebben een spel gekend, dat in den grond hetzelfde was als ons hedendaagsche voetbal. De Romeinen speelden een spel, het „Harpastum", waarbij het, evenals bij rugby geoorloofd was den bal met de handen te grijpen. Basil Kennett heeft dit in zijn „Romae antiquae notitia" beschreven, als „een groote bal, waarmede gespeeld werd en welke door de twee partijen getracht werd in elkaars doelnet te werpen". De Harpastum was een gymnastisch spel, hetgeen blijkbaar voornamelijk in afgesloten ruimtes gespeeld werd, bv. in de villa's. De werkelijke Romeinsche voetbal was plat en werd van den eenen kant van het veld naar den anderen getrapt, zoodat het wel bijzonder veel op ons huidige voetbal leek. Daarom neemt men algemeen aan, dat dit spel door de Romeinen naar Noord-Europa is gebracht.

Over het algemeen neemt men aan, dat Engeland het geboorteland is van het hedendaagsche voetbalspel, hoewel de Ieren beweren, dat het spel daar reeds langer dan 2000 jaar geleden gespeeld is. Dat zou dus nog voor de komst van de Romeinen in Engeland zijn geweest! In vroegere tijden werd het groote jaarfeest van den voetbal op den Donderdag voor Goede Vrijdag gehouden, hoewel men tegenwoordig niet meer kan verklaren welk verband en tusschen dien dag en het spel is geweest. De eerste maal wordt van voetbal melding gemaakt in 1175, in William Ritzstephen's „Geschiedenis van Londen". Daarin vertelt hij, hoe de jongemannen van de stad na den maaltijd het veld introkken, om het welbekende balspel van dien tijd te spelen.

In 1314 is het spel door Eduard II in de stad Londen verboden, wegens het vele geraas, dat het veroorzaakte. In 1365 heeft Eduard III het spel tegengegaan, omdat het een ernstige concurrent werd voor het zooveel nuttiger boogschieten. Zoowel Hendrik VIII, als Koningin Elisabeth waren tegenstanders van dit spel, omdat het zoo ruw was. Onder de Stuarts en de Georges heeft die ruwheid schijnbaar voortgeduurd. Sir Thomas Elyot bespreekt het in zijn boek „Boke named the Governor", dat in 1531 verscheen en vindt het daarin „beestachtig ruw en buitengewoon gewelddadig, waarbij verwondingen worden opgeloopen en waarbij niet zelden haat en wrok wordt opgewekt en onderhouden bij die daarvan het slachtoffer werden..........."

Stubbes heeft in zijn „Anatomy of Abuses" (1538) voetbal nog een „duivelachtig tijdverdrijf" genoemd. Zelfs zegt hij, dat het een spel is, „waaruit haat en nijd ontstaan en somtijds gevechten, moord en doodslag en groote bloedvergietingen zooals dagelijks wordt gedemonstreerd".

Eerst in de 19de eeuw is het spel door de betere klassen in Engeland ingevoerd, vóór dien tijd was voetbal meer een spel voor het volk! In den loop van de vorige eeuw zijn dan ook de eerste spelregels opgesteld. De ruwheid van het spel is feitelijk eerst in 1877 afgeschaft.

DE AFTRAP!

BELANGRIJK

MOMENT IN

HET SPEL! DUS

OOK VOOR „VEERTIG JAAR VOETBAL"

LKE midvoor die den aftrap doet, heeft — hij moge jong zijn of oud, — wel een „Zij" aan de lijn zitten, die zijn verrichtingen met méér interesse volgt dan die van de andere spelers. Die hem toejuicht en aanmoedigt. Wier heldere stem vanaf de tribune hem het noodige élan geeft den wedstrijd te spelen, wier oogen tintelen bij elken goeden doorbraak, die juicht bij den winnenden goal van zijn voet.

Ook ik heb een „Zij," die in dit belangrijke oogenblik met spanning het verloop van dézen wedstrijd tegemoet ziet. Die mij bij de voorbereiding ertoe heeft aangemoedigd, die mij hielp als het werk eens minder goed vlotte, die tot doorzetten aandrong, als ik ontijdig wilde rusten, die vertrouwde dat het winnende punt van mijn voet zou moeten komen .... die mij in den trainingstijd, welke aan dezen wedstrijd voorafging, (want het is voor mij een wedstrijd om het welslagen van deze uitgave te verzekeren), heeft gesteund en geholpen, met zoovele dingen, waarmede slechts een vrouw kan helpen.

.... Als alle voetbal-meisjes, bijt zij haar zakdoek stuk van opwinding, nu het spel in ernst gaat beginnen ....

Ik wil haar niet teleurstellen! Want mijn nederlaag zou háár teleurstelling zijn!
En dàt mag niet, daarvoor heeft zij te veel geholpen, te veel lief en leed in den tijd van voorbereiding met mij gedeeld. De aftrap moet dus dadelijk goed zijn. Met korte tikjes zal de bal gaan, zooals te voren berekend en voor iemand erop verdacht is, moet het 1 — 0 zijn.....

Kort vóór het beginsignaal krijg ik een idee ....

Ik zal dit boek opdragen aan „Zij" aan het lijntje, die zoo in spanning het verloop van dezen wedstrijd tegemoet ziet ....

Dit zij bij dezen gedaan.

„40 Jaar Voetbal in Indië" is opgedragen aan mijn Vrouw.

A. Beretty.

Soekaboemi 7 Mei 1934.

GOOD

THE

OLD

B OURGHELLES

V ERSTEEGH

C RASBORN

1903 - 1933

Het Bestuur van B.V.C. (1933), dat op zichzelf reeds een elftal vormt. V. l.n.r. de heeren: J. Pennarts, J. Zewald, C. Th. de Meyier, H.M. Cohen, W. L. A. van Galen, J.A.H. Crasborn (eerevoorzitter), J. Ch. Janssen, P. L. Jut de Bourghelles, (telt voor 2) J. Koenekoop, J. W. A. Dekker.

DE GESCHIEDENIS VAN B. V. C.

De oprichting van B. V. C. vond plaats op 25 September 1903 ten huize van den Heer Daan Prins, destijds wonende Koningsplein Zuid (het tegenwoordige gebouw van het Duitsche Consulaat-Generaal). De originеele oproep voor deze bijeenkomst vermeldt de volgende namen dér aanwezigen :

J. Adam,	M. Lantzius,
F. Boode,	D. F. W. Prins,
W. Bevan,	E. Schallenberg,
E. Dunlop,	A. R. Stoyle,
J. L. Hordijk,	J. F. Taylor,
P. L. Jut de Bourghelles,	E. Versteegh.
J. Kloos,	

Van bovengenoemden zijn onze eereleden P. L. Jut de Bourghelles en E. Versteegh nog tot op dit oogenblik lid der vereeniging.

Uit de notulen dier vergadering blijkt dat de volgende besluiten werden genomen :

Naam der vereeniging : Bataviasche Voetbal Club.

Bestuur :

President : E. Schallenberg.
Secretaris-penningmeester : P. L. Jut de Bourghelles.
Commissaris van Materiaal : F. Boode.
1e. aanvoerder : E. Versteegh.
2e. aanvoerder : D. F. W. Prins.

Contributie : *f* 1.25 per maand met een entree van *f* 5.—

Kleuren der Club : Wit Japansch hemd, met links op den zak een rood monogram van B. V. C. en een khaki-broek.

Clubvlag : Een witte doek met eveneens een rood monogram B. V. C. in het midden.

Speelveld : Koningsplein Zuid, tegenover Gang Holle.

Vergaderlokaal : ten huize van den Heer J. Kloos, Noordwijk, (het tegenwoordige gebouw van de Nederl. Handel-Maatschappij).

De eerste periode van ongeregeld voetbal slaan wij over, te meer omdat reeds vrij spoedig pogingen in het werk werden gesteld om een heusche competitie te spelen.

De competitie van het *Nieuws van den dag voor N.-I.* waaraan drie prijzen verbonden waren, een gouden, een verguld zilveren en een zilveren medaille, nam een aanvang in Juli 1904. De leiding dezer competitie werd opgedragen aan een comité bestaande uit de Heeren Luitenant Pufkus, president, P. L. Jut, secretaris, W. A. C. Ilgen, W. Scheurer en F. Willems, leden, terwijl een reglement bestaande uit slechts 5 artikelen in de hoogst noodige behoefte voorzag.

In deze competitie mocht het B. V. C. gelukken den derden prijs te bemachtigen met de volgende gedetailleerde uitslagen :

17 Juli 1904,	B. V. C. — Oliveo	3—3
24 „ „	B. V. C. — Vios	1—5
7 Augustus 1904,	Stovia — B. V. C.	1—2
14 „ „	Hercules — B. V. C.	1—2
21 „ „	B. V. C. — Stovia	2—0
28 „ „	B. V. C. — Hercules	2—0
4 September „	Oliveo — B. V. C.	2—0
14 „ „	Vios — B. V. C.	4—0

De eindstand in deze competitie was a. v.

	gesp.	gew.	gel.	verl.	p.	v. t.
Vios	8	7	0	1	14	35 — 5
Oliveo	8	6	1	1	13	26 — 7
B. V. C.	8	4	1	3	9	13 — 16
Hercules	8	2	0	6	4	10 — 25
Stovia	8	0	0	8	0	1 — 32

Het elftal, dat de eer van B. V. C. in deze competitie hoog hield, zag er als volgt uit :

C. Störmann
G. H. Theunissen, E. van Delden,
J. Adam, M. Lantzius, A. R. Stoyle,
D.A. de Vries Reilingh, P. L. Jut, E. Versteegh, A.J.D. Stewart, E. Schallenberg.

De competitie was uit een sportief oogpunt een succes geweest en de veroverde derde prijs had voor B. V. C. des te meer waarde omdat hij jarenlang slechts de eenige tropee zou zijn.

Intusschen zou deze *eerste* heusche voetbal-competitie niet zonder protesten verloopen. Vele oudvoetballers uit dien tijd zullen zich nog wel den wedstrijd tegen V. I. O. S. herinneren (gespeeld op het veld bij de Generaal Staal Laan te Meester Cornelis) toen V. I. O. S. een veel te lichten speelbal in het veld bracht. Er was haast niet mee te spelen, maar aangezien het reglement van den Nederl. Voetbal Bond, hetgeen door het Regelings-Comité voor deze competitie van kracht was verklaard, geen speciaal gewicht voor den bal voorschreef, verloor B. V. C. haar protest.

Vermelding verdient ook nog het feit, dat B. V. C. in deze competitie voor het eerst met hare geelzwarte jerseys speelde. De eigenaardige kleurencombinatie, vastgesteld in de oprichtingsvergadering, mocht zich trouwens slechts in een kort bestaan verheugen, want reeds in het reglement der club, dat in November 1903 werd vastgesteld, staat dat de kleuren der club zouden zijn : geel en zwart.

Tot tijd en wijle de bestelde jerseys zouden aankomen, werd gespeeld in een wit hemd met geelzwarte ceintuur.

Gelijk met het einde der competitie liep ook het eerste vereenigingsjaar af en met genoegen kon geconstateerd worden, dat het afgeloopen jaar zoo niet in alle dan toch in vele opzichten zeer voorspoedig was geweest. Er heerschte in de club een gezellige geest van pretmaken die, gelukkig of ongelukkig, net zooals met het noemen wil, op het tastbare succes nog langen tijd wel van invloed is geweest.

Zoo openbaarde zich bij de pretmakers al spoedig de lust om „naar buiten" te voetballen. Een klein krantenberichtje in een der plaatselijke bladen, dat er te Bandoeng ook zoo iets als gevoetbald werd, was voldoende om zich met die voetballers in verbinding te stellen tot het organiseeren van een tocht. En ziet, het trof wonderbaar, dat juist in dien tijd Bandoeng een voetballer herbergde van het zuiverste ras. n.l. E. E. A. Gobee, aan wien het hedendaagsche Bandoengsche voetbal ongetwijfeld zeer veel te danken heeft gehad. De onderhandelingen slaagden naar wensch en zoo toog met Paschen 1904 een clubje B. V. C.-ers naar Preanger's hoofdstad. De tocht er heen, het verblijf te Bandoeng, alwaar toevallig een fancy-fair gehouden werd en vooral ook de terugreis netjes in de 2e klasse met een 3e kl. kaartje, het waren voor de deelnemers onvergetelijke dagen van pret. Zoo tusschen de bedrijven door werd de Band. Voetbal Club met 4 — 0 geslagen. Het was maar goed dat B. V. C. zelf een bal van Batavia had medegebracht, want Bandoeng wilde met een eigengemaakt product spelen „patent Gobee" dat den vorm van een ei zeer nabij kwam.

Gespeeld werd op het terrein, waar tegenwoordig het gebouw van de Javasche Bank staat, terwijl Eddy Alting Siberg de linksbuiten-plaats voor Bandoeng bezette.

Bandoeng vroeg met Pinksteren om revanche en werd toen op het Koningsplein met 12 — 0 verslagen.

Behalve voetbal beoefende B. V. C. ook de edele cricketsport. Reeds in November 1903 vroeg een ter plaatse bestaande cricketcombinatie, waarvan de Heeren S. A. Schrewelius en H. L. Gerth van Wijk de leiders waren, om aansluiting bij de B. V. C. Het gebrek aan een goed oefenveld deed zich echter in die mate voelen, dat de cricketsport bij B. V. C. een bescheiden plaats in de club heeft ingenomen. Gespeeld werden 2 wedstrijden, beide tegen de *Batavia Cricket Club* op haar veld en beide met een negatief resultaat.

Het eerste vereenigingsjaar sloot met 42 leden, waarvan 32 werkende, 3 buiten- en 7 donateerende leden.

1906 met B. V. C. naar Buitenzorg. Op den voorgrond Versteegh en Kamperdijk

HET TWEEDE VEREENIGINGSJAAR.

De terreinkwestie. Dit was voor de jonge club langmerhand een levenskwestie geworden: de ondernding in het eerste jaar opgedaan, had geleerd dat inder behoorlijk clubhuis de Vereeniging niet kon oeien. Vandaar dat door het bestuur verschillende ogingen in het werk werden gesteld om B. V. C. in het zit te stellen van een vast stuk terrein op het Koningsein. Helaas bleef alle moeite vruchteloos.

●

HET DERDE VEREENIGINGSJAAR.

De plannen tot oprichting van een voetbalbond ımen vastere vormen aan. Het is onnoodig hier uit weiden over de beteekenis van dit feit. Tot nu toe ıd men steeds onder de leiding van een regelingsımité gespeeld en hoewel over het algemeen alles nogal ot van stapel liep, werd toch de behoefte aan een idend lichaam hoe langer hoe meer gevoeld.

Ter gelegenheid van de uitreiking der prijzen van : 1e kl. en 2e klas kampioenen werd besloten een costumeerden voetbalwedstrijd te organiseeren in en Planten- en Dierentuin, den e e r s t e n in Batavia, aaraan door twaalf B. V. C.'ers werd deelgenomen. 'as daar dan een veld? Nu een veld juist niet, maar ıch een *veldje* en het pleit voor de populariteit van ons ɔel, dat de Directie van den Tuin er toe overging dit eld aldaar aan te brengen.

HET VIERDE VEREENIGINGSJAAR.

„Kampie" werd in Januari 1907 lid van de B. V. C. en drie jaar lang heeft onze club van zijn krachten kunnen profiteeren. Kenteekenend uit zijn tijd was het feit dat hij als aanvoerder van het elftal (waartoe hij in de plaats van Versteegh, wegens diens vertrek naar Europa gekozen was) geen elftalcommissie naast zich wilde hebben. Het was „à prendre ou à laisser" en gelukkig voor de club hebben beide partijen er wel bij gevaren, want klachten werden er zoo goed als niet vernomen. De vele verdiensten van Kamperdijk werden bij zijn vertrek erkend door hem het eerelidmaatschap der vereeniging aan te bieden.

De oprichting van den Bat. Voetbal Bond was op 20 Juli 1906 een voldongen feit geworden.

●

HET VIJFDE VEREENIGINGSJAAR.

Het 5e vereenigingsjaar is ongetwijfeld voor B. V. C. zeer belangwekkend geweest. Het begin was evenwel weinig bemoedigend, want in de vierde Droogdokbekercompetitie werd B. V. C. hekkesluitster en moest volgens de bepalingen degradatie-wedstrijden spelen tegen de kampioenen van de 2e klasse Mars.

De degradatie-wedstrijden tegen *Mars* werden gelukkig beide gewonnen en wel met 4 — 1 en 3 — 0.

Tusschen het Aguilarschild door werd tijdens den Passar Gambir de eerste z.g. *Passar Gambir-Competitie* gespeeld en eindelijk mocht het B. V. C. gelukken met den uitgeloofden prijs, een gouden medaille, te gaan strijken.

DE GROOTE WESTRIJD TE TJIMAHI (1905).

Van Leuven — Muller — Alting du Cloux — Versteegh — Lange — Meyboom — Verploegh
Chassé — Bajetto — Jut de Bourghelles — Leon

De uitslagen waren:

1. B. V. C.
2. Hercules
3. Oliveo
4. Vios
5. Sparta

B. V. C. — Hercules: 1. 2 — 1
Oliveo — Vios: 4. 4 — 2
Vios — Sparta: 4. 1 — 1, 3 — 1
B. V. C. — Vios: 1. 3 — 1

●

HET ZESDE VEREENIGINGSJAAR.

Helaas vallen voor het eerst ernstige strubbelingen in onze voetbalwereld te vermelden. Naar aanleiding van een gestaakten bondswedstrijd (Hercules — Oliveo) en de gedragingen van den scheidsrechter, besloot het bondsbestuur hem te diskwalificeeren en den ontbrekenden tijd, zijnde $10^3/_4$ minuut, alsnog te laten overspelen. Waar de scheidsrechter in het geheel niet gehoord was, en de beslissing over het overspelen van $10^3/_4$ minuut al heel eigenaardig was, staken de andere vereenigingen de koppen bij elkaar en begonnen een actie tegen het bondsbestuur. De zaak werd voor een algemeene vergadering gebracht met het gevolg, dat het bestaande bondsbestuur viel, de scheidsrechter in zijn eer hersteld werd en de wedstrijd opnieuw geheel overgespeeld moest worden.

Ter gelegenheid van het eerste lustrum gaven de leden L.F.C. Preyer en J. Ruys, de vereeniging een lauwerkrans cadeau, die ten slotte na twee keer winnen in de schatkamer van Vios terechtkwam.

●

HET ZEVENDE VEREENIGINGSJAAR.

Het verloop van het seizoen was in vele opzichten zeer merkwaardig. Zelden heeft de B. V. C. zoo'n voospoed gekend maar ook nog nooit is die toestand zoo plotseling veranderd.

In de Prinses Juliana-Competitie veroverden wij volkomen verdiend de tweede plaats. Het elftal was door aanwinst van spelers als Lens, Carli, De Bruyn Kops en Rompies, dan ook nog nooit zoo sterk geweest.

De „Klep" (Keppel Hesselink), onze goalgetter bij uitnemendheid, verliet de plaats naar Soerabaia; Rompies, onze rechts-half werd overgeplaatst naar Madioen. De geduchte linkerwing De Bruyn Kops-- Lens werd gebroken door overplaatsing van Lens naar Magelang; Cortenbach, onze verdienstelijke achterspeler, liet zich om onbegrijpelijke redenen naar V. I. O. S. overschrijven, en alsof dit alles nog niet genoeg was, ging ook Kampie ons verlaten.

●

HET ACHTSTE VEREENIGINGSJAAR.

Het seizoen was voor voetbal in het algemeen verre van gunstig. Door de beruchte legerorder, die het met en tegen elkaar spelen van militairen van verschillenden rang verbood, dreigde de heele competitie in het honderd te loopen. De reeds aangevangen competitie werd geannuleerd en opnieuw begonnen.

Als bijzonderheid valt te vermelden dat B. V. C. dit seizoen voor het eerst met officieren in haar gelederen uitkwam.

„Na regen komt zonneschijn" en zoo ging het bij B. V. C. gelukkig ook. Na de vele zware verliezen aan spelers kwam eindelijk de blijde mare: „Beeuwkes is in aantocht" en met bekwamen spoed werd hij aan den haak geslagen. Ook Rompies keerde weer naar Batavia terug, terwijl het elftal bovendien aanwinsten had te boeken in de spelers Ris en Vreedenburg.

Niet onvermeld mag blijven de wedstrijd B. V. C. — Hercules van 16 Juli 1911, waarbij onze achterhoede uit 3 „oud-internationals" bestond, n.l. Beeuwkes, Otten en De Bruyn Kops. Het sterke Hercules werd met een 1—0 nederlaag naar huis gezonden. Jammer genoeg is dit de eenige wedstrijd geweest die Otten voor B. V. C. heeft kunnen spelen, aangezien hij reeds vrij spoedig werd overgeplaatst.

Ter eere van Koningin's verjaardag veroverden wij de uitgeloofde gouden medaille. Alle drie afvalwedstrijden eindigden in een draw.

●

HET NEGENDE VEREENIGINGSJAAR.

Het seizoen zette zich zeer gunstig voor ons in, immers op 22 October 1911 wonnen wij het in het vorige jaarverslag vermelde *Aguilar-schild*, door onze geduchte tegenstandster Vios met 1 — 0 te slaan.

Daarna werd verspeeld een competitie om een Schild, aangeboden door het *Algemeen Nederl. Verbond*, met de volgende uitslagen:

Oliveo	8	5	1	2	11	10 — 5
B. V. C.	8	5	—	3	10	11 — 4
M. U. C.	8	3	1	4	7	11 — 14
Hercules	8	2	2	4	6	9 — 13
Vios	8	2	2	4	6	7 — 12

Op 17 Maart 1912 zouden de wedstrijden om den *Dierentuin-Beker* een aanvang nemen, doch bijzondere omstandigheden waren oorzaak dat er een kink in den kabel kwam. In de ochtenduren van dien Zondag vond er n.l. een buitengewone algemeene vergadering plaats van den B. V. B. waar het zoo heet toeging, dat een scheuring in onze voetbalwereld er het gevolg van was. De clubs OLIVEO, VIOS, A. S. V. G. en S. C. F. scheidden zich af en vormden een nieuwen bond, den West-Java Voetbal Bond. B. V. C., Hercules, M. U. C., ,S T. O. V. I. A., Daja Oepaja en Sparta bleven den B. V. B. getrouw.

Gedurende de Paaschdagen 1912 en met Koningin's verjaardag op 31 Augustus 1912 toog B.V.C. wederom naar Bandoeng. Beide tochten slaagden wederom uitstekend. Aan den eersten tocht waren serie-wedstrijden verbonden, waaraan o.a. QUICK van Soerabaia deelnam. De uitgeloofde beker werd door B.V.C. gewonnen na 2 overwinningen op U.N.I. met 2 - 1 en op QUICK met 2 - 0.

De uitslagen waren a.v.

Sidolig - Quick	0 - 1
U.N.I. - B.V.C.	1 - 2
Quick - B.V.C.	0 - 2
U.N.I. - Sidolig	0 - 1

Op 31 Augustus werd van het Bandoengsche Bonds-
'tal verloren met 1 - 2 en daags daarna van Uni
wonnen met 4 - 1

●

HET TIENDE VEREENIGINGSJAAR.

Nog steeds heerschte er tweedracht in de Bataviasche etbalwereld ten spijt van alle pogingen om partijen elkaar te brengen. Ten slotte won de W. J. V. B. het :it, nadat Hercules zich bij den W. J. V. B. had ıgesloten. Een gevolg hiervan was dat B. V. C. nu ;jwel geheel alleen stond in den B. V. B. Toch besloot t bestuur principieel om geen aansluiting bij den . J. V. B. aan te vragen, doch aangezien de B. V. B. geen mpetities meer kon organiseeren, was een algemeene :gadering de eenige uitweg om de leden zelf een besluit doen nemen. Juist enkele dagen voor deze vergadering rd het bestuur verrast door een schrijven van O. L. I. E. O. dd. 26 Mei 1913, mede onderteekend door alle den W. J. V. B. aangesloten vereenigingen, waarin werd :degedeeld, dat aansluiting van de Bataviasche Voetbal ub bij den W. J. V. B., als zijnde in het algemeene

Wijlen Karel Wybrands, aan wiens initiatief het ten slotte te danken is, dat de Voetbalsport hier naderhand zoo'n groote vlucht nam

Spelers waarop B. V. C. destijds met recht trotsch was!
ande: Jut Sr. — Breton de Neijs — Cortenbach — Ehrlicher — Clarke. Op stoelen: Van Leuven — Kamperdijk — Jackson — Jut Jr. Beneden: Versteegh — v.d. Graaff.

voetbalbelang, zeer op prijs zou worden gesteld. Dit schrijven oefende op de algemeene vergadering een gunstigen invloed uit, althans met vrijwel algemeene stemmen werd besloten om aansluiting bij den W. J. V. .B aan te vragen.

●

HET ELFDE TOT EN MET HET VIJFTIENDE VEREENIGINGSJAAR.

Wij zullen deze 5 jaren maar gelijk onder de loupe nemen omdat er in deze periode, op een enkele uitzondering na, helaas niet veel goeds te verslaan valt. Iedere club beleeft wel eens tijden van voorspoed en tijden dat het minder goed gaat, maar met B. V. C. ging het helaas bergafwaarts. Dat vond zijn oorzaak in verschillende omstandigheden; de voornaamste waren wel de bijzonder veelvuldig voorkomende mutaties bij de spelers.

Met onze kasmiddelen was het treurig gesteld en tot overmaat van ramp werd het voetbalveld in den Planten- en Dierentuin door de groote verbouwingen die daar plaats vonden, langen tijd onbespeelbaar.

Het bestuur deed wat het kon om er de animo in te houden, doch kon toch niet verhinderen dat er op een gegeven oogenblik stemmen opgingen om de B. V. C. maar te ontbinden. Gelukkig is het niet zoo ver gekomen. „Laten wij het nog maar eens probeeren", zei Paul Jut de Bourghelles, en dank zij ook den krachtdadigen steun in het veld van Versteegh, Carli en Mitchell, om de voornaamsten maar te noemen, die, niettegenstaande B. V. C. nederlaag op nederlaag leed, den moed niet verloren, integendeel, steeds het goede voorbeeld gaven door op geen enkelen wedstrijd te mankeeren, gelukte het B. V. C. er weer boven op te komen. En toen in November 1916 Paatje Crasborn de leiding der club in handen kreeg, kon met een gerust hart gezegd worden dat de kwaadste tijden achter den rug waren.

Zoo slecht waren de tijden echter niet of enkele lichtpunten zijn toch het vermelden waard.

Wij bedoelen n.l. de feestelijkheden ter eere van het 10-jarig en 12 1/2 -jarig bestaan van de B. V. C. Er kon weer gefuifd worden en dan was B. V. C. van zessenklaar. Vooral eerstgenoemd feest slaagde buitengewoon goed en wij kunnen ons niet herinneren dat er nadien ooit zoo'n knalfuif geweest is.

Op dien avond verscheen ook het eerste nummer van het „B. V. C.-Nieuws".

Het 12½-jarig bestaan der Club werd herdacht door de V. V. „QUICK" van Soerabaja, destijds een der sterkste clubs van Java, te laten overkomen. Ons elftal was echter te zwak om behoorlijk partij te kunnen geven, en daarom werd de voorhoede van OLIVEO uitgenoodigd om tezamen met onze verdediging tegen QUICK uit te komen. Toch werd deze combinatie nog met 2 — 0 door QUICK geklopt.

De elftallen waren:

Beeuwkes,
Versteegh, Mitchell,
Neirinckx, Schonherr, v. d. Willigen.
v. d. Worm, Akkersdyk, Stom, Vaillant, Voorstadt

●

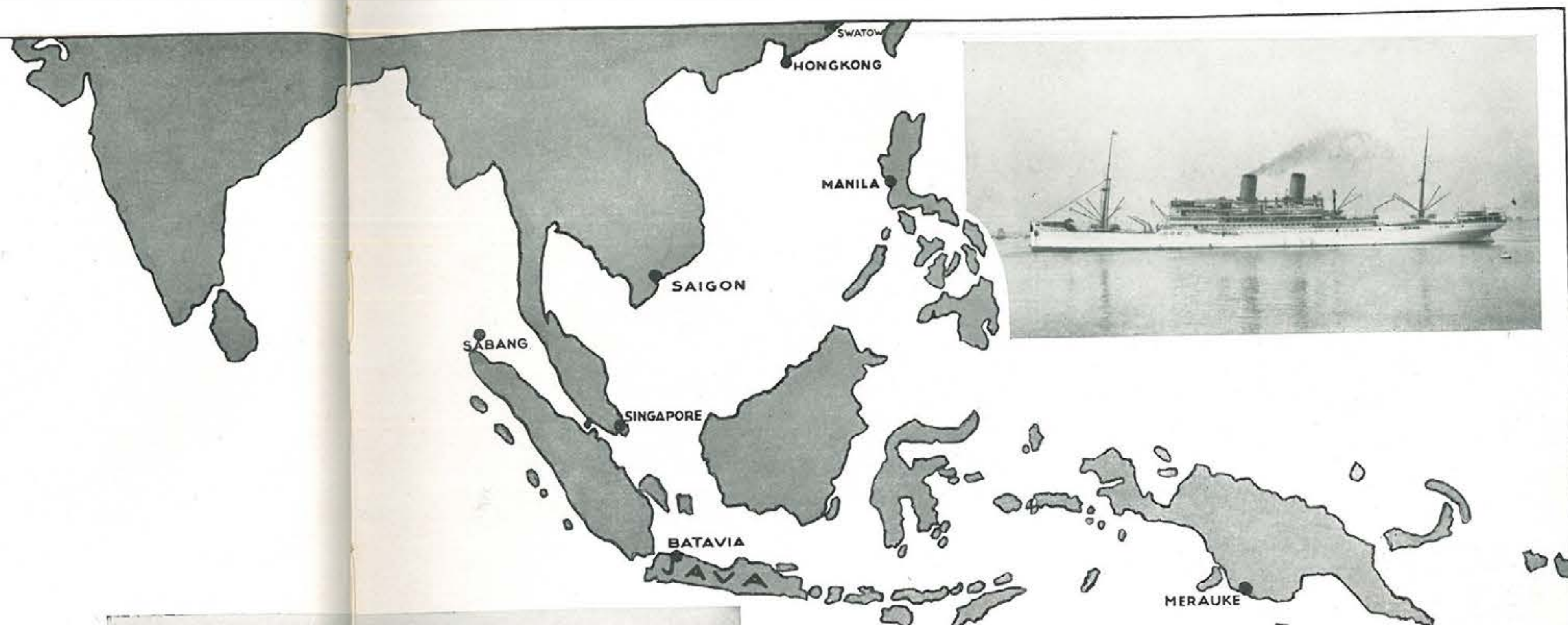
v. d. Els, Swart, Van Dam Sr., W. Galstaun, Martens
Van Dam Jr., Mackertish, G. Galstaun,
Braun, Kooymans,
Zimmerman.

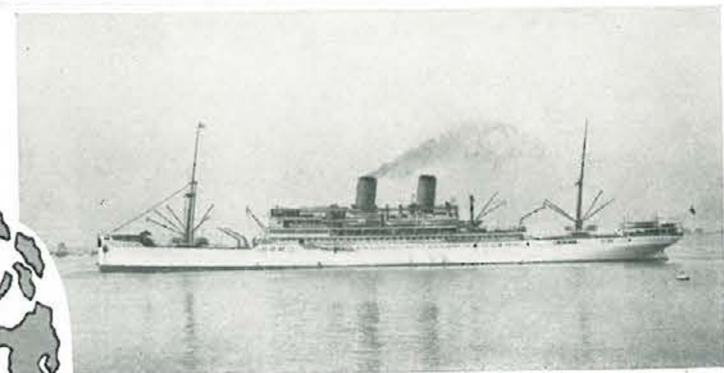
Voor het eerst maakten wij Batavianen toen kennis met het spel der gebroeders Galstaun, waarvan G. Galstaun naderhand zoo'n belangrijke rol in de Bataviasche voetbalwereld is gaan spelen en Willy Galstaun een der „cracks" van de Semarangsche voetballers geworden is.

Finale Eau de Louvainbeker: B.V.C. — Oliveo. Staande van links naar rechts: Carli — Voorstad — Vaillant — Paul Bloem — ? — Beeuwkes — Foltynski — „Radja Bola" — Grumkow — Crasborn (met hoed op) — Quentin — Halkema — Prins — Overakker — Biet (met jas, de oud penningmeester B. V. C.); knielend: Akkersdijk — v/d Voet; voorste rij: Van Galen — Berkholst — Jolly — Geurink — wijlen van Gent, (Schenker van den Eau de Louvain-beker), Tjatjing v/d Worm — Guus Bloem — Jan Tilaar en Teddy Kessler

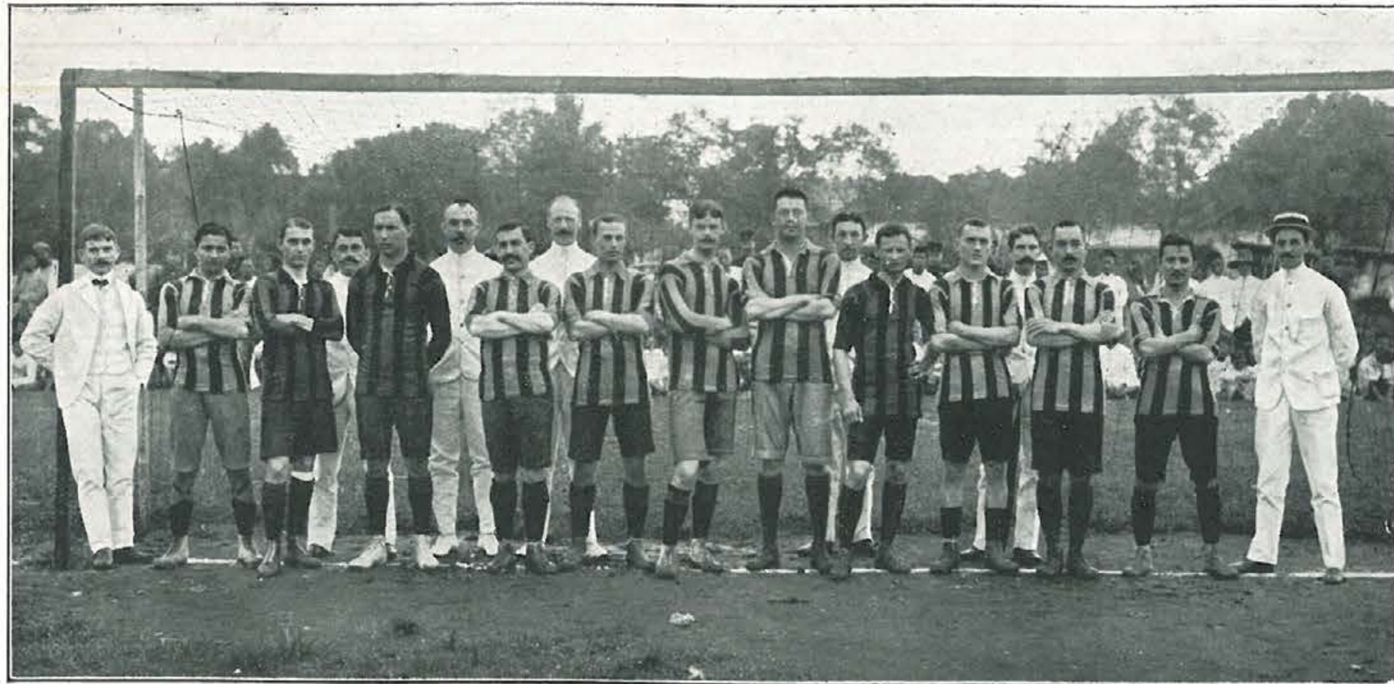
PAKETVAART-GEBOUW, KONINGSPLEIN, BATAVIA-CENTRUM

Vaste, Vlugge, Veilige Verbindingen

van Sabang tot Merauke – van Singapore tot Amoy,
van Manila tot Kaapstad – van Saigon tot Sydney,
van Singapore tot Adelaide.

Een der sterkste B.V.C.-ploegen uit het verleden: v.d. Laan — Feytes — Pas — Jut — de Bruyn Kops — Lakeman — v.d. Graaff — Störmann — Kamperdijk — Hesselink — Cramer — v.d. Palm — Lens — Cortenbach — Jut Jr. — Verteegh — Rompies — Goldmann

In het seizoen 1916/1917 had B. V. C. het geluk Eddy Alting Siberg en Kessler door overplaatsing naar Batavia, in haar gelederen te verkrijgen, maar nog meerdere nachtegaaltonen zouden wij mogen beluisteren. Al dadelijk bij de bestuursformatie. De heer W. van Galen deed zijn intrede in onze club, eene gebeurtenis met verstrekkende gevolgen. Onmiddellijk steeg het Ledental en dat is blijven groeien zoolang als Willy den geldbuidel is blijven zwaaien, tot zijn vertrek naar Bandoeng, December 1920.

Tevens zou Carli, de zwoeger, B. V. C.'s back, den dag herdenken waarop hij, vóór 25 jaren, voor het eerst in een 1e klasse-wedstrijd was uitgekomen en 25 jaren 1e-klasser was gebleven.

●

ZEVENTIENDE VEREENIGINGSJAAR :

Een maand voor het nieuwe seizoen trok Sjoerd van Eck naar Negri-koud, om een kouden neus te halen en een.... vrouw. Beide hoogelijk verdiend, al was het alleen om zijn verdienste ten opzichte van B. V. C.

Sjoerd was niet slechts een ijverig, nauwkeurig secretaris, doch ook als vereenigingsman blijve zijn naam in eere bij B. V. C.

Persoonlijk was het ons steeds een genot te zien hoe Sjoerd, met zijn stijve beenen, langs het lijntje rende op den linker-vleugel, hetgeen zoo de aandacht trok, dat hem den bijnaam van „Gupfert" werd gegeven. Inderdaad, Sjoerd was voor onze vereeniging minstens zooveel waard als indertijd de bekende speler en renner van het toen zoo geroemde Amsterdamsche „Ajax".

Ook Vermeulen, de groote man van het Tweede, en Harst, de lieve, goede, steeds opgeruimde man der voorhoede, waren populaire figuren in B. V. C.

Dat men met dergelijke menschen aan het hoofd bergopwaarts stijgen zou, hoe kon het anders. Inderdaad viel over de verrichtingen in dit seizoen niet te klagen.

Het Eerste. Het allereerst ging het om den *„Planten- en Dierentuin-beker."*

Het succes van B. V. C. was opvallend. Niet één wedstrijd werd verloren. Maar de kroon op het werk was dat niet één der tegenstanders tegen ons heeft kunnen scoren. Dat was inderdaad kostbaar werk. Jammer dat, niettegenstaande dat alles, men B. V. C. niet als kampioen heeft kunnen uitroepen.

Het — we mogen voor B. V. C. wel zeggen —: Jubel-elftal luisterde naar deze namen :

d. Ter Laag. a. Carli en Eddy Alting Siberg, m. Mafficioli, del Casteletto — Jolly Sr. — Harst. v. C. Prins — Edmond Alting Siberg — Jolly Jr. — Paulus — Halkema. Willen we nog eens met den hoed zwaaien voor deze ferme jongens? Vooruit dan !!!!

Maar toch nog grooter succes werd behaald in de „Deca-Park-Competitie" waar het ging om elf g o u d e n m e d a i l l e s. Deze medailles hebben onze jongens ingepalmd.

Naar aanleiding van de eerste ontmoeting tegen V. I. O. S. zijn er toen wat strubbelingen geweest, in het kort hierop neerkomende :

De ontmoeting had tot uitslag : 0 — 0. Het regelings-comité had niet vastgelegd, wat er bij gelijk spel moest worden gedaan, loting of overspelen. Onze voorzitter, die ook in het regelings-comité zitting had, meende dat het in de bedoeling lag om „over te spelen" en verzocht in elk geval niet te loten vóór het Comité had beslist. De loting had toch plaats buiten medewerking van B. V. C. en V. I. O. S. won. B. V. C. deed toen een beroep op het Comité, dat ordonneerde „overspelen", waarna V. I. O. S. zich terugtrok.

B. V. C. bood toen aan, om tegen S. V. B. B. te spelen, de vereeniging die reeds tegen V. I. O. S. had verloren en dit werd door het Comité geaccepteerd. Deze ontmoeting werd door B. V. C., na verlenging, met 2 — 1 gewonnen. Daar ook de bepalingen betreffende de verlenging niet juist waren gestipuleerd, bood B. V. C. andermaal overspelen aan, terwijl er dan vast werd bepaald dat, bij gelijk spel, geloot zou worden. Het werd een puntlooze draw. Eddy Siberg, de aanvoerder, trok een gelukkig lot.

De Finale tegen Hercules is een der meest sensationeele wedstrijden geweest die ooit in Batavia gespeeld zijn. HERCULES was in jaren niet geslagen. Niet minder dan 7 spelers zaten vast in het Bondselftal. Het waren: Davies, Kooymans, v. Polanen Petel, Geertsema, Heuer, Bodegraven en Galtstaun, terwijl Jules Musch meerdere keeren van de partij was geweest. Begin daar nu eens tegen !!

Het was stampvol in het Deca-Park, als voorvoelde men iets bijzonders. De opstelling van ons elftal was: d. Ter Laag. a. Carli en Eddy Alting Siberg. m. Maàt — Dick Jolly — Edmond Alting Siberg. v. C. Prins — Harst — Van der Voet — Paulus — Halkema.

Ze zaten er direct op als duivels, onze jongens, tuk op het goud. Onder geweldige aanmoedigingen gaven ze geen krimp, zoodat de uiterst gevaarlijke voorhoede der kampioenen er maar niet doorheen kon komen. Rust ging in met blanken stand. Wij meenen te mogen zeggen, dat het publiek nog zenuwachtiger was bij het herbeginnen dan de spelers.

Naast het doel had zich, zooals van ouds, de voorzitter der geel-zwarten opgesteld, aanmoedigend, doch vooral wakend dat men dien gevaarlijken kaerels, zooals toch Bode-Galstaun-Davies waren, maar geen schijn van kans zou geven. De tijd verliep en nog steeds waren de doelen maagdelijk. Nog 5 minuten! En toen het woord van den voorzitter : Eddy! naar vóren, nog één keer één van je oude rennen! En daar gebeurde het. Midvelds kreeg hij het ding te pakken en onweerstaanbaar vloog onze „Radja" door alles heen.

Eddy Siberg, die op z'n dooie eentje door de Hercules muur wist te tippelen en alles wat roodwit was danig teleurstelde

Alleen Davies, die zich als back had teruggetrokken, bleef nog te passeeren maar ook Tjoh kon dien duivel niet houden en ....rrrang, daar lag het ding in de touwen. Wie de bladen van Maandag 5 Januari 1920 wil opslaan, zal er slechts één weeklacht in vinden van al de huismoeders in de Deca-Park-buurt, wier melk door het vreeselijke gehuil en gejoel verzuurd was. B. V. C. heeft alles vergoed !

De fuif op dien avond !!!! Trouwens we gelooven dat er nog steeds menschen zijn, die op dat succes doorfuiven.

●

ACHTTIENDE VEREENIGINGSJAAR :

Dit jaar was wel gewijd aan de vroolijkheid.

Met Kerstmis was „T. H. O. R." de kampioenclub van Soerabaia te gast. Van HERCULES moesten de Soerabaianen nog heel wat leeren, want een 3 — 0 nederlaag was nu niet zoo heel gering, doch B. V. C. kreeg er maar eventjes met 7 — 1 van langs.

Van de firma Van Arcken kreeg onze voorzitter, bij gelegenheid van het 60-jarig jubileum dier firma, een pracht van een beker te verspelen. In overleg met het

B.V.C. — Oliveo, 0—2, om den Bat. Nieuwsblad-beker, 11 Januari 1914 (Planten- en Dierentuin), met o. m. in de gelederen: Stom, (4e van links), Allson, (3e van rechts), Jolly, (derde van links, zittend).

De jaarlijksche „Carli-Bal"-wedstrijden, ingesteld in 1921, vormen een attractie voor het schoone geslacht.

bestuur van den W. J. V. B. werden er serie-wedstrijden uitgeschreven voor een liefdadig doel. Daarna zou de Beker worden overgedragen aan den W. J. V. B.

Deze wedstrijden waren een enorm succes. Alle clubs van Batavia schreven daarvoor in. Ruim *f* 3000.— werd ontvangen en verdeeld over de volgende instellingen: St. Carolusziekenhuis, Ziekenhuis Tjikini, St. Elisabeth-Vereeniging en Diaconessen Vereeniging.

•

20e t/m 25e VEREENIGINGSJAAR.

Het Bestuur legde de laatste hand aan de eigen terreininrichting, welke op 1 Juli 1923 in gebruik werd genomen. Tevens verscheen op 20 Juni 1923 ons cluborgaan voor de eerste maal De Burgemeester van Batavia, de Heer Mr. A. Meyroos, accepteerde het Beschermheerschap over onze Vereeniging.

De opening van ons eigen terrein werd feestelijk gevierd door een wedstrijd tusschen Hercules en de Rest van Batavia en een feestavond in het clubgebouw.

Daar de Vereeniging nu over voldoende terreinruimte beschikte, werden naast de Voetbalafdeeling twee andere in het leven geroepen, nl. Hockey en Tennis.

Voor het eerste werd het zijterrein bestemd, terwijl twee tennisbanen werden aangelegd, een voor het voetbalveld en een tusschen de beide terreinen in.

Het twintigjarig bestaan werd in intiemen kring gevierd door een gezellige bijeenkomst in het clubgebouw op 6 October 1923.

Op 27 April 1924 had de Jaarlijksche Algemeene Vergadering plaats en werd het bestuur samengesteld uit de H.H. F.X.A. Drilling, Voorzitter, J.H. Akveld, Vice-Voorzitter, H.P.E.A. Krekelberg, Secretaris, F.A. Bruins, Penningmeester en N.Th. Galestin, L. Gaster en W. van Looy, Commissarissen. Op deze vergadering werd de Heer W.L.A. van Galen benoemd tot Eerelid der Vereeniging.

De Heer Akveld moest wegens overplaatsing in Juni bereids bedanken en werd op de Algemeene Vergadering van 13 Juli 1924 de Heer H. van Overeem als Vice Voorzitter gekozen.

Aan dit Bestuur heeft de Vereeniging zeer veel te danken, want zij is er in geslaagd de financieele positie van B.V.C. die toen ter tijde vrijwel hopeloos was, te redden, zoodat wij eind 1924 weer onafhankelijk en schuldenvrij stonden, in het bezit van een terrein met een accommodatie, die toen hier op Batavia haars gelijke niet had.

Het Bestuur heeft het aangedurfd een Calcutta-team over te laten komen, ten einde op Java een serie wedstrijden te spelen, welke tour een geweldig succes werd en in sportkringen een ongekende opschudding en beroering veroorzaakte. Het spel der gasten stond op een hoog peil, zoodat de belangstelling van het publiek ongekend groot was. Ondanks de hooge prijzen der toegangsbewijzen en de voortdurende uitbreiding der accommodatie, kwam men bij elken wedstrijd opnieuw honderden plaatsen te kort.
Het tweeledige doel van deze trip werd ten volle bereikt en smaakte het Bestuur de voldoening, naast een sportief succes zonder weerga, tevens een financieel succes te boeken.

Onafscheidelijk zijn aan deze wedstrijden verbonden de namen van twee bestuursleden, die om zoo te zeggen dag en nacht in touw zijn geweest om alles vlot te doen verloopen. Ik bedoel hier de H.H. Galestin en Van Looy. De eerste was de geestelijke vader van het plan, die tevens de uitvoering mogelijk maakte en daartoe tijd noch moeite spaarde, tevens de heele trip over Java meemaakte, terwijl de tweede dag en nacht zwoegde om het terrein in orde te krijgen en te houden.

Ten behoeve van de Olympiade Amsterdam 1928 werd hier ter stede een Olympiade week georganiseerd van 3 tot 12 Juli 1925. Voor de te houden wedstrijden werd ons terrein gratis beschikbaar gesteld, waarvan een dankbaar gebruik werd gemaakt. Er werden voetbalwedstrijden gespeeld volgens afvalsysteem, een veteranenwedstrijd, een gecostumeerde wedstrijd, een wedstrijd bij kunstlicht, welke veel succes had, een hockeywedstrijd, athletiekwedstrijden, zoomede een openlucht-bioscoopvoorstelling. Tijdens de verschillende wedstrijden werden door de dames Olympiade-speldjes en -bloemen verkocht. Een en ander had veel succes en konden wij na afloop een behoorlijk bedrag aan het Comité afdragen. Als uitvloeisel hiervan verzocht de firma Hagemeyer en Co. ons de regeling op ons te nemen voor het verspelen van een prachtigen door haar geschonken beker, de Kensitas Cup.

De helft van de opbrengst dezer wedstrijden was bestemd voor een fonds tot uitzending van Indische sportlui naar de Olympiade. De beker werd voor de eerste maal gewonnen door S.V.B.B.

Op 2 Mei 1926 werd een clubtocht naar het eiland Purmerend georganiseerd, waaraan een vijftigtal leden deelnam. De tocht slaagde schitterend, de onderlinge wedstrijden werden met veel animo afgewerkt en alles liep zeer vlot van stapel.

In October 1926 organiseerde Hercules tegen een Calcutta-team op ons terrein enkele wedstrijden. Hoewel het team een „sof" bleek te zijn en sportief niets presteerde, was de belangstelling voor den eersten wedstrijd zeer groot. Door de zeer onvoldoende regeling werd veel te veel publiek toegelaten en bezweek onze accommodatie voor een groot gedeelte. De organiseerende vereeniging schoof haar verantwoordelijkheid op ons af en bleven wij zitten met de ruïne.

Begin 1927 leefde de athletiek-afdeeling plotseling op door het harde en onvermoeide werken van den Heer R. J. Kerdijk.

Daar ons terrein inmiddels was aangewezen voor de stedenwedstrijden 1927 en wij tevens onderhandelingen voerden met een Manilla-team, werd de geheele accommodatie opnieuw opgezet. De onderhandelingen met genoemd team werden tot een goed einde gebracht en arriveerden de gasten 14 Mei hier op Priok.

15 Mei werd gespeeld tegen Oliveo, waarbij bleek dat de gasten niet zoo sterk waren als wel verwacht werd. Deze wedstrijd werd dan ook door hen verloren, evenals de wedstrijd tegen het bondselftal, terwijl van

B. V. C. en Hercules werd gewonnen. Na den wedstrijd tegen Oliveo op 15 Mei werd getracht de accommodatie op ons terrein in brand te steken, wat ten deele gelukte. Het middengedeelte van de tribune brandde af, doch de rest bleef behouden, dank zij het snelle ingrijpen van de Brandweer. Dit was weer een financieele strop voor ons.

Onder het beproefde toezicht van den Hr. van Looy werd een en ander weer hersteld. Het team maakte wederom een toer over Java en werd met afwisselend succes op Bandoeng, Soerabaia en Semarang gespeeld, waarna de gasten per K.P.M. stoomer weer naar Singapore togen om van daaruit huiswaarts te gaan. Direct hierop volgden de stedenwedstrijden op ons terrein. Vlak daarvoor trof ons een zeer zware slag door het bedanken van den Heer W. van Looy wegens vertrek naar Palembang. Het past ons in dit overzicht hier even bij stil te staan. Lid vanaf Juli 1918 en Bestuurslid sedert 1921 was de Hr. van Looy de man zonder wien ons terrein nimmer geworden was wat het thans is. Onvermoeide werker en hardnekkige doorzetter die hij was, wist hij ondanks alle tegenslagen resultaten te bereiken, die dikwijls voor onmogelijk gehouden werden. Wanneer er belangrijke wedstrijden op het programma stonden, was hij dag en nacht (niet figuurlijk maar letterlijk) in de weer om terrein en accommodatie tip top in orde te hebben en dat was het dan ook. Men begrijpt verder zelf wel welk een verlies het heengaan van dezen werker voor de vereeniging was. Op de Jaarvergadering van 24 Juli 1927 werd hem de dank der Vereeniging aangeboden in den vorm van het Eerelidmaatschap.

In 1928 en 1929 leed de Club weder ernstige verliezen door het bedanken van den Heer Fr.A. Bruins en het vertrek van den Heer V. van Leuven. Ook deze stoere werkers werden met het Eerelidmaatschap der vereeniging vereerd.

•

HET 26e t/m 30e VEREENIGINGSJAAR.

Ook deze laatste 5 jaren waren van het bekende B. V. C.-recept, d.w.z. dat naast vele „ups" ook enkele minder prettige „downs" te vermelden zijn.

De grootste tegenslag, dien een club ooit kan ondervinden, werd wederom ons deel: het 1e elftal werd in 1929 gedoemd tot het spelen van degradatie-wedstrijden, en uit de 2 wedstrijden tegen de kampioenen van de 2e klasse „V.V.M." wist B. V. C. helaas slechts 1 punt te behalen. Uitslagen: 1 — 2 en 0 — 0. Officieel was B. V. C. dus tot 2e klasse club gedegradeerd. Moedig werd het leed echter gedragen, alle spelers verklaarden unaniem ook in de 2e klasse hun club trouw te blijven, maar dat nam niet weg dat het bestuur alle pogingen in het werk ging stellen om het 1e klasseschap voor de B. V. C. te behouden. Deze pogingen werden gelukkig met groot succes bekroond. Eerst verklaarde de Algemeene Vergadering van den V. B. O. zich met groote meerderheid vóór het door ons terzake ingediende verzoek, terwijl daarna de eindbeslissing van het Bondsbestuur eveneens gunstig voor ons uitviel. B.V.C. bleef dus in de 1e klasse, dank zij de sportieve medewerking èn van de vereenigingen èn van het bondsbestuur. Zij

Paatje van Looy, een der daadwerkelijke steunpilaren van de Good Old

heeft zich deze gunst waardig betoond, want sedertdien liet het degradatie-spook haar met vrede.

In ditzelfde jaar 1929 overkwam onzen besten speler Piet Knape tijdens het Stedentournooi te Bandoeng, het eerste waaraan hij sedert zijn komst in Indië deelnam, een fataal ongeluk. Bij een botsing met den Semarang-doelman brak Piet zijn been en heeft toen bijna een vol jaar niet kunnen spelen.

Onze Athletiek-afdeeling die zoo langen tijd een vooraanstaande plaats had ingenomen, begon door het gemis van ervaren leiders te kwijnen.

Gelukkig dat naast bovengenoemde tegenslagen ook vele lichtpunten te vermelden vallen. Op 12 Mei 1929 werd een nieuwe afdeeling, n.l. „Korfbal" opgericht. De terreinaccommodatie werd duchtig onder handen genomen en een geheel nieuwe tribune, plaats biedende voor 500 personen, werd in den loop van het jaar 1931 gebouwd. Het Clubhuis, dat voor de verbouwing weleens met de liefelijke benaming van „Paardenstal" betiteld werd, is thans zoo, dat het aan alle redelijke eischen voldoet. Onze Hockey-afdeeling nam in bloei toe, zoodat reeds enkele jaren met 2 elftallen in de competitie wordt deelgenomen. En sedert kort heeft zich ook een Afdeeling „Rugby" in de vereeniging gevormd, die er, wat de animo betreft, wel komen zal.

Gelukkig voor het gesternte van de B.V.C., heeft zij door alle tijden heen onder hare leden steeds personen geteld, die met hart en ziel de vereenigingsbelangen voorgestaan hebben, een feit waarop de B.V.C. altijd trotsch is geweest.

Enkele namen van de laatste 5 jaren mogen niet verzwegen worden: Onze Koenekoop is voor de B.V.C. onbetaalbaar; in Mathlener vonden wij een waardig opvolger van Van Looy. Zewald en daarna Dekker hebben op voortreffelijke wijze voor de administratie der dubbeltjes gezorgd.

De reuzenstrijd tegen het sterke „Tiong Hwa" van Soerabaia, in het stadion te Solo en door B.V.C. met 3 — 2 gewonnen. Wat een prettige dagen! O! Solo mio! (Oetan Laut 2e van links)

Een zeer sterk Hockey-elftal van B.V.C. in 1932, Simon (doel), Nailer en Watt (a), Nederveen, Schwitzki en Weskin(m), Tom Powell, Boldy, van Ingen, Kriekenbeck en John Powell (v).

Een korfbaldag op het B.V.C.-veld.

De Hockey-Afdeeling van B.V.C. telt ook vele beoefenaars onder de damesleden.

Wat zou er van ons clubhuis geworden zijn zonder Pennarts en Cohen ? En dat ons lijfblad „de B.V.C. Krant" er thans zoo voortreffelijk uitziet, is het werk van Arie Heymans, bijgestaan door een staf van medewerkers, zooals die vroeger nooit bestaan heeft. Hulde aan Timmerman, „Fluisteraar", Flix, Walker, enz. enz.

Op het veld van eer nemen de namen van Ton van Dorp, Arie van Donk, Hans Jut, Sourik Weskin, Dick en Niek van Houten, Piet Knape, Bob Boldy, (om alleen bij ons eerste elftal te blijven), een vooraanstaande plaats in. „Langzaam aan, dan breekt het lijntje niet", is steeds de goede leus geweest. De B.V.C. telt momenteel ± 500 leden, zij beschikt over 2 sportterreinen naast elkander gelegen en een accommodatie, die gezien mag worden.

Als ik dan nog vermeld dat ons 1e elftal Voetbal gedurende het seizoen 1932/1933 het behalen van het kampioenschap van den V.B.O. in eigen hand heeft gehad (helaas was het terrein op den beslissenden wedstrijd door drassigheid zeer in ons nadeel, waardoor wij van S.V.B.B. klop kregen), dan kan ik dit overzicht besluiten met te constateeren dat de B. V. C. groeit en bloeit en dat zij haar aloude speciale plaats in de Bataviasche sportwereld nog steeds met eere inneemt. Dat het zoo moge blijven. !

Burgemeester Mr. A. Meyroos, beschermheer der B.V.C., neemt afscheid van zijn vereeniging. Het elftal is dat, hetwelk op 19 Maart 1933 het behalen van het kampioenschap in eigen handen had, doch helaas tegen S.V.B.B. het onderspit moest delven. Van links naar rechts: Heymans, Pennarts (bestuurslid), Knape, Maatje Jut, in de deuropening Dekker (bestuurslid), Burgemeester Meyroos, Koenekoop (bestuurslid), Paatje Jut met den door den beschermheer aangeboden zilveren lauwerkrans, Van Dorp, Paatje Crasborn (Eerevoorzitter), Niek van Houten, Dick van Houten, Baeten, Van Donk, Boldy, Den Daas, Weskin; knielende: Hans Jut.

Indië's Grootste Voetbalfiguur

Paul Jut de Bourghelles werpt een terugblik in het verleden

1903

1934

Gaarne voldoe ik aan Uw verzoek om enkele indrukken vast te leggen over het Bataviasche Voetbal ten behoeve van het door U uit te geven boekwerk „40 Jaar Voetbal in Indië". Tot mijn spijt gaan mijn herinneringen slechts terug tot 1903, het jaar dat mijn vereeniging „the good old B.V.C." werd opgericht.

Wat Batavia betreft had het voetballen voor 1903 geloof ik niet veel te beteekenen. Ik refereer aan de feestrede van den heer E. E. Martens, oprichter van de V.V. „V.I.O.S.", uitgesproken tijdens de jubileumsfeesten dier vereeniging in 1932, waaruit m.i. de conclusie te trekken valt dat de bakermat van het Bataviasche Voetbal te Meester Cornelis geweest moet zijn.

Er was voor zoover mij bekend een jaarlijksche ontmoeting tusschen de Hollanders (B.S.C. = Bat. Sport Club) en de Engelschen (Bo.:), doch daar de pers zich in dien tijd heel weinig met de sport bemoeide, bleef het groote publiek onkundig van hetgeen er op voetbalgebied plaatsvond. Een feit is het dat de B.S.C. haar afdeeling Voetbal in 1903 opdoekte, want de B.V.C. nam bij haar oprichting de doelpalen enz., van de B.S.C. over.

Toen de B.V.C. (handelsgeëmployeerden) op 25 September 1903 werd opgericht, bestonden haar zustervereenigingen V.I.O.S. (scholieren) en O.L.I.V.E.O. (élèves der Militaire School te Meester Cornelis) reeds, terwijl kort daarna de Gymnastiek en Schermvereeniging „Hercules" (voornamelijk bestaande uit leerlingen van het Instituut Beck-Volten op het Koningsplein Zuid) ook een afdeeling Voetbal in het leven riep. Ook de aspirant Indische artsen vormden een club onder den naam van hun school „S.T.O.V.I.A." en deze 5 clubs hebben dus de kern gevormd van het Bataviasche voetbal. Jammer dat de S.T.O.V.I.A. thans niet meer bestaat (1 Maart 1907 trok zij zich uit den Bond terug); de overige 4 clubs bekleeden tot op heden nog een waardige plaats in de Bataviasche voetbalwereld.

1904. De Vries Reiling — Versteegh — Schallenberg — Cramer — Stoyle — Taylor — Theunissen — Voute — zittend: Störmann; knielend: Jut.

In 1904 kon te Batavia de *eerste* Voetbalcompetitie van geheel Ned.-Indië een aanvang nemen. Het was nu wijlen de heer Karel Wybrands, hoofdredacteur van het „Nieuws van den Dag voor N.-I." die daartoe het initiatief nam door het uitloven van drie fraaie medailles.

De wedstrijden werden geregeld door een Comité bestaande uit 5 personen t.w.:

Lt. A. Pufkus, president.
P. L. Jut, secretaris
W. A. C. Ilgen, }
W. Scheurer, } leden
F. Willems, }

De eindstand van deze eerste competitie was a.v.:

	gesp.	gew.	gelijk	verl.	punten	voor	tegen
Vios	8	7	—	1	14	35	5
Oliveo	8	6	1	1	13	26	7
B.V.C.	8	4	1	3	9	13	16
Hercules	8	2	—	6	4	10	25
Stovia	8	—	—	8	—	1	32

DE WYBRANDS-BEKER

Wij bevinden ons in „den goeden ouden tijd". Men speelde nog zonder doelnetten en van omrastering van het speelterrein was geen sprake. Kleedgelegenheid voor de spelers was een overbodige luxe. En waar de publieke belangstelling al dadelijk niets te wenschen overliet, kan men nagaan onder welke lastige omstandigheden de scheidsrechters van dien tijd de wedstrijden moesten leiden. Hieronder volgen de namen van enkele arbiters uit dien tijd.: Burg, Dahler, Rotty, Van Overeem, De Haan, Holdert, Moorrees,Filet. Met uitzondering van de Stovianen werd er „damals" al een behoorlijk partijtje voetbal gespeeld. Hoe spannend de ontmoetingen dikwijls waren, blijkt uit het volgende overzicht van de eveneens *eerste* competitie volgens afvalsysteem. B.V.C. en VIOS moesten niet minder dan 4 wedstrijden spelen alvorens tot een resultaat te komen, terwijl voor de finale eveneens 2 wedstrijden noodig waren. Ten slotte legde VIOS voor de eerste maal beslag op den uitgeloofden prijs, den z.g. „Aguilar-beker". Hieronder volgt het verloop van deze allereerste afval-competitie.

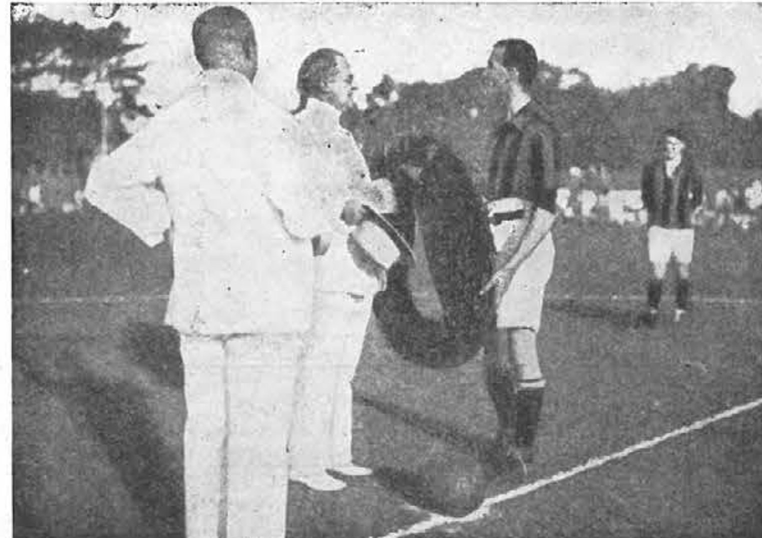
1. B.V.C. / 2. Stovia — 1) 5 — 0
3. Vios / 4. P.T.V.C. — 3) 1 — 0
5. Oliveo / 6. Achilles — 5) 7 — 0
7. Sparta / 8. Hercules — 8) 5 — 0

1) – 3): 3) 0 — 0, 0 — 0, 0 — 0, 1 — 0
5) – 8): 5) 2 — 0

Finale: 3) 0 — 0, 2 — 1

Enkele kleine incidenten deden zich bij deze seriewedstrijden voor. B.V.C. en S.T.O.V.I.A. (de allereerste wedstrijd) zouden elkaar op het Oliveo-terrein bekampen, maar op het aanvangsuur bleek er aan het terrein zoo goed als niets gedaan te zijn. Er waren geen hoekvlaggen en de ruimte achter de doelen was niet afgeschoten, (voor deze nalatigheden werd „Oliveo" beboet) erger was het, dat het comité verzuimd had een scheidsrechter aan te wijzen.

Datzelfde Oliveo-veld gaf ook nog aanleiding tot een ernstige wrijving tusschen V.I.O.S. en B.V.C. toen er op het Oliveo-veld een wedstrijd tusschen deze 2 rivalen was vastgesteld. „Vios" moest het veld in orde maken. Maar wie schetst de verontwaardiging van de B.V.C.-ers toen bleek dat Vios het terrein op bijna maximum afmetingen had uitgezet, hetgeen niet naar den zin van de Geel-zwarten was. Zij beriepen zich er op dat de wedstrijd op het Oliveo-veld was vastgesteld met de door „Oliveo" gebruikte afmetingen. Neen, zei Vios, het Oliveo-veld was alleen maar een aanduiding *waar* gespeeld zou worden en het lag aan haar te bepalen hoe zij het veld wilde uitleggen. Hevige protesten over en weer. Maar de wedstrijd werd gespeeld, doch zegen scheen er niet op te rusten; beide ballen begaven zich onder het spelen en de wedstrijd moest 10 minuten voor tijd gestaakt worden.

Wijlen Karel Wybrands overhandigt Ter Laag een lauwerkrans.

Het aantal vereenigingen was intusschen reeds gestegen tot acht, doch het seizoen 1905/1906 zou de Bataviasche sportwereld nog een heel eind verder brengen:

1e. zag het Comité kans een *2e klasse competitie* in het leven te roepen, die om te beginnen bestond uit wedstrijden volgens het afvalsysteem. Ook de uitslagen dezer *eerste* 2e klasse wedstrijden worden hiermede aan de vergetelheid ontrukt. De prijs was de z.g. „Schock Beker".

1. Mars / 2. Oliveo II — 1) 6 — 0
3. H.S.S. / 4. Stovia — 3) 4 — 0
5. Paketvaart / 6. B.V.C. — 5) 2 — 1
7. N.V.
8. Finantiën / 9. Achilles II — 8) 0 — 0, 5 — 1
10. Hercules / 11. Vios II — 10) 1 — 0

1) – 3): 1) 2 — 1
5) – 7.: 7) 10 — 0
8) – 10): 10) 2 — 0

1) – 7): 1) 2 — 1

Finale: 10) 3 — 0

Foto hieronder:
Oud en Jong B.V.C. gezellig bij elkaar in het Decapark.

2e. Verscheen op 6 Juli 1906 het eerste nummer van de „Indische Sport' onder redactie van den Heer K.L.F. Goelst, die zeer terecht inzag dat onze in opkomst zijnde sport het niet zonder een orgaan kon stellen. Het was een evenement van beteekenis, want in dit orgaan zijn de verdere sportgebeurtenissen van Batavia en elders nauwkeurig terug te vinden.

3e. Ging de reeds lang gekoesterde wensch van velen tot het in het leven roepen van een Bond, in vervulling. Op 20 Juli 1906 werd de „Bataviasche Voetbal Bond" (B.V.B.) opgericht met het volgende eerste bestuur:

G. H. Mohr	voorzitter
P. C. Adrian	vice voorzitter
Tj. de Haan	1e secretaris
H. F. Boelhouwer	2e secretaris
C. W. van Overeem	penningmeester
P. L. Jut	commissaris
.... Prins	commissaris

Rechtspersoonlijkheid werd verkregen op 5 December 1906.

De terreinen waren over het geheel genomen goed bespeelbaar; de meeste clubs waren op het Waterlooplein aangewezen, waarvan „Oliveo" en „Hercules" op de beste gedeelten beslag legden. Het Koningsplein, waarop B.V.C. speelde, had slechts enkele stukken waarop behoorlijk voetbal kon worden gespeeld. Het B.V.C.-terrein had echter het groote nadeel dat een gedeelte daarvan door de jaarlijks terugkeerende Pasar Gambir in beslag werd genomen. In 1908 verhuisde B.V.C. dan ook naar den Planten- en Dierentuin.

„Vios" speelde langen tijd op het tegenwoordige Generaal Staal-Plein te Meester Cornelis en oogstte op dat terrein vele lauweren. Haar aanhang was enorm, doch helaas gingen de jongelui in hun enthousiasme wel eens buiten de schreef, althans zijn in de „Indische Sport" diverse klachten hierover te vinden.

B.V.C. TE BANDOENG IN 1904

Staande, van l.n.r.: Versteegh, Alting du Cloux, Muller, Meyboom, Lange, Leon; zittend: Verploegh Chassé, Van Leuven, Bajetto, Jut, Schallenberg

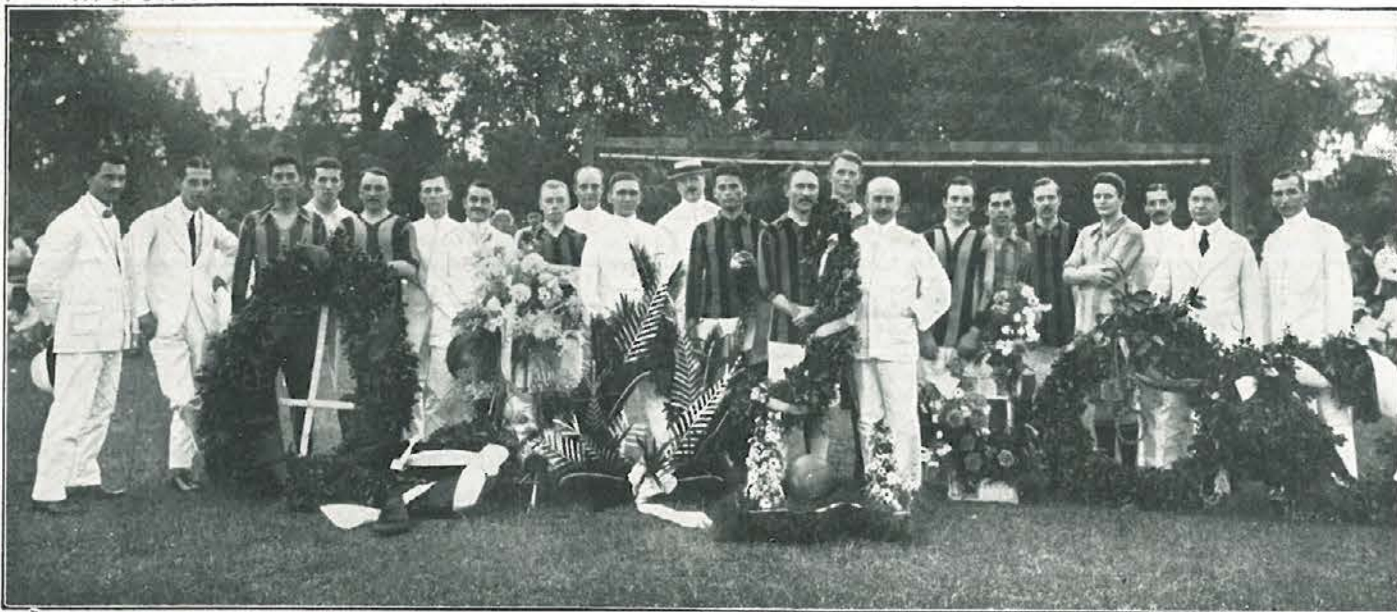

De oude B.V.C.-tribune door een kwaadwillig brandje in 1927 verwoest

Zooals reeds vermeld waren de terreinen aanvankelijk niet afgesloten, daarna kwam de verordening om naast en achter de doelen een gedeelte vrij te houden; weer later werden voor de 1e klasse wedstrijden doelnetten voorgeschreven (B.V.C. was de eerste vereeniging die zich doelnetten aanschafte). En nog later kwam de periode van den „bamboepagger". Om entréeheffing mogelijk te maken werd om het speelterrein in de morgenuren van den wedstrijddag een pagger van bamboe opgericht, die dadelijk na afloop daarvan afgebroken moest worden. Voor ± *f* 15.— à *f* 20.— per wedstrijd konden de clubs zoo'n pagger van den Chineeschen eigenaar huren. Heel lang heeft men zich op deze wijze moeten behelpen. De entréeprijzen waren matig.

In de oer-periode zagen wij wel eens een paar stoelen op het veld; die waren bestemd voor de schenkers van den prijs waarom gespeeld werd. Nog tijdens het gebruik van den bamboepagger waren hoogstens 10 à 20 stoelen op het veld aanwezig, zoodat het overgroote deel van het publiek op hun kakies van den wedstrijd moest genieten. Maar dat werd met het meeste genoegen gedaan want de wedstrijden uit den ouden tijd waren buitengewoon spannend. Ik behoef slechts enkele namen in herinnering te brengen om te doen uitkomen over welk gehalte van spelers men destijds beschikte.

Bekende spelers van *B.V.C.* waren: Versteegh, Störmann, Theunissen, Douwes Dekker, van Leuven, Meyboom en van iets lateren datum Gleenewinkel Kamperdijk, Keus, Jut. Jr., Beeuwkes, de Bruyn Kops. *Oliveo* telde onder haar elftal: v.d. Weide, de gebroeders Kieviets, Hondius, Bajetto, Drooglever, Renesse, Gunn, en

De huldiging van Carli bij zijn 25-jarig jubileum; 1e van rechts: Notaris Bouman, de latere eminente voorzitter van den V.B.O., thans eere-voorzitter. Daarnaast Notaris Van Ophuijsen, eere-lid Hercules.

later De Neve, Stom, Akkersdijk, Voorstad. Vios geurde met de gebroeders Willems en v.d. Capellen, Martens, Verhoog, van Erpecum, de Corte, en de gebroeders. Nitzschke. Bij *Hercules* moet in de eerste plaats genoemd worden Philips, een achterspeler van buitengewone capaciteiten, verder Osten, Scheurer, Cress, Nierop, en van lateren datum de Cramm's en Tjoh Davies, die nu nog voor het 1e elftal van zijn club speelt, en behoorlijk ook. Van de „*Stovia*" noem ik Rotty en Masokko als uitblinkers en bij „Sparta " Christan, Eichperger, Lettinga, Sittrop, Blitz en Quist. Dit zijn alle namen die mij zoo te binnen schieten, op volledigheid maakt deze opgave geen aanspraak.

B.V.C. is de eerste club geweest die het aandurfde „naar buiten" te gaan voetballen. Met Paschen 1904 toog een elftal der geelzwarten naar Bandoeng en sloeg haar tegenstanders met 4 — 0 .Deze tochten werden door B.V.C. enkele jaren herhaald en ook Bandoeng kwam op tegenbezoek en werd op het Koningsplein verslagen met 12 — 0.

Dat de kopstukken op voetbalgebied niet stil zaten, blijkt hieruit dat reeds in 1907 pogingen in het werk gesteld werden om tot een tournooi te komen tusschen de kampioenclubs van de groote steden. De „Winkel Maatschappij Onderlinge Hulp" stelde spontaan een beker beschikbaar voor dit doel en de Heer Brunsvelt van Hulten (werkzaam bij Onderl. Hulp en bestuurslid van Vios) heeft hiervoor veel moeite gedaan. Maar de tijd bleek voor zulk een gebeuren nog niet rijp genoeg te zijn. Zooals bekend werden de eerste stedenwedstrijden gehouden gedurende de Koloniale Tentoonstelling te Semarang in 1914.

„Sparta" is de eerste club geweest die de groote reis naar Soerabaja ondernam; dit geschiedde in Juni 1908, zij speelde gelijk met „T.H.O.R." 1 — 1. Het elftal van „Sparta" zag er toen a.v. uit: Sittrop (doel) van Kooten en Quist (achter) Paulini, Lettinga en Berfelo (midden) Eichperger, Blitz, van Buuren, Volker en Meyer (voor).

In November 1908 kwam „E.C.A." uit Soerabaja 2 wedstrijden te Batavia spelen. Tegen het bondselftal werd verloren met 2 — 0. De wedstrijd tegen „Oliveo" verregende, stand 6 — 1 voor „Oliveo", „E.A.C. besloot toen 1 dag langer te blijven en smaakte het genoegen tegen „Oliveo" een gelijk spel 1 — 1 te forceeren. Het bondselftal zag er a.v. uit:

Jackson (B.V.C.) doel. Rotty (Oliveo) en Kamperdijk (B.V.C.) achter, de la Porte (Sparta) G. Nitzschke (Vios) en Paulini (Sparta) midden, Schreuders (Vios) V. Nitzschke (Vios) Stom (Oliveo), Synja (Vios) en Gunn (Oliveo) voor.

Langzaam maar zeker ging de voetbalsport te Batavia vooruit, maar langs geëffende paden was zulks helaas niet mogelijk. Oneenigheden tusschen de clubs onderling en tusschen de clubs en de scheidsrechters (B.V.C. had op dit gebied een slechten naam), daarvan getuigen de vele ingezonden stukken in de „Indische Sport". Dit waren echter doorgaans ruzietjes die de opwindende voetbalsport nu eenmaal met zich brengt, gelukkig dat men nooit lang boos op elkander bleef.

Er zijn in het leven van den B.V.B. echter twee gebeurtenissen te vermelden die aan den eenen kant de voetbalsport veel afbreuk deden en aan den anderen kant op de geheele organisatie een donkere schaduw wierpen. Ik bedoel de „Militaire kwestie" en de „breuk" die in 1912 in den B.V.B. plaatsvond.

„De „Militaire kwestie" was er een van zeer delicaten aard. Door het gedrag van enkele minder goede elementen onder de militairen werd in Augustus 1910 van hoogerhand een legerorder uitgevaardigd waarbij het spelen van een „meerdere" met of tegen een „mindere" eenvoudigweg verboden werd. De verwarring die hierdoor ontstond was algemeen, aangezien vrijwel alle clubs militairen onder hare leden telden. Het ergste was de Militaire Voetbalclub „Sparta" er aan toe; zij was van toen af aan verplicht slechts met één categorie van militairen uit te komen, i.c. srgeanten. En als Sparta b.v. tegen Oliveo uitkwam, was deze laatste club verplicht haar officierspelers uit te schakelen. De Bond zond een deputatie naar den Legercommandant, zonder resultaat echter; het bleef een heelen tijd lang „sukkelen".

Jamieson en Mc Intosh, de formidabele center-forward en links-half van B. V. C.

Huldiging Ter Laag (eere-wedstrijd B. V. C. — S. V. B. B.)

Knape, rechts-uiterst van B. V. C. en Bond Batavia, die in elken belangrijken wedstrijd buitengewoon opvalt

Het afscheid van Ter Laag vereeuwigd
Ter Laag — Guus Bloem — Gaster

De Vries — Vrins — Jamieson — Weynants — Mc. Intosh — Smits — de Haas — Tjan — Maphar — Koedirman

Roeien met de riemen die je hebt! Met dit „veteranen"-elftal moest the Good Old zich maar staande weten te houden

Het jaar 1912 was het „zwarte" jaar. Op de Algemeene Vergadering van den B.V.B. van 17 Maart is het toen zoo ver gekomen dat de Vereenigingen „Oliveo", „Vios", „A.S.V.G.". en „S.C.F." zich van den B.V.B. afscheidden om daarna een nieuwen bond in het leven te roepen, n.l. den „West-Java Voetbal Bond" (W.J.V.B.).

Batavia telde nu twee bonden, die, alle pogingen ten spijt, niet tot elkaar te brengen waren. Beide leidden een kwijnend bestaan en met hen de vereenigingen, die door de mindere wedstrijden hun inkomsten sterk zagen achteruitgaan. Het pleit werd ten slotte door den W.J.V.B. gewonnen doordat „Hercules" van den B.V.B. naar den W.J.V.B. overging. Na taktvolle onderhandelingen kon medio 1913 geconstateerd worden dat de vrede hersteld was en dat de W.J.V.B. verder de leiding van het Bataviasche Voetballeven op zich had genomen.

Het eerste bestuur van den W.J.V.B. bestond uit de volgende heeren :

W. J. H. A. van Buuren	voorzitter
Mr. Dr. G. Pinedo	vice-voorzitter
A. J. N. Nijman	1e secretaris
E. F. O. Messchaert	2e secretaris-competitieleider
J. de Wilde	penningmeester
D. Koppelle	commissaris
B. Stom	id.

Op 10 Juni 1928 werd de naamsverandering V.B.O. = „Voetbalbond Batavia en Omstreken", goedgekeurd.

Zooals reeds eerder gememoreerd, werden tijdens de Koloniale Tentoonstelling te Semarang in Augustus 1914 de eerste stedenwedstrijden gehouden. Voorloopig

waren het nog wedstrijden volgens afvalsysteem. *Batavia Bandoeng, Soerabaja* en natuurlijk *Semarang* waren van de partij, terwijl ook een militair elftal uit Singapore zijn medewerking had toegezegd. Het geheele programma was reeds in elkaar gezet toen de groote wereldoorlog uitbrak en het Singapore elftal „thuis" moest blijven.

Uit het tounooi te Semarang trad *Batavia* overwinnend te voorschijn; de uitslagen waren :

29 Augs. 1914	Bandoeng	—	Batavia	0—5
30 „ „	Semarang	—	Soerabaja	3—1
31 „ „	Batavia	—	Semarang	3—0

Op 20 April 1919 werd de „Ned-Ind. Voetbal Bond" opgericht (N.I.V.B.) met het volgende eerste bestuur:

A. H. A. E. Immink	voorzitter
W. van Warmelo	secretaris
R. Th. Overakker	penningmeester
J. Schotel	commissaris
J. Teitler	id.

Wij zijn alweer een stap verder in de goede richting; de „Stedenwedstrijden" die zich ieder jaar met Pinksteren in zoo'n groote belangstelling van het publiek verheugen, zijn het werk geweest van mannen die den dank van alle waarachtige voetballers verdienen. De Heer Dirk Veenman is een der stoere werkers hiervoor geweest. Paatje Crasborn was jarenlang de leider van het Bataviasche Bondselftal.

Deze Stedenwedstrijden brachten met zich mede dat de terreinaccommodaties in de verschillende voetbalcentra aan speciale eischen moesten voldoen. Te Batavia zijn deze terreinaccommodaties in den loop der tijden hoe langer hoe beter geworden. „Vios" ging vóór, door reeds in 1912 op haar terrein aan de Vioslaan een houten tribune met verdieping op te zetten. Het „Decapark" had een bamboetribune, die echter niet goed onderhouden werd. Eerst veel later toen „Hercules" het terrein als speelveld betrok, werd de inrichting zooals die nu is, n.l. prima. „B.V.C." had op haar terrein op het Koningsplein eveneens een houten tribune, die aanvankelijk wel aan de eischen voldeed (in 1927 werden daar nog de Stedenwedstrijden gehouden) doch op den duur moest met den tijd meegegaan worden. „Vios" gaf alweder het voorbeeld door aan den Madoeraweg een tribune te bouwen die nu nog als de beste van Batavia geldt. „B.V.C." en de „Tuin" bleven niet achter, zoodat thans bij het schrijven van deze regelen alle terreinaccommodaties, n.l. die van „B.V.C." „Hercules", „Oliveo", „S.V. B.B." en „Vios" als prima gewaarmerkt kunnen worden.

Met het bovenstaande hoop ik aan Uw opdracht naar genoegen voldaan te hebben; ik geloot echter dat velen met mij het overzicht wat uitgebreider gewenscht zouden hebben, maar .... de immer „hongerige" pers wacht op copie, en dus basta.

P. L. JUT DE BOURGHELLES.

April 1933.

HERCULES 1900 - 1934

MANTIEL BODEGRAVEN,

die jarenlang ons eerste elftal aanvoerde en 12 jaren achter elkaar zijn elftal tot Kampioen van Batavia wist te leiden. De sympathieke en uitermate sportieve Mantiel maakte indertijd met Tjo Davies en Willy Galstaun deel uit van het alom bekende „binnentrio" van Hercules, dat over geheel Java zoo gevreesd was. Een speler als Mantiel met zooveel goede voetbalcapaciteiten mogen wij gerust ten voorbeeld stellen aan de tegenwoordige jongere generatie

De sterkste Hercules-combinatie ooit op de been gebracht. Doel: Karamoy, — Achter: Mooijen — Bruijnis — Halfs: Geertsema — Polanen Petel en Kooijmans — Voor: Middelton — Davies — Galstaun — Mantiel — Heuer (1918)

...... de tegenpartij .....

Internen van het voormalige Instituut Beck en Volten richten de Gymnastiek- en Muziek-vereeniging Hercules op

Het zal ongeveer October 1900 geweest zijn, dat enkele internen van het toenmalige Instituut Beck en Volten de vereeniging Hercules hebben opgericht. Tot de oprichters behooren de Heeren G. en W. Weynschenk, 3 Gebr. Kraag, Gebr. Vreedenburg, C. den Dekker, Gebr. Danekes, 3 Gebr. Seidlitsz, Gebr. Kruythof, 3 Gebr. Delmaar, E. Martens, H. Lange, Gebr. Watson en Osten.

Toentertijd werd nog niet aan voetballen gedacht; de oprichting van de Vereeniging was dan ook meer bedoeld als gymnastiek en muziekvereeniging, terwijl ook de naam der Vereeniging was Gymnastiek Vereeniging Hercules. Een Bestuur bestond niet; eenige der oudere jongens wierpen zich op als leiders en voorwerkers, terwijl als leden uitsluitend werden aangenomen internen van het Instituut Beck en Volten. De contributie bedroeg 10 cent per maand. In 1904 werd het eerst gesproken over een voetbalelftal. Een der leerlingen uit de hoogste klasse, de Heer W. A. C. Ilgen, thans Resident, spande zich er voor een voetbalelftal samen te stellen, terwijl ook direct een tweede elftal op de been kon worden gebracht. Op de eerstvolgende vergadering van Hercules werd een definitief Bestuur gekozen, bestaande uit de volgende leden: W. A. C. Ilgen, Voorzitter, Piet van Noorden, Secretaris, Hein Lange, Osten en Gerungan, Commissarissen. Tot Beschermheer werd benoemd de Heer Berkelmans, Directeur van het Instituut Beck en Volten. De naam Gymnastiek Vereeniging Hercules werd veranderd in Sport Vereeniging Hercules; verder werd besloten ook externen als leden aan te nemen. In datzelfde jaar werd aansluiting gezocht bij den Bat. Voetbalbond, welke Hercules I en II opnam in resp. de eerste en tweede klasse competitie.

Onder strenge leiding van hun Voorzitter Ilgen werd het tweede elftal in 1905 reeds kampioen der tweede klasse (Schokbeker) terwijl het eerste elftal het kampioenschap behaalde in de competitie om den Droogdok Beker in het seizoen 1906/7. Voorwaar een prachtig succes voor de jonge vereeniging. Volledigheidshalve laten wij hier volgen de eerste elftallen, welke door Hercules in 1904 in het veld werden gebracht.

1ste elftal. W. Schoutendorp, P. van Noorden, L. Pichel, Jenny, Mohamad, van Nierop, Seidlitsz Sr., Scheurer Sr., H. Lange, Seidlitsz Jr. en Gerungan.

2de elftal. Korsten, Looke, W. Pichel, J. Pichel, J. v. d. Beek, H. van Vianen, T. Young, Danekes, Delmaar, C. den Dekker, Scheurer Jr.

Het Herculesveld lag op het Koningsplein Zuid juist tegenover het instituut, thans gedeeltelijk ingenomen door het raceterrein der B. B. W. S., het Herculescostuum bestond uit een wit shirt, witte broek, roode sjerp om het middel en op den linker borstzak een H.

Eenige jaren later verhuisde men naar het Waterlooplein, terwijl het costuum ook een verandering onderging en werd: roode broek en rood-wit gestreept shirt, welke later veranderd werd in zwarte broek en rood-wit gestreept shirt.

Na 1907 kreeg Hercules geduchte tegenstanders aan Vios en B.V.C. die er dan ook voor zorgden, dat Hercules eenige jaren onder aan het lijstje bengelde als hekkensluiter. Het tweede elftal daarentegen kwam geducht opzetten, voornamelijk door de toetreding van Eddy Olive, Mantiel v. Bodegraven en Tjo Davies, resp. in de jaren 1907, 1908 en 1909.

V. l. n. r.: in khaki pak de in 1911 nog in de tweede klasse spelende „Tjoh"; doelwachter: Corsten — backs: Jacobs — Eichperger — halfs: Olive — De la Porte — Cavalli — voor: G. Davies Sr. — C. Cramm — Bodegraven — Heuer — H. Cramm

Foto beneden: Staande van l. n. r.: Davies Sr. — Hoorn — Wijnmalen — Noordhoorn — Bodegraven — Bruijnis — Jacobs — Wepf — Gijsbers; zittende op stoelen: Brinkman — Olive — Cobet; op den grond: Cramm Jr. — Heuer — Cramm Sr. — Davies Jr.

Waterlooplein — 30 Nov. 1913. Groote wedstrijden om den Bat. Nieuwsblad-beker; deze tropee werd na overkampen tegen Vios door de Roodwitten buit verklaard (1—0). Opstelling HERCULES: doel: Noordhoorn; achter: Alex Mooyen en Plilips; midden: K. Cramm, Olive en Cress; voor: Soumokil, C. Cramm, G. Davies, Bode, Heuer.

Piepie — Olive — Petel — Bode — Musch — Vogelsang — Wolf — Heuer — Davies Sr. — Knielende: Davies Jr. — G. Galstaun en Kooymans

Het eerste elftal waarin de drie bovengenoemde spelers successievelijk werden opgenomen behaalde in 1912 weer het kampioenschap, (Bat. Nieuwsblad-beker) doch moest dezen titel in 1913 weer afstaan aan Vios. Het volgende jaar was Hercules weer sterk favoriet en verscheen dan ook als nummer één aan de finish. Vanaf 1914 bleef Hercules elf jaar kampioen, zoodat zij elf jaar lang aan de spits heeft gestaan van de Bataviasche Competitie.

Behaalde Kampioenschappen.

Tot en met 1906, Vios en B.V.C.
1907 Hercules.
1908 t/m 1911 Vios
1912 Hercules (Vios No. 2)
1913 Vios (Hercules No. 2)
1914 t/m 1925 Hercules (met S.V.B.B. meestal als No. 2)
1926 S.V.B.B. (Hercules No. 5)
1927 Oliveo (Hercules No. 2)
1928 Hercules (Oliveo No. 2)
1929 S.V.B.B. (Hercules No. 3)
1930 S.V.B.B. (Hercules No. 2)
1931 Hercules (SV.B.B. No. 2)
1932 S.V.B.B. (Hercules No. 3)
1933 U.M.S. (Hercules No. 4)

De door Hercules behaalde successen werden haar echter geenszins cadeau gegeven en heeft zij zich hiervoor meerdere malen tot het uiterste moeten inspannen. Memoreering verdienen de navolgende wedstrijden in de competitie, waar een en ander uit blijkt.

Angstige momenten

Met Hercules naar Cheribon, 2e persoon van rechts, de bekende Kolling.

Wedstrijd Oliveo-Hercules dd. 7/9—'24 in den Planten- en Dierentuin.

Tot 20 minuten voor het einde had Oliveo een voorsprong van 4—1. Hercules zette de tanden op elkaar en wist den wedstrijd nog met 6—4 te winnen.

Wedstrijd Hercules—Vios dd. 17/7-'27 in het Deca-Park.

Rust ging in met den stand 5—1 in het voordeel van Vios. Iedereen verwachtte een groote nederlaag voor Hercules. De Herculanen dachten er echter anders over, wisten in de 2e helft niet alleen den achterstand teniet te doen, doch streken bovendien nog met de eer door den wedstrijd met 6—5 te winnen.

Wedstrijden te Batavia buiten competitie-verband. Ook hierin werd door Hercules meerdere malen successen geboekt n.l.

1924 *Pasar Gambir.* Eindstrijd Hercules—Vios 3—0.
1930 „ „ „ Hercules—S.V.B.B. 1—0.
1931 „ „ „ Hercules—S.B.V.B. 5—0.

Wedstrijden buiten Batavia. Ook buiten Batavia heeft Hercules een klinkende reputatie weten te verwerven en werd zij vele jaren achtereen en niet ten onrechte de kampioen van Ned.-Indië genoemd. In deze roemvolle jaren is het slechts 3 Vereenigingen buiten Batavia mogen gelukken haar in een wedstrijd te slaan n.l. Uni Bandoeng, Go Ahead te Semarang en H.B.S. te Soerabaja.

Diverse wedstrijden werden gespeeld te Buitenzorg, Soekaboemi, Bandoeng, Garoet, Cheribon, Tegal,

ıngan, Semarang, Soerabaja, Singapore, Pematang-
r en Medan.

ıden- en Kampioenswedstrijden.

ıder overdrijving kan voorts worden vermeld, Iercules in de afgeloopen jaren de meeste spelers geleverd aan het Bataviaasche Bondselftal die een ;rijk aandeel bijdroegen in de, door dit team lde successen. De namen van deze „keien" luiden ılgt:

4- Olive, Cramm, Davies en Heuer.
5- Olive, Van Bodegraven, Davies, Heuer en van P. Petel.
6- Olive, Van Bodegraven, Davies, Heuer en van P. Petel.
7- Olive, Van Bodegraven, Davies en van P. Petel.
8- Olive, Van Bodegraven, van P. Petel, Willy Galstaun en Geertsema.
9- van Bodegraven, W. Galstaun, Geertsema en Kooymans.
o- van Bodegraven, W. Galstaun, Geertsema en Kooymans, van P. Petel en Davies.
1- idem als 1920 en Eddy Middleton.
2- van Bodegraven, Davies, W. Galstaun, Olive, van P. Petel, Geertsema en Pesuwarisa.
3- van Bodegraven, Olive, Davies, Pipper, Geertsema en Witmer.
4- van Bodegraven, Davies, Pipper, Geertsema en Wattimena.
5- van Bodegraven, Olive, Pipper, Davies, Scholte en Wattimena.
6- Davies, Pipper, Wattimena en Lieb.
7- Davies, Pipper en Wattimena.
8- Pipper en Wattimena.
9- Pipper, R. Brugman en F. Pesch.
o- R. Pesch.
1- Soemoh, R. Brugman en R. Hoekstra.
2- Soemoh, R. Brugman en H. Zomers.
3- Soemoh.

ıdstrijden tegen Buitenlandsche Elftallen. De wed-en door Hercules gespeeld tegen buitenlandsche ; zijn talrijk geweest en, vide onderstaand lijstje, svol.

6 Oct.	1921	Hercules	— Singapore	4—1
9 „	„	„	— „	4—0
2 Apr.	1923	„	— Selangor	3—0
1 Nov.	„	„	— Singapore	3—0
4 „	„	„	— „	4—1
8 Sept.	1924	„	— Mohanbagan	0—2
Oct	„	„	— „	2—1
2 Apr.	1925	„	— Hawkins	4—1
4 Oct.	1926	„	— Calcutta	2—1
3 Nov.	„	„	— „	2—1
2 Mei	1927	„	— Manilla	3—1
3 Sept.	„	„	— Br. Indië	1—1
4 Apr.	1928	„	— Duke (S'pore)	0—1
9 Mei	1929	„	— Malay („)	3—3
2 Juni	„	„	— Hongkong	3—3
6 Aug.	„	„	— Lho Hwa	0—3
2 Juni	1930	„	— Malay (S'pore)	5—4
3 Aug,	„	„	— Lho Hwa	1—1
1 Juli	1931	„	— Nan Hwa	1—3
0 Sept.	„	„	— Australië	3—0
5 Aug.	„	„	— Chung Hwa	1—2
3 „	1932	„	— Canton	5—0
7 „	„	„	— Nan Hwa	1—3
Juni	1934	„	— Oostenrijk	0—3

24 wedstrijden; waarvan 13 gewonnen, 7 verloren en 4 gelijk spel.

Lagere Elftallen. Ook de mindere goden in de Hercules-formatie hebben meerdere malen met succes onze kleuren verdedigd. Menig keertje werd door een der lagere elftallen het kampioenschap van hun afdeeling verworven.

Athletiek. Ook deze sport werd door de Herculanen beoefend en werd getoond op dit gebied zich ook thuis te gevoelen.

In de afgeloopen jaren werd menig Indisch record op naam gesteld van Hercules:

Hoogspringen met aanloop	— Davies in 1919.
„ zonder „	— Pipper v/m 1919 t/m 1922.
400 M. snelloop	— Weber in 1924.
Estafette 4 × 100 M.	— Herculesploeg bestaande uit de H. H. Pipper, Tielman, Weber en Geertsema v/m 1924 t/m 1927.

Prijzen. In den loop der jaren werden door Hercules de navolgende prijzen gewonnen:
46 bekers, 9 statuettes, 5 lauwertakken, 3 schilden en 76 vaandelmedailles.

Terrein en accommodatie. Bij hare oprichting had Hercules de beschikking over een terrein gelegen op het Koningsplein Zuid tegenover het instituut Beck en Volten. Later verhuisde men naar het Waterlooplein.

Gedurende eenige jaren was de terreinkwestie een van de lastigste problemen, totdat eindelijk vasten voet werd verkregen in het Deca-Park en ontegenzeggelijk heeft Hercules thans een van de beste terreinen met accommodatie en een clubhuis, dat er wezen mag.

Cluborgaan. De groei van de Vereeniging deed voorts de behoefte ontstaan aan de uitgifte van een clubblad.
Op initiatief van den Heer G. Galstaun werd op 1 October 1930 hiertoe overgegaan, wien alle eer toekomt, daar het blad er geweldig insloeg. Het blad, thans in bescheiden vorm uitgegeven, wordt graag gelezen en onderhoudt het contact onder zijn leden.

De uitvinder van den Hitler-groet

DE KAMPIOENEN 1933

Huldiging van Mantiel (10 jaar Bondsspeler).

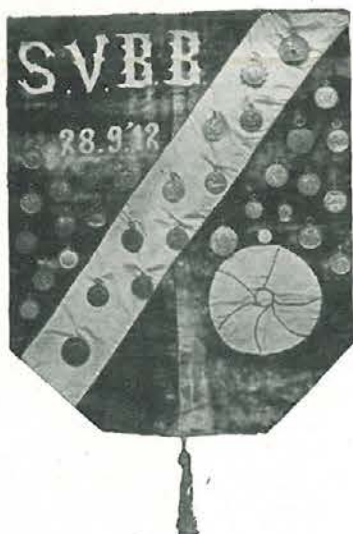
H. van Bodegraven	Eerelid	(de grootste voetballer die Nederl.-Indië ooit gehad heeft.)
G. M. R. Davies	„	(ons oudste actief lid).
O. G. Funck	„	
H. B. Kolling	„	(de beste secretaris, die Hercules ooit heeft gehad).
J. Malasch	„	
E. A. Olive	„	
F. W. Osten	„	
B. L. F. Philips	„	

46 bekers, 9 Statuettes, 5 lauwertakken, 3 schilden, 76 vaandel-medailles— and still going strong.

Hercules' Groote mannen en Leiders.

W. A. C. Ilgen	oud-voorzitter	tevens Eerelid.
A. Florentinus	„ „	„
wijlen A. Rozenberg	„ „	„
„ I. Th. Dirksen	„ „	„
„ R. Reints Bok	„ „	„
Mr. A. H. van Ophuysen	„ „	Eerevoorzitter.
Mr. G. L. P. Bouman	„ „	Eerelid.
G. Galstaun	„ „	Eerelid, Eerelid N.I.V.B.
Ir. Meertens	„	
F. A. Reints Bok	„	

S. V. B. B.

DOOR

A. P. VAN LINGEN

Piet van Lingen, de ziel van B. B.

Oprichtingsdatum :

28 September 1912 door het personeel werkzaam op het Departement B. B.

Voor de 1e. maal hadden zitting in het bestuur :

W. van Deth	*Voorzitter*
H. G. Gerke	*Secretaris*
H. J. Mutter	*Penningmeester*
B. G. ter Brake, W. N. J. M. Allard	*Commissarissen*

Doel was de beoefening van het voetbalspel en aanverwante takken van sport te bevorderen. In den beginne leek het er niet naar; 12 Januari 1913 toegetreden tot den W. J. V. B., werd in één van de eerste wedstrijden tegen Oliveo II om den Globe Bioscoop-beker met eventjes 1 - 9 van dit elftal verloren. Het elftal zag er als volgt uit :

B. G. ter Brake
Ch. J. Timmer J. D. Esche
A. A. Taihitu W. v. Deth J. Martens
J. van Loo W. L. Feytes Th. J. Fisser Merkam B. Risakota

11 October 1913 werd rechtspersoonlijkheid aangevraagd en verkregen bij Gouvernementsbesluit van 9 December 1913 No. 25.

Met het voetballen vlotte het niet al te best. In de 1e. volledige competitie in 1913 eindigde S. V. B. B. spelende in de 2e. klasse van den toenmaligen W. J. V. B., als No. 6 op de ranglijst na Oliveo II, Vios II, Sparta, A. S. V. I. en Hercules II, bij een totaal van 9 vereenigingen.

Het falen werd toegeschreven aan het costuum, waarom dan ook in December 1913 door het bestuur een prijsvraag werd uitgeschreven voor een ander costuum, waarbij den Hr. Eipergen de prijs van *f* 2,50 werd toegekend.

Men zag toen reeds de roode duivels ook in Indië op de velden, maar ook dit costuum, bestaande uit een zwarte broek met rood shirt en witte omslagen, bracht niet de veine, welke er van werd verwacht, want de eerstvolgende wedstrijd tegen Hercules II werd met even 4 - 0 verloren.

In Juli 1913 telde de vereeniging 44 leden, welk aantal in December 1913 reeds tot 94 was gestegen; meerendeels bestonden de leden uit personeel werkzaam op het Departement B. B.

Ter eere van het 2-jarig bestaan werden in 1914 athletiek-wedstrijden gehouden, die zeer in trek waren en dusdanig slaagden, dat de toenmalige sportredacteur en scheidsrechter, C. ten Bruggencate, in het slot van zijn verslag vermeldde :

„De regelingscommissie, bestaande uit de Heeren „Ter Brake en Allard, kunnen wij een woord van hul„de niet onthouden. Het programma was oordeel„kundig samengesteld, geen wanklank werd ge„hoord, er viel geen ruzietje te beslechten, wat wel „het beste bewijs was, dat de boel in orde was. De „resultaten waren bovendien bevredigend, wij hopen „dat S.V.B.B. op den ingeslagen weg voort zal gaan, „door geregelde beoefening van de athletiek zal zeker „de spelkwaliteit op voetbalwedstrijden stijgen en „zien we S.V.B.B. nog eens in de eerste klasse te„rechtkomen".

Eind 1914 eindigde de vereeniging reeds als No. 4 in de 2e. klasse competitie, waarbij speciaal werd geboekstaafd, dat van de twee wedstrijden tegen B.V.C., er één werd gewonnen en één werd gelijkgespeeld.

Jan „Dun" gehuldigd

In 1915 kreeg de vereeniging een nieuwen Voorzitter en wel den Heer P.J.J. Michielsen, die destijds als Sous-Chef der Afdeeling Comptabiliteit en Oud Officier der Mariniers den spelers den noodigen moed en feu sacré wist in te blazen en ook bij het toenmalige bondsbestuur zooveel overwicht had, dat in 1915 besloten werd de vereeniging S.V.B.B. bij keuze te promoveeren naar de 1e. klasse van den W.J.V.B. Toen dacht men dat men er was; de Voorzitter Oud-Officier was helaas overgeplaatst en in een algemeene vergadering gehouden op 30 Januari 1916 verklaarde de toen optredende Voorzitter B.G. ter Brake, dat hij helaas genoodzaakt was, den toen heerschenden slechten geest onder een deel der spelers den kop in te drukken. Bij wedstrijden kon niet zeker op hen gerekend worden, reden waarom het Bestuur het mes diep in de wonde stak en zich ontdeed van de kankeraars, die nadeelig op den geest der vereeniging werkten en zou het Bestuur zijn volle aandacht wijden aan het kweeken van jongere krachten.

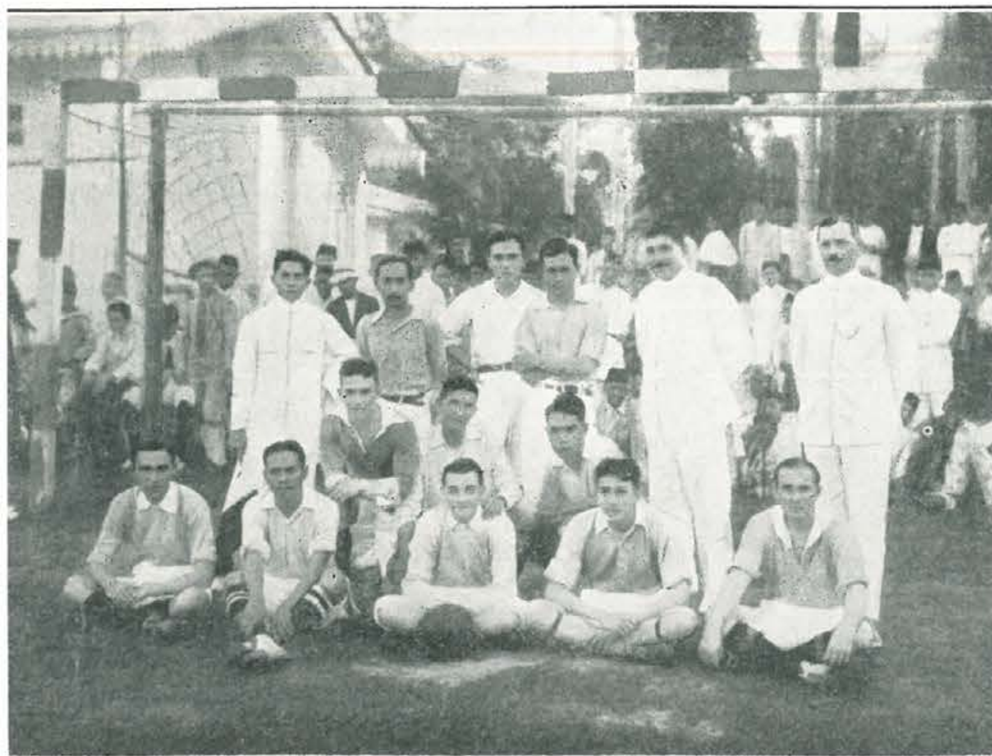
Als 1e. wedstrijd in de 1e. klasse moest BB spelen tegen het indertijd onverslaanbare Hercules en kreeg met eventjes 7 - 0 op z'n kop.

S.V.B.B. telde in dien tijd 7 Onder-Officieren in het elftal, allen werkzaam op het Departement bij de afdeeling Gewapende politie, begin 1916 kwam de bekende looporder uit van het legerbestuur, waarbij aan Onder-Officieren in wedstrijden, indien bij de tegenpartij Officieren meespeelden, het medespelen werd verboden. Zoodoende raakte de vereeniging de beste krachten kwijt, een goed elftal kon niet meer op de been worden gebracht en in Juni 1916 werd door het Bestuur aan den W.J.V.B. het verzoek gedaan om het volgende seizoen weer in de 2e. klasse te mogen spelen.

Het 1e. klasseschap had dus precies een jaar geduurd.

Met nieuwen moed werd aangevangen in de nieuwe competitie. Tot captain van het elftal werd aangesteld H. Thijs, die bijgestaan door D. Jacobs als back en den bekenden Jan van Kraayenoord, beter bekend onder den naam van „Jan Dun" als doelwachter, zoowaar in hetzelfde jaar het kampioenschap in de 2e. klasse wisten te behalen en S.V.B.B. in 1917 weer in de 1e. klasse, doch thans verdiend, haar intrede deed. Alweder werd het costuum gewijzigd, het rood had nog steeds de overhand, het shirt was tot nog toe rood geweest, allicht dat bij verandering de broek rood werd en het shirt wit.

Spelende in dit costuum hadden onze spelers bepaald pech. De meest onbenullige wedstrijden werden verloren, is het wonder dat het toenmalige Bestuur de verliezen aan het costuum toeschreef en toen dan ook de heer Van Lingen in een vergadering, gesteund door den heer v. Hooydonk, er op aandrong het costuum te wijzigen, werd voor de derde, gelukkig ook voor de laatste maal, het costuum gewijzigd in het tegenwoordige, de witte broek met blauw shirt en witte omslagen. Plagenderwijs vertaalde men destijds de letters S.V.B.B. in : Sport Vereeniging Blauwe Boys.

Max Lelieveld
Djoko H. Thijs
P. v. Hooydonck Detiger Jr. Talla
Fens Hendriks J. v. Leyen Kooymans Kiefer

Het was wel eigenaardig dat er van dien datum af meer geluk in de vereeniging kwam, de wedstrijden werden niet alle meer verloren en zij eindigde zoowaar als No. 4 in de competitie om reeds in 1920 op de 2e. plaats terecht te komen, welke plaats tot 1926 werd behouden, het jaar waarop door haar voor het eerst den kampioenstitel werd veroverd en een eind werd gemaakt aan het abonnement van de vereeniging „Hercules" op het kampioenschap.

Vermeldenswaard is ook nog, dat het uitsluitend S.V.B.B. is mogen gelukken, het sterke Hercules-team gedurende de Oud-Batavia-feesten in den Planten- en Dierentuin met 1 - 0 te slaan, wat indertijd een zeer geweldige prestatie was.

Het elftal bestond toen uit :

(Zie foto op blz. 52).

Max Lelieveld
Djoko H. Thijs
P.v. Hooydonck Detiger Jr. Talla
Fens Hendriks J.v. Leyen Kooymans Kiefer

Onze tenten werden sinds 1918 opgeslagen in den Planten- en Dierentuin.

In 1926 organiseerde S. V. B. B. ter eere van haar $12^1/_2$-jarig bestaan voetbalwedstijden volgens afvalsysteem, waaraan door alle 1e. klasse vereenigingen werd deelgenomen, bovendien mocht S. V. B. B. II als gunst, wegens het behalen van het kampioenschap in haar afdeeling, ook aan de wedstrijden deelnemen. Als eigenaardigheid werden alle 1e. klassers gewipt en

De Al Hilal tropee

De zilveren beker van den Sultan van Deli

De 2e overzeesche trip van S.V.B.B. naar Deli en Singapore. Met zwarte yersey's, het Medan-elftal, waaronder bekende spelers als: Baer van Slangenburg, zittend tweede van links, Olive.

kwamen in de finale de Militaire Voetbalclub Sparta en S.V.B.B. II. Na een gelijk spel in een vollen wedstrijd en verlenging van 2 × 7½ minuut, waarbij nog geen resultaat werd verkregen, besloot het Bestuur van B.B. den beker aan „Sparta" af te staan en stelde B.B. zich tevreden met den 2den prijs. De receptie, ter eere van het jubileum gehouden in het K.S.B.-gebouw, werd zeer druk bezocht.

Ook op den Noordkustbeker en de Kensitas Cup wist S.V.B.B. in competitie-wedstrijden, uitgeschreven door plaatselijke vereenigingen, beslag te leggen en in 1928 vernagelde ze in haar bekerkast den grooten en fraaien Velie Six-beker, destijds door de Automobielhandel Tan Hoe Lo, importeur van de bekende Velie Six automobielen, ter beschikking gesteld aan de vereenigingen „Stormvogels" uit Bandoeng en „S.V.B.B." uit Batavia, welke beker na 3 keer winnen eigendom werd.

Verder kwam het bestuur van S.V.B.B. de eer toe de eerste trip naar Singapore en Deli te hebben georganiseerd, de eerste overzeesche trip die een elftal van Java ooit maakte. De financieele consequenties waren groot, toch durfde S.V.B.B. de trip te aanvaarden, en werd met de volgende spelers de reis aanvaard:

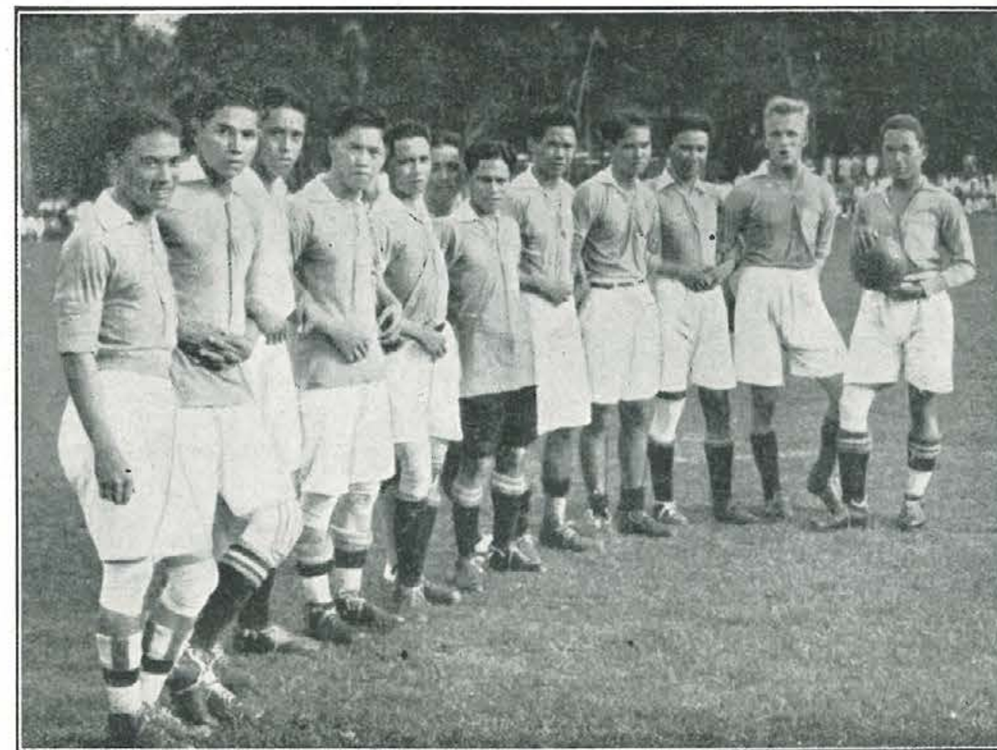
Pesch, Thijs, Oost, Lasso, Arnold, Henk Meeng, Mols, Boerdah en Weise Jr. allen van S.V.B.B., aangevuld met Voorstad, W. Voll en Wattimena uit andere vereenigingen.

De Medan-trip werd nogmaals herhaald en werden ook bij deze trip enkel overwinningen geboekt.

Alle wedstrijden werden glansrijk gewonnen. Het Medan-bondselftal werd met 5 — 0 geslagen, het Chineesche bondselftal verloor met 7 — 1, het Inlandsche elftal met 3 — 1 en ten slotte werd op de terugreis het sterke Singapore-bondselftal met 2 — 1 geslagen. Vele bekers werden toegevoegd aan de toen reeds uitgebreide tropeeënkast, de fraaie beker uitgeloofd door den Sultan van Deli kreeg een eereplaats.

Na een zestal jaren op de 2e. plaats van de ranglijst te hebben geëindigd, werd S.V.B.B. in 1926 voor het eerst kampioen van de 1e. klasse, en werd het abonnement op den eeretitel, waarop door „Hercules" reeds 14 jaren achter elkaar beslag was gelegd, voor het eerst gebroken. In 1929 werd S.V.B.B. voor de 2e. maal kampioen, na een beslissingswedstrijd te hebben gewonnen van Oliveo met 6 — 0, verder werd het kampioenschap nog behaald in de jaren 1930 en 1932 en moest in 1933, na een beslissingswedstrijd tegen het sterke „U.M.S.", dat in haar gelederen telde de spelers Lee Wai Tong, L. K. Tai en Kek Boo, na een eervolle nederlaag van 1 — 0, het kampioenschap afgestaan worden. In 't jaar 1929 leverde S.V.B.B. uit haar gelederen maar even zeven spelers aan het Bat. bondselftal. Nog even moet gememoreerd worden de overwinning van S.V.B.B. op het sterke Singapore Malay-team met 4 — 3, na met 3 — 0 te hebben achtergestaan.

Ook de kranige prestatie tegen „NAN HUA" in 1931, het sterkste Chineesche elftal dat ooit Java bezocht,

A. Bax, E. Weise, J. Becker, Ch. Mols, Djainin, C. Lasso, E. Meeng, G. Malasch, Oejong, A. v. Donk, Rd. Onong Noeman

Staande: Piet v. Hooydonck, Jan Dun, Eddy Meeng, Ernst Weise, Wim Kleeman, Schomper, Djamin en Oejong.

Zittende: Moedjitaba, Lasso en Mols.

Lachende gezichten. . . . . zeker van de overwinning

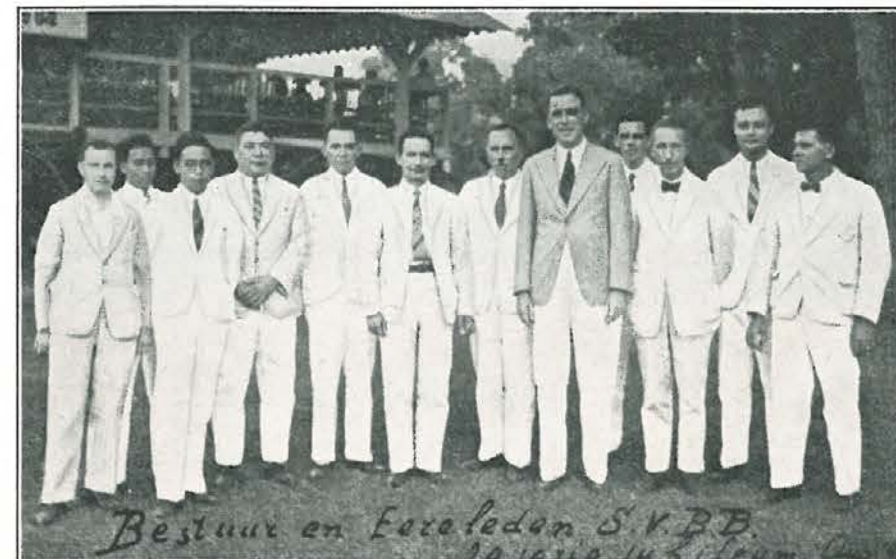
S.V.B.B.'s sterkste team met: Rd. Onong Noe=nan, Jan Dun, P. Hooydonk, C. Lasso, F. Weise, E. Klee=man, E. Weise, F. Meeng, Djainin, J. Becker, Mols, Ojong, de jonge dames T. Salomons, T. Max, T. Messchaert. T. Coester, Zus Carli, H. van Lingen. (Korf= (balafdeeling).

mag ook wel aan de vergetelheid worden ontrukt. De 1e. wedstrijd eindigde in een gelijk spel (5 — 5), de revanche-wedstrijd werd door de B.B.'ers verloren met 2 - 1, evengoed had deze wedstrijd in een gelijk spel kunnen eindigen, ware niet dat door een verkeerde beoordeeling van den scheidsrechter, een reeds uitgegane bal, waarbij de BB'ers het spel staakten, door de tegenpartij in het doel werd gedeponeerd.

In September 1932 werd door de vereeniging haar 20-jarig jubileum met grooten luister gevierd en werden bij die gelegenheid wedstrijden gehouden tusschen U.M.S., Hercules en S.V.B.B. Hercules en S.V.B.B. kwamen met een gelijk aantal punten uit het tournooi, waarop het bestuur van S.V.B.B. unaniem besloot, den beker aan haar zustervereeniging „Hercules" af te staan.

Ook behaalde de vereeniging S.V.B.B. in het jaar 1929 te Soerabaja den titel van Javakampioen, waarbij de kampioenen van Soerabaja, Bandoeng en Semarang in de Batavia spelers hun meerderen moesten erkennen, en de groote, gouden Javakampioensmedaille in de wacht kon worden gesleept.

Momenteel is de vereeniging in het bezit van 35 bekers, 6 statuetten, 5 lauwertakken, 4 plaquettes, en 41 medailles, bovendien behaalde ze ook nog de mooie zilveren plaat waarop afgebeeld het U.M.S.-clubhuis, bij gelegenheid van het U.M.S.-jubileum verspeeld.

Het S.V.B.B.-Bestuur:

R. T. Buning. F. R. de Rozario, B. Klerks, A. P. van Lingen, C. Oudsteyn, J. E. van Lingen, B. G. ter Brake, Mr. C. C. J. Maassen, C. P. M. Maassen, W. van Deth, Simon, M. van Soest.

S.V.B.B.'s tropeeën eind 1930, waarvan de voornaamste zijn: geheel links de U. M. S.=plaquette, midden, beker Sultan van Deli, rechts Velie Six= en Van Arcken=beker en op den voorgrond links de kampioensbeker (eigendom).

EENIGE GREPEN UIT OUDE HERINNERINGEN

DOOR

H. VOORSTAD

De uitgever van „40 jaar voetbal in Indië" verzocht mij om een bijdrage, waarin eenige markante episodes uit mijn ruim 25-jarige voetbal-loopbaan worden beschreven. Zeer gaarne voldoe ik aan deze uitnoodiging en meen het huidige voetbal-geslacht van dienst te zijn door het weergeven van eenige en sterke staaltjes van energie en koppig volhouden door de tegenpartij getoond in door mijzelf gespeelde wedstrijden, als gevolg waarvan door Oliveo oogenschijnlijk gewonnen partijen nog royaal werden verloren.

In één van de jaren ......, in welke periode Hercules absoluut domineerde over alle andere Bataviaasche vereenigingen, geviel het, dat zij Oliveo in den Planten- en Dierentuin in een kwade bui aantrof, „kwade" althans in gunstigen zin, n.l. bezield van een dusdanig vuur, dat er bijna niet tegen op te boksen was. Zij had dien dag eenvoudig lak aan het toenmaals befaamde trio Bodegraven — Davies — Olive en speelde met een dergelijk fanatisme, dat Mantiel en zijn mannen er eenvoudig geen raad mee wisten. Daarbij speelde de Oliveo-voorhoede een razend snel open spel, dat niet bij te beenen was.

In een minimum van tijd werd de Hercules-achterhoede overrompeld en het verbaasde publiek constateerde met de rust het welhaast onmogelijk geachte feit, dat Hercules, destijds jaar in jaar uit kampioen van Batavia, met 4 — 0 achterstond. Ik herinner mij nog als den dag van gisteren, dat Bodegraven mij in half-time vroeg of wij van plan waren Hercules in te zouten. Ik las echter tevens in de oogen van den Hercules-captain iets, dat mij niet beviel en mij ongerust maakte ten aanzien van de tweede helft van den wedstrijd. Die ongerustheid bleek gerechtvaardigd te zijn, want aldra bleek, dat het zwakke punt in onze verdediging gevonden was, n.l. de linkerkant van onze achterhoede, waar als linkshalf fungeerde een speler, die door gebrek aan zelfbeheersching gauw van streek was te brengen. Hierop werd dan ook de aanval speciaal gericht.

Het eerste tegenpunt viel aldra; wij voelden ons nog safe. Bij het tweede tegenpunt echter begon het in onze achterhoede reeds te rammelen en niet lang daarna deed zich het feit voor, dat de bewuste linkshalf, in de benauwdheid zittende, zichzelf vergat en Olive in den rug aanviel. Strafschop! Dit leverde het derde tegenpunt op en bracht tevens in het verloop van den wedstrijd het zoo onmiskenbare moment, dat men aanvoelt, welke partij ten slotte zal winnen. Hercules bleek dan ook met het benutten van de „penalty" het pleit te hebben gewonnen en het eind van het liedje was, dat Oliveo met 6 — 4 op haar kop kreeg.

Als tweede voorbeeld van nimmer versagen vóór het einde van een wedstrijd kan het volgende worden gememoreerd. Oliveo speelde omstreeks 1910 in de Raden Salehlaan tegen Vios. Oliveo domineerde, doch wist, dank zij de goede Viosverdediging, het slechts éénmaal tot scoren te brengen. 3 Minuten voor tijd stond het nog 1 — 0 voor Oliveo en het publiek dacht reeds met dezen uitslag naar huis te zullen gaan. In die laatste 3 minuten werd echter over Vios plotseling de geest vaardig. Zij had in haar voorhoede Eddy Alting Siberg als linksbuiten, een speler met een dusdanige snelheid,

BOETÈK VOORSTAD

Door S. V. B. B.'s aanvoerder

P. van HOOYDONK, gehuldigd

dat de tegenpartij hem geen oogenblik uit het oog mocht verliezen. En helaas, dit werd door de Oliveo-achterhoede in die laatste minuten even over het hoofd gezien met het resultaat, dat drie rushes van Siberg even zoovele doelpunten voor Vios opleverde.

Ten slotte een sprekend voorbeeld van volhouden, waarbij de belooning aan Oliveo's zijde viel. Het was, meen ik, in een afval-competitie voor den Eau de Louvain-beker, dat Oliveo in den Planten- en Dierentuin een wedstrijd had te spelen tegen B.V.C., in de periode, dat deze vereeniging de beschikking had over een eminente verdediging met als uitblinker doelverdediger Beeuwkes. Practisch tot in de laatste minuut van den wedstrijd was de stand nog 1 — 0 voor B.V.C. In die laatste minuut kregen wij een hoekschop te nemen en wetende, dat dit de allerlaatste, zij het ook minimale kans was, verliet schrijver dezes als achterhoedespeler zijn plaats, ging naar voren en verzocht Guus Overbeek Bloem, die destijds als links-binnen voor Oliveo speelde, de corner te nemen en alle moeite te doen den bal zoo zuiver mogelijk voor doel te zetten. Zoo geschiedde en dank zij een volkomen concentratie op hetgeen de hoekschop kon opleveren, smaakte schrijver dezes persoonlijk het genoegen deze uiterste kans te benutten en den bal langs den verbluften Beeuwkes te koppen. De wedstrijd eindigde dus in een „draw" (1 — 1) en de reprise bracht ons een 2 — 0 overwinning.

Ik wil het hierbij laten na de hoop te hebben uitgesproken, dat de bovenbeschreven momenten er toe mogen bijdragen het huidige voetbalgeslacht het besef bij te brengen, dat een wedstrijd nimmer als verloren behoeft te worden beschouwd, zoolang het eind-signaal van den scheidsrechter nog niet heeft geklonken.

Batavia-C., 13 Nov. 1933,

H. VOORSTAD.

Voetbal in Indië voorheen en thans.

Wij vonden den oud 1e klasse voetballer D. W. Jolly bereid ons van antwoord te dienen op eenige door ons gestelde vragen en ons zijn opinie te geven over enkele door ons voorgelegde punten betreffende de voetballerij in Indië.

Wat is Uw opinie omtrent het huidige spelpeil?

Na gedurende 3 jaar te Palembang van eerste klasse voetbal verstoken te zijn geweest, heb ik mijn hart weer kunnen ophalen aan behoorlijk voetbal gedurende de Stedenwedstrijden te Bandoeng in Juni j.l.

Eerlijk gezegd, is het daar vertoonde spel mij niet meegevallen. Aan vele aardige en spannende momenten heeft het niet ontbroken, doch als ik een vergelijking maak met het spelpeil in de jaren 1915/1917, kan ik met den besten wil van de wereld geen vooruitgang constateeren.

Het zuiver en laag aangeven van de halfbacks van de Bataviasche Bondselftallen van 15 tot 18 jaar geleden zag ik slechts sporadisch. Meermalen zag ik den bal luk-raak wegwerken en „out" trappen.

In één opzicht is belangrijke verbetering merkbaar; er wordt tegenwoordig veel meer „gekopt" dan vroeger.

Wat het voorhoede-spel betreft, nòch het Batavia-middentrio, nòch dat van Soerabaia haalde bij het vroegere Soerabaia-trio Galstaun — Van Dam — Swart en later het bekende „Hercules"-trio Galstaun — Davies — Bodegraven.

Het onnoodig lang bij zich houden van den bal heeft men hier over het algemeen nog niet afgeleerd en het feit, dat links-halfs doorgaans op hun linkerwing en rechts-halfs op de rechterwing spelen in plaats van omgekeerd, wijst er op, dat de Indische voetballers nog geen voldoende variatie in hun spel weten te leggen.

Nog steeds ziet men bij 1e klasse wedstrijden min of meer „ergerlijke fouten" begaan als daar zijn:

1e. kant-halfs, die zich door buitenspelers aan den buitenkant laten „verlakken";
2e. buitenspelers, die niet behoorlijk op de wing staan;
3e. het wegwerken door backs van den bal een 2 à 3 m voor het doel instede van hem aan den doelverdediger over te laten;
4e. het „achter" trappen van corner-ballen; aan den eenen kant van de lijn heeft de speler 100 m veld voor zich en nog trapt hij den bal aan den anderen kant van de lijn. Begrijpt men dan niet, dat een cornerbal nooit te dicht bij den doelmond geplaatst moet worden, daar de keeper anders gemakkelijk kan wegwerken?
5e. niet goed „dekken" (hinderen) bij een uitgooi; nog te vaak laat men den tegenstander eerst den bal opvangen om daarna tot den aanval over te gaan;
6e. het te lang bij zich houden van het leder door de doelverdedigers;
7e. het menigmaal gedurende een vol kwartier negeeren van een buitenspeler, die geheel vrij staat en door den kant-half van de tegenpartij ongedekt wordt gelaten;

e. het hard wegtrappen van den bal door „backs" in gevallen, waarbij de snel inloopende voorwaarts zich op dat moment vlak bij den achterspeler bevindt. De bal wordt dan onzuiver weggewerkt of tegen den voorwaarts aan getrapt, waardoor gevaar ontstaat. Een klein tikje zijwaarts is in zulke gevallen de beste oplossing. Na het voorbij-stormen van den inloopenden voorwaarts kan de back den bal dan verder rustig wegwerken;

e. buitenspelers, die het noodig vinden den bal eerst tot zoo dicht mogelijk bij het corner-plekje te brengen alvorens voor te zetten, ook al zijn de binnenspelers reeds eenigen tijd in afwachting van den bal. Het is, alsof zoo'n wingspeler den bal niet een 15 m schuin naar voren kan trappen.

Het nut van een trainer.

Het is daarom te betreuren, dat de Voetbalbonden op Java niet over voldoende inkomsten beschikten om den Engelschen trainer, waarmede een jaar geleden een proef verd genomen, blijvend te engageeren. Een jaar is een e korte periode; daarbij komt, dat de Indische voetballer van nature beschikt over de noodige lenigheid, balvandigheid en snelheid, zoodat hij niet gauw het nut van systematische training inziet.

Indien de trainer zich voortdurend met één Vereeniging had kunnen bezighouden, b.v. met V.I.O.S., dat nomenteel vele jeugdige spelers in opkomst heeft, zou nen ten slotte wel degelijk het verschil in spelpeil hebben gemerkt tusschen het speciaal getrainde elftal en de andere elftallen.

In Indië worden de spelers practisch geheel aan zichzelf overgelaten. De captains geven hier zoo goed als nimmer aanwijzingen omtrent speltactiek of opstelling n het veld, hetgeen toch van zeer veel nut kan zijn.

Voor het Indische voetbalspel is het te hopen, dat de leidende voetbalorganisaties het groote nut van systematische training zullen inzien en alsnog zullen trachten blijvend een trainer te engageeren.

Batavia op voetbalgebied vroeger superieur vanwege de vele „internationals", die hier door hun spel leering brachten.

Het fnuikende hier in Indië is, dat de eerste klasse elftallen zoo weinig van elkaar kunnen leeren en zoo vaak tegen elkander spelen, dat ze elkander's zwakke plekken precies kennen. Een elftal wint zelden door een betere speelwijze of een speciaal toegepaste tactiek, doch dankt dit als regel hoofdzakelijk aan het feit, dat zijn spelers meer ausdauer of een grootere snelheid hebben dan die van de tegenpartij, dan wel door de aanwezigheid van een of meer goede schutters.

Dat het Bataviasche voetbalspel tot voor kort technisch op een opvallend hooger peil stond dan dat der andere steden, komt, omdat Batavia in den tijd, dat de Java-spelers nog veel moesten leeren, het voordeel had van den eersten opvang van Hollandsche eerste klasse spelers, waarvan velen in het vertegenwoordigende Nederlandsche elftal hebben gespeeld.

Op het gebied van positie-spel heb ik b.v. veel geleerd van Stom, den oud-Oliveo-speler, die meerdere malen voor het Bataviasche Bondselftal is uitgekomen.

Andere Nederlandsche Internationals, van wier spel de Indische voetballers vele goede dingen hebben overgenomen, zijn Akkersdijk, Reeman, Lutjens, Wijnveld, Otten, Kamperdijk, Boutmy en Beeuwkes.

De Indische spelers staan nog niet op hun hoogtepunt.

Telkenmale, wanneer wij bezoek krijgen van een sterk buitenlandsch voetbalteam, komt men in voetbalkringen tot de erkenning, dat onze gasten ons de baas zijn in menig onderdeel van het spel, b.v. het „koppen" en de schotvaardigheid voor het doel.

Aan gebrek aan „finishing touch" vooral lijden de meeste Indische voorhoeden.

Ik ben er van overtuigd, dat de Indische voetballers heel wat meer zouden kunnen presteeren, indien zij meer met hun hersens leerden spelen; doch dit kan uiteraard alleen bereikt worden, indien aan hun spel leiding wordt gegeven, waaraan het thans ontbreekt.

Het vele „pingelen" met den bal, het niet direct doorgeven van den bal, het niet voldoende „op den bal zitten" en het kwijtraken van tegenwoordigheid van geest voor doel zijn gebreken, welke oorzaak zijn, dat een zuiver Indisch elftal het in een eerste ontmoeting met het Nederlandsche elftal beslist zou afleggen.

Tegen het pittige Italiaansche elftal b.v. zou een Java-elftal er zeker met 5 — 1 ingaan.

Eerst na meerdere wedstrijden, wanneer de Javaspelers zich aangepast hebben aan de meer doortastende speelwijze van de Europa-spelers, zou blijken, dat de Indische voetballers ook tot betere dingen in staat zijn.

Hoe is Uw oordeel over de huidige voetbalorganisatie in het algemeen?

Die is er beslist op vooruitgegaan en belangrijk ook. De oprichting van den N.I.V.B. heeft hiertoe ongetwijfeld veel bijgedragen. Scheuringen in een plaatselijken voetbalbond, zooals vele jaren geleden te Batavia plaatsvond, zullen thans practisch niet meer voorkomen, daar zoo'n tweede bondje of combinatie van enkele vereenigingen automatisch geïsoleerd zou worden en dus niet zou kunnen voortbestaan.

Ook het over en weer overnemen van royeeringen is een goede maatregel te noemen.

Verder meen ik te hebben waargenomen, dat de tegenwoordige Bondsbesturen meer zeggenschap hebben dan vroeger vaak het geval was, hetgeen over het algemeen den goeden gang van zaken bevordert.

Hoe vindt U de tegenwoordige terrein-accommodatie over het algemeen?

Hierin is groote verbetering merkbaar.

In 1910, toen ik mijn eersten wedstrijd in het Bataviaasche Bondselftal speelde (Bandoeng werd toen met 5 — 0 geslagen), was V.I.O.S. de eenige voetbalvereeniging, die over een permanente tribune beschikte (op het huidige Vios-plein).

Thans zijn op alle speelvelden een behoorlijke tribune en kleedkamers aanwezig. Toch kan ook hierin nog verbetering worden gebracht. Ik vraag mij af, of ampasietbouw hier geen goedkoope oplossing kan geven.

Een opmerking moet mij van het hart: Nog steeds ;ijn de speelvelden zelve niet zoodanig omheind, dat het betreden van het speelveld door het publiek gemakkelijk voorkomen kan worden.

U.N.I. had vroeger op zijn aloon-aloon-terrein wel een manshooge omrastering om het speelveld.

Is het niet treurig, dat indertijd bij den kampioenswedstrijd S.V.B.B. — U.M.S., toeschouwers aan de binnenzijde van de veldomrastering werden toegelaten, omdat ze eenvoudigweg niet te houden waren?

Hetzelfde euvel deed zich op Houtrust, Bandoeng, voor tijdens de jongste stedenwedstrijden bij den wedstrijd Soerabaja-Batavia. Het Europeesche publiek zat tot aan de krijtlijnen, zoodat de scheidsrechter het niet verantwoord vond onder dergelijke omstandigheden te laten spelen. Eerst, toen één der N.I.V.B.-autoriteiten den arbiter bij voorbaat van alle verantwoordelijkheid voor eventueele ongelukken ontsloeg, was de arbiter bereid „beginnen" te blazen.

De Vereenigingen dienen aan dit terrein-vraagstuk veel meer aandacht te besteden; zij kunnen door een afdoende omheining van het speelveld heel wat onaangenaamheden voorkomen. Incidenten als zich op het Viosveld hebben voorgedaan, waarbij het publiek het veld oploopt om den scheidsrechter aan te vallen, kunnen zich dan niet meer voordoen.

Wanneer krijgt Batavia een Stadion?

Hoewel reeds meermalen het idee is geopperd te Batavia een Stadion te bouwen, is daar nog steeds niets van gekomen.

Een gemeentelijk Stadion met voetbalterrein, athletiek-banen en een zestal tennisbanen zou hier zeker niet misplaatst zijn. In dit Stadion zouden dan alle interstedelijke omtmoetingen moeten plaatsvinden, de jaarlijksche wedstrijden van de N. I. A. U. en om het tennis-kampioenschap van West-Java.

Indien voor behoorlijke, absoluut regenvrije zitplaatsen wordt gezorgd (met droog voorrijden), trekt men ook bij minder gunstig weer publiek.

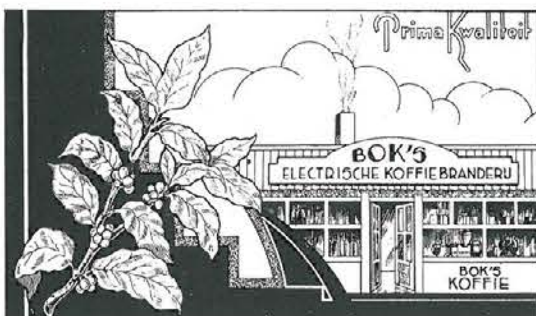
Men vergete niet, dat er ook publiek is, dat wel is waar niet zeer enthousiast is voor sport, doch gaarne af en toe Zondags een verzetje heeft en er dan wel toe komt een bezoek te brengen aan een voetbalwedstrijd, indien het verzekerd is van goede zitplaatsen met behoorlijken toegang, ik bedoel zonder wandeling in de modder, omdat het kort voor den aanvang van den wedstrijd zwaar geregend heeft.

Het Scheidsrechterscorps.

Het is hiermede nog steeds sukkelen. Het aantal goede scheidsrechters, dat het absolute vertrouwen geniet van spelers en publiek, is voor een stad als Batavia met zoovele competitie-elftallen veel te gering te noemen.

Scheidsrechter spelen wordt hier door de meeste personen nog als een „hondenbaantje" beschouwd.

De schuld hiervan ligt bij publiek en spelers, die — zelf niet veel van de spelregels afwetende — te gauw en maar al te vaak critiek uitoefenen op beslissingen van den arbiter, daarbij als regel geleid door club-chauvinisme.

De geregeld appelleerende spelers verliezen uit het oog, dat zijzelf gedurende den wedstrijd vele fouten maken. Bovendien kan een scheidsrechter niet overal tegelijk zijn en mag hij alleen fluiten, indien hij werkelijk iets constateert.

Wil men een scheidsrechter b.v. attendeeren op het voortdurend off-side staan van een wingspeler of op het ongeoorloofde spel van een tegenstander, men doe dit gedurende de pauze onder vier oogen, dan zal een scheidsrechter daarmede zeker rekening houden.

Aanmerking maken gedurende een wedstrijd werkt slechts irriteerend op een scheidsrechter, men bereikt er dus niets mede, afgescheiden nog van het feit, dat het onwellevend is.

Voetballers, bedenkt, dat „sportiviteit" ook insluit het U onherroepelijk neerleggen bij de beslissing van den scheidsrechter, die misschien een enkele maal een foutieve beslissing neemt in het nadeel van Uw elftal, doch waarschijnlijk evenveel keeren in Uw voordeel onjuist beslist.

De captains der elftallen en de besturen der vereenigingen kunnen hierbij ook opvoedend te werk gaan.

Grensrechters als regel niet voor hun taak berekend.

Treurig is het nog altijd, dat men vaak grensrechters aanwijst, die onvoldoende kennis van de spelregels bezitten. Van een vergemakkelijking van de taak van den scheidsrechter is daardoor geen sprake.

Het gevolg hiervan is, dat de scheidsrechters hun grensrechters alleen benutten om vast te stellen of de bal de zijlijnen al dan niet gepasseerd is.

Kan hierin geen verandering komen?

Het wordt hoog tijd.

HOLTHAUS, Buitenzorg's grootste sport-enthousiast
Directeur Centraal-Theater en Centraal-Drogisterij

DE MILITAIRE VOETBALVEREENIGING „SPARTA" WERD MEDIO 1923 NA HET 2e JAVA-BIERTJE OPGERICHT ....

Bolle Geis, Leider der Cup-„vreters" ....

Midden Januari 1923 werd op de kegelbaan (na het 2e biertje) der Militaire Sociëteit besloten om een onderofficiers-voetbalclub op te richten en na het derde biertje waren de gelden bijeen voor het aanschaffen van een voetbal, terwijl den 29en Januari 1923 vergaderd werd.

Het bestuur werd gekozen, terwijl de naam Sparta werd aangenomen.

Al spoedig gingen er stemmen op om te komen tot een groote vereeniging waar ieder militair lid van kon zijn. Wederom werd vergaderd, doch bleek op deze vergadering dat de meesten zich wilden houden aan een onderofficiers-vereeniging. Zooals gewoonlijk bij een vergadering, was de helft van het aantal leden niet aanwezig en dus besloten de promotors over dit voorstel per referendum door alle leden te laten beslissen. Het voorstel werd toen aangenomen. Het gevolg hiervan was, dat Sparta het verzoek bij den W.J.V.B. voorbracht om met vier elftallen aan de competitie te mogen deelnemen.

Na gespeelde proefwedstrijden werd het 1ste elftal ingedeeld in de 2de klasse. Daar het wel en wee eener vereeniging op en neer gaat als regel met de prestatie van haar 1ste elftal, zal ik volstaan met hiervan het een en ander te vermelden.

Reeds het eerste jaar werd Sparta kampioen van haar afdeeling en werden promotiewedstrijden gespeeld en wanneer de laatste wedstrijd twee seconden langer had geduurd, was Sparta vermoedelijk reeds na een jaar te bestaan, 1ste klasser geworden.

Het geval deed zich als volgt voor:
bij den derden wedstrijd (beslissingwedstrijd) was de stand even voor tijd 2 — 2.

Nivo, de toenmalige linksbuiten, deed een schot op goal, de bal werd door den keeper vallende gestopt, wijlen Van Ravenstijn kwam toegeloopen kreeg op 5 pas afstand van den goal den bal. De U.M.S.-keeper lag op den grond, doch op het moment dat geschoten zou worden, klonk het fluitje van Willy van Galen en Sparta bleef 2de klasse.

In het eerste jaar der oprichting werd besloten een cluborgaan uit te geven en wel de Sparta-Revue. Dit was te Batavia een unicum: een eigen orgaan voor een club en nog wel een 2de klasser!

In het 2de vereenigingsjaar begon voor ons de competitie al heel ongelukkig en wel op Meester-Cornelis met een 1 — 0 nederlaag tegen D.O.O. De reden hiervan was 7 invallers. Het einde van deze competitie was dat Sparta eindigde als nummer 2 op de ranglijst en D.O.O. No. 1.

Alvorens verder te gaan wil ik even in het midden brengen dat door Sparta bij verschillende bekerwedstrijden, jubileumswedstrijden en seriewedstrijden de prijzen werden behaald door ook 1ste klasse vereenigingen te verslaan.

De toenmalige Bondspresident, de heer Mr. Bouman, noemde in een van zijn redevoeringen bij het uitreiken van prijzen, Sparta „de Cup fighters", waarvan een der aanwezige Jannen vlug maakte: Jongens, wij zijn „Cup-vreters".

Kort na de oprichting.

Dit Sparta-elftal sloeg even voor het einde van den wedstrijd zijn geduchtsten concurrent Hercules II op het Waterlooplein, werd hierdoor kampioen tweede klasse en zond de hekkensluiters der eerste klasse met 4—0 naar huis, speelde daarna gelijk (0 — 0), waardoor Sparta in de eerste klasse kwam (1926 — 1927).

Soebiakto — Blogg — Hendriks — v.d. Poel — Mastenbroek — Gouw
(zittende:) Witmer — Kooymans — Pardi — van der Ploeg — Nanlohy.

Het derde jaar begon goed en het mocht ons gelukken weder kampioen te worden der 2de klasse. In deze competitie was Hercules II onze zwaarste tegenstander. Een van de laatste competitie-wedstrijden was tegen Hercules II en wanneer deze wedstrijd gewonnen werd, was Sparta wederom kampioen.

De wedstrijd vond plaats op het Waterlooplein naast de R.K. Kerk. Uitgebreide maatregelen waren genomen om het terrein behoorlijk af te zetten. De noodige autoriteiten waren uitgenoodigd. Onze beschermheer zat naast den Plaatselijk Commandant.

De wedstrijd had een spannend verloop, 10 minuten voor het einde nog 0 — 0.

Sparta zet er alles op en het gelukt haar even voor het einde een goal te maken. Groot was de vreugde in het Sparta-kamp. De vreugde van den beschermheer was zelfs zoo groot, dat hij zijn modderschoenen schoon ging maken aan de broek van den Plaatselijk Commandant.

De promotiewedstrijden hadden plaats; de eerste wedstrijd werd gewonnen met 4 — 0 (het elftal dat toen speelde, vindt U hierin afgedrukt) en de 2de wedstrijd werd 0 — 0, dus waren wij eerste klasse: het Wahalla der voetballers.

Om nu de geheele loopbaan in de eerste klasse te beschrijven, daarvoor is geen plaats; genoeg zij de mededeeling dat Sparta gedurende vijf jaren de up en downs in de eerste klasse medemaakte en nu de laatste twee jaren in de tweede klasse speelt, alwaar zij zich met groote moeite weet te handhaven.

Door het in de 2e klasse spelen, heeft Sparta natuurlijk veel van haar aanhangers verloren, maar Spartanen, laat den moed niet zakken en bedenkt, dat na regen zonneschijn komt en dat na de zeven magere jaren weder zeven vette jaren komen.

Nu nog even iets waar Sparta altijd zeer trotsch op kan zijn, en wel de door haar gegeven jaarlijksche uitvoeringen, dat waren feesten. De tooneelstukken die gespeeld werden, waren altijd af en nog de laatste fuif, het 10-jarig bestaan, waarbij het tooneelstuk opgevoerd werd „De voetbalkoning", was een groot succes.

Alvorens te eindigen wil ik van deze plaats hulde brengen aan de noeste werkers voor Sparta en laat het niet lang duren, dat alle Spartanen zich zullen geven voor Sparta, daar zooals bekend:

Eendracht maakt macht.

ONZE LEUS

is vooruit en overwinnen

1905

Een van de oudste photo's van Oliveo, de club, die in het Bataviasche voetbal-leven nog altijd een vooraanstaande plaats inneemt, en die op tournées naar buiten een steeds gaarne geziene gast is.
De center-voor achter den beker, die blijkbaar zoo juist in de wacht is gesleept, in een finale tegen Vios, is de tegenwoordige divisie-commandant, Generaal-Majoor Bajetto.
Naast hem in Khaki met de politiepet op, de bekende en beroemde politieschout Hinne. Het was nog in den tijd dat wij geen commissarissen en inspecteurs kenden, doch het met een schout sadja moesten doen.
Of het politiewerk er minder om was?
De bijzonderheid welke bij deze photo te vertellen valt, bewijst het tegendeel. Men ziet hoe de wedstrijd door een zeer talrijk publiek werd bijgewoond. Daaronder bevonden zich drie beruchte moordenaars, destijds bekend als het trio Pitoeng — Gantang — Sarkam. Zij werden door Schout Hinne direct na afloop van den wedstrijd ontdekt. Twee hunner werden op het terrein ingerekend. De derde wist te ontsnappen en vluchtte naar Tandjong aan den Tangerangschen weg. Schout Hinne zat hem echter op de hielen en ontdekte hem in een der vele, nu nog bestaande Tandjongboomen. H. gelastte hem naar beneden te komen, aan welke sommatie de moordenaar niet voldeed. Plotseling klonk echter een onverwacht schot! Schout Hinne was in de dij getroffen. Zonder aarzelen trok deze op zijn beurt zijn revolver, mikte, en dood als een pier tuimelde Pitoeng uit den boom!
Zittend v.l.n.r. Brockx, Boll, Bajetto, Kievits, de Haan (Kolonel Mil. Adm. te Bandoeng).
Knielend id. Kievits, van Renesse, v.d. Weide.
Staand id. v. Staden ten Brink, Volkers, Hondius van Herwerden.

OLIVEO

Opgericht medio 1902

Oud=Oliveo: — voor: Otto Gun — Lamers — Beumer, Gen. Maj. Inf. Comm. 2e divisie Magelang, een „collega" dus van Gen. Bajetto, — Stom — Frits Kievits — halfs: de Haze Winkelman — Bajetto — Parent — achter: v/d Weide — Sissing — Rotti.

Medio 1902 kegen eenige élèves van de toenmalige Militaire School een helder oogenblik en namen het besluit een voetbalclub op te richten. Op 6 Juli 1902 werd aan dit besluit uitvoering gegeven door de oprichting van het militaire voetbalclubje „Oliveo" (Onze Leus is Voorwaarts en Overwinnen), waarvan slechts de bovenbedoelde élèves en spoedig daarna ook de jongere officieren te Mr. Cornelis lid werden. Van de oprichters en eerste leden der Vereeniging noemen wij Kapitein L. W. van der Weide, Kapitein Mensing, van Eedenburg (in de wandeling „bébék" geheeten), Heil Vermeulen, Brocx, Max Bajetto, Luitenant Boll, e. a.

Aangezien de terreinkwestie alle mogelijke herrie en moeilijkheden gaf — het Generaal Staal Plein te Mr. Cornelis met het oude kruithuis er nog op was feitelijk te klein — werd het speelterrein der Vereeniging in het begin van 1904 verplaatst naar het Waterlooplein op dezelfde plek, waar zich nu nog het oefenterrein der Vereeniging bevindt. In datzelfde jaar werd op aandringen van den bekenden Max Bajetto, den tegenwoordigen Divisie-Commandant van Batavia, en in dien tijd de ziel van Oliveo, het besluit genomen, ook „burgers" tot de vereeniging toe te laten. Al heel spoedig traden deze toe en na een degelijke training kon Oliveo met succes aan de vlug daarop in het leven geroepen eerste voetbalcompetitie te Weltevreden deelnemen. Wijlen de Heer Karel Wybrands, een zeer sportief man en Hoofdredacteur van het Nieuws van den Dag, loofde eenige medailles uit ter verspeling in een competitie welke door Vios, eenige maanden na Oliveo opgericht, werd gewonnen met Oliveo als No. 2.

De Haze Winkelman, Oliveo's beste kant=half, die, te zamen met Bajetto, de stuwkracht vormde van Oud=Oliveo.

De Siameesche tweelingen . . . . gescheiden !

Tòtòk Quentin oud=links=buiten W. J. V. B. in een gecostumeerden wedstrijd.

Groote kinderen amuseeren zich.

Sluip door . . . .

Uit de direct daarop volgende voetbalcompetities zijn bij de oud-gasten de volgende klinkende namen van Oliveo's hervorragende voetballers bekend :

Van Staden ten Brink, P. Hondius, van Renesse, H., F. en J. Kievits, Drooglever, van Eendenburg, Brocx, Otto Gunn, Beumer, Max Bajetto, Prins, Kiepe, Heil, von Seydlitz, Kluiver, van Zuylen, Lapré, Vermeulen, Sol, Bakker, van Dullem, Gortmans, Breton de Nys Kielick, Eddy de Neve (de beroemde midvoor van het Nederlandsch elftal) en de Haze Winkelman.

In 1908 werd de club versterkt met Bertus Stom („of international fame"), die in de daarop volgende jaren de steunpilaar en de stuwkracht was van onze club. Als één van Oliveo's beste krachten uit dien tijd mag ook Akkersdijk, eveneens oud-internationaal, worden genoemd.

27 Juli 1908, een historische dag voor de vereeniging, want Voorstad werd als lid ingeschreven. 28 Augustus daarna volgde zijn benoeming als bondslid. Wij behoeven niet in details te treden over de verdiensten van Voorstad ; zonder hem is Oliveo te vergelijken met een bal zonder bladder.

In 1909 werd Oliveo verrijkt met den besten midvoor, dien zij ooit heeft gehad, n. l. Joop Reeman. Deze arriveerde op een Zondagmorgen als jong Genie-officier uit Holland en speelde reeds dienzelfden middag mee in een voor Oliveo zeer belangrijken wedstrijd, n.l. tegen de toentertijd bijna onverslaanbare militaire vereeniging „Sparta", waarin o. a. medespeelden Blitz, Paulini, Anthonie, de la Porte, Volker, alle voetballers van klasse en door en door getraind. Oliveo versterkt met Reeman won dien wedstrijd met niet minder dan 5 — 0, dank zij de voorhoede, welke bestaande uit Gun, Lamers, Reeman, Stom en Kievits een onweerstaanbaar spel speelde. Reeman nam bij die gelegenheid vrijwel alle doelpunten voor zijn rekening. De club leed echter dat jaar een gevoelig verlies door het vertrek van Otto, James Gunn naar Europa.

In 1910 werd Stom overgeplaatst en liet vele treurende leden en supporters achter. Ook Reeman vertrok, eveneens een zeer gevoelig verlies.

In 1911 vertrok Rotty, een lid, dat door zijn sportief en kameraadschappelijk optreden en uitstekende voetbaleigenschappen ook bij de tegenpartij niets anders dan waardeering mocht vinden.

Wij kunnen de lijst voortzetten met nog tal van namen, moeten ons echter kortheidshalve beperken tot het noemen van slechts enkelen, die zelfs in het geheugen der jongeren nog een bekenden klank hebben, n.l. de Jolly's, de Overbeek Bloem's, Paul Vaillant, Nolly Johannes, de Jung's, Milly van Galen, Theo van der Meyde, Boogh, Pietje Gout, Eddy van Emmerick, Tilaar, Roebini, Rehatta, Malaihollo, Luhukay, Soewandi, Ibrahim, van Thiel, Ben da Costa, terwijl als bestuursleden der Vereeniging op den voorgrond traden A. B. Th. Bouman, Bram van der Weide, Majoor Immink, D. Bierman, H. S. H. Schütz, L. W. Weyhenke, D. E. Haagmans, Th. Overbeek Bloem, S. J. van Emmerick, Jan Schotel, J. W. B. Everts, H. Overakker, G. S. Brouwer en L. C. v. Wely.

Het Oliveo-team met kampioens-aspiraties. Rechtsbuiten Paultje Vaillant, vroeger bekend om zijn mooie afgemeten voorzetten, links-binnen de snelle Radja Ketoepat.

Het Oliveo-doel in gevaar. De blootvoeter slaat den bal met zijn handen in doel. Voorstad blääst van nijd !

1927. Oliveo, Kampioen-Batavia, beschikte toen over een superieur elftal.
Voorhoede : Roebini — Luhukay — Belle — Rehatta — Malaihollo — halfs: Van Emmerick — Ibrahim — Soewandi — backs: Denkelaar — Voorstad — Doel: Van Thiel.

De vereeniging is aan deze oud-bestuursleden, die medegewerkt hebben om van Oliveo te maken, wat zij nu is, zeer veel verplicht. Een speciaal woord van waardeering verdient ook F. Kleetstra, die reeds tal van jaren niet alleen lid, doch ook bestuurslid is van de Vereeniging en die nu nog met veel ijver en toewijding het baantje van Secretaris waarneemt.

Verder mag niet onvermeld blijven het groote succes door de Vereeniging in het jubileumjaar 1928 behaald tijdens de viering van haar 25-jarig bestaan. Zij wist bij die gelegenheid onbetwist haar meerderheid te toonen over de kampioenen van Soerabaja ((Excelsior) en Bandoeng (Sidolig) door deze met respectievelijk 5 — 0 en 2 — 0 te overwinnen. In dit glorie-tijdperk beschikte Oliveo over een bepaald superieur elftal en mogen de namen der toenmalige 1e elftal-spelers hier wel worden vastgelegd :

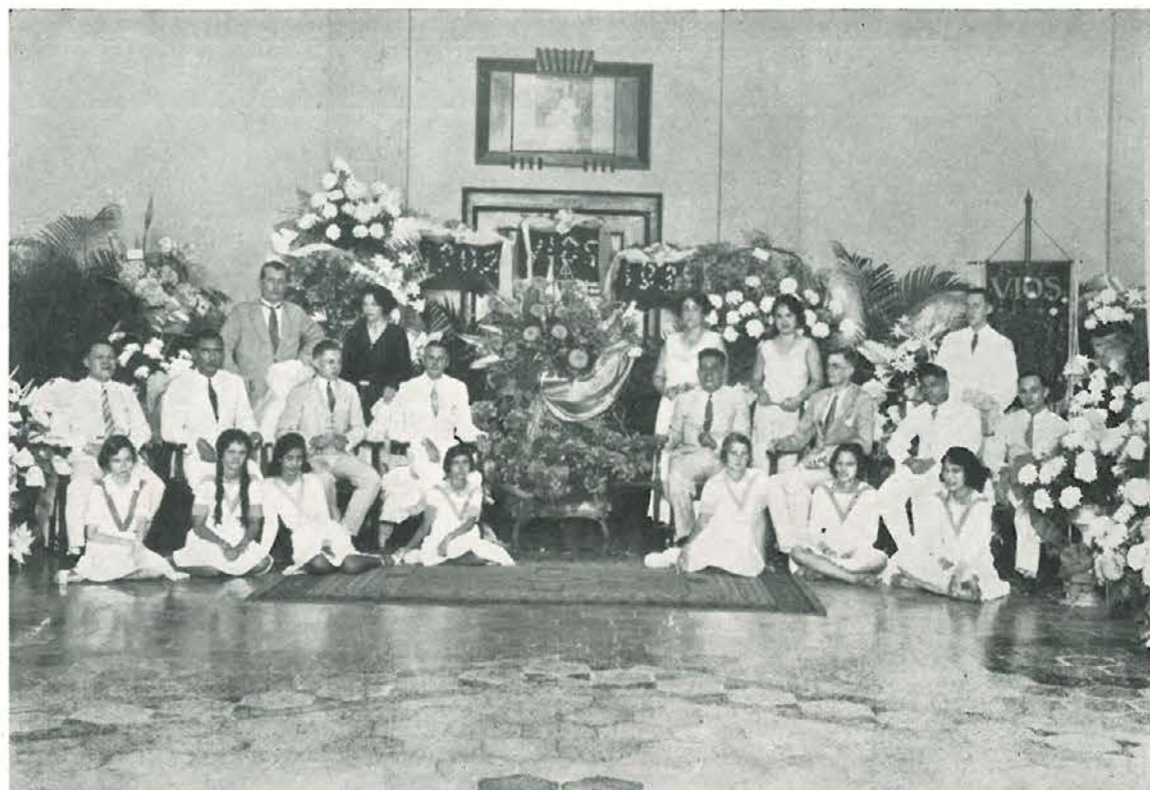
van Thiel
Denkelaar Voorstad
van Emmerick Ibrahim Soewandi
Roebini Luhukay Belle Rehatta Malaihollo

In de laatste 5 jaar heeft de Vereeniging helaas weinig successen op voetbalgebied mogen boeken. Het aantal voetballers met „brains" wordt hoe langer hoe kleiner. Wij kunnen slechts hopen, dat de toekomst in dit opzicht verbetering zal brengen.

Wij eindigen hierbij ons overzicht met onzen grooten dank uit te spreken aan allen, die in de voorgaande jaren het hunne hebben bijgedragen tot den groei en bloei van onze Vereeniging en hopen, dat het tegenwoordige bestuur en de tegenwoordige leden er in mogen slagen onze Vereeniging op een nog hooger peil te brengen, daarbij vasthoudende aan de beteekenis van onzen clubnaam :

„Onze leus is voorwaarts en overwinnen".

V I O S 1902/1934

Het Bestuur van Vios recipieert ter gelegenheid van het 30=jarig bestaan; van links naar rechts: Bong Soe Hian, H. Weil, J. D. Hoen, W. Sonntag, Mevrouw Rieber, C. A. Rieber, Mevrouw Hoedt, F. Hoedt, Mevrouw Overbeek Bloem, F. Feber, F. Overbeek Bloem, H. E. Veenstra en F. van Tijn.

De wuivende klapperboomen maken plaats .....

En hier is een even oude photo van het oude Vios op het oude Viosveld aan Laan Raden Saleh, waar de wuivende klapperboomen, welke wij hier op den achtergrond zien, plaats hebben moeten maken voor de statige behuizingen van het Viosplein en omgeving, waardoor de naam Vios nog tot in lengte van dagen in Batavia zal blijven voortbestaan.

Niet dat de club, die thans haar tenten aan den Madoeraweg bij den Javaweg heeft opgeslagen eraan denkt *ad patres* te gaan. Verre van daar. Zij is nog altijd even vol leven en daadkracht als in de dagen van weleer toen deze photo werd genomen.

Maar het is een nieuwe generatie die de spelers en andere paraisseerenden op deze kiek heeft opgevolgd. De dames met haar hoofd-tooisels, die wij tegenwoordig in de bioscoop b.v. niet meer zouden dulden, zijn reeds lang gezonde grootmoeders geworden.

„Kotjok Schröder" op de photo aangeduld met no. 12, de favoriet van het Inlandsche publiek in die dagen, waarbij ook de Inlandsche dameswereld zich niet onbetuigd liet, speelt reeds lang niet meer.

Maar Vios is nog altijd eerste klasser en een geduchte tegenstander!......

1 D. Koppelle, 2 P. van der Tas, 3 Kijftenbelt, 4 Brunsvelt van Hulten, 5 H. Nitzschke, 6 H. E. Veenstra, 7 Paul Sijnja, 8 Sie (momenteel de bekende en immer behulpzame Dr. Sie van Soekaboemi), 9 Max de Wilde, 10 Mevr. van der Tas, 11 G. Nitzschke, 12 H. Schröders, 13 V. Nitschke, 14 E. Martens, 15 Kandou (momenteel Commissaris van Politie), 16 John Bodegraven, 17 F. Nitzschke, 18 Toetiet Fisher, 19 Puck Looke, 20 Welsing, 21 Cress, 22 Stumpf, 23 Jacob Moojen, 24 Cortenbach, 25 Young, 26 „Ouwe Heer Nitzschke", 27 Inklaar, 28 Jasir, 29 H. C. de Vogel, 30 Johan Soebrata, 31 Mevr. Kijftenbelt, 32 Piet Bock, 33 Jan Gersen, 34 Inklaar, 35 Hugo van der Tas, 36 Gerrit Boelhouwer, allen spelers en aanhangers van het destijds, in de jaren 1908 — 1911 oppermachtige Vios.

Voorwaarts Is Ons Streven (V.I.O.S.)

(Eenige bijzonderheden v/h oude Vios.)

Zooals alle groote gebeurtenissen hun schaduwen vooruitwerpen, heeft dit ook met de oprichting van de Voetbalvereeniging V.I.O.S. plaatsgehad.

Eind 1901, of begin 1902, de juiste datum is niet bekend, maar het was in ieder geval in den tijd dat voetballen in Indië nog lang niet zoo populair was als thans en nog maar spaarzaam werd beoefend, kreeg Anton Bruinier, die te Meester Cornelis woonde, op zijn verjaardag een voetbal, een „echten" voetbal.

Dat was een reuzengeschenk in een tijd, dat op Batavia nog maar alléén de „Trappers" en te Meester Cornelis „S.S.S." bestonden.

Spoedig wisten de vrienden van Anton het groote nieuws en werd, in het huis van Bruinier, de bal ingewijd. Dat duurde echter maar kort, want Pa Bruinier achtte het minder gewenscht, dat op deze wijze in huis niemand en niets meer veilig was.

Dan maar naar het erf, maar dat kostte dakpannen, voorgalerij-huisraad, enz. en ook dat werd verboden.

Toen gingen de jongelui op zoek en vonden een terrein te Meester, een klappertuin aan de overzijde van de kali.

Daar was het rustig en stil en hinderde men niemand, maar de „echte" bal was aanlokkelijk en het aantal vrienden van Anton klom hierdoor steeds, maar ook het aantal vallende klappers en die waren meerdere malen oorzaak van minder aangename gewaarwordingen voor de spelende jeugd.

Dit was dan ook ten slotte aanleiding om te verhuizen naar een grasveld, ten Zuiden van de vroegere Europeesche begraafplaats te Meester.

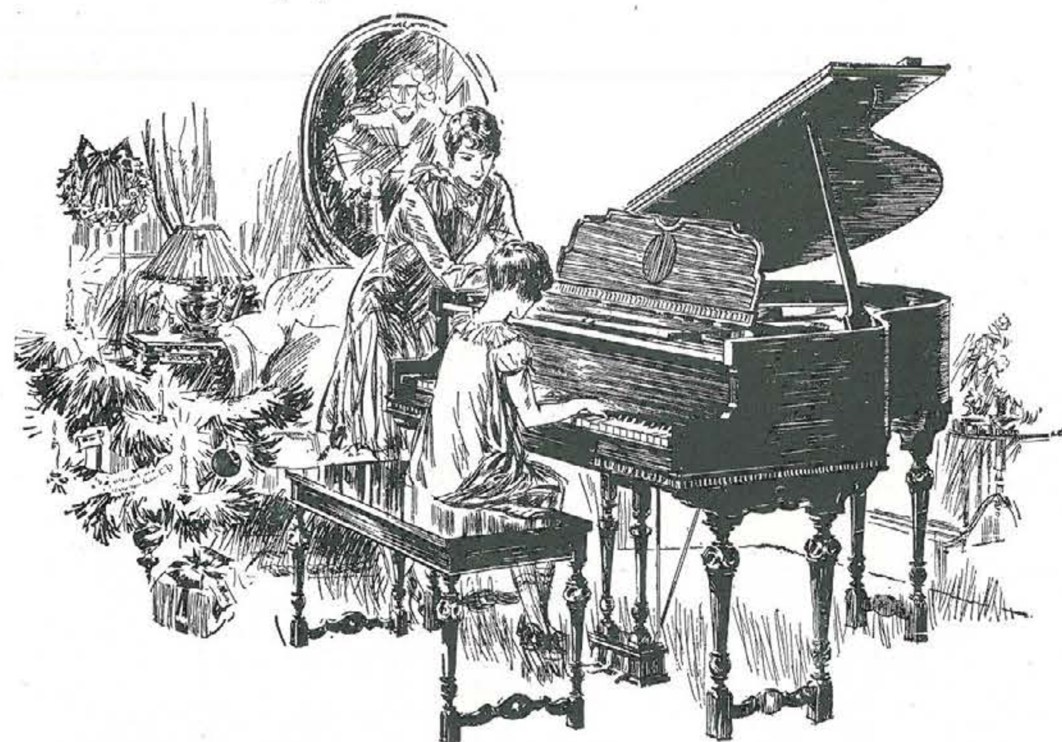
Wel waren er tusschen het gras doornen en distels, kruidje-roer-me-niet was in ruime mate aanwezig, en zij die daar wel eens op bloote voeten mede in aanraking zijn geweest, en de jongelui speelden toen op bloote voeten, weten wat dit zeggen wil, maar dat namen deze hartstochtelijke voetballers op den koop toe. Men kende slechts één doel: beoefening van de voetbalsport. Een Vereeniging was het nog niet, het was slechts een groep vrienden, die steeds met hetzelfde doel, voetballen, bijeenkwam.

Onbewust leefde echter ieder mede in het groepsleven, vervuld van grooten gemeenschapszin, met geneigdheid zich neer te leggen bij een spontane meening of beslissing van de andere groepsleden. De groepsband groeide, men voelde zich deel van een grooter geheel. De tijd werd rijp voor een georganiseerd vereenigingsleven.

En toen gebeurde er iets bijzonders, dat de directe aanleiding was tot de oprichting, de geboorte van V.I.O.S.

Op een goeden (of slechten?) middag stond voor den ingang van het terrein, waarop de jongelui met Bruinier's voetbal kwamen oefenen, een handhaver van de openbare orde en rust, die mededeelde dat de A.R., naar aanleiding van ingekomen klachten, het verder voetballen op dat veld verboden had.

VIOS — QUICK (Soerabaja) 1919.

1 Zwart, 2 Cortenbach, 3 Henk Rietberg, 4 Fisher, 5 Nitzschke, 6 Jasir, 7 Kotjok Schröders, 8 G. Nitzschke, 9 H. Nitzschke, 10 W. Sijnja, 11 Johan Bodegraven, 12 Bagram, 13 Schröder, 14 W. Galstaun, 15 Piet Young, 16 G. Galstaun, 17 Johan Soebrata, 18 Geo van Dam, 19 Ros, 20 Wim van Dam.

Daar stonden zij, jongens die niets anders begeerden dan rustig de voetbalsport te beoefenen, teleurgesteld, elkander vragend aanziende, wat zullen wij doen? Dra zaten zij in het gras, in een kring bijeen en hielden krijgsraad.

Er was overeenkomst tusschen deze spontane vergadering en de historische vergadering in de Kaatsbaan te Parijs, die plechtig den eed aflegde niet uitéén te zullen gaan, voordat Frankrijk een Grondwet zou hebben. Die jongens wilden evenmin zoo maar naar huis toe gaan en na korte beraadslaging kwamen zij tot de volgende belangrijke besluiten :

1. SPEELTERREIN : Militair excercitieveld, naast de toenmalige Eur. Lagere School te Mr. Cornelis.

2. COSTUUM : Witte broek, wit hemd met blauwe sjerp om het middel en.........schoeisel !

3. BESTUUR : *Voorzitter* : Jan Bruinier
Captain : Ernst Martens
Penningmeester : Anton Bruinier
Secretaris : Werd voorloopig niet noodig geacht.

4. STATUTEN en H. R. : zouden in studie worden genomen.

5. NAAM : Voorwaarts Is Ons Streven.

Dit gebeurde op 17 October 1902 en daarmede was de geboorte van V.I.O.S. een feit geworden.

Direct werd flink aangepakt en werd besloten wedstrijden te spelen.

Begonnen werd tegen S.S.S. II, welke wedstrijd met 1 — 0 werd gewonnen. Brani waren zij, want direct werd toen tegen S.S.S. I gespeeld, maar dan ook met 1 — 3 verloren.

Tegen het toenmalige Stovia ging het beter, tweemaal werd gespeeld en beide keeren gewonnen, 5 — 0 en 2 — 0.

Door opheffing van S.S.S. gingen veel leden naar V.I.O.S. over en dat bracht versterking. Het gevolg bleef dan ook niet uit.

Het was Het Nieuws van den Dag in Ned.-Indië, dat in 1904 den eersten stoot gaf tot een meer geregeld competitieleven in Batavia.

Onder leiding van een daartoe benoemd Comité werd een competitie uitgeschreven tusschen de toen bestaande Vereenigingen, B.V.C., Hercules, O.L.I.V.E.O., Stovia en V.I.O.S. en deze competitie ving begin Juli 1904 aan.

V.I.O.S. viel direct op en na 7 van de 8 te spelen wedstrijden achter den rug te hebben, waren er 6 gewonnen en 1 verloren.

O.L.I.V.E.O. stond bovenaan met 6 gewonnen en 1 gelijk gespeelden wedstrijd. De op 31 Juli gespeelde wedstrijd Oliveo — Vios was door eerstgenoemde met 3 — 2 gewonnen. Voor beide partijen stond nog één wedstrijd op het programma en dat was de wedstrijd Vios — Oliveo, te spelen op 18 Sept. 1904. Wilde Vios op de eerste plaats komen dan moest van het toentertijd zeer sterke Oliveo worden gewonnen en dat was niet zoo eenvoudig.

V.I.O.S. zette echter de tanden op elkaar en na zwaren strijd werd Oliveo met 1 — 0 geslagen ! Zoo kwam V.I.O.S. met slechts één verloren wedstrijd uit 8 en een doelpunten-verhouding van 35 — 5 op de eerste plaats en kwam daardoor in het bezit van de gouden medaille, welke thans nog met trots getoond wordt aan het tegenwoordige V.I.O.S.-geslacht.

Bestuur V.I.O.S.

OUDE V.I.O.S. HERINNERINGEN van de „Nitzschkes"

Wedstrijd Vios=Oliveo in de Laan Raden Saleh, competitie 1911 — 1912

Johny Bodegraven
Piet Jung Fred Nitzschke
Jasir Guus Nitzschke Brantsz (invaller voor Guus Donker)
Puck Loke Toetiet Fischer Eddy Alting Siberg
Vic Nitzschke Kotjok

Oliveo met o.a. Stom, Reeman, Voorstad in de gelederen.

Het was de beslissende wedstrijd om het kampioenschap. Het was een schitterende wedstrijd vol spanning. Tien minuten voor het einde maakt Stom een goal. Iedereen dacht toen dat Oliveo kampioen zou worden. Na den aftrap gaat de Vios-voorhoede regelrecht op het Oliveo-doel af en maakt gelijk. Geen twee minuten na den aftrap door Oliveo bemachtigt de Vios-voorhoede weer den bal en het tweede doelpunt wordt gemaakt. Even voor het einde van den wedstrijd scoort Vios het derde doelpunt en wint den wedstrijd met 3 — 1. Dat waren de beroemde laatste tien minuten van Vios, waar ieder tegenstander voor vreesde.

Tjoh Davies en Mantiel van Bodegraven zullen zich de wedstrijden om den Noad-beker, ik meen in 1914, nog herinneren.

De eerste wedstrijd op het Viosveld tusschen Vios en Hercules eindigde met den stand 2 — 2. De tweede wedstrijd op het Herculesveld (Waterlooplein) met den stand 1 — 1. Hercules stond tot 1 minuut voor tijd met 1 — 0 voor. De gelijkmaker werd in de laatste minuut gescoord.

Oud-Vios met de Gebroeders Nitzschke

De derde wedstrijd werd op het Viosveld gespeeld. 15 Minnten voor tijd maakt Mantiel Bodegraven een goal. Na den aftrap roept hij de Haas die center-voor speelde toe: de Haas ga naar achteren, denk om de laatste 10 minuten. De Haas had het achterveld nog niet bereikt, of Toetiet Fischer maakte den gelijkmaker.

5 Minuten later was het Toetiet Fischer, die den winnenden goal maakte en Vios den Noadbeker bezorgde.

Vios' glorietocht naar Soerabaja in 1913.

De eerste wedstrijd werd gespeeld tegen den kampioen van Soerabaja Quik, de club van de gebroeders Galstaun, Swart, van Dam, Sarkies, Ros (andere namen zijn mij ontschoten)

Vios speelde met den rechterwing van de voorhoede uit het 2de, omdat Donker en Trijsenaar niet mee konden.

Bodegraven
Jung F. Nitzschke
Jasir G. Nitzschke Joh. Soebrata.
Willy Sijnja. H. Nitzschke. T. Fischer. Kotjok. Henkie Rietberg.

Deze wedstrijd werd met 2 — 0 gewonnen. Den volgenden dag werd gespeeld tegen het bondselftal van Soerabaja, waarin ook de gebroeders Leslie Miller en Brusse speelden.

Deze wedstrijd was spannend van begin tot eind en niemand kon van te voren zeggen wie zou winnen. 12 Minuten voor tijd scoort Vios het eenige doelpunt van den wedstrijd, daarmede de overwinning in de wacht sleepende.

Den derden dag speelde Vios tegen het versterkte S. V. S. Men had zelfs Rijnenberg en Abeleven uit Malang laten overkomen.

Vios speelde op één uitzondering na met hetzelfde elftal, dat reeds twee dagen achter elkaar een zwaren wedstrijd had gespeeld. H. Nitzschke had n.l. een blessuur opgeloopen en werd vervangen door Paul Sijnja. Iedereen verwachte - ja was er stellig van overtuigd, dat Vios den derden wedstrijd zou verliezen, vooral na de twee zware wedstrijden, die zij achter den rug had, en de geweldige fuif bij Hellendoorn den avond te voren.

S. V. S. werd echter op overtuigende wijze geslagen met 4 — 1.

Vios had met de laatste overwinning dus 3 wedstrijden gewonnen met hetzelfde elftal, uitgezonderd den laatsten dag toen H. Nitzschke vervangen moest worden door P. Sijnja.

N. B. Vermeldenswaard is ook nog het feit, dat het Viosveld aan de Raden-Salehlaan een zekere beruchtheid had, want al was Vios nog zoo zwak, op eigen terrein zijn slechts weinig wedstrijden verloren. De tegenstanders zagen een wedstrijd op het Viosveld dan ook steeds met bezorgdheid tegemoet.

Vios — B. V. C. 2 — 1, 14 December 1913 om den Bat. Nwsbladbeker; in het midden Cees ten Bruggencate

SPORTBOND BUITENZORG

Nadat in de afgeloopen jaren in Buitenzorg vele Bonden na een heel kort bestaan weder werden ontbonden, werd op initiatief van de heeren J. Droop en L. Bletterman op 6 April 1931 de S.B.B. opgericht. Bij de oprichting werd het bestuur samengesteld uit de heeren J. Droop Voorzitter, E. Dahler Vice-Voorzitter, van Sprew Secretaris, Santé Penningmeester en de heeren Visser, Verstege commissarissen.

Beschermheer & Eerevoorzitter.

In Juli 1931 werd den heer Middelkoop het beschermheerschap aangeboden, terwijl in Januari 1933 de heer A. H. de Jong, ass.-resident van Buitenzorg, het hem aangeboden Eere-Voorzitterschap aanvaardde.

Competitie.

De eerste competitie verliep zeer vlot en trad B.R.C. als kampioen uit deze wedstrijden. De tegenwoordige kampioenen zijn de jongens van den heer P. J. Jans, de v.v. Be Quick.

Bestuur op 1 December 1933.

Voorzitter = vacant. Vice-Voorzitter Dr. Marzoeki Mahdi, Secretaris Th. Van der Lee, Penningmeester J.A. Hildebrand, Competitieleider J. F. van der Lee, Commissarissen de heeren P. A. de Queljoe, Oey Youw Tjong, D. J. Pattiwael en P. A. Stam.

Bondskleuren.

Het bondselftal speelt in de kleuren Rood shirt en dito broek, terwijl op de borst de letters S.B.B. in zwart prijken. Het shirt heeft een zwarten kraag.

Spelgehalte.

Aangezien vanaf 1932 een aanvang werd gemaakt om zooveel mogelijk andere vereenigingen van buiten te introduceeren, teneinde het spelgehalte op te voeren, is de Buitenzorgsche bondsploeg op dit oogenblik een elftal, waarmede zeker rekening dient te worden gehouden. Overwinningen werden geboekt op de bekende Bataviaclubs B.V.C.—S.V.B.B. Gelijk spel werd tot tweemaal toe bereikt tegen het zoo overbekende U.M.S.-team, waarin beide malen de beroemde spelers Lee Wai Tong en Tai mede hebben gespeeld.

N.I.V.B.

In November 1932 trad de S.B.B. in de N.I.V.B. gelederen toe. Dank zij de keurige medewerking van het toenmalige N.I.V.B.-bestuur, in het bijzonder den Vice-Voorzitter Djodjie Galstaun, kon Buitenzorg in dat jaar nog deelnemen aan de districtswedstrijden, ofschoon het program reeds was vastgesteld. Resultaten van deze wedstrijden : Van Garoet en Soekaboemi werd gewonnen echter werd tegen het toen zoo sterke Bataviaelftal met

Staande van links naar rechts:
Invallers: Kosim — Luit: Tours Beyns — Salim — Boesono
Spelers: Droop — Verstege — Hamid — Oesoep — Merkelbach — Referee v. Beekom — Leider Th. van der Lee.
Knielende, zittende van links naar rechts:
Spelers: Tolib — Keng Po — Fransen Herderschee — A. Backar — Boellaard van Tuyl — Jans

5—1 verloren. De Bogorianen beschikten toen over heel weinig wedstrijdroutine, immers de afdeelingswedstrijd 1933 tegen Batavia werd op het kantje af door Batavia gewonnen met 2—1, welke overwinning te danken is aan het sublieme keepen van keeper Matheys. Ook dezen keer werd van Soekaboemi gewonnen, echter niet verdiend. Lag het aan het terrein welke door een goede bui even voor den wedstrijd zeer glad was?

Aangesloten vereenigingen op 1 December 1933.

Be Quick - Vogel - Indonesia - Ster - B.R.C. - H.P.C. - Sparta - V.C.J.B. met een gezamenlijk ledental van 750 personen.

Orgaan.

De S.B.B. geeft voor hare leden wekelijks een orgaan uit waarin sportnieuws, competitieprogram enz. worden opgenomen.

Uit orgaan No. 3 ddo. 14 Januari 1933 lezen wij het volgende:

Pas in de tweede helft van 1932 was de toestand in den bond zoodanig, en waren de geldmiddelen van dien aard, dat definitief tot aansluiting bij den N.I.V.B. kon worden besloten.

Daarvoor was echter eerst noodig de erkenning als rechtspersoon. Bij request van 7 October 1932 werd bij de Regeering het verzoek daartoe gedaan, terwijl bij Gouv. besluit van 8 December 1932 de goedkeuring der statuten afkwam.

Intusschen was door het a.s. vertrek van den heer Santé, de juist uit Garoet gearriveerde heer Th. van der Lee, in het Bondsbestuur opgenomen.

Het is uitsluitend aan hem, die als consul van den N.I.V.B. uitstekend op de hoogte van alle interne aangelegenheden was, te danken dat de aansluiting van onzen bond bij den N.I.V.B. zulk een vlot verloop heeft gehad, en het is wederom van der Lee geweest, die alhoewel het program voor de districtswedstrijden reeds was vastgesteld, het heeft weten gedaan te krijgen, dat Buitenzorg nog in de districtswedstrijden kon worden opgenomen.

Ten slotte is het eveneens aan het initiatief van van der Lee te danken, dat de wedstrijd Batavia-Buitenzorg welke aanvankelijk in Batavia zou worden gespeeld, hier in Buitenzorg plaatshad.

Hulde en dank voor al het werk door van der Lee verricht.

Een kijkje op de dicht bezette tribune bij den wedstrijd Buitenzorg — Oostenrijk op het nieuwe Sparta terrein. Onder de aanwezigen bevonden zich verschillende autoriteiten.
2e van links de heer A. de Jong, Resident Buitenzorg. 3e van rechts Kapt. Chabot, de tegenwoordige Voorzitter Buitenzorgschen Voetbal Bond.

De Militaire Sportvereeniging
SPARTA
Buitenzorg

Het energieke Bestuur van Sparta

Bij het 14e Bataljon Infanterie in Buitenzorg bestonden drie voetbalvereenigingen: „Sparta" (Europeanen), „Minahassa" (Menadoneezen) en „Mars" (Inlanders).

Daar drie vereenigingen bij één bataljon Infanterie geen zin heeft, gezien het groote aantal overplaatsingen, werd op 12 Juli 1932 een gecombineerde bestuursvergadering gehouden, waarop een voorstel tot samensmelting der 3 vereenigingen werd behandeld, dat met algemeene stemmen werd aangenomen. De naam „Sparta" bleef voor de combinatie gehandhaafd, aangezien het oude „Sparta" nog een beker had te verspelen, welke reeds tweemaal was gewonnen en bij een eventueele derde overwinning eigendom zou worden. Tevens werd vastgesteld, dat de nieuwe vereeniging zou spelen in oranje shirt met zwarte pantalon.

Het nieuwe „Sparta" begon met 84 leden.

In de competitie van den sportbond Buitenzorg komen 5 elftallen uit, waarvan momenteel het 1e, de 2e plaats in haar klasse inneemt, terwijl het 2e, 3e en 4e de eerste plaats en het 5e onder het 4e de tweede plaats innemen.

In 1932 werd in Batavia tegen Sparta aldaar gespeeld en gewonnen met 2 — 1.

In 1933 in Buitenzorg tegen U. M. S. I. uit Batavia (verloren met 1—2), tegen Oliveo-S. V. B. B.-comb. (Batavia) gewonnen met 5 — 3 en tegen het Bondselftal S. B. B. gewonnen met 2 — 1.

Dank zij de medewerking van den Plaatselijk Militairen Commandant werd het oude Spartaterrein omgewerkt tot een nieuw veld, dat de beste speelgelegenheid in Buitenzorg is geworden.

Door de vereeniging werd de „Frisia-beker" gewonnen (eigendom), terwijl de „Oranje-beker" tweemaal werd gewonnen, zoodat ook daarvoor de kans op eigendom worden nog bestaat.

Behalve de „Frisia-beker" sieren nog vele medailles, op het groene veld veroverd, onze prijzenkast.

Het tegenwoordige bestuur is samengesteld uit:

Beschermheer:	H. A. Soetens, Luitenant Kolonel.
Voorzitter:	L. J. Prummel.
Vice-voorzitter:	S. da Costa.
Secretaris:	C. Th. Ruchtie.
Penningmeester:	G. J. Visser.
Commissarissen:	L. J. Theunissen.
	P. P. Sompotan.
	H. Hibender.

Thans beschikt Sparta over een eigen speelterrein, met permanente tribune, en is het een verheugend feit, dat alle Bondswedstrijden op dit schitterende Sparta-veld plaatsvinden

De Heer Spiering thans Administrateur van Goal-Para als „jong-blaadje"

De Soekaboemische PLANTERSCLUB

In het jaar 1906 kwamen de Heeren Hordijk, Jules Deibel, Haarmaker, de Mey van Gerven, Huijzer, d'Abo, wijlen Jhr. Smissaert, Gebr. Crone en eenige anderen, onder leiding van den Heer Zout bijeen om tot oprichting te geraken van een plantersvoetbalclub. Veel kon in die oude jaren niet aan geregeld spel, wegens te groote afstanden, gedaan worden, maar moest het spel zich beperken door zoo nu en dan een wedstrijd te spelen tegen B.V.C. uit Batavia, U.N.I. uit Bandoeng en die Vereenigingen, die zich aanboden om eens een gezelligen dag te Soekaboemi door te brengen. Gespeeld werd op het tegenwoordige Selabatoe-veld, waar dan drommen planters uit de omstreken bijeenkwamen, om hun club aan te moedigen, waarna gezellig een gemeenschappelijk diner, voorafgegaan door de noodige biertjes en splitjes, gebruikt werd, om dan in optocht met lampions naar de Sociëteit Soekamanah af te dalen. Toen het transport in 1909 verbeterde, werden zoo langzamerhand meer en meer wedstrijden gespeeld, waarvan de leiding was toevertrouwd aan ons Eerelid, den Heer A. E. Crone. In dien tijd werden dan eenige spoorwagons gehuurd en toog men gezellig naar Bandoeng, Buitenzorg en Batavia. Dit duurde tot 7 September 1924, toen tot het definitief oprichten van de P.V.C. werd overgegaan en tevens werd besloten zich bij de competities van de S.V.B te doen inschrijven.

Als voorzitter werd gekozen wijlen de Heer O. A. van Polanen Petel, tot Vice-Voorzitter de Heer B. J. Teunissen, Secretaris-penningmeester de heer J. G. A. Verhoeff en tot Commissarissen de Heeren M. H. Haupman, J. van Riemsdijk, P. Ladage en J.A. Musch.

Bij de oprichting bestond het ledental uit 29 werkende leden, 14 donateurs en 2 donatrices. Van 1924 t/m 1928, de gloriejaren van de P.V.C., werd gespeeld in de 1ste en 2de klasse van den S.V.B., terwijl het leden- en donateurstal tot ruim 100 was gegroeid. Van de spelers, die in die jaren de eer hoog hielden,

Ouden-van-dagen spelen een spelletje ten bate der Merapi-slachtoffers. De vooraanstaanden op deze kiek: (staande) tweede van links-Melsen, vierde van links Mr. Rambonnet, Burgemeester van Buitenzorg, daarnaast half zichtbaar, de heer Dürr, Soekaboemi's gemeenteraadslid- met den bal Nierop, de vroeger bij Hercules zoo gevreesde back, beroemd om zijn heup-spel tempodoeloe

noem ik U o.a. Boers, van Riemsdijk, Musch, Crone, Stolz, wijlen O..A. van Polanen Petel, Huberts van Assenraadt, Burgemeestre, Van der Zouwe, Latenstein en zoo vele anderen.

In die jaren wist de P.V.C. beslag te leggen op verscheidene bekers, terwijl in 1928 het Kampioenschap van de S.V.B. behaald werd. Een van de aardigste wedstrijden in die jaren was de geregelde jaarlijksche wedstrijd tegen de Soebangplanters, terwijl de wedstrijden tegen Hercules ook niet vergeten mogen worden. In het jaar 1929 werd het vijfjarig bestaan in de Sociëteit Soekamanah feestelijk herdacht.

Van 1928 tot 1931 werd nog maar met één elftal in den S.V.B. gespeeld, wat zijn oorzaak had deels in overplaatsingen, maar vooral niet te vergeten door het slechter worden der tijden, terwijl in de competitie 1932—1933 met geen elftal kon worden uitgekomen. In Augustus 1933 werd besloten wederom in de competitie van den S.V.B. uit te komen, helaas kon in deze tijden een volledig planterselftal niet gehandhaafd blijven.

Met zeer veel genoegen heb ik steeds het secretariaat waargenomen, al werd mij dat vaak vergald door het dagenlang opbellen of plotseling afzeggen van op vast gerekende spelers. Moge evenwel de plantersvoetbalclub nog een lang bestaan beschoren zijn, dat zij mijn wensch.

Halimoen, 15 December '34

J. G. A. VERHOEFF.

Center-half: Theunissen, Soekaboemi's beste speler. Het heele elftal mag er trouwens wezen.

H. F. C., (met bal) de bekende planter Spiering.

GROOTPAPA MELSEN

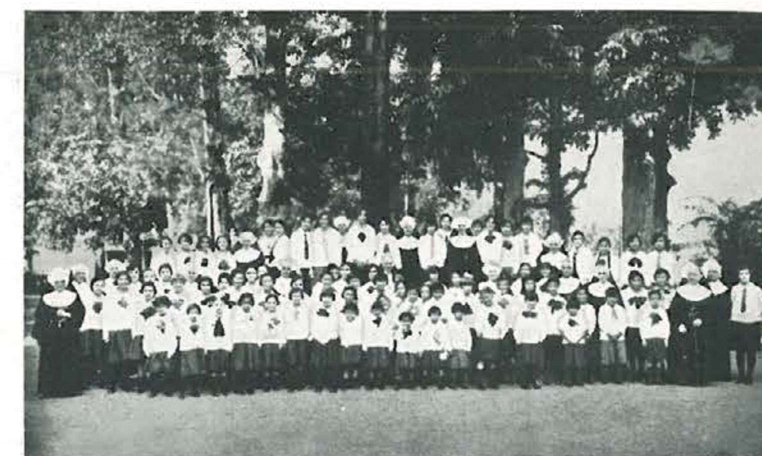
met de toekomstige vleugelspelers van den Voetbalbond Soekaboemi vertelt zijn indrukken op sport- en ander gebied gedurende zijn vacantieverlof naar Europa

Het was slechts een korte vreugde, mijn laatste vacantieverlof naar het Moederland. Drie maanden (uit en thuis) zijn waarlijk vlug om, hetgeen niet wegneemt, dat ik in dien korten tijd heel wat heb meegemaakt, gezien en genoten.

Hier volgt dan zoowat het voornaamste.

Op de thuisreis, voor Colombo verschrikkelijk slecht weer. Geen enkele loods durfde naar buiten vanwege „the rough sea" en verschillende schepen bleven ver buiten liggen.

Echter niet onze Lloyd-stoomer! Zonder loods, doch blijkbaar geheel zeker van zijn zaak, ging onze gezagvoerder, het steigerende schip door handige manoeuvres volkomen in bedwang houdend, op den havenmond af en statig gleed de Hollander de havenkom binnen, terwijl machtige golven links en rechts van ons de bazalten pieren beukten.

Hierboven ziet U Bogors eenigst Pensionaat. Een vroolijk troepje is 't, dat hierboven staat.

Gekleed in uniform, vanwege 't koel klimaat ....
.... In Buitenzorg Vooruit.

Er hooren scholen bij voor 't Hollandsch — sprekend kind

En voor t' Chineesche ook = 't wordt evenzeer bemind

Die scholen zitten vol: men is ons goed gezind.
.... In Buitenzorg Vooruit.

En bij de Lagere School behoort een bovenbouw

Men werkt daar aan d' ontwikkeling van meisje en jonge vrouw

Leert naaien — talen — steno typen en boekhou.
.... In Buitenzorg Vooruit.

Maar wat zal er gebeuren, als Landbouw henengaat?

Heel Buitenzorg loopt leeg, de menschen staan op straat

Men ziet verlaten huizen als men wandelen gaat.

In „Bogor Achteruit."

Dat was een staaltje van knappe stuurmanskunst en de passagiers, wetende dat zij aan bekwame handen waren toevertrouwd, sloegen wel met de grootste belangstelling de manoeuvres gade, doch voelden zich geen moment onveilig.

Aankomst te Marseille!

Bij onze eerste schreden op Europeeschen bodem, overvloed van de smakelijkste meikersen, aangeboden door lieftallige dochteren des lands, *les gracieuses filles de la douce France!*

Heerlijk, overheerlijk!

In Parijs, Brussel en Amsterdam zagen we de keurigste revues, de een nog origineeler en weelderiger dan de andere.

Wij tuften door het schilderachtige Luxemburg, met recht „Klein Zwitserland" genoemd en we bewonderden de Zuiderzee-werken en reden over den afsluitdijk, het machtige ingenieurswerk, dat de bewondering heeft van de geheele wereld. En de bezichtiging er van deed van trots ons Nederlandsche hart sneller kloppen.

Wij zagen bij Stavelot (in de Belgische Ardennen) autoraces op een gesloten circuit, asphaltwegen met bochten en hellingen. Vierentwintig uur raasden ongeveer 40 racewagens, achter, naast en voorbij elkaar en dat met een gemiddelde snelheid van ruim 131 K.M. per uur. Dat was spannend, doch tevens angstwekkend. De winnaar was een Franschman, naar ik meen Chiron, die een Italiaanschen wagen bereed en die na afloop, als 't ware bedolven werd onder bloemen en de omhelzingen van charmante meisjes.

We zagen bij de opening van een nieuw zwembad te Antwerpen, onze kranige Willy den Ouden een wereldrecord verbeteren, en we voelden ons bleek worden, toen onze jeugdige landgenoote, onder het spelen van het Wilhelmus van alle kanten met welgevallen en bewondering werd aangestaard.

We zagen een korfbalwedstrijd Holland — België, welverdiend door de Hollanders met 5 — 1 gewonnen.

Ja, we zagen nog veel meer, maar het diepst zal zeker in mijn geheugen geprent blijven:

De voetbalwedstrijd.

Nederland — Hongarije,

op 25 Juni 1933 in het Stadion te Amsterdam waar onze jongens, na uiterst spannenden kamp, eene glorieuze overwinning behaalden op de Hongaarsche profs.

Men hoort den laatsten tijd nog wel eens beweren, dat het voetbalspel in Nederland de laatste jaren is achteruit gegaan. Mogelijk is dit zoo, doch afgaande op hetgeen ik nu gezien heb en een vergelijking makende met het spel van 10, 20, en 30 jaar geleden, durf ik te verklaren, dat technisch het spel van tegenwoordig op hooger peil staat dan vroeger.

Ik raakte werkelijk in vervoering door dat snelle doortastende spel van onze elkaar volkomen begrijpende voorhoedespelers, door het keurige aangeven en opstuwen van de middenlinie en het resolute ingrijpen van onze over eene groote trapvastheid beschikkende backs.

Het was alles af, in één woord schitterend!

En van zulk spel valt hier in Indië zeker nog heel veel te leeren.

In alle oprechtheid kan ik verklaren, dat het Indische voetbal mij na aan het hart ligt, dat ik in mijn tweede Vaderland veel goede, zelfs uitstekende dingen heb gezien, doch in de hoop hiermede nuttig werk te doen, aarzel ik ook niet om als mijne overtuiging neer te schrijven, dat onze spelers er ernstig naar zullen moeten streven, om zich op te werken tot een hooger spelpeil, willen zij met succes den strijd kunnen aanbinden met de crême de la crême van de duizenden Nederlandsche voetballers.

Achilles Buitenzorg (1920) doel: Ranquiret, backs: Sheilds Jr. en Hummen, Halfs: Edwards, Rijken, Somer, Voor: Filon, Edwards Jr, de Laffresange center forward van „DE POLYGRAAF", Hok Gie en Watsen

MAX FOLTYNSKI

HOUDT DE TEUGELS STRAK

MAX FOLTYNSKI als Arbiter.

Wijs- en middelvinger fungeeren als fluit.

Tijdens „halftime" vonden wij Max bijzonder spraakzaam en lieten dezen crack vertellen, uit de oude dagen van voorheen, en geven hier weer aardige herinneringen van tempo doeloe.

„Wanneer heeft U zich eigenlijk voor het eerst op het glibberige scheidsrechterspad gewaagd?" was onze eerste vraag.

„Dat is geweest in Mei 1912; de verschillende studiejaren van het Gymnasium, thans Koning Willem III School geheeten, kwamen in dat jaar met hun elftallen in een z.g. schoolcompetitie uit en het was bij een van de „big matches", dat de aangewezen arbiter zonder kennisgeving wegbleef en men mij vroeg de leiding van die ontmoeting op het oude Vios-veld aan de Laan Raden Saleh op mij te willen nemen. Ik begon natuurlijk tegenover mijn kornuiten een afwerend gebaar te maken, beriep mij er op, dat ik geen fluit had en verzon nog eenige andere smoesjes, doch dit weerhield mijn schoolmakkers niet om te blijven aandringen. Den doorslag gaf de opmerking van een der spelers, of ik misschien „bang" was den wedstrijd te fluiten vanwege een eventueel na afloop van de match op te loopen pakrammel — deze opmerking werd, zooals U wel begrijpen zult, in heel wat krachtiger bewoordingen gesteld dan ik U zoo net vertelde!—. „Bang" ....? enfin U begrijpt, vijf minuten later was de wedstrijd in vollen gang, terwijl ik met mijn wijs- en middelvinger van elke hand bediende om de noodige fluitsignalen te geven en dat waren er dien middag heel wat; zooals te verwachten, was het appelleeren niet van de lucht, doch ik liet mij daardoor niet intimideeren, zond vóór de rust een speler van elke partij uit het veld (niet alleen, omdat ze dat verdienden, maar ook om te toonen, dat ik geenszins „bang" was tot dien maatregel over te gaan!) en hield de teugels geweldig strak, wetende, dat, mocht het tot een kloppartij komen, verschillende van mijn klasgenooten die langs het lijntje zaten, mij wel zouden bijspringen. Gelukkig liep echter alles goed af (tusschen twee haakjes, de uitslag was 5—5!) en ik kreeg zelfs na afloop mijn eerste „bedankjes" van beide aanvoerders te incasseeren.

Daarna floot ik geregeld verschillende wedstrijden van de Gymnasium-schoolcompetitie, met een échte fluit, leende van Cees ten Bruggencate, den bekenden B.V.B. (Bataviasche Voetbal Bond)-scheidsrechter, verscheidene voetbalboekjes, betrekking hebbende op de spelregels, bestudeerde die nauwgezet, terwijl ik Cees mocht helpen aan de verzorging der Rechtspraak-rubriek van het onder zijn redactie staande sportperiodiek „De Indische Sport".

„Heeft U zich toen ook niet direct laten inschrijven als scheidsrechter bij den Bataviaschen Voetbal Bond?", informeerden wij belangstellend.

„Neen, daar was ik nog niet rijp genoeg voor", aldus het antwoord, terwijl hij daarop liet volgen: „Mijn eerste contact met den B.V.B. als scheidsrechter dateert van 31 Mei 1913; op dien datum kreeg ik n.l. mijn aanstelling tot candidaatscheidsrechter en mocht toen onder leiding van de bekende oud-scheidsrechters ten Bruggencate, W. van Buuren (thans President van den N.I.V.B.), Rieber, e.a. als grensrechter aan eenige wedstrijden deelnemen, in het begin alleen Inlandsche competitiewedstrijden, die zooals U bekend, vroeger onder auspiciën van den B.V.B. werden gehouden. Ik ben met mijn zwager Peeters zelf eens voor, ik meen, twee maanden geschorst geweest, omdat wij, aangewezen om als grensrechter op te treden bij een eerste klasse Inlandsche competitie-wedstrijd op het Vios-veld, daarvoor verhinderd hadden afgeteekend, mijn zwager, omdat hij graag den grooten strijd B.V.C. — Vios in den Planten-

en Dierentuin wilde bijwonen en ik, omdat ik met den Heer W. van Buuren, die dien wedstrijd zou leiden, had afgesproken, hem als grensrechter bij te staan. Deze redenen gaven wij echter niet aan het B.V.B.-bestuur door en dus waren wij den d.o.v. Maandag „zuur". De Heeren v. Buuren en ten Bruggencate spanden zich echter voor dit geval en spoedig was de zaak weer vergeten".

Op onze vraag, of de candidaat-scheidsrechters vroeger een degelijke opleiding genoten, liet de Heer Foltynski onmiddellijk volgen: „Wis en waarachtig! Toentertijd bestond de Bataviasche Scheidsrechters Bond (B.S.B.) en mijn theoretische en practische opleiding heb ik gehad van de Heeren W. van Buuren en Cees ten Bruggencate; vooral eerstgenoemde bracht mij zeer veel practische kennis bij".

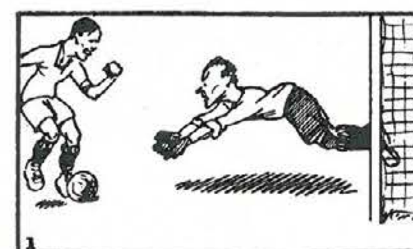
„Hoelang heeft U in de lagere regionen gefloten, wanneer werd U eerste klasser en in welk jaar leidde U voor het eerst een stedenwedstrijd?", was onze volgende vraag.

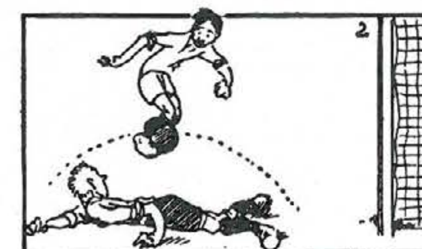
„Ik heb plus minus twee jaar in de lagere klassen vertoefd; in 1915 werd ik in de eerste klasse ingedeeld, voorloopig voor de gemakkelijkste wedstrijden, totdat door bijzondere omstandigheden mij de leiding werd opgedragen van de finale om den Eau de Louvainbeker, welke eindstrijd ging tusschen de vereenigingen Hercules en Oliveo in den Planten- en Dierentuin. Ik zal nooit vergeten, dat ik toen met knikkende knieën het veld betrad, dat het angstzweet mij van alle kanten uitbrak bij den toss, dat, toen de ploegen zich opstelden en ik mijn plaats op de middenlijn opzocht, ik eigenlijk groote spijt had mij voor dezen wedstrijd, waar het hard tegen hard zou gaan (en ook gegaan is!), beschikbaar te hebben gesteld. Maar ziet, niet zoodra had ik voor den beginschop gefloten, of ik was weer geheel mijzelf, mijn angst was geweken, terwijl ik gelukkig ook mijn zenuwen geheel in bedwang had. De ontvangen vuurdoop verliep overigens gunstig en daarmede was voor mij den weg naar andere belangrijke wedstrijden geopend. — Mijn eersten officieelen stedenwedstrijd leidde ik in 1921 te Semarang en met uitzondering van de jaren 1924 (niet gekozen) en 1928 (met Europeesch verlof) ben ik daarna geregeld als scheidsrechter bij de kampioenswedstrijden opgetreden en ik moet zeggen, dat ik dat steeds met het grootste genoegen heb gedaan en daaraan ook de meest prettige herinneringen bewaard heb".

Vol vuur liet de Heer Foltynski daarna eenige der heetste wedstrijden de revue passeeren en wij waanden ons somtijds op de wedstrijden zelven, toen de sympathieke arbiter daar met een onbluschbaar élan van zijn ervaringen vertelde. De climax werd bereikt toen de Heer F. het had over de Olympische voetbalspelen in 1928 te Amsterdam, waarbij, zooals algemeen bekend, Nederlandsch-Indië voor het eerst door zijn persoon vertegenwoordigd was. Het zou te ver voeren, wanneer wij te dezer plaatse de heerlijke sportverhalen, die F. ons deed, op schrift gingen stellen. Betreffende de Olympiade 1928 bezit hij een schat van lectuur en herinneringen, en vooral de hem geschonken herinneringsplaquette aan deze spelen moet voor hem een waardevol bezit zijn. Foltynski is tijdens de Olympiade eenmaal als scheidsrechter (wedstrijd Mexico-Chili) en vijfmaal als grensrechter opgetreden en de aanwijzing tot deze functie bij den grandioozen eindstrijd Uruguay-Argentinië (2—1), geleid door den Nederlandschen arbiter Mutters, bewijst wel, dat men F. 's scheidsrechters-capaciteiten zeer hoog aansloeg. Als bijzonderheid zij nog vermeld, dat F. in het bezit is van de door hem op dien wedstrijd gebruikte grensrechtersvlag, voorzien van de handteekeningen van Mutters en den anderen grensrechter.

MAX voor zijn 1000sten wedstrijd omhangen

Medische Kennis in dienst der Voetbalsport

door Dr. G. J. BRAND

De vlucht, welke de Sport in Indië in de ± 10 jaar, dat ik er nauwer bij betrokken ben, genomen heeft, is verbazingwekkend. Vele nieuwe takken van sport kwamen op, de oude werden intensiever beoefend.

Het leeuwendeel in deze uitbreiding der sportbeoefening heeft het voetbalspel voor zich opgeëischt; tot in de meest afgelegen plaatsjes is het doorgedrongen. Het nieuwe programma van de Stedenwedstrijden is wel het beste bewijs voor de groote populariteit van deze sport. Geen wonder!

Bij nagenoeg elke weersgesteldheid kan 't beoefend worden en niet alleen voor de lichamelijke ontwikkeling heeft het z'n groote voordeelen, maar doordat de spelers voortdurend hun volle aandacht bij het steeds wisselende spelgebeuren moeten hebben, heeft het een groote psychische afleiding en daardoor een niet te onderschatten verfrissching voor den geest.

Het is hier met recht Uitspanning na Inspanning. Door Inspanning waarvan én het lichaam én de geest een groot voordeel hebben. Om dat voordeel zoo groot mogelijk te doen zijn moet er getraind worden en behoorlijk getraind. Ik bedoel nu niet de voetbaltechnische training, maar wilde op het feit opmerkzaam maken, dat lang niet alle vereenigingen hun leden er op wijzen, dat een goede voetbalbody niet alleen verkregen wordt met op gezette tijden te komen voetballen. Regelmatige training, — loop- en startoefeningen enz. maar vooral ook training thuis, z.g. kamergymnastiek behooren tot het programma om het lichaam fit te houden. Dan zal het niet gebeuren, dat een speler plotseling met kramp het veld uitgedragen moet worden, of lang voor het einde van den wedstrijd uitgespeeld is, alleen omdat de training onvoldoende is geweest. Hoewel in de laatste jaren hieraan meer aandacht wordt geschonken, wordt er toch nog, vooral bij clubs, die niet in de eerste klasse spelen, veel te weinig nadruk opgelegd. Overtraining, slecht in vorm zijn, niet meer met plezier aan het trainen deelnemen, prikkelbaarheid, en ten slotte slecht uitziend en mager wordend, heb ik tot nog toe in Indië slechts bij hooge uitzondering meegemaakt. Voorloopig behoeven we daar nog niet bang voor te zijn. Op wedstrijden moeten dus alleen goed getrainde spelers uitkomen. Maar niet alleen behoorlijk getraind, neen, ook alleen spelers, die lichamelijk geheel in goede conditie zijn. En nu kom ik aan een groote fout, die nog door zoovele clubbesturen in Indië begaan wordt. Meermalen worden spelers het veld ingestuurd, die een nog niet volkomen genezen verstuiking van enkel of knie hebben, welke spelers dan ook dikwijls na enkele minuten spelens vervangen moeten worden, wat op zichzelf al niet juist is, maar bovendien is de genezing door die enkele oogenblikken forceeren, weer eenige weken achteruitgezet.

Het bestuur moet tegen het enthousiasme (want dat is het meestal) van zoo'n speler, hier beslist het medespelen weigeren. Menigen speler zal dan de ellende bespaard worden, zijn geheele verdere leven met een „knietje" te moeten loopen. Maar nog heel andere, meer gevaarlijke dingen komen voor; spelers met soms sterk vergroote milt of lever doen aan wedstrijden mede. Pogingen om een verplichte medische keuring van de spelers ingevoerd te krijgen, hebben tot nog toe steeds gefaald.

Wel komen in de laatste jaren steeds meer ouders met hun zoon bij den dokter, alvorens zij hun toestemming geven om te voetballen, maar dit aantal is zoo gering, en het belang van de verplichte keuring zoo groot, dat men dit nauwelijks een eerste schrede op het goede pad kan noemen.

Lichamelijk zwakkeren mogen misschien nog wel voetballen, maar toch zeker geen wedstrijden spelen. Het voetballen moet toch niet alleen doel zijn, maar toch ook wel het middel tot verkrijgen van een sterke, gezonde body.

In die jaren is medisch op voetbalgebied wel veel, zeer veel verbeterd, ook al door het feit, dat hoe langer hoe meer doctoren hunne belangstelling daadwerkelijk toonen, door o.a. op de wedstrijden tegenwoordig te zijn en daar zoo noodig hulp te verleenen, met als gevolg daar weder van, dat door vele bonden het op het terrein aanwezig zijn van een behoorlijk voorziene verbandkist verplichtend is voorgeschreven.

Of nu steeds de scheidsrechters zich van te voren overtuigen, dat aan dit voorschrift de hand is gehouden, kan niet volmondig toegegeven worden.

Meestal is dit ook wel niet noodig, want elk vereenigingsbestuur ziet de juistheid van dit voorschrift in, maar meermalen gebeurt het toch, dat het gebruikte niet behoorlijk wordt aangevuld.

Die medische voorlichting is wel meer noodig dan men zou denken. Nog steeds gebeurt het, dat spelers, practisch zoo van de overvloedige rijsttafel, naar den wedstrijd gaan, terwijl toch elkeen weet, dat geen sportprestatie geleverd kan worden, binnen 2 a 3 uur na den maaltijd. Anderen nemen weer vlak voor een inspannende match melk met eieren of iets dergelijks, terwijl hoogstens wat vruchtensap of suiker toegestaan is. Gelukkig is het rooken op wedstrijden in de rust nagenoeg eruit bij de jongelui, maar een fuif den vorigen avond, zelfs met gebruik van alcohol, waaraan ze niet gewend zijn, komt vooral bij jubileumswedstrijden nog voor. Alcohol geeft betrekkelijk kort na het gebruik al een verminderde prestatie, maar vooral ook den volgenden dag doet het zeer sterk zijn invloed gelden, iets wat lang niet algemeen bekend is.

Waar ik, die pas ruim 12 jaar in Indië ben, geen overzicht van 40 Jaar Voetbal in Indië kan geven, heb ik gemeend van de mij geboden gelegenheid gebruik te moeten maken, om hier eenige medische wenken, misschien wel bij velen, maar lang niet bij allen bekend, te geven, in de hoop, dat de voetbalsport en daardoor de lichamelijke ontwikkeling, daaruit hun voordeel mogen trekken.

Maar nu moet mij nog één ding uit het hart: voetballers, speelt toch steeds een fair spel! Noch je-zelf, noch je vereeniging is gediend van allerlei vuile trucjes en de bedoeling van een belangstellend medicus op de wedstrijden is wel, te komen en zoo noodig hulp te verleenen bij ongelukjes, die bij ieder spel kunnen voorkomen, maar ik ben er van overtuigd, dat de speler, die willens en wetens ongelukken veroorzaakt of tracht te veroorzaken het enthousiasme van dien medicus, om zijn kennis te stellen in dienst van de voetbalsport, tot het nulpunt terugbrengt.

Gelukkig wordt tegenwoordig zeer streng tegen de bonden opgetreden en geen vereeniging zal toch een beruchten naam willen krijgen als waarnaar nu nog het laatste Malay-team in onze herinnering genoemd wordt.

De voetbalsport is een gezonde sport, is een mooie sport.

Als echter deelnemers haar als zoodanig willen zien en beoefenen, dan neemt zij terecht de groote plaats in Indië in, die ze zich deze 40 Jaar stormenderhand heeft veroverd. Dan werpt ze ook voor allen het groote nut af, en bereikt zij als sport haar groote doel: *ontspanning, verfrissching, gezondheid, kracht.*

VOORHEEN & THANS

„DE BLIJVERS"

DOOR

„TEDDY KESSLER"

Als ik terugdenk aan het verleden, moet ik constateeren dat heel weinig oud collega's stand hebben gehouden; zij hebben voor het overgroote deel, na hun voetbalschoenen, hun voetbal-energie aan den kapstok gehangen. Overgebleven zijn alleen:

1e. mijn leermeester Willem van Buuren, die mijn voorganger was als doelverdediger van Achilles Batavia — zijn voetbalcarrière was in het kort — keeper — scheidsrechter — voorzitter W. J. V. B. — voorzitter S.V.B. — voorzitter N.I.V.B.

Eerelid W. J. V. B. en eerelid S.V.B.

2e. Paul Jut de Bourghelles te Batavia, de oer-B.V.C'er.

Een sieraad voor Batavia en voor B.V.C. in het bijzonder, een man, aan wien de voetbalsport zeer veel te danken heeft.

Hij begon als „Jut" sadja en trad op als rechtsbinnen van B.V.C. (met den bijnaam van „toean toko").

Later werd hij penningmeester van B.V.C. en hij bleef de penningmeester.

Als penningmeester trad hij in het huwelijksbootje.

Altijd heb ik den heer Paul Jut de Bourghelles bijzonder gerespecteerd om zijn sportiviteit, zijn kalmte en geduld, en om zijn taaie volharding om ondanks alle tegenslagen stand te blijven houden in en met B.V.C.

Hij is één van de weinige zoogenaamde „trekkers", die zich in B.V.C. als blijver hebben ontpopt en wat nog meer zegt: Ik heb gedurende 31 jaren Paul Jut niet anders gekend dan als een rasecht B.V.C.'er.

En als ik na een vermoeiende, afmattende en in voetbalherries uitblinkende voetbalvergadering in een onbewaakt oogenblik hardop denk, dat ik er mijn buik vol van heb, denk ik direct daarop aan de groote stille kracht van B.V.C.-Jut, en ik schaam me diep, want wat de heer Jut heeft verdragen is eenvoudig „boekan maen".

Deze twee grootheden op voetbalgebied hebben feitelijk alle perioden van het voetballeven in Indië meegemaakt.

Zij hebben het zuiverste amateurisme nog gekend, zij hebben de populariteit van de sport zien opkomen, zij hebben de veranderingen gadegeslagen, soms met weemoed, soms met blijdschap, kortom, deze twee mannen zijn door hun aanpassingsvermogen, moed, beleid en trouw onmisbare grootheden in de voetbalsport geworden, die qua routine en spelverdeeling hun gelijke niet hebben, noch op de groene velden, noch achter de groene tafels.

Het aantal import-leiders in de sport is met de jaren enorm geslonken.

De blijvers zullen nu moeten gaan zorgen voor een nieuwe leidersgeneratie.

De nieuwe generatie zal m.i. het vraagstuk moeten oplossen van beroeps- en amateursvoetbal.

Het lijkt vreemd, maar toch ben ik een voorstander van de invoering van het beroepsspel, naast onze bestaande amateursorganisaties. Men krijgt daardoor zuiverder verhoudingen.

Maar het opschrift van dit stuk luidt, „voetbal voorheen en thans".

Als de lezers daarachter willen komen, verwijs ik ze naar Willem van Buuren te Soerabaia en Paul Jut de Bourghelles te Batavia.

Zelfs zullen zij ongetwijfeld U een blik gunnen in de toekomst.

U.N.I. — BANDOENG

De eerste foto van UNI — BANDOENG uit den jare 1900.

1900 — *Uni's bakermat : „Olympia".* Groep van bestuur en leden der Scherm- en Gymnastiekvereeniging „Olympia", opgericht in Januari 1900, waaruit feitelijk in 1903 de sportvereeniging U. N. I. ontstaan is. Vele Unianen vindt men reeds op deze foto : Zittende op de brug van links naar rechts : R. Amade, de eerste fameuze keeper van U. N. I., Willems, wijlen L. Flores, U. N. I.'s beste eerste kant half en C. Mouthaan; staande op een verhooging tusschen brug en rek, van Zeyl jr. en A. Meyer, halfbroer van Carl Giesel. Staande vóór de brug, van links naar rechts : W. Pelt, Clark, L. Burgemeester, E. Anthonijsz, U. N. I.'s eerste eminente centervoor. Staande tusschen brug en rek, van links naar rechts : de persoon leunende tegen de brug W. L. V. Guldenaar, is thans Secretaris der Elftal-Commissie van U. N. I., daarnaast Ed. van Motman, op ouderen leeftijd bekend worstelaar en gewichtheffer. Staande op een verhooging achter de rek van links naar rechts : wijlen J. van Zeyl, Ed. Alting Siberg, de bekende radja bola, Seepers en R. Walintoekang. Staande tusschen de rek : Meyer, Wim Kuik U. N. I.'s oprichter, (met lange das en sabel) de eerte centervocr van U. N. I., Johannes, A, Mombaars. Zittende van links naar rechts : wijlen P. Visscher, Max Burgemeester, een dergenen die den stoot gaf tot de oprichting van U. N. I., Bauer en Demangkoe, de vader van onzen Nono Demangkoe. Staande tusschen rek en bord : A. Toral, wijlen Max Stralendorff, staande op de verhooging Jaap Doeve, U. N. I.'s kapelmeester. Staande voor het bord : Burgemeester, G. Gray, Burgemeester. Allen zijn gegroepeerd om de figuur in het midden, den leider van „Olympia" Wim Kuik, later oprichter en leider van U. N. I. Deze buitengewoon interessante foto kregen wij van Wim Pelt, thans Rooimeester der Gemeente Bandoeng, op de foto geheel links vooraan met vlag.

De Oprichting van U. N. I.

In 1900 was in Bandoeng reeds een voetbalclub, genaamd B.V.C. (Bandoengsche Voetbal Club). Deze vereeniging bestond hoofdzakelijk uit oud-Hollandsche voetballers, die zich een werkkring toegewezen zagen in Bandoeng.

De vorige Directeur G. B., Ir. P. A. Roelofsen, de vroegere hoofdinspecteur der S.S. Staargaard, de toenmalige Agent van de Javasche Bank Teunissen, de Gebroeders de Vries, Notaris Wilson e.a. waren lid van B.V.C. en beoefenden het voetbalspel op de aloon-aloon.

Vele jongens vonden het nieuwe spel interessant, ze mochten meetrappen met de groote heeren en zoo kwam Eddy Alting Siberg in training, terwijl ook Oscar Veer, August Amade, Wim Kuik, Jan Huysmans, Jaap Roggeveen, Joop Gersen, Boulet en anderen het voetbalspel gingen beoefenen.

Vanaf 1900 was Wim Kuik voorzitter van de gymnastiekvereeniging „Olympia". Die vereeniging beoefende de gymnastiek- en schermsport. Hij zag, hoe zijn jongens hoe langer hoe meer interesse gingen toonen voor de voetbalsport. Hij probeerde toen naast Olympia een muziek-, dans- en sport-vereeniging op te richten n.l. „T.A.V.E.N.U.", doch ook dat hielp niet. De drang naar de oprichting van een voetbalclub werd grooter en Kuik moest overstag gaan.

De niet-S.S.-ers Eddy Siberg, Oscar Veer en anderen richtten SIDOLIG op, de S.S.-ers Kuik, Jan Huysmans, Jaap Roggeveen, Paul van Grumbkow, Amade enz. gingen over tot de oprichting van U.N.I. in Februari 1903.

De feitelijke oprichting vond plaats in de Babantjong van den Regent op de aloon-aloon.

De officieele installatie van het Bestuur vond plaats in de gymnastiekzaal van de Kweekschool voor Inlandsche Onderwijzers alhier.

Wim Kuik, die de ziel van U.N.I. was, spoorde de leden aan tot oefenen.

De start was vrij goed. Hoewel financieel de vereeniging zeer zwak stond, was de animo tot voetballen groot. U.N.I. kreeg — of liever gezegd, nam — de aloon-aloon als oefenterrein.

UNI, de ongeslagen" Bandoeng-kampioen 1925

In 1905 reeds kregen we opdracht van den Resident om het voetballen aldaar te staken. Wij verhuisden toen met SIDOLIG naar het terrein van het Pieterspark, waar thans de Javasche Bank staat.

Daar waren we hinderlijk voor de twee kerken. Eigenlijk waren *wij* niet hinderlijk, maar uitsluitend het brullende publiek.

Eduard Gobée, één van onze voorvechters, kwam toen in actie en nam in 1908 in exploitatie het terrein aan de Javastraat, waar thans het hoofdkwartier van het Leger des Heils gevestigd is.

Wij huurden dat terrein van het Gouvernement; de tijd van gratis occupeeren was voorbij.

Eduard Gobée begon in Bandoeng met entrée te heffen op de wedstrijden.

Hij en Hein Adeboi hebben daarna de interstedelijke ontmoetingen in Bandoeng ingezet. B.V.C., Sparta en Hercules uit Batavia kwamen hier geregeld op bezoek.

Toen dat lukte, liet men Quick uit Soerabaia overkomen en later De Krokodillen.

In 1913 werd ons de huur van het terrein opgezegd. De Resident was nog zoo vriendelijk, ons het terrein te koop aan te bieden. De koopprijs zou slechts *f* 2000.— bedragen, maar we hadden helaas geen geld.

FRANS BUSÉ

het U. N. I.-lid, dat in 1920 den durf en de energie had om het Singapore-elftal voor het eerst naar Java te laten overkomen, waarmee hij den grondslag legde voor het organiseeren van internationale wedstrijden.

Gobée had ons intusschen verlaten. Zijn opvolgers maakten een zuren tijd door.

Luitenant Ouwehand hielp ons aan de vergunning tot het spelen op het Militair excercitieterrein, maar we mochten dat terrein niet omheinen. Van Tjikoedapateuh trokken we daarop naar Tegallega, waar de heer Soesman ons hielp aan een gedeelte van het race-terrein.

Het bleef sukkelen en ons ledental slonk tot 40. De geheele sport lag vrijwel stil, totdat de toenmalige Assistent B. Coops ons hielp aan de aloon-aloon; we ontvingen het terrein in huur.

De oude leden kwamen terug. In Juni 1917 was het ledental gestegen tot eventjes 225!

De interstedelijke ontmoetingen werden in eere hersteld en zelfs konden reeds in 1918 de Stedenwedstrijden te Bandoeng op de aloon-aloon plaatsvinden.

U.N.I. ging een gouden periode tegemoet. Maar dat goud werd zuinig opgespaard, voor de bekende zeven magere jaren.

In 1920 liet ons lid Frans Busé voor het eerst het Singapore-elftal overkomen..

U.N.I. durfde het niet aan.

In 1924 moesten wij de aloon-aloon ontruimen.

Door tusschenkomst van onzen Beschermheer, den toenmaligen Regent van Bandoeng, kochten wij Nieuw-Houtrust voor de beoefening van de sport.

De leden van U.N.I. zijn daarmee gepromoveerd tot grondeigenaren.

Na 1925 vond dan ook geen verhuizing meer plaats. En voelen we ons nu echte blijvers.

De sportieve successen zijn in de afgeloopen 30 jaar zeer bevredigend geweest.

1906 — Interstedelijke wedstrijd bij U. N. I. 's 3-jarig bestaan. U.N.I. — Sparta (Batavia). Op deze foto zijn de Unianen in donker shirt, behalve Achmad en Beck (voorste rij de twee eersten van links). De Unispelers zijn: staande: Wim Kuik, J. Fügli, Teerlink en Joop Gersen. Zittende: R. Achmad, Beck, Boulet, C. v. d. Velde, Jan Huysmans. A. Amade en Paul von Grumbkow.

1908 — EEN FOTO UIT U.N.I.'s KINDERJAREN — (Let op de bamboe-deklat) — Het U.N.I.-elftal op de aloon-aloon. Staande: Paulini, Leendert Adeboi, Wim Hajema. — Knielende: Paul Guldenaar, Emile Boulet, Delhays. — Zittende: Jules Seelig, Nico. Vink, Danker Vink, Otjie Gabeler en Wim Paulus.

STENOGRAFISCH VERSLAG VAN DE OPRICHTINGSVERGADERING VAN U.N.I.

Men bevindt zich op 28 Februari 1903 in de gymnastiekzaal van de Kweekschool voor Inlandsche onderwijzers te Bandoeng.

De leider der vergadering is Wim Kuik, voorzitter van „Olympia", die aan een ronde tafel zit. Naast hem zitten Boulet en Hein Adeboi.

De heer Kuik tikt met een wandelstok op de tafel en zegt:

„Mevrouw, mijne heeren. Ik heet U welkom — Sport Staalt Spieren — en we leven in het teeken van de sport, 1 motorfiets van Felix Altman rijdt hier al rond. De eigenaar van Hotel Thiem bestelt een auto, een auto is een tjikar pir zonder paard, doch met rubber wielen. Je zit er beter in dan in een gewonen grobak. De heer van Hien voorspelt de sport een geweldige toekomst.

Wij zijn hier bij elkaar om de voetbalclub U.N.I. op te richten. U.N.I. beteekent „Uitspanning Na Inspanning". Met deze beteekenis beginnen we alvast. Het laat zich inderdaad aanzien, dat het voetbalspel slechts uitspanning verschaft. Dat het zoo moge blijven. De dames zullen wel zoo vriendelijk willen zijn voor de costumes zorg te dragen. Geld hebben we niet; hoe de dames aan de costumes zullen komen, is trouwens niet aan de orde, vast staat dat ze geleverd moeten worden.

Ballen hebben we ook noodig bij het voetbalspel. Met den heer Byou van Toko Preanger is afgesproken de ballen op tijd te leveren. Omtrent het betalen op tijd is niets afgesproken.

De heer Boulet, die in het bezit is van een strooien hoed, krijgt opdracht met den hoed in de hand alle gangbare muntstukken op te zamelen voor het ballen-

fonds. Wij zijn dus vol moed. Hein Adeboi, die in het bezit is van een kapmes, beveel ik aan voor tuigmeester. Met zijn broer Leendert moet hij goalpalen zien te kappen uit het geboomte van Kedjaksaän-Girang.

En nu, geachte aanwezigen, moet het nieuwe bestuur worden gekozen.

Wie wenscht U als president?"

Geroep van alle aanwezigen: „Kuik".

„Alzoo ben ik weer de pisang en als men vraagt „dimana U.N.I." moet ik wel zeggen „ini U.N.I."

Wie wordt er penningmeester?"

Een stem: „als de kas niet groot is Boulet, anders ik".

Een ander: „hoeveel krijg je er voor?"

Nog een ander: „laat de Schout Ter Poortere maar liever de centen beheeren, die beschikt over pradjoerits en heeft de sleutels van de boei".

De Voorzitter: „ik geloof dat U allen denkt dat we schatrijk zijn. Mijn keus is gevallen op Boulet, omdat hij zeer bevriend is met Byou, onzen ballenleverancier. Bovendien heeft hij crediet bij den ijsboer en ijs zullen we noodig hebben. Gaat de vergadering ermede accoord dat Boulet gekozen wordt?"

Stemmen uit de vergadering: „accoord". Handgeklap.

„Ik wensch den heer Boulet geluk met deze onderscheiding.

Nu moeten we overgaan tot het kiezen van een Captain. Candidaten zijn: Jaap Roggeveen, Kees v. d. Velde, Joop Gersen en saja sendiri."

Jaap Roggeveen, Kees v.d. Velde en Joop Gersen staan op en verklaren spontaan er prijs op te stellen dat Kuik Captain zal zijn.

De vergadering brult: „Kuik, Kuik, leve Kuik." Kuik krijgt een flesch cognac, „eerlijk zullen we deze deelen. De captain krijgt 10 maal zooveel als de rest. Een tuigmeester is ook noodig. Ik stel voor Hein Adeboi aan te zoeken voor de palen en de steenen te zorgen."

„Accoord, leve Hein".

1910 — Terrein Javastraat. Hercules op bezoek bij U. N. I. tijdens de Paaschdagen. Foto vóór den wedstrijd Bandoengsch elftal — Hercules. Bandoeng verloor met 2 — 3 van de watervlugge Herculanen bij wie de latere Uniaan Adé Ramers (met halsdoek) meespeelde. Staande: v.d. Meulen (leider), de Herculanen Piet Young, Geert Davies, Olive, Carl Cramm, Mantiel Bodegraven, Adé Ramers, de la Porte, Janus Cress, Bruynis, Cobes Knip. Zittende het Bandoengsche elftal: August Giesel, Jules Seelig, Achmad, Ir. Wolbers, E. Gobée, J. Belloni, Kessler, Boy Vermeulen, Frans Huysmans, J. v. Nooyen en Endih.

Als donateurs zijn ingeschreven de heeren Regensburg, Gersen, Stumph, Fruhling, Bingel en Matulessia, Verder zullen AC 2 Roelofsen en AC 3 Staargaard ons ook financieel steunen. De CC voelt niets voor voetbal, maar CA 1 beloofde toch steun. Verder zal Dr. van Heumen de gebroken ribben en enkels gratis repareeren op Tjilentah. Van toko Ziekel en van Klaas de Vries krijgen we een prijs. De heeren Coorde en Hagelsteens loven ook prijzen uit. Emile Thein gaf reeds door hem zelf gemaakte medailles. De la Croix levert gratis worst en kadetjes voor de goaltrappers. Alleen de Redacteur van de Preanger-Bode wil niets van voetbal weten. De pluimgraaf blijft liever gezond bij zijn kippetjes.

Jan Huysmans: „Wanneer krijgen wij een vaandel?"

Voorzitter: „Het vaandel is er al, vervaardigd door de meisjes van TAVENU."

Een vaandel moet men niet koopen, men moet dat krijgen van onze meisjes. Roos Huysmans, Mien Rufi Suus Hillebrandt en de meisjes Bogaardt hebben het vaandel vervaardigd. We zullen er zuinig op zijn.

De jongens van „Olympia" zullen allemaal lid worden van U.N.I. Wim Pelt, Leo Vink, August Amade, Leon, Paul en Louis Guldenaar, ik heet jelui welkom bij U.N.I.

Nico en Danker zijn nog te klein. Ze zullen met Frans Huysmans, Beng Hajema, van Hemert en de rest een afzonderlijken oefendag krijgen.

Heeft één van de aanwezigen nog wat voor de rondvraag?"

Paul van Grumbkow:„ Jawel, de flesch is nog niet leeg."

April 1910 — Uni — Bandoeng brengt een bezoek aan Quick — Soerabaia. Vele bekenden en onbekenden scharen zich om het Quick-vaandel!

„Dat is een kleine moeite, verdien ik dan geen hulde ofte wel een tweede flesch voor de leiding ?"

„Accoord". Kees v.d.Velde komt met een tweede flesch.

Alzoo, geachte aanwezigen, sluit ik deze vergadering en verwacht U morgenmidnag op de aloon-aloon bij de babantjong.

Applaus.

U.N.I.'S SPORTPRESTATIES.

Plaatselijk. — Interstedelijk. — Internationaal.

Van de 19 keeren dat in de jaren 1914 tot 1932 de 1e klas competitie van den B.V.B. is verspeeld, is het kampioenschap daarvan niet minder dan 10 maal aan U.N.I. ten deel gevallen.

Dit is geschied in de jaren 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1923, 1925, 1929, en 1932.

1919 — Afscheidswedstrijd. Huldiging van de U.N.I.-spelers Ter Laag en Jolly vóór hun vertrek van Bandoeng. Staande: Brookman, Spier, Rijkschroef, Lammerding, Vink, v. Geuns, v. Soest, Jolly, Franciscus en Ernst de Vries. Knielende: Stumpf, Geurink en Paul von Grumbkow. Zittende: Jules Seelig, Eichperger, Ter Laag, Ramers, Hajema

N.V. ANG SIOE TJIANG Handel Mij. – Batavia Telf. 1815 t/m 17 – Bandoeng Telf. 1377 en 206

Is het adres voor: DEGRAG VERNIS, alle soorten meubelglans en SOLARINE-CLEANSER

Teams uit den glorietijd van U. N. I. Bandoeng

N.V. ANG SIOE TJIANG Handel Mij. BATAVIA TELEFOON 1815 T/M 17 BANDOENG TELF. 1377 EN 206

HET OUDSTE EN GOEDKOOPSTE ADRES VOOR:

„IJZERWAREN" — LANDBOUWGEREEDSCHAPPEN — HANG- EN SLUITWERK — ENZ. ENZ.

Zelfs is in vier dezer jaren door ons het kampioenschap ongeslagen behaald, t.w. in 1918, 1925, 1928, en 1932.

In 1918 wonnen wij van de 8 wedstrijden er 7 en speelden 1 gelijk.

In 1925 wonnen wij er 7 van de 10 en speelden er 3 gelijk, doch het zeer merkwaardige van dit kampioenschap was, dat geen enkele goal in deze geheele competitie tegen U.N.I. werd gescoord; aan het einde ervan hadden al onze tegenstanders tezamen niet één bal langs Ritter kunnen jagen.

In 1928 wonnen we 8 wedstrijden en speelden er 2 gelijk.

Doch de grootste prestatie kwam in 1932, toen we 12 wedstrijden speelden en alle wonnen.

Er zijn zelfs twee jaren geweest, waarin U. N.I. in *alle* klassen kampioen was, n.l. in 1923 en 1929. U.N.I. 1, U.N.I. 2, U.N.I. 3 en U.N.I. 4 eindigden een ieder in hunne afdeelingen als eerste.

Voorts brengen we in herinnering, de fraaie prestatie van U.N.I. 4, dat in 1931 kampioen was der 4e klas, zijn promotiewedstrijden won en daarop promoveerde naar de 3e klas. Deze Benjamin der 3e klas heeft onmiddellijk reeds in zijn eerste jaar beslag gelegd op den kampioenstitel, zijn promotiewedstrijden wederom gewonnen en overgegaan naar de 2e klas. Een buitengewoon sportsucces!

U.N.I. komt thans met zes elftallen in de competitie van den B.V.B. uit, verdeeld over 4 klassen.

Interstedelijk.

Het aantal interstedelijke wedstrijden, die U.N.I. in den loop der jaren gespeeld heeft, is zeer groot.

De U.N.I.-leiding heeft zich eigenlijk van den beginne af op het standpunt gesteld, dat, wil men de prestaties zijner elftallen verhoogen, men hen in contact moet brengen met teams van buiten.

1923 — Kampioen in de 1e—2e—3e en 4e klasse! Voorwaar een reuzenprestatie!

Uit deze gedachte werden de interstedelijke wedstrijden geboren.

U.N.I. liet zelfs in het begin van zijn bestaan al elftallen uit Batavia naar Bandoeng overkomen.

Ook in dit opzicht werd door ons pionierswerk verricht.

Terecht heeft de U.N.I.-leiding bij herhaling de uitmuntende ploeg van Hercules, die zulk schitterend spel vertoonde, als gast te Bandoeng geïnviteerd, daarmede belangrijk bijdragende tot verhooging van het spelpeil van U.N.I. en dus van Bandoeng. Onze gedachten gaan hierbij terug naar den tijd, waarin Hercules' binnentrio Mantiel Bodegraven, Galstaun en Davies het voorbeeld was voor perfect shortpassing. Het spel van het geheele Hercules-elftal stond trouwens op hoog peil. Wij zijn der vereeniging Hercules dankbaar voor de vele lessen, die we in den loop der jaren van haar hebben ontvangen.

In een periode van bijna 14 jaar, t.w. van 1922 tot nu, speelde U.N.I. voor zoover ons bekend, het respectabele aantal van 66 interstedelijke wedstrijden, te Bandoeng, Batavia, Soerabaja, Semarang, Djocja, Tegal en elders.

Hiervan wonnen wij er precies de helft: 33, Wij speelden er 16 gelijk en verloren er 17. Dit mag een fraai resultaat genoemd worden.

1926	Hercules	— U.N.I.	1 — 1
	Vios	— U.N.I.	2 — 3
1927	U.N.I.	— S.V.B.B.	3 — 0
	U.N.I.	— Excelsior	2 — 1
	Oliveo	— U.N.I.	2 — 1
	Vios	— U.N.I.	1 — 4
1928	S.V.B.B.	— U.N.I.	2 — 1
	Oliveo	— U.N.I.	1 — 2
	U.N.I.	— Kraaien	0 — 1
	U.N.I.	— Sparta (Bat.)	2 — 1
	U.N.I.	— Hercules	3 — 2
	U.N.I.	— Be Quick (Djocja)	5 — 0
	U.N.I.	— T.H.H. (Pek.)	2 — 3
1929	U.N.I.	— Oliveo	2 — 0
	S.V.B.B.	— U.N.I.	4 — 2
	Oliveo	— U.N.I.	3 — 1
	Be Quick (Kamp. Djocja) — U.N.I. Vacantie-elftal		0 — 0
	Bond Djocja	— U.N.I.	2 — 4
	S.V.B.B.	— U.N.I.	3 — 2
	Thor	— U.N.I.	2 — 2
	M.O.T.	— U.N.I.	2 — 2
	Go-Ahead (Sem.)	— U.N.I.	2 — 6
1930	T.H.H. (Pek.)	— U.N.I.	1 — 2
	U.N.I.	— Vios	5 — 4
	Vios	— U.N.I.	3 — 3
	S.V.B.B.	— U.N.I.	6 — 3
	Bat-bond	— U.N.I.	3 — 3
	Garoet	— U.N.I.	1 — 4
	Jong Ambon (Bat.)	— U.N.I.	2 — 3

.... contact met teams van Buiten, teneinde het spelpeil te verhoogen.

Een overzicht dezer wedstrijden volgt hieronder:

1922	U.N.I.	— S.V.B.B.	4 — 1
1923	Excelsior	— U.N.I.	1 — 0
	Quick	— U.N.I.	1 — 0
	H.B.S.	— U.N.I.	1 — 1
1924	U.N.I.	— Oliveo	1 — 1
	U.N.I.	— Vios	2 — 0
1925	U.N.I.	— Hercules	1 — 0
	N.J.V.B.	— U.N.I.	0 — 0
	U.N.I.	— Union (Smg.)	1 — 0
1931	Oliveo	— U.N.I.	1 — 3
	V.B.O.	— U.N.I.	4 — 3
	Oliveo	— U.N.I.	2 — 1
	Garoet	— U.N.I.	2 — 2
	U.N.I.	— Garoet	2 — 3
	U.N.I.	— U.M.S.	3 — 3
	U.N.I. 2	— U.M.S. 2	3 — 1
	Hercules	— U.N.I.	3 — 1
	Garoet	— U.N.I.	0—12

1932	U. M. S.	—	U. N. I.	1—4
	Bond Bat.	—	U. N. I.	2—1
	U. N. I.	—	Batavia	2—0
	U. N. I.	—	Pandeglang	7—0
	B. V. V.	—	U. N. I.	2—7
	Oliveo	—	U. N. I.	1—0
	U. N. I.	—	Hercules	1—0
	Go. Ahead	—	U. N. I.	2—5
	Bond. Pek.	—	U. N. I.	2—4
	Chin. Tegal	—	U. N. I.	3—0
	Taman	—	U. N. I.	0—6
	U. N. I.	—	Jong Ambon	1—1
	Excelsior	—	U. N. I.	1—2
	H. B. S.	—	U. N. I.	2—2
1933	Oliveo	—	U. N. I.	1—1
	S. V. V. B.	—	U. N. I.	5—0
	U. M. S.	—	U. N. I.	3—2
	U. N. I.	—	Excelsior	2—2
	U. N. I.	—	Jong Ambon	4—1

Internationaal

De beste prestatie leverden ze, toen ze in 1930 het enorme Loh Hwa team met 1 — 0 versloegen, waarmee U.N.I. de eenige vereeniging in Indië was, die hiertoe in staat bleek.

Hieronder laten wij de merkwaardige lijst volgen :

1921	U.N.I.	—	Singap. (Selangor)	0—2
1927	U.N.I.	—	Manilla	6—2
1928	U.N.I.	—	Duke of Wellington	2—2
	U.N.I.	—	Australië	0—2
1929	U.N.I.	—	Shanghai	4—3
	U.N.I.	—	Calcutta	2—3
1930	U.N.I.	—	Malaya	2—2
	U.N.I.	—	Loh Hwa	1—0
	U.N.I.	—	Deli Malay Team	3—0
	U.N.I.	—	S.C.F.A. (Singap.)	0—1
	U.N.I.	—	S.C.F.A.	5—3
1931	U.N.I.	—	Nam Hwa	1—4
	U.N.I.	—	Chung Hwa	2—2
1932	U.N.I.	—	Nan Hwa	3—2
	U.N.I.	—	Nan Hwa	1—3
	U.N.I.	—	Keun Hwa	2—4

CARL GIESEL, EERELID VAN U.N.I.

Eén van de bekendste en populairste voetballers van geheel Ned.-Indië, wiens schitterenden staat van dienst wij hieronder in zeer beknopten vorm afdrukken: Vanaf 1917 definitief in het 1e elftal van U.N.I. opgenomen (speelde voordien in U.N.I.'s lagere elftallen). Vanaf 1920 tot heden bondsspeler van den B.V.B., welk lichaam hem eveneens tot eerelid benoemde. Gedurende 13 jaar werd hij officieel aangewezen voor opname in het Bandoengsche bondselftal dat uitkwam in de z.g. „steden-wedstrijden", waarvan verschillende malen als captain. Vanaf 1924 tot zijn vertrek met Europeesch verlof in 1931 captain van U.N.I.'s 1e elftal. Nam in 1926 deel aan de trip van S.V.B.B. (Batavia) naar Medan, Pematang Siantar en Singapore. Werd in 1930 opgenomen in het officieele Javateam. Speelde tallooze interstedelijke wedstrijden; kwam in niet minder dan 27 internationale wedstrijden uit t.w. :

1	maal	tegen	het	Selangor-Team
3	„	„	„	Mohan-Bagan-Team
5	„	„	„	Duke of Wellington-Team
1	„	„	„	Manilla-Team
2	„	„	„	Anglo-Indian-Team
1	„	„	„	Singapore's Bondselftal te Singapore
3	„	„	„	Australische Elftal
1	„	„	„	Hongkong -Team
2	„	„	„	Shanghai-Team
2	„	„	„	Calcutta-Team
1	„	„	„	Malay-Team
3	„	„	„	Loh-Hwa-Team
1	„	„	„	Deli-Malay-Team
1	„	„	„	S.C.F.A.-Team (Singapore)

Pietje Steenbeek

De Toekang Kebon van U.N.I.

Als kebon van Uni werd mij door den Uitgever van dit fraaie Sportgedenkboek verzocht enkele regelen te wijden aan het Uni-terrein, van welke gelegenheid ik gaarne gebruik maak.

Het Uni-terrein, den meesten voetbalenthousiasten wel bekend, is gelegen aan het begin Oosteinde, enkele meters van den vijfsprong Groote Postweg, Oosteinde en Papandajanlaan in het Centrum van ons mooi Bandoeng.

Juist door deze bijzonder gunstige ligging is het dan ook het aangewezen terrein voor vereenigingen van buiten welke met feestdagen een trip wenschen te ondernemen.

Immers, herhaalde malen is het voorgekomen, dat er 's middags, ondanks malsche regenbuien, toch op tijd kon worden aangevangen.

Over dit laatste behoef ik niet verder uit te wijden; clubbesturen en penningmeesters in het bijzonder weten dit maar al te goed.

Het terrein zelf kan zonder eenige overdrijving tot een der beste van Java worden gerekend; de accommodatie voor spelers als publiek is puik en biedt meer dan 2000 zit- en 15000 staanplaatsen.

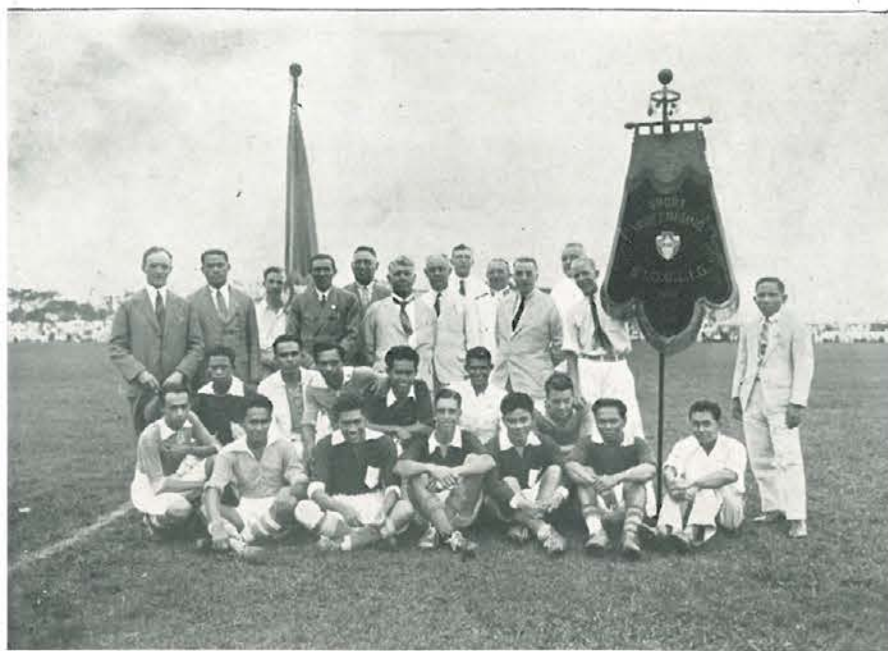
Ook de „avondverlichting" is uniek.

Dat dit alles tot stand is gekomen, hebben wij te danken aan onzen eminenten voorzitter, den heer Kessler, met naast hem den oud-penningmeester, den heer Franciscus en den heer Hillebrandt als bouwmeester.

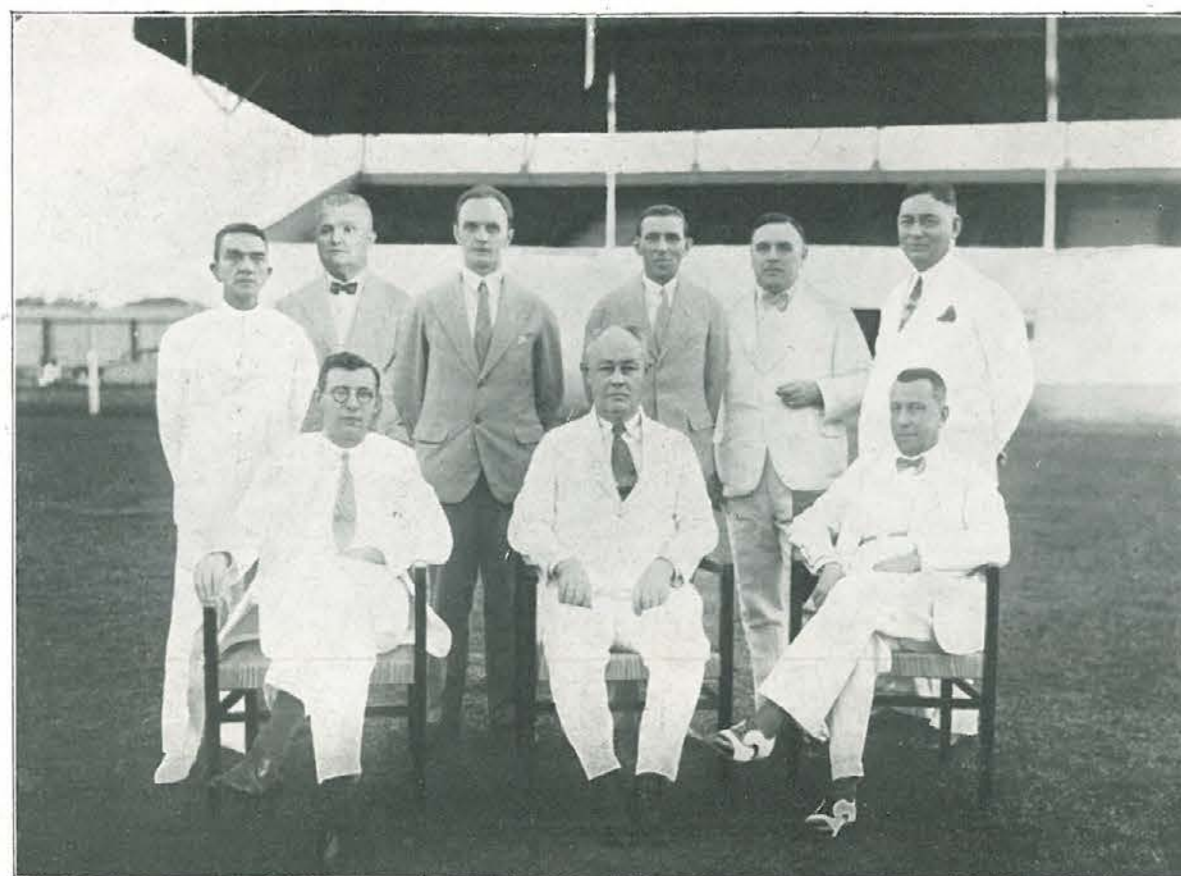
Wat dit drietal met weinig geld en gebruikt materiaal tot stand hebben gebracht, grenst aan het ongelooflijke, het staat er en mag gezien worden.

Dat deze Heeren in het bijzonder voor Uni en de voetbalsport in het algemeen nog lang bewaard mogen blijven is de wensch van den Uni-kebon.

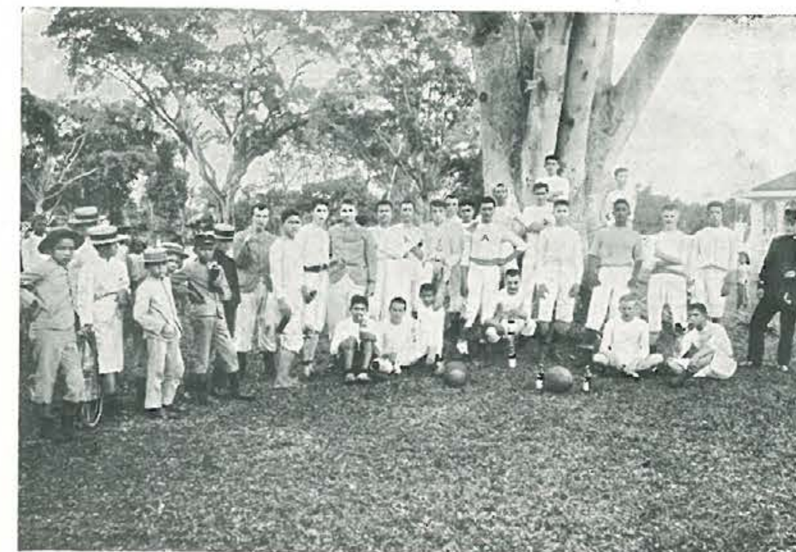
S. I. D. O. L. I. G.

.... Vol vertrouwen gaat Sidolig dan ook de toekomst tegemoet, geschraagd door een vast geloof in den heilzamen invloed van goed geleide Sport op de Jeugd .... A. Pufkus, voorzitter Sidolig

Zittend: Mr. W. J. Smits, A. Pufkus, Ch. J. Brookman
Staande: . v. d. Kolk, H. Yssel de Schepper, N. W. Mul, C. J. Berkemeier, . A. Braams:eel. W. J. P. van Beek.

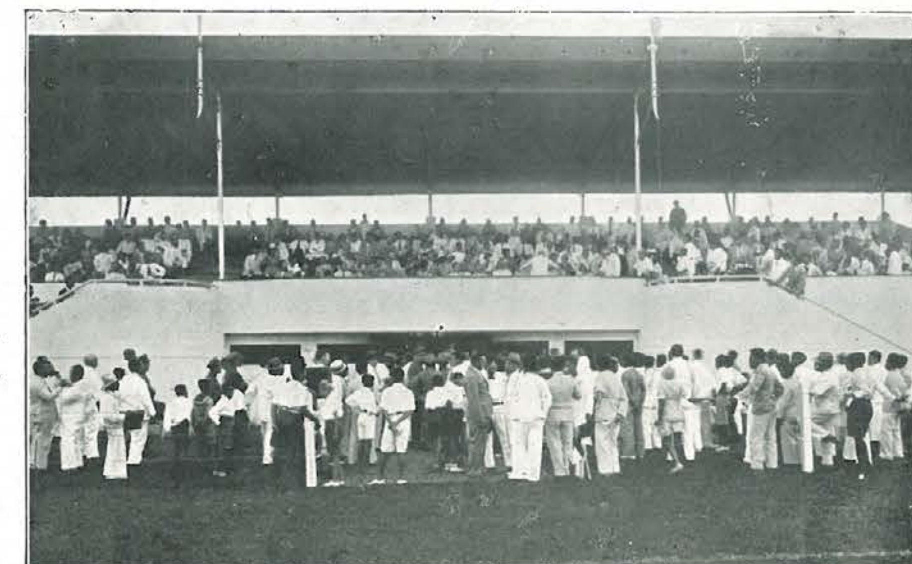

1902
HET SPEELVELD VROEGER

1934
EN DE ACCOMMODATIE VAN THANS

Eenige steunpilaren van S. I. D. O. L. I. G.

C. H. J. BROOKMAN

J. J. S. BRANDSMA

C. EBES

Linck in actie

Sidolig werd opgericht in 1902 door eenige scholieren van de 1e Lagere School hier ter stede. Er was toen echter nog geen bestuur. Eddy Alting Siberg, één dier scholieren, riep toen op 22 Februari 1903 de leden bijeen en op die vergadering werd Sidolig's eerste bestuur gevormd. Het is wel aardig, de samenstelling van dit be stuur hier nog even te vermelden.

Voorzitter was OSCAR VEER.

Secretaris-penningmeester HENRY BERRETTY.
Commissaris, tevens captain, EDDY ALTING SIBERG.
Gespeeld werd toen op de Aloon-aloon.

In 1905 verhuisde Sidolig naar een terrein, waar thans de Javasche Bank staat. Ook hier kon ze niet lang blijven, want reeds in 1908 moest weer verhuisd worden. Tot 1915 werd toen tweemaal per week op het Uni-terrein gespeeld. Daarna kreeg onze vereeniging de beschikking over het terrein, tusschen het Pieterspark en het Gemeentehuis gelegen. Het bleef echter maar een verhuizen, want in 1918 zien we Sidolig op een gedeelte van het militaire terrein voor het 1e Depot Bataljon spelen. De terrein-misère hield dus maar steeds aan.

Op aanraden van ons eerelid, den Heer Brandsma, werd aan de S.S.-leiding toestemming gevraagd, over een stuk terrein aan de Javastraat te mogen beschikken. De toestemming werd verleend en midden 1919 bezat Sidolig eindelijk een eigen „home". Een clubgebouw werd neergezet en in 1921 een tribune ingewijd.

Tot 1923 duurde de vreugde en toen moest onze vereeniging weer naar een ander terrein uitzien.

Eén der superieure elftallen van Sidolig

Eddy Siberg alias radja bola

de samenstelling van Bandoeng tegen een der vele Hercules-wedstrijden

Zoo kwamen dan eindelijk de blauwwitte kleuren te apperen aan den Grooten Postweg Eind-Riouwstraat.

Was het terrein eerst half Gemeente-, half S. S.-rond, thans is het heele door Sidolig geoccupeerde :rrein Gemeentegrond en waar de Gemeente dit terrein ıans als sportterrein blijft handhaven, is Sidolig dus ndelijk in veilige haven beland en kan in de toekomst haar zorgen besteden aan de verfraaiing en verbetering an haar „tehuis".

Wel moest het speelveld naar achteren verlegd worden, ıaar de fraaie entree, toegang verleenende tot onze ıassale tribune, maakte deze verlegging noodzakelijk.

Hulde aan de harde werkers, die dit in hun vrijen jd tot stand hebben weten te brengen. Hulde in de erste plaats aan Sidolig's oud-voorzitter, den Heer Ebes, ie gedurende jaren onvermoeid zijn beste krachten eeft gegeven om Sidolig te brengen op een terrein als et nu bestaande.

Het is Sidolig gegaan als het elke vereeniging gaat, ups and downs" in onregelmatige wisseling.

Gloriejaren zijn geweest die van 1912—1914, toen idolig bijna niet te slaan was. Hoe gevreesd was toen nze „radja bola" Eddy Alting Siberg ! En dan het jaar 921 ! Behalve voor het kampioenschap, zorgde het eerste elftal toen ook voor de noodige bekers en medailles, behaald in Bandoeng, zoowel als Batavia. Ook 1927 zag Bandoeng Sidolig als kampioen uit het strijdperk komen. Het daarop volgende jaar werd in een beslissingswedstrijd tegen Velocitas verloren, waardoor we weer als kampioen onttroond werden. Wel jammer, dat het zoo schitterend gevierde 25-jarige bestaan der vereeniging dus niet met een kampioenschap kon worden gevierd.

Somber zag het er voor ons in 1917 uit. Practisch had Sidolig toen opgehouden te bestaan, maar dank zij mannen als onze eminente eerevoorzitter, de Heer R. Th. Overakker en de Heeren Weiss en Van Staveren, kwam Sidolig weer tot nieuwen bloei.

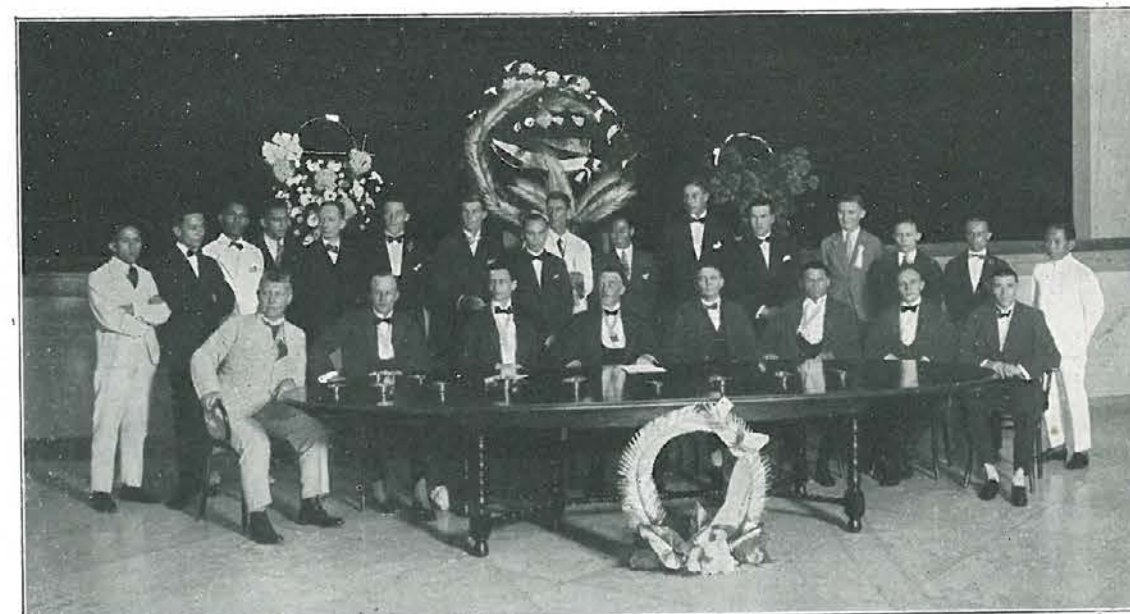
In 1924 toonde een zekere categorie der leden zich niet met de bestaande Sidolig-leiding te kunnen vereenigen. Het gevolg was, dat dit groepje ontevredenen uittrad en een nieuwe vereeniging vormde : „De Stormvogels" geheeten. Na een lijdend bestaan van enkele jaren verdwenen de Stormvogels en keerden velen hunner weer naar ons terug.

Releveeren we ten slotte nog de namen van hen, die in al die jaren ons trouw hebben gediend en voor wie niets te veel was, wanneer het er op aankwam op te komen voor de belangen en de eer der blauwwitte kleuren.

AFSCHEIDSWEDSTRIJD CAPT. BOOGH BIJ DIENS VERTREK MET BUITENLANDSCH VERLOF 1929.

Staande van links naar rechts:
Voorzitter Ebes, Beschermheer Resident Van Gessler Verschuir, Van Lingen, Eerevoorzitter kapitein Overakker, K. N. Pufkus, Feuilleteau de Bruyn, Hoogerbeets, Stomps, Boogh, Jurgens, Rodrigues, Simons, Van der Leeden, Braamzeel, Mul, Alting Siberg.
Knielend: Sahertian, Agoes, Steiginga, Dedeng.

Kampioensfeest in de Schouwburg van de Sociëteit „Concordia" 1927.

Achter de bestuurstafel (v.l.n.r.) de heeren:
A. Pufkus, Boogh, Uckerman, Brandsma, Resident Van Gessler Verschuir (beschermheer van de vereeniging), Eddy Alting Siberg, Mul en Braamzeel.
Daarachter spelers en reserves van 't eerste elftal, t.w.: Dedeng, Jüch, Soegeng, Hendrik, Overakker, Broekhuyzen, Rodrigues, Van Dijk, Van Helsdingen, Linck, Schäfer, Colthoff, Ravenswaay Claessen, Eddy Middleton en het lid der elftalcommissie Roos.
Op tafel de aschbakjes, als kampioensaandenken vervaardigd.

Speel de sport als goed sportman,
In de volle overtuiging,
Dat het kampioenschap,
Op „waardige" wijze behaald,
Liever te prefereeren
Is, dan een kampioenstitel,
Gewonnen door „onsportiviteit".

Als Overakker, 2e van links, van de partij is, krijgt Jan Publiek doorgaans waar voor z'n geld ! ......

SIDOLIG II.

Van links naar rechts. Staande: Van Backel, Timmermans, Helder, De Jong. Zittend: Benjamins, Mr. Smits (aanvoerder), Frederiks, Manuputty, Sahertian, Steiginga, Muller.

SIDOLIG III.

Voorste rij: Benjamins, Mul, Hehl, Steiginga, Dedeng. Staande: Mettrop (res.), Paulus, Muller, Burer, Sleebos, bestuurslid Van Beek, v. d. Pfordten (grensr.), Wevers, Bartelings (inv.), Pasqua (res).

Het EERSTE TWAALFTAL van de eenige maanden geleden opgerichte Sidoligkorfbal-afdeeling. Gebukt: Steiginga. Daarachter staande van rechts naar links: Madjid, Tine Monfils, Olly Kagon, Dodo Pietersz, Tientje Tutuarima, Doortje Soumokil, De Jong, Sahertian, Korthout, Teunissen, Tineke Wiranatakoesoemah.

SIDOLIG IIe KORFBALTWAALFTAL. Van links naar rechts: Etty Gersen, Teunissen, Lies Meulstee. Spangenberg, (T. A. Madjid), (Doortje Soumokil), Boy Meulstee. Middelste rij. Knielend: Suze Meulstee, G. A. Johannes, P. J. Laupatty, H. Hermanus, Rapmund. Voorste rij. Corrie Rijken, Willy Wermerslager.

SIDOLIG tegen S. F. A. C. (Calcutta).
(gewonnen met 3 — 2)
1927.

Voorste rij: (in 't wit van links naar rechts): Steiginga, Dedeng, Lefrandt, Boogh, Colthoff, Rodriques.

Daarachter (zelfde volgorde): Stomps, Alting Siberg, Rijkes, Mul, Linck. Geheel rechts: Hr. Brookman (als bestuurslid B.V.B.)

Het zijn de namen van mannen, die niet alleen in de Bandoengsche Sportwereld, maar ook tot ver daarbuiten bekend stonden en nog wel bekend staan om hun hoogstaande opvattingen op sportgebied. Bepalen we ons slechts tot de namen van de grootsten onder de grooten en noemen we dan : Eddy Alting Siberg en zijn drie broers, Louis, Wijnand en Willem Alting Siberg, W. J. K. Onnen, Wilson, Teunissen Jr., Lagerwey, A. de Jong Jr., Synja, Oscar Veer, J. van Nooyen, Leo en Willy Abbink, E. A. van der Meulen L. Waller, Weber, Van Lingen, Van Eek, Ooms, Van Doorn, De Vries, Van Londen, Timmer, Van Renesse, Boogh, Uckerman. Het groote driemanschap der laatste tien jaren is echter geweest: OVERAKKER, eerevoorzitter; BRANDSMA, eerelid en EBES. Voornamelijk aan dit driemanschap heeft Sidolig het te danken, dat het nu haar leden, de Bandoengsche Voetbalsport en die van geheel Indië het schitterend gelegen sportterrein met de massale tribune en verdere accommodatie aan den Grooten Postweg, eind Riouwstraat, kan aanbieden. Nogmaals, hulde aan dit kranige Sidolig-driemanschap !

In April 1933 besloot de S. V. L.U.N.O. die 17 jaren had bestaan en steeds met terreinmoeilijkheden had te kampen, zich op te lossen in Sidolig ; zoowel het bestuur als de leden van Luno gingen allen naar Sidolig over, hetgeen eene versterking voor Sidolig beteekende.

Het aantal der in den loop der jaren gewonnen bekers en verkregen medailles bleek zoo groot, dat het bezwaarlijk was deze alle op de foto te vereeuwigen. Achter de tafel van links naar rechts: Dedeng (16 jaar werkend Sidoliglid.), W.J.P. van Beek (Bestuurslid), Piet Dubois (12 jaar werkend Sidoliglid)

S.I.D.O.L.I.G.

DOOR

W. J. P. VAN BEEK.

●

Heeft Nederland zijn „Boek der Sporten" van Willem Mulier en het bekende werk „Voetbal" van den expert-scheidsman Groothof, thans krijgt dan eindelijk door het te loven initiatief van den heer W. Berretty, Indië met dit gedenkboek een waardevol voetbaldocument, waarnaar alle minnaars van onze mooie sport reikhalzend hebben uitgezien.

Dit document zou echter onvolledig zijn, wanneer daaruit niet een en ander was te vernemen over de S.V. SIDOLIG en acht ik het een voorrecht, dat mij de gelegenheid werd geboden in dit uniek opgezet werk, dat gretig door duizenden paar oogen zal worden verslonden, de beteekenis te kunnen belichten van de vorengenoemde tot dusver voor velen buiten Bandoeng nog te weinig bekende sportvereeniging.

Toch is Sidolig geen newcomer in de Indische voetbalwereld — integendeel —, want opgericht 22 Februari 1903, behoort zij tot de oudste sportvereenigingen hier te lande en vierde zij nog kortgeleden op waardige wijze haar 30-jarig jubileum.

Van opzet aanvankelijk een bescheiden clubje, welks frissche, blauwwitte kleuren wapperden op een eenvoudig en zeer primitief ingericht speelveld, is SIDOLIG langzamerhand uitgegroeid tot een krachtige sportorganisatie met ongeveer 300 leden, in het bezit van een ideaal Sportpark, voorzien van betonnen tribune en meest moderne accommodaties, welke tot nu toe op Java nimmer werden geëvenaard.

Een club, welke immer het spel speelde om het spel, een vereeniging, welke inderdaad de Sport beoefende om de Sport zelve en zich daarbij wist te hoeden voor overdrijving. Als tegenstander eerlijk en oprecht op het groene tapijt, was zulks vanzelfsprekend eveneens het geval achter de groene tafel en door deze gezonde principes geleid, heeft SIDOLIG met haar kloek, bezadigd Bestuur het hare bijgedragen aan den vooruitgang van de voetbalsport te Bandoeng.

Ondanks tallooze mutaties onder de spelers, wist zij toch enkele malen het kampioenschap te behalen. Spelers van naam als E. Alting Siberg, Overakker, van Dijk, Boogh, Schäfer, Timmer, Linck, van Boxtel, Colthoff, E. Middleton en vele anderen, hebben in den loop der jaren de Sidoligkleuren met succes helpen verdedigen. Wel opmerkelijk, dat van de vorengenoemden, de twee nog actief werkenden t.w. Piet Colthoff en Eddy Middleton beiden team-aanvoerders zijn. Piet Colthoff van de Groote Haagsche en Eddy Middleton van Sidolig's Eerste.

Waren de laatste jaren de sportprestaties niet bovenmate succesvol, dit jaar, na de fusie met de s.v. LUNO schijnt een frissche geest door SIDOLIG gevaren. In de loopende competitie slaan alle zes deelnemende ploegen een uitnemend figuur, de hoofdploeg heeft van de 6 tot nu toe gespeelde wedstrijden er 5 gewonnen en slechts eenmaal verloren en een doelgemiddelde van 18 goals voor en 7 tegen.

Ook in wedstrijden tegen clubs van buiten Bandoeng werd goed partij gegeven en in den tijdens de jubileumsfeesten gehouden kamp tegen het bekende Hercules uit Batavia, was na een uiterst spannend, pittig verloop, een eervol gelijk spel (2—2) het resultaat. SIDOLIG tèlt mee!

Een prettige club, waarvan alle leden bereid zijn te strijden voor den roem der blauwwitte kleuren tot heil der vereeniging en tot aller voldoening. Een vriendenbond, waar het voorbeeld van ouderen ieder makker op zijn plaats en in zijn omgeving opwekt om naar zijn beste weten mee te werken en te steunen om voor alles den naam der vereeniging ten volle eer aan te doen.

De geestdriftige, blauwwitte ploegen bezitten een daverend enthousiasme en een onvermoeid doorzettingsvermogen, verkregen door gestadige en deskundige training.

Het kwieke Eerste kan een spel ontplooien, waarmee elke tegenstander terdege rekening zal dienen te houden en zal in dezen vorm ook buiten Bandoeng in staat blijken te toonen een SPORTIEF, KRACHTIG tegenstander te zijn.

Een toegewijd elftal met een uitmuntenden clubgeest, een sympathiek team, dat constant spelend, SIDOLIG tot glorie zal voren.

SIDOLIG tèlt mee!!!

SELABINTANAH, WEST-JAVA'S BESTE KLIMAAT!

HET MODERNSTE ZWEMBASSIN VAN WEST-JAVA HEEFT HOTEL SELABINTANAH ~ SOEKABOEMI

GRAND HOTEL SELABINTANAH

TELEFOON SOEKABOEMI 138

3500 voet — 2.30 uur van BATAVIA — **3500** voet

Het Klimaat is zeer gelijkmatig en wordt door de Bat. Geneesheeren ten zeerste aanbevolen

Schitterend Panorama — Alle Kamers Warme Baden

Tennisbanen — Modern Zwembad met bacteriologisch Zuiver Bronwater — Wandelingen

HET HOTEL VAN STANDING!

De Sport in mijn tijd!

door

J. E. A. van Wolzogen Kühr

Ex-Burgemeester van Bandoeng

Wat bestond een 40-tal jaren geleden hier in Indië aan sport?

Niet veel. Ik herinner me als jongen van 12 jaar in een der Koningsplein-kostscholen, hoe wij voor het eerst het cricketspel introduceerden.

Half 5 's middags togen we in een clubje naar den Noordoostelijken hoek van 't Koningsplein, zochten een tamelijk vlak stukje veld op en plantten stumps. Regels bestonden niet. De kunst ging er enkel om, de toegeworpen bal zoo goed mogelijk weg te meppen.

De belangstelling van het publiek groeide met den dag. Steeds stonden er drommen Inlanders naar ons spel te zien. Niet alleen Inlanders, ook Europeanen. Daarbij werd zoo opgedrongen dat we tenslotte moesten verzoeken ons wat ruimte te laten.

Ook voor mogelijke ongelukken, want zoo'n cricketbal komt aan.

Daar begonnen de eerste moeilijkheden!

Het Hollandsche publiek laat zich niet ringelooren, „Ik heb evenveel recht hier te staan kijken als jullie snotneuzen om hier te spelen", was het antwoord „en zorg er voor mij niet te raken....

Natuurlijk was het toen sport, om dien meneer juist wel te raken, maar dat lukte dan niet. In elk geval, de heibel was er en de schout ging zich met 't geval bemoeien. Deze vond het spel inderdaad gevaarlijk en dus werd het verboden op voor publiek toegankelijke *plaatsen*. Weg cricketspel.

Toen kwam een jongen uit Holland.... hij had een .... voetbal. Fluks werden de elftallen in elkaar gezet en op het achtererf van de kostschool werd gespeeld. Natuurlijk was dit veld veel te klein. Maar dat hinderde niet. Regels werden zelf gemaakt. Een corner bijvoorbeeld kon niet genomen worden. Nevermind, 3 corners golden voor „vrije doelschop". Merkwaardig was, dat geen enkele spelregel op papier stond, maar toch wist een ieder zich nauwgezet aan de zelf gemaakte of ontstane spelregels te houden.

De eenige bal werd lek; gerepareerd, werd weer lek en toen de binnenbal meer patches vertoonde dan de oorspronkelijke huid, ging het ten slotte niet meer. De lederen bal werd stijf met gras opgevuld.. Maar daarmede nam het getal kleine ongelukken toe. Pannen, ruiten enz. moesten het ontgelden, ook bij de buren en de klachten stroomden....

Toen, geen voetbal meer, totdat we opnieuw een goeden bal kregen, of eigenlijk zoo is het niet precies gegaan. Met St. Nicolaas kreeg een der jongens een voetbal, die werd eenvoudig geconfisceerd en we trapten er weer lustig op los. Maar ook die bal verdween telkens bij de buren. Plotseling stak een booze meneer met hoofd en schouders boven den grensmuur uit om de nadrukkelijke verzekering te geven, dat indien nog één keer de bal over den muur ging, wij hem niet meer terug zouden krijgen.

Goede raad was duur.

We wilden en konden ons nieuw bezit niet daaraan blootstellen en besloten te eindigen, maar niet, alvorens de oude grasbal met een fermen trap over de omheining gezonden was. Daar deed hij volgens ons goed werk.

Wij vlogen allen naar den muur, keken er overheen om te zien hoe dit geval afliep. Ik kan U verzekeren dat de uitwerking v e r s c h r i k k e l i j k was, waarom? durf ik niet goed te vertellen. Maar van toen af geen voetbal meer op het achtererf.

Dan maar weer naar het Koningsplein, waar men ons tamelijk lang met rust liet. De animo voor het spel groeide merkwaardig en weldra sloten zich externisten bij onze club aan.

Met die groeiende belangstelling kwam ook meneer de Schout weer eens kijken; blijkbaar had hij vrede met dezen staat van zaken. Hij zag, hoe weinig een treffer deerde en amuseerde zich blijkbaar met ons, totdat — ik weet niet of dit opzet was, ik geloof eerlijkheidshalve van wel, aangezien wij allen op een leeftijd waren, dat we nogal eens verschil van meening hadden met de politie, — totdat dus plotseling een welgericht schot werd afgeschoten op den vertegenwoordiger van den Heiligen Hermandad en de Schout een zuiver ronde moddervlek had op zijn witte jas, dààr waar in den regel de lintjes een plaats vinden.

Groote ruzie natuurlijk, maar even natuurlijk kwam aan ons spel een eind.

Wat ben je toch onverstandig op dien leeftijd. Het voetbalspel rustte voor geruimen tijd, maar de kiem was gelegd en als HBS-er besloten we een tweede poging te wagen. Een formeele club werd opgericht; de financiën waren echter slecht, alles moest van ons zakgeld af, maar we startten met een bal en een reserve-bal.

Gespeeld werd toen op een stille plek van het Koningsplein, nml. aan de Zuidzijde, zoowat tegenover het Bataviaasch Genootschap. Doelpalen, die heetten toen nog goalpalen, waren er niet. Het doel werd gemarkeerd door een paar hoopjes kleeren en de hoogte door het handbereik van den keeper.

Het was een gevaarlijk vak, dat van doelman.

Hij moest zich bepalen tot het wegstompen of wegschoppen van den bal, want als hij het dorst wagen den bal te vangen, dan kon hij ervan op aan, met man en bal zeer onzacht in het doel te verdwijnen. Maar ook de drijvers liepen gevaar. Vaak of meerendeels kan ik zeggen: gold het niet den bal, dán maar den man en schering en inslag was het, dat men vijandelijke spelers tegen elkander zag opduwen, terwijl de bal reeds lang weg was en als regel ontaardde het spel in een frisch kloppartijtje.

Hij, die het best de kunst verstond zijn tegenstander te vloeren, was *de* man.

Met het sterker worden der kasmiddelen kregen we ook goalpalen, een paar bamboes in den grond met een dwarslat eroverheen.

Met deze goals begon het verdriet weer. Onnoembaar was het aantal malen, dat we op het veld kwamen en de bamboes verdwenen waren, totdat we een constructie vonden om na het spel de palen zeer gemakkelijk te demonteeren en ze ter bewaring te geven bij een der Koningspleinbewoners onder de leden. Toen kregen we een clubcostuum. Wat waren wij daar trotsch op. Een wit kniebroekje met roode bies en een tricot borstrok en aangezien de tegenspelers uit dezelfde club kwamen, droeg de eene helft zwart gekleurde en de andere helft roodgekleurde borstrokken.

Dit dreigde ook niet lang te duren. Op een gegeven middag kwam een boodschapper met een leitje van een heel hoogen, gezaghebbenden oome.

Onze captain ontving het, las het en we zagen hem verbleeken. Wat er nu weer was? Dat wij zoo summier gekleed waren en dus aanstoot gaven en wie ons eigenlijk vergunning gegeven had daar te spelen?

Ja, wat moest je daar nou op antwoorden?

Onze captain stond vrijwel met zijn mond vol tanden, totdat we hem plots een zeer resolute houding zagen aannemen en met een autoritair gebaar het leitje zagen teruggeven met de woorden: *„kirim kembali, en bilang baik!"*

Het dreigend gevaar werd natuurlijk onder ons druk besproken. Het toeval wilde dat wij ook een zoontje in onze club hadden .... van een nog hooger oome.

Wat er thuis tusschen pa en zoontje besproken werd, weet ik niet maar wèl dat bij onze volgende ontmoeting Pa meekwam en buitengewoon veel interesse in ons spel toonde en zich opvallend dusdanig opstelde, dat hij uit het huis van het leitje goed gezien kon worden.

Een tweede leitje hebben wij niet meer gekregen, zelfs de goalpalen konden blijven staan, hadden slechts aanvallen te verduren als wrijfpaal van de menigte sappies, die op het Koningsplein geweid werden.

De voetbalsport was daarmede erkend en ging haar weg naar roem.

Meerdere clubs verschenen en we konden matchen en als wij nu zien naar het spelpeil van de hedendaagsche voetbalsport, dan is het nauwelijks denkbaar dat dit een 40 jaren geleden zoo heel anders is geweest.

Het is eene goede gedachte van den uitgever van dit boek, de ontwikkeling der Sport stammende uit vroeger jaren historisch te boekstaven en verblijdend is het dat de Sport zoodanig is toegenomen, dat de uitgave van zoo'n boek een behoefte is geworden.

J. E. A. von Wolzogen Kühr

Beschermheer H. Yssel de Schepper,
Lt. Kol. der Inf. Bandoeng

VELOCITAS

TJIMAHI

KAMPIOEN 1931 — 1932

Velocitas is een organisatie, die zich niet uitsluitend mag verheugen in de sympathie van het militaire Tjimahi, stellig is dat ook het geval in de gevoelens van het meer civiele Bandoeng

Voorzitter B. v. B.

Het door U behaalde succes hebt U, naast goede leiding van Uw Bestuur, vooral te danken aan hechte kameraadschap en saamhoorigheidsgevoel en aan het groote enthousiasme, waarmee ieder Uwer, zoowel spelers als toeschouwers, aan de training en aan de wedstrijden deelnam. Gaat voort op den eenmaal ingeslagen weg!

H. Yssel de Schepper

Bestuur G. V. C. Velocitas

Zittende:

A. K. E. van Beekom — Secretaris Penn.

J. H. R. W. Doorman — Voorzitter

C. op 't Land — Vice-Voorz.

G. W. van Vos — Lid.

Staande:

C. van Bourgonje — Lid.

I. Schuit — Lid.

A. Brouwer — Lid.

HET 1e ELFTAL
Kampioen 1931 — 1932.

Staande v.l.n.r: Mulder, Baeten, Calis, Lontoh, de Jong,
Knielende „ de Ridder, Coumans, Nooy,
Zittende „ Mandat, de Vries, Soekiman

HET 2e ELFTAL.

Staande v.l.n.r: v. Ass, Toegimin, v. Voss,
Knielende „ Breitschaft, Stenger, Jongste,
Zittende „ Heemskerk, Saiman, Muusze, Djipang, Soelimin.

HET 3e ELFTAL
Kampioen 1931 — 1932

Staande v.l.n.r: Boekema, Jongste, Dassen, de Lange, v. Onselen,
Knielende „ Poppelsdorf, Breitschaft, Derksen,
Zittende „ Bos, Reggers, v. Ass.

KAMPIOENSLIED

Wijze, de Zilvervloot, kort en krachtig te zingen.
Woorden van P. F. A. Terwijn,

1. Heb je al gehoord van de reuzen club,
Die club met stoere leden.
Zij werden dit jaar weer kampioen,
Na een eerlijken strijd gestreden.
Hoezee, hoezee,
Voor Velocitas hoezee,
Want met vereende kracht,
Werd heel de overmacht,
Door Velo in de pan gehakt (bis).

2. Werd een zware druk op ons doeltje gezet,
Dan was er niets te vreezen.
Want DJIPANG stond links en SOEKIMAN rechts,
Zij konden geweldig peezen.
Een schot,....een knal!!!
De VRIES die ving den bal,
Hij bracht 'm vlug weer voor
En NOOIJ, die gaf goed door
De vijand kreeg geen schijn van kans (bis).

3. Nog een flinken trap en de bal kwam terecht,
Bij de JONG, die reeds stond te loeren.
Met BAETEN samen, wou hij den bal,
Voor 's vijands doel opvoeren.
Een knoert........pas op!!!
De Keeper had een strop.
Hij stond geheel verbluft,
Zijn geest, die was versuft,
Reeds bij dit keurig harde schot (bis).

4. COUMANS brak nu door met de RIDDER gelijk,
Ze namen een ren naar voren.
Ze liepen de gasten ook overhoop,
Om den bal in het doel te boren.
een gil..,....,en pats!!!
Een schot heel onverwachts.
Daar ging het fluitje weer,
Alweer een goaltje meer.
Dit is de roem van Velocitas (bis).

5. Kleine MULDER trotsch als een pauw zonder veer
Wou zich nu ook gaan wreken
Met JOSSIE en CALIS lukte 't hem ook,
Door de linie heen te breken,
Vooruit!!!.. .. ..en toen!!!
Kwam CALIS met zijn schoen.
Hij gaf den bal een lel,
Een gast kreeg kippenvel.
De bal, die lag weer in het doel (bis).

6. Jongens houd je taai in het komend seizoen
En vecht dan weer als leeuwen,
Blijf fair in je spel en houdt het op peil,
Dan kunnen we allen schreeuwen
Velocitas, Velocitas
Velocitas blijft KAMPIOEN,
Want met vereende kracht
Slaat zij de overmacht,
VELOCITAS blijft KAMPIOEN (bis).

Een Miskend Onderdeel van het spel

door
Mr. G. L. P. BOUMAN
Oud Voorzitter V. B. O.

Men ziet het in wedstrijden in Indië veel te weinig geschieden; maar wanneer hier eens een speler zijn tegenpartij volgens de regelen der kunst op krachtige wijze van den bal zet, tien tegen één, dat — zelfs al had de aanval op volkomen correcte wijze plaats, — rondom het veld (niet het minst op de overdekte tribune) luide wordt geprotesteerd; althans door dat deel van het publiek, dat de vereeniging van die tegenpartij aanhangt.

Dit nu is volstrekt onjuist.

En laat mij er dadelijk aan toevoegen, dat wat door mij zoo juist voor Indië als uitzondering werd vermeld, in Europa, wáár men ook komt, ook in Holland, niets ongewoons is. Niet het minst in Engeland, de bakermat van het voetbalspel. En het was een zijner zonen, — ik meen dat het Rev. Hunt was, de „international" links-middenspeler, een amateur en geen professional ! — die de meening verkondigde: „De rechte weg is de kortste. Wanneer er dus tusschen mij en den bal iemand van de tegenpartij staat, loop ik hem omver".—

Zonder uitzonderingen en zoo algemeen als de woorden luiden, zal zelfs de spreker dien regel wel niet hebben toegepast. Dat neemt niet weg, dat de uitlating typeerend is !

En dat ook in andere landen „charging" als onderdeel van het spel en als daartoe behoorende — even goed als het drijven met, en het afgeven en plaatsen van den bal — wordt beschouwd, heb ik nog tijdens mijn laatste verlof kunnen constateeren, toen ik, in November 1930, te Weenen getuige was van den eindwedstrijd om de „Mitropa-Cup", die tusschen de Weensche Vereeniging „Rapid" en de Praagsche Club „Sparta" plaats had. Ik heb in dien wedstrijd schitterend spel gezien, maar ik kan de verzekering geven dat als het te pas kwam, geen speler aarzelde om zijn tegenpartij een eind op zij of zelfs wat wij vroeger plachten te zeggen, heelemaal „op zijn haren" te zetten.

De scheidsrechter, een Zweed, liet het toe, zoolang men daarbij niet buiten de perken ging. Volkomen terecht! Het voetbalspel is een mannelijk spel ; het is een spel voor jongens en jonge mannen, met een behoorlijk corpus; niet voor zwakken.

En het „spelen van den man", als de positie zulks gebiedt of wenschelijk doet zijn, krachtig misschien, maar niet ruw en ook overigens op correcte wijze, zonder gebruik van armen etc., is noch met de geschreven, noch met de ongeschreven wetten van het voetbalspel in strijd.

Het tegendeel is waar. Het is volkomen en règle, letterlijk en figuurlijk, en het is volstrekt niet onsportief, wanneer een speler op een gegeven oogenblik binnen zekere grenzen zijn gewicht en kracht doet gelden, zelfs tegenover een tegenstander van klaarblijkelijk minder gewicht en kracht.

Men zal er mij niet van verdenken hiermede verruwing van het spel te propageeren. Niets is minder mijn bedoeling dan dat en het blijkt reeds uit het vorenstaande. Van ruw spel, wat — iedereen voelt het — heel wat anders is dan forsch spel, ben ik (in mijn actieven voetbaltijd zelf tot de „lichte" spelers behoorende) altijd een tegenstander geweest; ik heb dat, meen ik, ook in ruime mate getoond gedurende de vele jaren, dat ik voorzitter van den V.B.O. was; menig speler, die zich niet heeft weten te beheerschen en daarvoor bij het Bestuur van dien bond op het stoepje kwam, heeft dat ervaren.

Maar wel mijn bedoeling is het om te zeggen, dat het volkomen in strijd is met het karakter van het spel . . . . en met de spelregels, om het door mij bedoelde en door die spelregels toegestane forsche optreden eenvoudig met het door diezelfde spelregels gewraakte ruwe optreden te vereenzelvigen.

En aan het maken van die fout maken velen zich schuldig; velen, die zelfs pretendeeren van „voetbal" verstand te hebben; helaas, wat erger is, ook menig scheidsrechter !

Zeker, het is wel zoo gemakkelijk om forsch en ruw optreden over denzelfden kam te scheren; men behoeft dan niet te onderscheiden; men straft alles en na afloop zegt men, dat men den wedstrijd volkomen in de hand had. Maar de scheidsrechter die dat doet, is niet beter dan de politie-agent, die, belast met het regelen van het verkeer, dat niet beter weet te doen, dan door het verkeer heelemaal stop te zetten en die dan triomfantelijk zegt, dat wanneer hij op post staat, er geen ongelukken gebeuren. Het straffen van eerlijk duwen is, zooals uit het bovenstaande volgt, het begaan van onrecht; wanneer het vaak in een wedstrijd gebeurt, wordt bovendien die wedstrijd als zoodanig er door vermoord, terwijl (wat ik intusschen heelemaal niet bedoel goed te praten) de zoogenaamde overtreders er door geprikkeld worden, met alle mogelijke kwade gevolgen daarvan, of wel gedeprimeerd en uit hun doen raken, wat uit een oogpunt van Sport al evenmin kan worden toegejuicht.

Waarbij nog dit te bedenken is : Forsch optreden is niet gevaarlijk; wat wel gevaarlijk is, is o.a. het aanvallen met een hoog en ver vooruitgestoken been, het bukken achter een tegenstander, het springen (niet het springen naar den bal, maar het springen op den tegenstander !) en, het „rücksichtslos" trappen, allemaal handelingen, die men in Indië gelukkig niet doorloopend, misschien zelfs niet zoo vaak, maar toch altijd nog te veel ziet geschieden en waarop, helaas, menig scheidsrechter òf niet genoeg let òf niet reageert. Men zal mij te dezen aanzien misschien willen tegenwerpen, dat over het algemeen alles toch goed verloopt. Ik kan dat toegeven, maar daarmede is het verkeerde niet goedgepraat.

G. L. P. BOUMAN.

Een der Denis-elftallen!

DE ZWARTE BENDE

de bijnaam van

SPARTA — BANDOENG

Verzamelen geblazen . . . . !

De militaire voetbalclub „Sparta" werd in September 1904 te Weltevreden opgericht door een vijftiental militairen beneden den rang van officier.

Gespeeld werd op het Waterlooplein aan de zijde van het Witte Huis, waarin vroeger het Departement van Oorlog was ondergebracht. Op deze terreinstrook speelde eveneens de officiersvereeniging „Oliveo".

Het eerste clubcostuum van Sparta bestond uit een zwart shirt met een roodwit hart op de linkerborst en een zwarte broek. In dien tijd noemde men Sparta dan ook zeer oneerbiedig „de Zwarte Bende".

En of het nu kwam doordat men dien naam niet aardig vond of om welke reden ook, wij constateeren echter het feit dat in 1906 Sparta als costuum ging dragen een roodzwarte trui en een zwarte broek.

Bij wedstrijden werd het terrein middels ijzerdraad afgezet, echter niet ompaggerd. De toegangsprijzen bedroegen voor Europeanen 25 en voor niet-Europeanen 10 cent.

Voor de afzetting en de zitplaatsen zorgde een Chinees. Deze moest van de totaal-ontvangsten de helft afstaan aan Sparta.

Voor het verkleeden beschikte Sparta over een ruime, wit zeildoeksche tent, waarop fier de roodzwarte clubvlag wapperde. En nu geloof ik niet, uit de school te klappen, wanneer ik zeg, dat wij vandaag of morgen wederom zoo'n „bul" op ons terrein kunnen aanschouwen. De footlightparade van Max de Wilde, v. Lottum en andere vertegenwoordigers van ons eminent scheidsrechterskorps zoo in de open lucht had reeds

DE HEER

TAN GIEM HOK

LUIT. DER CHINEEZEN SOEKABOEMI,
STEUNPILAAR VAN MENIGE CLUB IN JAVA

lang de aandacht van de schoonheidscommissie van Sparta.

In 1905 en 1906 interesseerde de generaal-majoor Christan zich zeer voor Sparta. Zijn drie zoons speelden in onze gelederen mede. De generaal was, ter aanmoediging van de spelers, steeds bij alle wedstrijden van Sparta aanwezig.

In 1909 en 1910 had Sparta als beschermheer en tevens als trainer den 1sten luitenant v. Mourik, die in 1932 als generaal-majoor het leger verliet.

In die jaren speelden voor „Oliveo" de luitenants Beumer en Bajetto, beiden zooals bekend thans generaal-majoor, divisiecommandant, alsmede de luitenant Stom, sedert gepensionneerd als luitenant-kolonel. Deze officieren hebben menigmaal tegen Sparta in het veld gestaan en hebben, naast menige overwinning, toch ook wel eens een gedwongen nederlaagje moeten slikken.

Ook in die jaren gaf Sparta nu en dan een stevige fuif, wat helaas tegenwoordig tot de zeldzaamheden behoort, waarop Sparta's eigen strijkorkestje, bestaande uit een tiental leden, er steeds de juiste stemming in wist te brengen. Dit orkestje speelde in de jaren 1910 en 1911 eveneens op de Sparta-dansclub.

In 1907, toen Sparta bij de Dierentuinwedstrijden in de eerste klasse het kampioenschap behaalde, ontvingen de Spartanen hun vaandel, hetgeen enthousiast en geheel belangeloos door eenige damesleden van den Dierentuin was vervaardigd.

Het grootst aantal spelers bestond toenmaals in hoofdzaak uit schrijvers en dat zat hem voornamelijk in het feit, dat het Departement van Oorlog te Batavia was gevestigd.

Toen echter in 1916 het departement verplaatst werd naar de zoo zeer bestreden en toenmaals pestvrije „bergdesa", werd dus daarmede automatisch Sparta ook overgeplaatst. Daar werd zij ook één der meest gevreesde tegenstanders in de plaatselijke competities van den Bandoengschen Voetbal Bond.

Sparta heeft ook van stonde af aan den B.V.B. helpen opbouwen tot zijne tegenwoordige constellatie door een voortdurend loyale houding, het leveren van bestuursleden, spelers voor het bondselftal en de opvoering van het spelpeil.

Dat de toestand op voetbalgebied te Bandoeng momenteel te wenschen overlaat, daarvan behoeft zeer zeker Sparta zich geen verwijten te maken, waar zelfs de door haar geëntameerde en door den bond gesanctionneerde arbitrale taak op een mislukking is uitgeloopen.

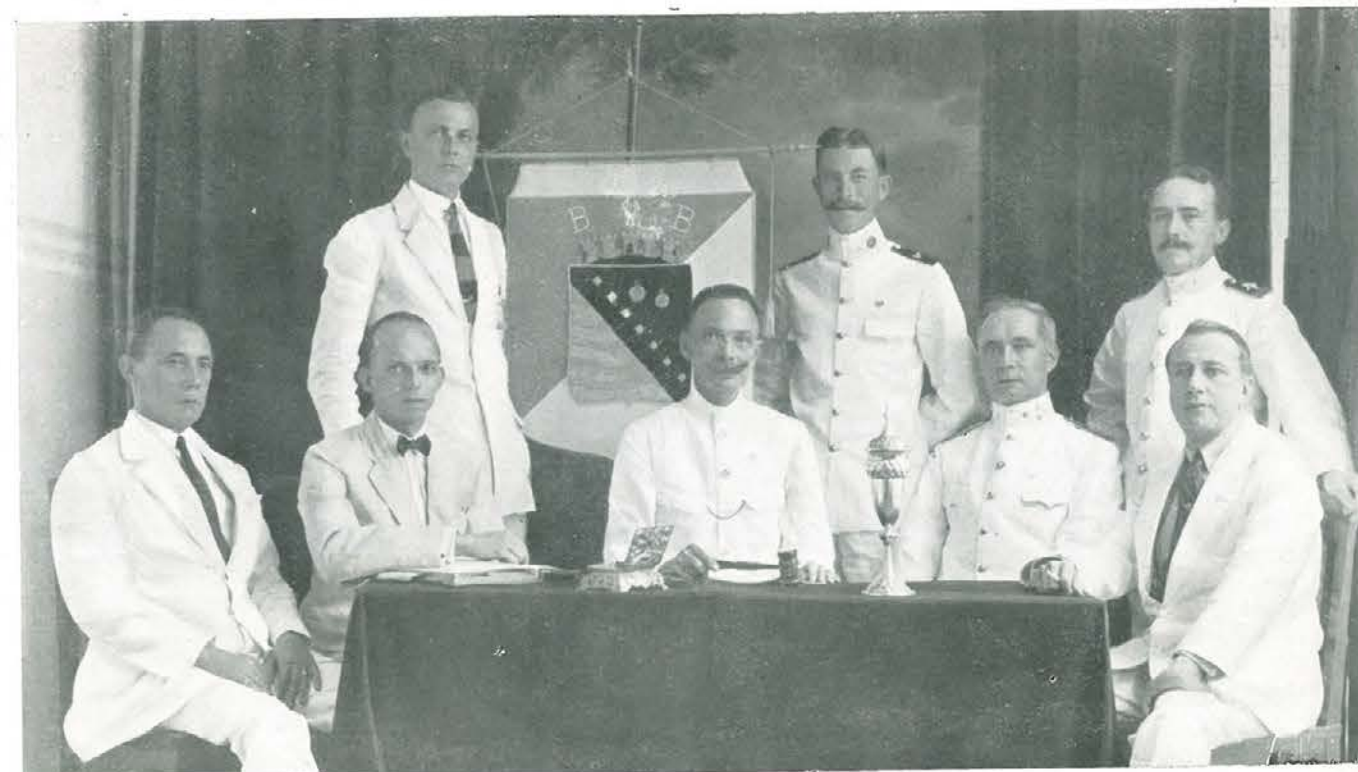
Na het jarenlange verblijf te Batavia heeft Sparta te Bandoeng ook veel voetbalvreugde en voetbalsmart ondervonden.

Gememoreerd mogen de trips, die werden gemaakt naar Batavia, waar zich in den loop van den tijd wederom een nieuw Sparta had gevormd en waarmede om den Generaal Kruisheer-beker werd gevochten, met uitvoering en snert na; de tochten naar Soerabaia, Garoet, Tasikmalaja, Cheribon, Semarang, enz.

De jongste reorganisatie en de plannen voor de toekomst houden schoone beloften in.

Maar dan, en nu richt ik mij vooral tot U, jongere Spartanen, dan ook gij de schouders er onder. Een voetbalclub leeft in hoofdzaak van hare prestaties op het voetbalveld. Dan dáár Uwe clubkleuren verdedigen op de meest sportieve wijze, met al Uw energie en in volle vriendschap — juist ook als het tegenloopt — met Uwe tegenstanders !

Dan geen slapheid en halfheid, dan Uw oudere Sparta-makkers, die staan te popelen langs het lijntje, niet tot wanhoop gebracht door ondisciplinair teamwork.

Het B.V.B.-Bestuur omstreeks 1925.

Sparta Batavia brengt een bezoek aan haar zustervereeniging te Bandoeng.

Dan de tanden op elkaar en strijden met volle wilskracht ter overwinning, ook al zou de tegenstander op het groene veld sterker zijn. Moet ik U daartoe wijzen op de vroeger zoo vele malen als het ware uit het vuur gesleepte wedstrijden ? Als U weet, wat Soerabaia's voetbal indertijd beteekende, ik spreek hier b.v. van het jaar 1924, wat zegt U dan van de navolgende verrichtingen van ons „eerste" aldaar in die, ten opzichte van ons Bandoengsch klimaat zoo verschillende omstandigheden op klimatologisch gebied ?:

Eerste dag: Sparta—Tiong Hoa 6—2, tweede dag: Sparta—Soerabajaasch bondselftal 0—2, een uitslag die volgens de Soerabajanen zelf precies andersom had moeten zijn; derde dag: Sparta—Excelsior, de gastvrouwe, 2—2 en de vierde dag, omdat het zoo koud was en als sluitstuk nog eens tegen den oersterken kampioen van Soerabaja, H.B.S., 1—3. Een wedstrijd waarin wij nog na vijf minuten reeds de leiding hadden maar die toen, door de geweldige inspanning en het daardoor uitgespeeld raken, voor ons een eervolle nederlaag werd.

Zoo'n resultaat kon alleen bereikt worden door hechte onderlinge kameraadschap, door het opvolgen van raadgevingen en bevelen van leiders en captain en het onder contrôle houden van het lichaam.

In die richting moeten wij blijven doorwerken en verder bouwen. Hiertoe is de werkkracht en de liefde van elk Sparta-lid en in welke functie ook, hetzij bestuurder of speler, een gebiedende eisch.

De vooral voor ons militairen zoo gemakkelijk te vervullen disciplinaire verplichtingen geven ons de kracht om excessen op voetbalgebied, zooals wij die dagelijks om ons heen zien, tegen te gaan, niet alleen in eigen omgeving, maar ook in het meer omvattende bondsverband.

Ook hierin moeten wij mannen zijn, waarop ten allen tijde te rekenen is en .... waarmede rekening moet worden gehouden. Ook bij de beoefening van onze schoone voetbalsport hard zijn voor anderen .... maar in de eerste plaats voor ons zelf. Dan wordt de mogelijkheid opengesteld tot vroegere algeheele aangename verhoudingen, zoowel tusschen de vereenigingen, in de eigen organisatie, dan wel voor de individuen onderling.

Dan zullen wij zeer zeker weer de oude glorie van Sparta in nieuweren luister zien opbloeien, een glorie waaraan tot heden dertig jaren in somtijds zeer moeilijke omstandigheden is gewerkt.

Het L. A.-team van Bandoeng, dat wel eens voor verrassingen kan zorgen.

EEN VETERANEN-PAGINA

Lama contra baroe.

Berhoeboeng dengen brangkatnja L. K. Tai ka Shanghai dalem taon 1933 telah dibikin pertandingan antara bestuursleden lama dan bestuur baroe dari U. M. S.

Anggota-anggota bestuur baroe dari U. M. S. jang lawan bestuursleden lama.

Kasoedahan dari ini „pembentrokan" ada seri (2 — 2). Di tengah (pake sportjas) ada L. K. Tai, jang sekarang soeda maen lagi di Shanghai.

GEREGELDE VOETBAL-OEFENING IS VOOR JAN HOEN VOLMAAKT VERLEDEN TIJD GEWORDEN.....

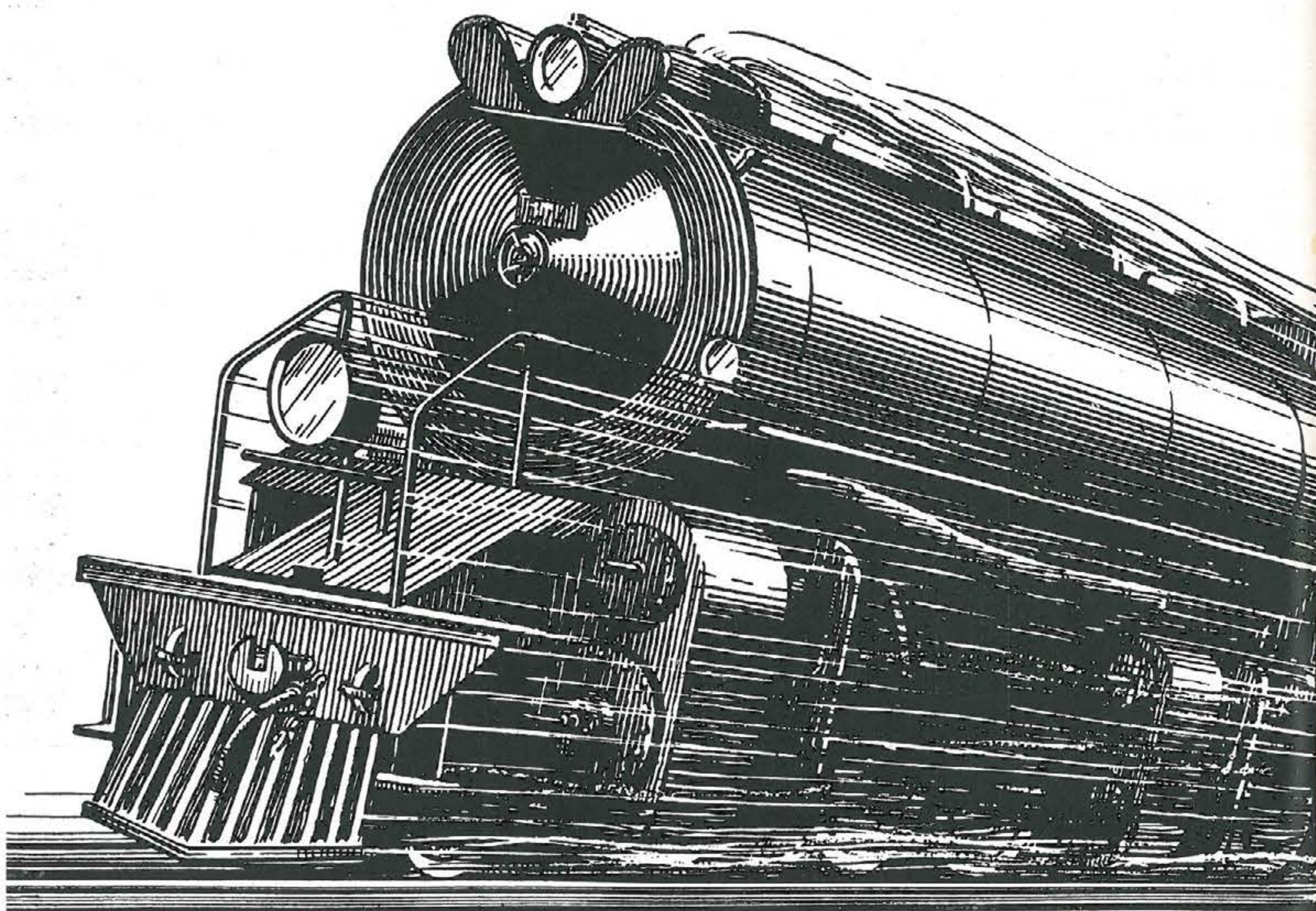
Hoe herinner ik me nog als de dag van gisteren, mijn eersten wedstrijd in Indië, een vriendschappelijken wedstrijd van een Vios-combinatie onder aanvoering van Kotjok Schreuders tegen een B.V.C.-dito, onder leiding van Ernst Versteegh, op het oude Vios-veld aan de Raden Salehlaan. En wat me altijd bijgebleven is, dat is de volkomen onnoodige angst van den oud-Hollandschen voetballer voor den invloed van de warmte. Nooit is iets me zoo meegevallen; tijdens het spelen merkte je niets van de warmte en 's avonds, een uurtje na den wedstrijd en na gemandied te hebben, voelde je je heerlijk. Ik heb deze inleiding genomen, omdat het me bijgebleven is door alle jaren, dat ik hier een trouw aanhanger van „Koning Voetbal" gebleven ben. En nu nog, nu helaas geregelde voetbaloefening voor mij een volmaakt verleden tijd geworden is, en slechts eens per jaar een veteranenwedstrijd de stramme beenen weer even in beweging brengt, die dan hinneken als een oud legerpaard, dat militaire muziek hoort en kraken als een oud Fordje, dat na lange rust weer eens gerequireerd wordt; nu nog valt het me op, dat je je na zoo'n wedstrijd veel lekkerder voelt, dan je eigenlijk recht hadt om te verwachten. En dat terwijl je beenen tientallen kilogrammen meer hebben te versjouwen, dan in je actieve voetbaldagen. Soms kan ik spijt hebben, dat ik het actieve voetbal veel te gauw heb opgegeven, maar als ik dan denk, dat mijn capaciteiten me wel niet zouden toelaten te spelen in een hooger elftal dan een zesde, en dat ik daar als een soort Methusalem tusschen veertien- tot zestienjarigen zou loopen en dat mijn even jeugdige tegenpartij met het wreedaardig genoegen eener overmoedige jeugd, er een eer in zou stellen, den ouden knar te verlakken, dan moet ik noode toegeven, dat het goed is. En dan blijven den ouden man slechts de veteranenwedstrijden, waar hij zich nog eens kan uitsloven te midden van anderen, die evenals hij, krampachtige pogingen doen, den last der jaren en van het embonpoint voor een uurtje te vergeten en die zich allen zelf verbeelden, dat het best lukt.

Hoezeer de veteraan ook den lachlust van het publiek mag opwekken, lach hem niet in zijn gezicht uit, verstoor niet die illusie, dat die eene ren langs het lijntje, dat eene schot op het doel en die eene schijnbeweging van hem heel wat beter waren, dan wat je tegenwoordig te zien krijgt. En daarom is dit stuk geschreven, er moeten méér veteranenwedstrijden zijn. Mobiliseer al die oudere, niet meer actieve voetballers één per maand — niet méér, maar ook niet minder — en laat ze dan weer genieten van die sport, die eens de vreugde van hun jeugd was en nu nog als een gouden herinnering in hen voortleeft. Het zal, vooral in deze benarde tijden, hun weer even een gevoel geven als in die onbezorgde dagen van weleer, het zal vrouwen en kinderen een, — weliswaar geheel andere—, vreugde bezorgen en mogelijk zal het tot de tegenwoordig voetballende jeugd doen doordringen, welk een groot aandeel voetbalhersens bij een goed speler hebben, want — en ik accepteer de beschuldiging, dat iedereen het spelpeil in zijn jeugd met gekleurde glazen ziet, als die jeugd eenmaal een voltooid verleden tijd is, — dat mis ik tegenwoordig wel heel erg. Hard loopen, doorzetten, balhandigheid, etc. ze behooren bij een voetballer, maar tegenwoordig heeft het er vaak veel van, of tactiek en kalm overleg daar niet bij hooren. Ik hoop, dat ik te somber ben, maar in elk geval, veteranen aller clubs, vereenigt U en laten we zoo eens per maand nog eens actief trouw zijn aan de sport, die ons zooveel gouden uren bezorgd heeft.

Ik wil dit artikel niet beëindigen, zonder een eeresaluut aan voetballers als Davies, Voorstad en nog enkele anderen, die er nog week in, week uit in slagen, goede voetbalprestaties te leveren tusschen jongelui, die hun zoons zouden kunnen zijn.

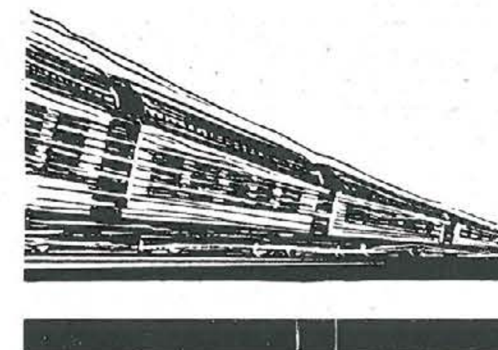
J. D. HOEN.

MET DE CLUB OP REIS...

Hoe gezellig voor sportvereenigingen ook vaak plaatselijke ontmoetingen kunnen zijn, de ware aantrekkelijkheid toch vormen de wedstrijden in andere steden. Nieuwe sportrelaties worden aangeknoopt, bestaande „sportbanden" versterkt. En dan het reisje. . . . .
Een ontspanning op zichzelf, een prettig onderdeel van het sportuitstapje. Tenminste . . . . . als het een spoorreisje is.

Het heele clubje gezellig bij elkaar. Voor ieder een ruime gemakkelijke zitplaats; rustig en comfortabel, met de zekerheid 100% „fit" op de plaats van bestemming aan te zullen komen. Geen handicap door een vermoeiende reis. Bovendien . . . . . het reizen per spoor is niet duur. En voor „clubs" extra voordeelig, want een gezelschap van 10 of meer personen, te zamen reizend op een GEZELSCHAPSBILJET, heeft 25% REDUCTIE op de gewone, reeds lage tarieven.

Bij sportuitstapjes dus: reist per trein, reist per

VLUG-VEILIG-GOEDKOOP

STAATSSPOORWEGEN

De Zilveren Bal

van het

Bataviaasch Nieuwsblad

door

G. Molenaar
Dir. Bat. Nieuwsblad

Toen de Zilveren Voetbal van het Bataviaasch Nieuwsblad in 1912 werd uitgeloofd door den Heer F. H. K. Zaalberg, toenmaals hoofdredacteur van dat blad, was voetballend Batavia in twee kampen verdeeld. De Bataviasche Voetbal Bond vond tegenover zich den West-Java Voetbal Bond en de vereenigingen, bij de beide Bonden aangesloten, mochten niet tegen elkaar spelen. Alle pogingen om tot een oplossing te komen, mislukten en de mooie zilveren prijs bleef op zijn voetstuk in de kast aan de Kali Besar.

Het Bat. Nieuwsblad zetelde toen namelijk nog te Batavia-Stad en wijlen Zaalberg schreef zijn artikelen in een donker zolderkamertje, dat vele oud-Batavianen zich nog wel zullen herinneren. Zaalberg was in dien tijd een der weinige redacteuren, die in hun krant een vrij - uitgebreide sportkroniek duldden. Vooral de voetbalsport moedigde hij zeer aan, ofschoon ik niet geloof, dat hijzelf ooit naar een match is geweest.

Hij bleef nu zitten met zijn Zilveren Voetbal en toen ik, begin 1913, als pril redacteurtje voor het B. N. uitkwam, klaagde hij mij zijn nood. Ik probeerde toen de moeilijkheid op te lossen door het Indische middel bij uitnemendheid: een commissie. De namen van de heeren — van elken Bond één — die met mij een commissie vormden voor het verspelen van den Zilveren Bal, zijn me ontschoten, de hoofdzaak is trouwens dat wij vorderingen maakten. Het aantal prijzen was in die dagen trouwens niet zoo groot, en de animo onder de spelers zelf was bevredigend.

Het heeft toch nog een half jaar geduurd vóór de zaak beklonken was: Zondag 30 November 1913 hadden de eerste twee wedstrijden plaats van een volledige competitie om den Zilveren Bal, welke competitie onder leiding stond van den W. J. V. B., terwijl de B. V. B. van harte meewerkte.

Dien eersten dag sloeg Hercules Vios met 1 — 0, terwijl Volharding door Oliveo met 2 — 0 geklopt werd. Volharding was toen wel een heel zwakke broeder, die van de vier andere clubs geregeld flink klop kreeg.

Op 22 Februari 1914 was het pleit beslist, toen Hercules B. V. C. sloeg met 4—2. Hercules werd kampioen en tevens de houder van den Zilveren Voetbal. De eindstand was als volgt:

Hercules	8	7	1	—	15	25	—	4
Vios	8	5	1	2	11	15	—	6
Oliveo	8	5	—	3	10	10	—	7
B. V. C.	8	2	—	6	4	11	—	14
Volharding	8	—	—	8	—	3	—	33

Molenaar

VOETBAL LANGS DE NOORDKUST

Het is pas sedert enkele jaren, dat door de nieuwe regeling van de stedenwedstrijden het voetbal in de plaatsen buiten Batavia, Bandoeng, Semarang en Soerabaia meer de algemeene aandacht trekt en niet meer van uitsluitend locale beteekenis is.

Tot voor kort hoorde men weinig van de clubs in de kleinere plaatsen van Java en de belangstelling ervoor ging niet buiten de stedekes uit.

Het gevolg hiervan is dan ook, dat er weinig materiaal ter beschikking staat over de ontwikkeling van het voetbalspel in de plaatsen langs Java's Noordkust en dat dit door het ontbreken van een behoorlijke organisatie in vroeger tijd ook niet te achterhalen is.

In dit overzicht van het voetbal in Indië komen de Noordkustplaatsen er dan ook, *force majeure,* wat „bekaaid" van af, hetgeen niet wil zeggen dat de belangstelling van den uitgever voor het voetbal daar, minder zou zijn dan voor dat in de grootere plaatsen.

Geleidelijk aan zal de voetbalsport zich ook in de kleinere plaatsen gaan ontwikkelen, en het is heelemaal niet dwaas om te veronderstellen, dat in komende tournooien misschien Cheribon, Tegal of Pekalongan eens met den palm der eere zal gaan strijken.

Bij de enkele gelegenheden, dat plaatselijke elftallen uit deze steden eens in staat waren om uit te komen tegen teams in de grootere plaatsen, maakten zij in het geheel geen slecht figuur, rekening houdend met het feit, dat het materiaal, waarover men beschikt, zooveel beperkter is dan elders.

Pekalongan heeft den tijd van werkelijken bloei gekend, onder de daadwerkelijke belangstelling van Resident Jasper, den lateren Gouverneur van Djokjakarta. Resident Jasper was een groot liefhebber van de voetbalsport en moedigde haar op alle mogelijke manieren aan, door het beschikbaar stellen van bekers en medailles en *last but not least* door zijn veelvuldige tegenwoordigheid op het voetbalveld bij belangrijke wedstrijden.

AL HILAL, PEKALONGAN

In dien tijd, en wij memoreeren het als bewijs, dat de daadwerkelijke belangstelling van een populair bestuurder de sport kan stimuleeren, beleefde het Pekalongansche voetbal een bloeiperiode. De Pekalongangers zwermden dikwijls uit en waar zij kwamen, werden zij beschouwd als tegenstanders, waar men ten volle rekening mede moest houden.

Wie neemt thans de leiding over?

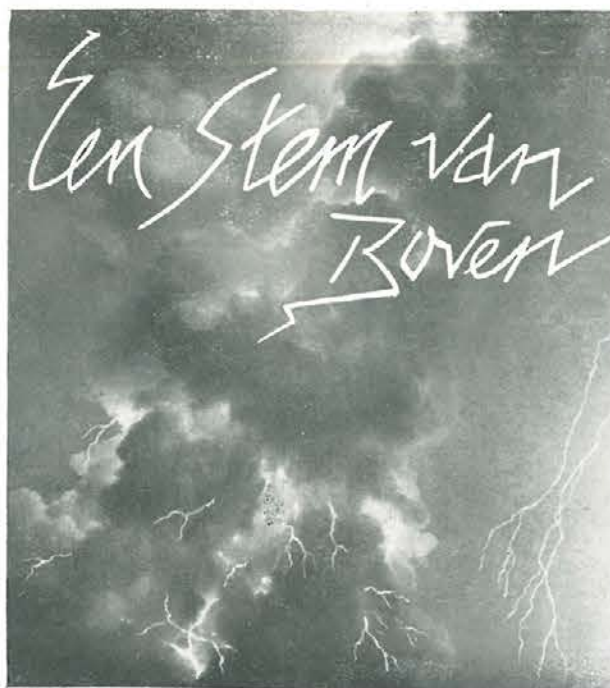
En zorgt voor den bloei van een interstedelijk voetbal in de kleine Noordkustplaatsen?

Ook langs de Noordkust van Java moet het voetbal op eerste klas peil komen en gezamenlijk zal men zeker een eerste klas team op de been kunnen brengen, dat een waardige partij is voor hen, die thans om het kampioenschap strijden.

IN SAMENWERKING TOT OVERWINNING! Zou dat geen mooi devies zijn voor de verspreide voetballers langs de Noordkust?

Gouverneur Jasper, groot liefhebber van de voetbalsport, te midden zijner favorieten

Het is om van den uitgever van dit stellig heel interessante boekwerk het verwijt te ontgaan: dat een eenmaal gedane belofte niet werd nagekomen, dat ondergeteekende zich tot het schrijven zet eener bijdrage.

De toezegging dateert van een jaar geleden. Toen rommelde onweer in de verte. Er hing iets in de lucht, hier in Bandoeng. Dan barstte dat los, onafwendbaar, gelijk een Ramp van Hooger Hand. En thans zitten we hier met de gebakken peren.

Dit is geen poging tot humor. Het vloeit zoo vanzelf uit de pen. Er is hier een situatie, die niet behoefde te zijn. Er heerschen hier toestanden, die ondenkbaar moeten worden geacht.

En toch: het „Europeesche Voetbal" ligt in tweeën! Men zal van mij, als partij „ter eenre", niet verlangen, dat hier naar een schuldvraag de gang gaat. Het feit moet geaccepteerd en is droevig. Trouwens: werp de zoeklichtstralen over heel Java en ge vindt een Janboel op voetbal-gebied.

Waaraan ligt dat? Aan de leiding? Aan den onrustig-modernen geest, die zich overal demonstreert? Wie zal het zeggen!?

Trouwens: welk nut heeft het, er naar te speuren?

Het zou wèl zijn, zoo men tot bezinning kwam en ernstig poogde, alle vormen van conflict te bannen en terug te keeren tot eerbied, verdraagzaamheid, *sportbegrip.*

Ik geloof er niet aan, dat we allen financiers zijn geworden.

Ik kan niet aannemen, dat geld de drijfveer van alle onverdraagzaamheid is, gelijk t'allen kant wordt gezegd.

Het is niet te aanvaarden, dat persoonlijke kwesties tot den chaos hebben geleid. Dit is het, waarvan ik vervuld ben. Er is geen plaats voor scherts. Slechts voor ernstig nadenken, tot inkeer. Niet slechts locaal, te Bandoeng, doch overal elders. Om één geschreven zin, om één gesproken uitdrukking blijft men van elkander. En ondertusschen wordt rustig geïntrigeerd, gecomplotteerd – tot meerdere eere van de Voetbalsport!

Gij kunt, Heer Uitgever, deze regelen deponeeren, zoo zij niet in Uw boek passen; Gij zult, mij kennende, gansch een ander product hebben verwacht. Helaas, ik moet U toch teleurstellen. Wellicht is het goed, dat in deze uitgave ook getuigenis wordt afgelegd van wat velen zwaar ligt, thans.

Hopen wij op spoedig herstel van den Zieke.

Met sportgroeten, verblijve:
C. J. NAUTA.

Bandoeng, 10 Sept. 1934.

Koning Voetbal, kunt gij zorgen,
Dat er weldra vrede heerscht?
Liever nog vandaag dan morgen:
Wij dit wenschen om het zeerst.

Handen worden uitgestoken,
Vriendschap overal hersteld.
Deez' gedachte, uitgesproken—
Wie daar niet toe overhelt?

Laat dit boek nu gauw verschijnen,
Bij 't doorbladeren er van
Zal verdeeldheid wel verdwijnen,
Zien w'elkander ànders an.

Wie zou willen tégenhouden
Dat er weder eenheid is?
Koom' terug, de tijd, de gouden,
Toen de sport bracht: lafenis.

Keer terug tot Voetbalvreugd,
Dan zich nummer 1 verheugt:

CAJUNTA.

Wij tellen een sportfiguur minder!

C. J. NAUTA, die in het belang der pogingen om weder tot eenheid te komen de functie van Voorzitter B.V.B. heeft neergelegd

Kort voor het ter perse gaan van dit werk kwam het bericht, dat de heer C. J. Nauta, in het belang van de pogingen om weer tot eenheid te komen in de voetbalwereld, zijn functie als voorzitter van den Bandoengschen Voetbal Bond heeft neergelegd.

De geste valt te loven, het besluit te betreuren.

Want met den heer C. J. Nauta treedt een figuur uit de voetbalwereld, die zij noode kan missen.

En het is eigenlijk *a shame,* dat door het geredekavel, dat om het voetbal is ontstaan en dat de voetbalsport van het groene veld naar de groene tafel heeft verplaatst, deze veteraan, die een groot aandeel heeft gehad in de wordingsgeschiedenis van het Indische voetbal, zich genoopt ziet, uit te treden, als uiterste poging om de sport te redden, in de hoop dat de jongeren een oplossing zullen vinden, waar de ouderen faalden. (?)

Het is mogelijk, dat dit het geval zal zijn.

Maar ook als dit zoo is, dan mogen figuren als Nauta, ook al gaan zij vrijwillig heen, niet zonder meer ter zijde worden geschoven.

Daarvoor hebben zij voor de voetbalsport in Nederlandsch-Indië te véél g e d a a n !

Steentje voor steentje hebben zij helpen aandragen, eerst om het fundament te leggen, naderhand om het gebouw op te trekken, waaraan ruïneerende handen thans rukken om het neer te halen.

Wie van de jongeren kan zich, wat practisch werk in het belang van de voetbalsport betreft, in Bandoeng in de schaduw stellen van Nauta?

Wie van de jongeren heeft zooveel tijd en werkkracht beschikbaar gesteld om de voetbalsport groot te maken?

Wie van de jongeren heeft, na een drukke dagtaak, die vele avonden per week ook een deel van de nachtrust opvorderde, de enkele vrije uren, waarover hij nog de beschikking had, met zulk een enthousiasme, zonder eenig streven naar gewin, gegeven in het belang van de sport, zooals Nauta dit zoovele jaren heeft gedaan?

Wie van de jongeren heeft zulk een groot aandeel gehad in de wording van de voetbalsport in Bandoeng, van het oogenblik af, dat men gewoon een balletje begon te trappen, totdat Bandoeng een vertegenwoordigend elftal in het veld kon brengen, dat mededong naar den titel van Java-kampioen en dezen ook meerdere malen behaalde?

Zeker, het zijn de voetballers, die direct dit resultaat bereikten. Maar te veel wordt vergeten, welk een organisatie daar achter moet staan om het zoover te brengen en hoeveel energie er moet worden gegeven om dat tot stand te brengen . . . . .

Nauta heeft thans de voetbalwereld den rug toegekeerd. Hij deed dit in het belang van de sport en met een bloedend hart. Zooals uit zijn „Stem van Boven" blijkt, gedesillusionneerd.

Het staat niet aan den uitgever van dit boek, te beoordeelen, wat er nu verder zal gebeuren en hoe men op deze geste zal reageeren.

Wel ligt het op zijn weg, in *dit* boek, dat een overzicht geeft van de geschiedenis der voetbalsport in Indië gedurende de laatste veertig jaren, een eere-saluut te brengen aan den v e t e r a a n NAUTA, die hééngaat uit p e r s o o n l i j k e appreciatie voor zijn werk, uit appreciatie als v o e t b a l e n t h o u s i a s t v o o r z i j n o p b o u w e n d w e r k i n h e t b e l a n g v a n o n z e m o o i e s p o r t.

De naam C. J. Nauta blijft een eereplaats innemen in de annalen van de Indische voetbalsport in het algemeen, in het bijzonder in die van de Bandoengsche Sportwereld!

Deze eereplaats zij hem hierbij ingeruimd!

WIM.

N. I. V. B. 1928

S. V. E. M. M. — Cheribon

De sportvereeniging E. M. M. (Eendracht Maakt Macht) werd 5 Juni 1927 opgericht, en bestond destijds uit personeel van de Gemeente Cheribon.

Zij was omgevormd uit de ter ziele gegane V.V. Astra, waarvan de Heer J. J. Jiskoot, Directeur der Gemeentewerken, beschermheer was.

Al spoedig nam E. M. M. onder leiding van haar Voorzitter, den Heer Calmar, in de voetbalwereld te Cheribon een vooraanstaande plaats in, en wel in die mate, dat zij in het daarop volgende jaar 1928 het kampioenschap wist te behalen.

Mededingende vereenigingen waren Y. N. H. en het toen zeer sterke C. V. V.

Aan diverse wedstrijden, zoowel binnen als buiten de kotta, nam E. M. M. met meer en minder succes deel, zoodat zij al spoedig een goeden klank onder de voetbalbeoefenaars had.

Ook bij Beker- en Medaille-wedstrijden was E. M. M. van de partij, zoodat het haar in April 1930 mocht gelukken te Garoet den grooten zilveren Hadji Hasan Mansoor-beker naar de garnalen-stad te kunnen medenemen.

De medailles, welke E. M. M. bezit, getuigen verder van de goede kern van voetballers welke zij bezit.

Evenwel is ook E. M. M. niet aan den druk der tijden ontkomen, wat vooral op financieel gebied merkbaar was.

In al die jaren had een reeks van bestuurswisselingen plaats, een speciaal en kenmerkend verschijnsel in deze gewesten, doch het mocht den verschillenden besturen gelukken, E. M. M. den goeden naam te doen behouden welken zij momenteel nu ook nog in de voetbalwereld bezit.

Was het aantal leden bij de oprichting aanvankelijk 30, in het jaar '31 bereikte dit voor Cheribon een ongekende hoogte, n.l. ruim 100, om geleidelijk te dalen met een goede opleving van de laatste maanden tot 45

Gedurende het laatst van '32 wist het bestuur door een zuinig beheer, de Vereeniging voor een algeheele inzinking te behoeden.

Aangezien in begin '33 weer een goede opleving merkbaar was, gaat dan ook het tegenwoordige bestuur met vertrouwen de toekomst tegemoet.

Het bestuur is als volgt samengesteld:
N. Segaar, Voorztiter. J. Monté, Vice-Voorzitter D. T. van Esveld, Secretaris. H. J. Lutter, Penningmeester. G. R. F. K. Pierer, M. Valk en A. van Ommen, Commissarissen.

In de elftal-commissie hebben zitting de heeren M. Reep, J. Monté en Klerks, terwijl de bekende scheidsrechter, de Heer Rijksschroef te Cheribon, de vele wedstrijden op goede wijze en tot veler tevredenheid, gedurende de laatste jaren alhier leidde.

Aangezien E.M.M. steeds het geluk had een voetbalveld tegen zeer gereduceerden prijs van den S.S. te kunnen huren, konden de diverse te spelen wedstrijden aan de Sportlaan steeds plaatsvinden.

En woord van dank mede aan de S.S.-atuoriteiten is hiervoor dan wel op zijn plaats.

Door den zeer gereduceerden huurprijs was E.M.M. dan ook in staat zijn voetbalterrein, mede voor liefdadige doeleinden, gratis te kunnen afstaan, wanneer bij het bestuur hiervoor een verzoek binnenkwam.

De in medio '32 opgerichte athletiekclub moest na enkele maanden worden opgeheven, omdat het een bekend doch te betreuren verschijnsel is, dat voetballers niet aan athletiek doen.

E.M.M. zelve is op het oogenblik kerngezond, den leden zij er slechts op gewezen, dat zij het devies hunner vereeniging, Eendracht Maakt Macht, steeds indachtig zijn.

Cheribon, 2 *Mei* 1933.

S.

Onuitwischbare Herinneringen

De penalty van Jan Thomee

DOOR

Gouverneur Treur van Soerakarta

Voetbal. Magisch woord, dat ontelbare jongeren op vrije middagen naar het groene veld lokt, voor een „partijtje" of voor „aanvallen en verdedigen", als het aantal spelers eens onverhoopt te gering blijkt, of zelfs voor goaltje sjotten, indien er slechts enkele enthousiasten aanwezig zijn.

En dan Zondagsmiddags het groote evenement: de wedstrijd, waarover 's Maandags en volgende dagen op 't „hok" nog duizend uitgepraat wordt, vooral als een match verloren is. Als A dit - en als B dat.

Heerlijke jeugdherinneringen, welke steeds weer opkomen en die na 30 jaren nog stof leveren voor een geanimeerd gesprek, indien men een oud en ouder voetbalkameraad ontmoet.

Want altijd blijft er een band bestaan tusschen clubgenooten en met de spelers van de „vijandelijke" vereenigingen uit de competitie, die men jaren achtereen in vriendschappelijke verhouding op de velden ontmoette.

Voor mijn geestesoog trekken voorbij die tallooze wedstrijden — zelf gespeeld of aanschouwd — waarvan er enkele met onuitwischbare stift in de herinnering zijn gegrift.

Want zal ik me niet ten eeuwigen dage herinneren de penalty, die Jan Thomee in 1906 op het Spartaveld in Rotterdam in het Belgische doel en door het net schoot, of den schitterenden 2en goal, dien Edu Snethlage maakte tegen Slavia, in een Zwaluwen-elftal spelende op het H.V.V.-veld in den Haag?

En valt ooit te vergeten dien Zondagmiddag, dat ik als aanvoerder van Quick II (den Haag) in 1909 op het D.F.C.-veld den Holdertbeker in ontvangst mocht nemen na een zwaar bevochte overwinning op V.O.C.?

Dan zakt het Hollandsche gordijn en wordt het Indische opgehaald, helaas slechts voor korten tijd. Een beetje voetballen in Batavia met Stom en andere jongelui van mijn tijd, (br! die hitte in het begin!), een wedstrijd in Buitenzorg, één in Bondowoso en daarna in de Go-Ahead-gelederen in Semarang. Alles te tellen bij weken!

In Semarang heerschte toen (1910) de cholera zeer sterk en daarom werd het ongewenscht geacht veel menschen in een klein bestek (langs het lijntje) toe te laten. Als bestuursambtenaar moest ik de voorschriften helpen handhaven, maar de ras-echte voetballer wilde toch zijn partijtje niet voortdurend missen en menigen middag toog ik in 't korte broekje naar het terrein op Peloran — vlak tegenover mijn paviljoen trouwens — en een enkele wedstrijd — zij 't ook met weinig publiek — kon er gelukkig ook nog op overschieten.

Daarna tal van standplaatsen in de binnenlanden, met geen kans op het bijeentrommelen van spelers wegens practisch algeheele afwezigheid van Europeanen en dan word je langzamerhand een dagje ouder en ...... stijver, zoodat actieve deelname, indien de kans al eens geboden wordt, beperkt wordt tot een enkelen veteranenwedstrijd met veel transpiratie, niet te veel beweging, maar groote kwanta verfrisschende dranken.

Eindelijk realiseer je, dat het finaal „Schluss" is en dat de eenige rol, die je nog kunt spelen, bestaat in die van toeschouwer.

Gelukkig biedt Solo, met z'n werkelijk uitstekend Stadion, gelegenheid om nog eens aardige matches te zien, dank zij de activiteit van den Soloschen Voetbalbond, die er steeds op uit is, ter bevordering van het spel en opvoering van het spelpeil, teams van buiten te laten komen. Hadden we hier niet de Malays, die kans zagen een 3 — 0 achterstand om te zetten in 3 — 4, waarna Solo nog eenmaal de tanden op elkaar zette, zoodat een gelijk spel werd geforceerd? En zonden niet reeds clubs uit Batavia, Semarang, Soerabaja hun 1ste elftal om den strijd tegen het Bondselftal hier aan te binden?

Over gebrek aan belangstelling hebben we niet te klagen; dikwijls was het op alle rangen overvol.

Het aantal clubs waarborgt een geregelde competitie en algemeen is de verstandhouding voortreffelijk.

Moge dit zoo blijven tot heil van de voetbalsport binnen het aloude Soerakarta Adiningrat.

GOUVERNEUR VAN SOERAKARTA.

Solo eind Januari 1934.

MIDDEN-JAVA's VOETBAL

Ook in Midden-Java bleef tot dusver het voetbal van betrekkelijk locaal belang. Om dezelfde redenen al, als dit langs de Noordkust het geval was.

Toch was en is b.v. in Djokja het voetballeven van zeer veel beteekenis. Onder leiding van een goed georganiseerden bond wordt er een spannende eerste en tweede klas competitie gespeeld op het fraaie in de Nieuwe Wijk gelegen terrein, waar altijd een zeer groote publieke belangstelling voor de matches bestaat.

Djokja heeft echter een vrij vlottende bevolking, zoodat het spel er nog al aan schommelingen onderhevig is.

Daar zijn in de eerste plaats de leerlingen en leeraren van de A. M. S., die soms een elftal bijeen kunnen brengen, dat op werkelijk eerste klas peil staat, doch een volgend jaar weer met een team in het veld moeten komen, dat van belangrijk minder beteekenis is.

Hetzelfde is het geval met de elftallen van het garnizoen. Het eene jaar spelend met een verbluffend élan en een te waardeeren speltechniek, het volgend jaar elf, elk voor zich „pillende" zwoegers, die van samenspel niet het minste benul hebben.

Dan is er natuurlijk het Chineesche elftal, dat meer stabiel is en daardoor een goed figuur maakt, doch waarvan de spelers zich wel eens te buiten gaan aan al te forsch spel, waardoor telkens moeilijkheden ontstaan.

Het is vooral in den laatsten tijd, dat het voetbal in Midden-Java, niet alleen in Djokja, aan een ernstige verruwing lijdt, waardoor incidenten herhaaldelijk voorkomen en het spel aan populariteit inboet.

Wat jammer is, want er zit goed voetbalmateriaal in Midden-Java, zooals op uit-wedstrijden dikwijls gebleken is.

De laatste jaren vertoont ook Solo een merkbare opleving. Vergissen wij ons niet dan was Solo de eerste plaats, die door den steun van den Soesoehoenan over een terrein met avondverlichting beschikte. Maar ook in Solo is het spelpeil bedenkelijk ruw, zoo zelfs, dat ongelukken herhaaldelijk voorkomen. Het is dan ook jammer om te moeten constateeren, dat de ongevallenkamer, waarvan wij hierbij een afbeelding geven, dikwijls in gebruik moet worden genomen, niet voor onbeduidende kwetsuren, maar voor dikwijls zeer ernstige verwondingen, gevolg van het ruw op den man spelen.

Kan hierin met wat goeden wil en strenge leiding geen verandering komen?

Ook Midden-Java zou met een interstedelijke organisatie het spelpeil belangrijk kunnen verbeteren en een vertegenwoordigend team in het veld kunnen brengen, dat heel wat zou kunnen presteeren. Maar eenheid en samenwerking zijn daartoe in de eerste plaats noodzakelijk.

In dit korte overzicht van Midden-Java mag ten slotte Magelang niet worden vergeten. Ook daar wordt op het Tidarterrein goed voetbal te zien gegeven, dat echter, waar de clubs in hoofdzaak uit militairen zijn samengesteld, nog al eens in kwaliteit wisselt.

Toch waren destijds b.v de bekerwedstrijden, welke geregeld tusschen Djokja en Magelang werden gehouden, met afwisselend succes voor beide partijen, lang niet onbelangwekkend!

En in een interstedelijk verband in Midden-Java zou Magelang lang geen slecht figuur maken.

Wie bindt de kat de bel aan om te komen tot een breedere organisatie van de voetbalsport in die contreien?

de ongevallen-kamer in het Stadion Solo, die jammer genoeg nog al dikwijls in gebruik moet worden genomen.

No. 201 Maandag 25 Augustus 1924 29e Jaargang.

HET NIEUWS VAN DEN DAG

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

Eerste Blad

Nederlandsch-Indië.

Met een ijzeren wil wordt

ELK DOEL BEREIKT

10 JAAR GELEDEN (1924) schreef Het Nieuws v/d Dag.

en thans (1934) vangt de stoere Heer SWUSTE nog elken nacht om 1 uur even opgewekt zijn dag (?)-taak aan. . . . ondanks een onafgebroken 25-jarig verblijf in de tropen.
Begonnen met het bekende (en beruchte) 4e-handsch Fordje, daarna een 2de-handsch, brengt thans deze keurige bestelauto de melk enz. naar zijne uitgebreide cliënteele te Soekaboemi en tusschengelegen plaatsen.

MELKERIJ „PLANCIUS"
PAROENG KOEDA
TELF. No44 SOEKABOEMI

Een exemplaar uit den prachtigen veestapel geeft op volle productie 26 à 28 Liter per etmaal

Een der stammoeders, die ondanks haar 10e kalf nog gemakkelijk 18 tot 20 Liters per etmaal geeft

De gemoedelijke en luimige

BOB VAN LOON

verslaat den eersten Voetbalwedstrijd van zijn leven.

De oud Indischman herinnert zich nog wel Bob van Loon, den gemoedelijken en luimigen verslaggever van het Nieuws van den Dag v. N. I., die aan zijn verslagen altijd een sausje van gezonden humor wist te geven. Hieronder laten wij hem den eersten voetbalwedstrijd verslaan, dien hij in zijn leven bijwoonde.

Gelukkig heb ik van deze spel-finesses niet het minste verstand, maar toch achtte ik het aan mijn waardigheid verplicht om enkele matches bij te wonen.

Ik laat in het midden of ik mij heb geamuseerd, doch verklaar gaarne dat ik wel wat heb geleerd.

Informeerende hoe laat de wedstrijden begonnen, vernam ik dat de politie reeds om twee uur present moest zijn, dat de officials om drie uur aanwezig waren, dat de bezoekers tegen vier uur werden verwacht, doch dat ik om vijf uur zeker om een mooie zitplaats zou moeten vechten. Dus wandelde ik tegen half drie in de brandende zon langs het Koningsplein en dacht aan mijn luierstoel. Toen ik zeer uit mijn hum en onmatig transpireerende het Deca-Park had bereikt, verdrong de menigte zich reeds voor den ingang. Ik worstelde door de file heen en bereikte het veld. In de eerste plaats constateerde ik dat iedereen achter het lijntje aan mij vroeg wat ik kwam doen, terwijl ik toch meende dat mijn doel duidelijk genoeg was. Ik wilde ook eens een voetbalwedstrijd zien!

Mij werd met hoffelijk gebaar een stoel aangewezen, in het zonnetje. Ik ben gaan zitten en bleef met den moed der wanhoop vier uren aan mijn zetel gekluisterd. Twee uren zonder iets te zien, en twee uren, welke werden doorgebracht met het kijken naar de voetballers. Na luttele uren te hebben gewacht en mijn geestdriftige buren te hebben opgenomen, die allen den W. J. V. B. bewonderden of laakten en *Hercules* bijvielen of attakeerden, zag ik de jolige Engelsche spelers binnenwippen. Kodaks knipten, filmtoestellen ratelden, muzikanten speelden. Vermoedelijk het Britsche Volkslied.

Even later schreden plechtig de deftige Hollanders binnen, ietwat verlegen met hun figuur en klaarblijkelijk weinig gesteld op fotografen en bioscoopexploitanten. Het *Wilhelmus* — of was het *Het Wien Nederlands Bloed*, kapelmeester? — deed het als steeds, en toen blies een mijnheer in een mooi overhemd en zoo mogelijk nog fraaiere bretels dragende, „beginnen." Wie deze sinjeur was, weet ik niet, doch aangezien hij algemeen werd uitgescholden en het geheele publiek hem zijn minachting toonde, zal het wel de scheidsrechter zijn geweest. De zon brandde steeds feller in mijn hals en de Heer Wijkeham Pryce trapte af alsof hij captain was van Aston Villa.

De spelers draafden verwoed door elkander, nu eens riep iemand: „Hup! Hup! Soerabaja!" dan weder loeide een ander, vermoedelijk een abonné van de *Weldon*: „P u t s o m e g i n g e r i n i t, S i n g a p o r e!" Zoo ging het voortdurend; onder een zeer gevarieerd geloei, gejuich en hoongelach verstreek de tijd.

Het was grootsch!

Ik weet niet welk der beide elftallen beter, fraaier, methodischer speelde, doch ik bemerkte heel goed dat de Britten het publiek beter amuseerden. En is dit niet de hoofdzaak? Een Engelsch speler trapte met een

keihard schot — de uitdrukking is van mijn buurman — den bal juist midden in de maag van zijn Britschen partner en de laatste viel op bewonderenswaardige wijze, kalm, zooals een oprecht Engelschman betaamt, als een zoutzak achterover en in elkander. Ik schrok, doch toen ik even later — nadat 22 handenparen den ongelukkige op de been hadden gemasseerd — den gevallene nog harder zag loopen dan te voren, begreep ik dat dit er bij hoorde. Een andere Brit viel op andere wijze omver en bleef liggen alsof hij er den brui van gaf. Er werd weer gemasseerd, een als dokter verkleed heer sprong zenuwachtig om den op den grond liggenden speler heen, en even later draafde ook deze center-voor of links-buiten weer achter den bal aan. Ik lachte luidkeels, meenende dat dit alle trucjes waren en voelde mij expert genoeg om aan te nemen dat al deze spelonderbrekingen ten doel hadden om den anderen spelers enkele minuten rust te gunnen.

Maar mijn lach maakte een buurman kwaad. „Dat is kramp, mijnheer!" legde hij op verontwaardigden toon uit, en ik kon niet heel veel anders doen dan een „neemt U mij niet kwalijk!" mompelen.

Het spel ging door. Een Engelsche speler liep, niet opzettelijk, den Hollandschen keeper tegen den grond, maar dit werd den sanguinisch aangelegden heer, die naast mij zat, te bar. Hij uitte een heel leelijk, echt Hollandsch scheldwoord, en ik begon mij minder op mijn gemak te voelen. De doelverdediger stond op, strompelde naar het net terug en, mijn buurman aanstootende, fluisterde ik: „Een pracht-schot, mijnheer!", maar het was al weer mis, want de aangestootene keek mij aan als een op de teenen getrapt Rechter-Commissaris en antwoordde, nadrukkelijk op den Brit wijzende: „Die man is een s c h o f t, mijnheer!"

Niets anders te zeggen wetende, mompelde ik opnieuw, ietwat ontzet: „Neemt U mij niet kwalijk!" en voelde mij heel weinig op mijn gemak.

Ik blijk nog niet rijp te zijn voor de hoofdtribune en zal een volgende maal een staanplaats koopen.

Nog drie andere zonen Albions kwakten tegen den grond, hoewel mijn landgenooten steeds op de been bleven. Eén Brit werd zelfs uit het veld gedragen. Ik was zoo wijs om niets meer te zeggen. Het was een charmante achter-namiddag. De Engelsche spelers vielen als rijpe halmen onder de sikkel van den maaier en verloren met 3 — 0, twee Hollanders liepen mank en de Britsche keeper was achter adem.

Toen te 6 u. 10 min. weer een Brit omverviel, stond ik op om een brancard te gaan halen, maar zag even later van dat voornemen af, in het belang van de mooie sport, en om geen spelbreker te zijn.

— Dan had U *Hercules* eens moeten zien spelen!" merkte bloedgierig mijn buurman op, toen de zesde Engelschman het aflegde, en krimpende in het gras rolde. „Dan zou het nòg interessanter zijn geweest!"

Stil sloop ik naar huis.

Moment uit den revanche-wedstrijd Hercules - Mohan Bagan (2 - 1). Willy Galstaun kogelt in den rechterbovenhoek. Doe-llah!!!

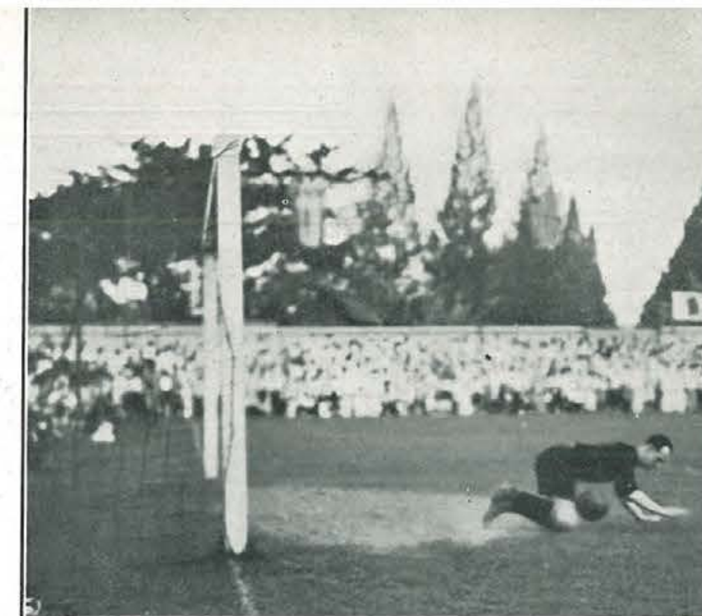

V. Olislaeger. BATAVIA-C

. . . . krijgen de kunst . . . .

hij werpt zich languit . . ,

. . . . . een viervoeter . . .

. . . geeft niet thuis . . .

V. Olislaeger. BATAVIA-C

de bal zit . . . ! . . . de keeper zit . . . protesten . . . ! mòt . . . !

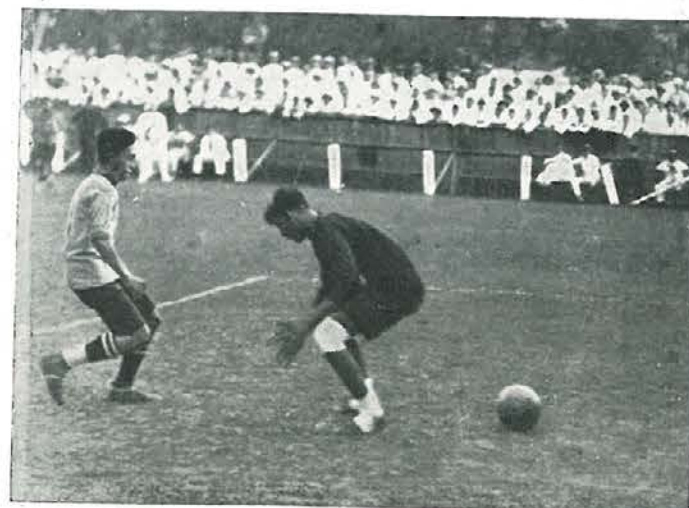
V. Olislaeger. BATAVIA-C

Boy Collard

V. Olislaeger. BATAVIA-C

vanderpieterman

. . . ra-ra-waar is de bal? . . .

catch-as-catch-can . . .

let op de spronghoogte van den formidabelen doelwachter

ALTIJD
EERLIJK
SPEL

het Devies
van
GO AHEAD
SEMARANG

A.L. Jeanty,
Praeses Go Ahead
en V. S. O.

J. W. H. Bianchi,
die om gezondheidsredenen deze beide functies neerlegde

Een bestuursvergadering. In 1933 natuurlijk. In 1898 zou het veel eenvoudiger geweest zijn! Bespreking van ons jubileum. En van dit gedenkboek. Wie of voor het „historisch overzicht" zou zorgen. Stilte. Men kon een speld hooren vallen. Wat in bestuurssamenkomsten überhaupt nooit voorkomt.

Zoo werd de kiem gelegd voor deze „biografie" ....

Nu is een sportvereeniging geen kartotheek en ook zullen druk-op-de-knoppogingen om biografische gegevens te verzamelen vruchteloos blijven.
Lof- en benijdenswaardig is overigens ook een levensbeschrijving volgens nevenstaand recept:

Eenige en algemeene kennisgeving.

De Heer en Mevrouw *Semarang en Omstreken* geven met vreugde kennis van de voorspoedige geboorte van hun stevigen spruit—'n elfponder—getiteld

Go Ahead

Randoesari, 30 Juli 1898.
Geen receptie en verhinderd geboortevisites af te leggen.

35 Jaren later, Juli 1933: nog leeft-ie. Hij is altijd een oppassende knaap geweest. En dat is-ie!
Lang zal-ie leven.
Amen.
Dit alles desgewenscht met 'n „wordt vervolgd." Voor 't volgende jubileumsboek.
Maar men verwacht méér voor zijn contributie. En waarom ook niet? De mensch wordt met de jaren veeleischender! Het beeld van onze club is daar het levende bewijs van. Begon Go Ahead niet op de „sawah" en is iets dergelijks nu niet omheind en gedraineerd en up to date, gezwegen van de heuvels?
Terzake nu.
Go Ahead's wieg — 't was een flinke *boy* maar de lintversiering was toch *rood* wit — stond in de kostschool

1905. Voor: Alberti — Dezentjé (kleine Tinus) — K. Tielenius Kruythoff — Dezentjé (groote Tinus) — Van Baer van Slangenburgh — halfs: J. Slot — J. Byleveld — A. Harten — achter: J. Tielenius Kruythoff — Van den Hoven van Genderen — P. van Noorden.

Zittend: De Wilde, Van Prehn, Maier, Harten, Van Soest,
Knielend: Priester, Harten.
Staande: Mehlbaum, Nahapiet, Slot.

van den heer Van den Hoven van Genderen op Randoesari, daar waar thans de R. K. kerk staat.

De oprichter van Go Ahead, de voorman en de eerste aanvoerder is Bauwer geweest. Hij was in den besten zin de spil, waar destijds Go Ahead om draaide, ofschoon hieraan onmiddellijk moet worden toegevoegd, dat het toenmaals voor Go Ahead — bestuurloos als het sportte, dus óók zonder de befaamde beste stuurlui aan den kant! — heel wat gemakkelijker was om de eindjes aan elkaar te knoopen.

Want als gezegd: een bestuur was er niet.

Er was alleen een elftal. Voorts: saamhoorigheid en clubliefde. Had ik gelijk .... wat die „eindjes-aan-elkaar-knooperij" betreft?

Dat elftal, het eerwaardige, oudste, eerste elftal bestond uit de volgende spelers

1897

E. Preyer,
A. Willems, Cardon,
L. Jeanty, Bauwer, J. Bijleveld,
G. Scheltes, A. Jeanty, G. Weynschenk, F. Willems,
J. Willems.

Men ziet: ook toen was Go Ahead reeds ten deele een club-van-broers: de Jeanty's, de gebroeders Willems. Het is prettig in de Go Ahead-historie er op te kunnen wijzen, dat door ons Rood-Wit een draad-zonder-einde loopt van diverse familie's, die onze vereeniging steeds trouw gebleven zijn, ook in de jaren zonder rozengeur en maneschijn ....

Van genoemde elf spelers was de scholier Jan Bijleveld — thans Resident van Semarang — de jongste en hij mocht eigenlijk alleen meedoen met de overigen — allen H. B. S.-ers — om z'n spelcapaciteiten. Bauwer speelde altijd met een roode koeploek op, maar dat bekoeploekte heufd zag men dan ook overal. De Jeanty's — tweelingbroers — werden simpel onderscheiden door wat nadruk op de eerste voorletter, zoo was het dan weer „A," dan weer „L."

Men voetbalde vaak tegen mannen-met-snorren! Even fanatiek als men achter het bruine monster aanholde, danste en musiceerde men. Oergezapig was dat gezellig-samenzijn, want in dien tijd offerde men al even gaarne aan Terpsichore als thans. En ook toen had Go Ahead natuurlijk lieftallige supportrices. Die goede oude tijd! Vraagt 't elken Go Ahead-aanhanger uit die jaren en hij zal onmiddellijk met 'n glimlach U vertellen van die huisfuifjes bij de familie's Nyman, Van den Hoven van Genderen, Bloch en dan even stil voor zich uitstaren ......

1915
Zittend v.l.n.r. A. R. Seeman, F. Jorissen, D. Haighton, Ph. Trebels, M. Deij.
Knielend „ M. Keilman, H. van Eersel, J. Keilman.
Staande „ W. Harten, A. Valk, W. van Soest, L. Rogge.
M. Keilman viel in voor W. Harten, die een blessure had opgeloopen.
Dat gebeurde dus toen óók al.

Maar bij dit alles, jongelui-van-thans, heerschte er toen en in latere jaren ook discipline. Géén fuif op een 'n wedstrijd voorafgaanden avond. Dan was het vroeg taptoe geblazen. En wilde men niet luisteren, dan was „de oude heer" niet gemakkelijk.

In den beginne werd gespeeld op het ruime voorerf van bovengenoemde kostschool, maar allengs werd het terrein van actie naar de aloon-aloon en Pontjol ('t tegenwoordig race-terrein) verplaatst. Daar werd menige titanenstrijd — dikwijls ook tegen „wie-durft"! — gestreden.

De goalpalen nam men mee van huis, met 'n lint of touw als „deklat". Spelers als Gerard en Otto van den Berg, Koos Florus, Karel Gasonides en Van den Hoven van Genderen verdedigden onze kleuren met eere.

Toen men in 1905 de beschikking kon krijgen over een veld op Seteran — thans Passermalemterrein — verhuisde men daarheen.

Uit dien tijd dateeren fraaie overwinningen, welke werden behaald door het langzamerhand tot een waschechte vereeniging — met meerdere elftallen en een actief bestuur—uitgedijde Go-Ahead-van-tempo-doeloe.

De cracks: de gebroeders Tielenius Kruythoff, Jan Bijleveld, de Dezentjé's, de gebroeders Harten waren toentertijd krachten, waarop Go Ahead kon bouwen.

De jaren 1902 — 1906 waren roemvol.

Het eerste elftal van Go Ahead zag er toen als volgt uit:

Van den Hoven van Genderen,
P. van Noorden J. Tielenius Kruythoff,
A. Harten J. Bijleveld, J. Slot,
Alberti, T. Dezentjé Jr., T. Dezentjé Sr., Van Baer van Slangenburgh, K. Tielenius Kruythoff.

Dat was een tijd van grooten bloei en van successen.

De eerste voetbalcompetitie beëindigde Go Ahead als onbedreigde eerste. Met liefst 57 doelpunten vóór en één goal tegen.

1905

Men weet, wat het zeggen wil voor een club, niet alleen in Indië, maar misschien wel bijzonderlijk in Semarang: gedurende zooveel jaren kampioen te zijn. Omdat mutaties, overplaatsingen van de spelers zelf of van de ouders zoo behooren tot de — begrijpelijk, hoewel nutteloos — hartgrondig verwenschte vereenigingsnachtmerrie's. Dat Go Ahead zoo lang „braaf standhouden" kon kwam ook daardoor, dat de gebroeders Harten zoo successievelijk en later gezamenlijk het tot hun eer en plicht rekenden om de opengevallen plaatsen in onze gelederen te gaan bezetten. En men behoeft geen perkamenten-snuffelaar te zijn om te weten, wat of de Hartens (Wouter — met z'n onafscheidelijke attributen: 't petje op het hoofd en de grasspriet tusschen de tanden ....! — Herman, Alex en Vic) toen wel voor ons Rood-Wit beteekenden. Met deze 4 musketiers dienen tevens genoemd te worden Maier, Moor, Crince le Roy en last but not least Jan van Soest, wiens scheiding mmer feilloos „zat."

Edoch .... ofschoon Go Ahead toen ook reeds toegankelijk was voor niet-H.B.S.-ers — aanvankelijk was Go Ahead uitsluitend een H.B.S.-club, maar de mogelijkheid om goed bibit te fokken was op den duur door deze restrictie te beperkt —, het kon zoo niet blijven: na de vette jaren moesten de magere komen.

En die kwamen dan ook prompt, eerst in 1907 en enkele jaren daarna toen Go Ahead een aderlating-vanje-welste onderging en velen voor studie naar Holland vertrokken.

Haarsträubend was de tijd, die toen aanbrak evenwel niet, want bibit was er. Zoo veranderde alleen het uiterlijk, de goede clubgeest bleef bestaan.

In ons Rood-Wit loste zich op de „locale" voetbalvereeniging „Karangasem-Boeloe-Randoesari" (K. B. R.) waarvan deel uitmaakten: P. Kennis, K. Hölscher, J. H. Boon von Ochssée, W. Bickes, F. Oltmans, W. Boon von Ochssée, A. E. Ipsen, A. D. Lemaire, Baron, J. Ra-.demaker, F. van Waardenburg en P. Hölscher.

De populariteit, waarin Go Ahead zich mocht — en nog steeds mag — verheugen, bleek uit de vele uitnoodigingen, die ons „eerste" kreeg om hier of daar buiten Semarang te komen spelen. Trips werden o.m. gemaakt naar Soerabaja, Solo en Djokja, waaraan men met heel veel genoegen terugdenkt.

Het spontaan meeleven met het wel en wee onzer vereeniging, de solidariteit onzer leden, waarvan vele staaltjes uit dien tijd getuigen, en de ware clubdiscipline die er heerschte, maakten het wel gemakkelijker om over de moeilijkheden heen te komen en tot het bezetten van de beruchte laatste plaats in de competitieranglijst is het, meen ik, nooit gekomen, hoewel men wel eens in den hoek zat waar de klappen vielen ....

Go Ahead wist echter ook te verliezen!

In 1915 speelde Go Ahead in de Krokodillenstad een wedstrijd tegen het sterke Soerabaiasche bondselftal — waarin o. a. de Galstauns, Cortenbach, Swart en Leslie Miller schitterden! — in de volgende opstelling:

Eddy Altman, de sympathieke ex — Semaranger Midden Java's beste back

1918. Bond Semarang 99% Go Ahead

W. van Soest,
L. Rogge, A. Valk,
C. Hölscher, A. Jansen, J. Keilman,
W. Salomonson, M. A. Dey, A. R. Seeman, Ph. Trebels,
W. Bickes.

Het resultaat was een eervol gelijk spel.

Maar in de voorafgaande jaren was het toch slapjes en slechts de stuwkracht van enkele „keien" behoedde Go Ahead voor erger. Zoo werden echter ook die hindernissen genomen.

Een boom-periode brak aan omstreeks 1918.

Welk Go Ahead-hart klopt niet sneller, als men er van hoort, dat ons Rood-Wit in 1918 zóó'n elftal binnen de krijtlijnen had, dat men dit team op één speler na, waardig keurde om de Semarangsche *bonds*kleuren in Soerabaia te verdedigen! En de V. S. O. zou zelfs het *geheele* Go Ahead-team gekozen hebben, als onze Rufi geen motorongeluk had gehad, waardoor hij niet uitkomen kon en de N. I. S.-er Baldinger inviel.

Hier mag met gepasten trots gewezen worden op een unicum in de geschiedenis der voetbalsport hier te lande.

De samenstelling van dit „Go Ahead-bondselftal" (zie foto) was:

N. Kluyt,
J. Basslé, M. Keilman,
K. Baldinger, H. van Eersel, W. Keilman,
A. R. Seeman, F. Jorissen, D. Haighton, J. Pöttger,
E. de Raadt.

Een tòpjaar voor ons Rood-Wit!

Sedert dien ging het lang opperbest. De namen: Jorissen, Haighton, Pöttger, Van Waardenburg, Dey, Bousché, Willé, Chevalier (*niet* „Maurice!"), Emile de Raadt, Dolf Meijer, Boutmy, Daerden, Elzinga en de eeuwige Willy Galstaun — eeuwig van wege zijn abonnement op de prijzen in elken wedstrijd waaraan hij meedeed — spreken voor zich. En hoewel zij thans liever een biertje pakken en den veteraan uithangen, is het niet anders dan een staaltje van den plicht van den historieschrijver (niet lachen, s. v. p.!) om hier zwart-op-wit te constateeren, dat de herinnering aan de voetbal-(r)evoluties dezer rood-witte-steunpilaren-op-het-groene-tapijt ('t klinkt lichtelijk caleidoscopisch) zeker nog bij allen, die dit lezen, springlevend is.

In 1927 behaalde Go Ahead het kampioenschap in de eerste klasse van de V. S. O.-competitie. Het zegevierend elftal bestond uit:

A. Daerden,
W. Galstaun, E. de Raadt,
A. Meijer, J. Boutmy, P. Elzinga,
L. Lumoindong, P. Willé, P. Tremio, N. Heyman,
W. Bousché.

En de „kampioensorgie," zooals een waarheidslievende chroniqueur in die dagen dit festijn aan de vergetelheid ontrukte, had in gepaste Go Aheadsche wanorde plaats op Zondagavond 27 November 1927 in de Grillroom!

Het behalen van dit kampioenschap was geen sinécure. Er zat een merkwaardig protest van bepaalde zijde aan vast, waarover destijds nog al wat te doen is geweest. Maar .... Schwamm d'rüber. Het recht zegevierde ten slotte *op het veld* waar ook in den overgespeelden wedstrijd — onder leiding van den bekwamen Soerabaiaschen arbiter, den heer Gobus — òns Rood-Wit een 2-0 achterstand omzette in een gelijk spel waardoor wij kampioen bléven.

De competitie 1928/1929, werd uitmuntend begonnen, maar twee nederlagen aan het einde van het seizoen maakten, dat we met de tweede plaats genoegen moesten nemen.

Het volgend jaar werd Go Ahead echter weer no. 1.

Na het seizoen 1929/1930 kon weer „de klok luiden" en „slaan," omdat „er in heel Semarang (bis), gene club was die ons kon slaan" (bis) ....

Onaanvechtbaar was dit bekende liedeke toen niet, want ook toen was een beslissingswedstrijd — tegen T.H.O.R, op 4 Mei 1930 — noodzakelijk, waarin evenwel op gedecideerde wijze revanche genomen werd voor een nederlaag, die ons haast het kampioenschap gekost had. De elf gladiatoren waren:

W. van Soest,
E. Altman, Bastiaanse,
E. Hartung, Jahn, Turpijn,
F. Jorissen, Heyman, P. Willé, Th. Schansman, Van Loo.

Op dit glorieuze jaar volgde een donkere bladzijde in de Go Ahead-historie — brr., in de competitie 1930/1931 kwamen we onderaan te bengelen. Dat is de grootste down-tik geweest in onze annalen, meen ik ......

En men fluisterde, dat dat kwam, omdat „Ko," onze voorzitter, toen in Europa King-Socceriaansche studies maakte!

Feit is, dat na den terugkeer van onzen praeses — en misschien ook, omdat hij mascottes bij zich had! — het dadelijk veel beter ging met onze bruin-monsterlijke prestaties. Hoe gaarne men evenwel dit jubileum gevierd zou hebben in een kampioenssfeer, het mocht niet zoo zijn. In den laatsen wedstrijd van de competitie 1932/1933 verloren wij. Zoo beëindigden wij deze competitie als No. 2.

Thans staan wij aan het begin van het seizoen 1933/1934. Een zwaar programma moet worden afgewerkt. Go Ahead make the best of it and may the best team win!

De receptie bij „Smabers" in 1928

v. l. n. r. M. A. Deij, E. A. Pilouw, W. Bousché, Moreau, K. Tielenius Kruythoff, onze voorzitter J. W. H. Bianchi, Resident J. Bijleveld, Van Baer van Slangenburg, P. Willé, A. Harten, L. W. Hartog, F. van Waardenburg, A. L. Jeanty.

Ons bestuur in 1933

Staande:

P. Scheepers, J. P. C. Heyman, Ir. R. Vis, Z. Hölscher.

Zittend:

E. A. Pilouw, A. Harten, H. L. de la Croix, (Secretaris), J.W.H. Bianchi (voorzitter), J. M. Lemette (penningmeester). J. K. H. Bianchi.

Inzet:

W. Bousché (vice voorzitter; in Negeri Koud toen deze foto genomen werd.)

Naar aanleiding van 'n oude foto

Het bekijken van zoo'n oude kiek — ik heb daarbij op 't oog een foto uit, naar ik vermeen, 1913 te Semarang, waar mijn oude club, S. V. V. een Soerabajaasch elftal te lijf ging — roept herinneringen op, die zich aaneenrijen tot een beeld, waarop de figuren voor het meerendeel wel zeer verbleekt zijn. De namen onzer tegenstanders herinner ik mij, op 'n enkele uitzondering na, niet eens meer en mijn eigen clubgenooten-van-toen heb ik meerendeels volkomen uit het oog verloren.

Maar dat belet mij niet om mij nog heel duidelijk de vroegere sfeer voor den geest te halen. Het contact met de huidige voetbaltoestanden heb ik geheel verloren, zoodat geen vergelijkings-materiaal mij ten dienste staat, maar ik kan getuigen, dat de geest in die jaren voorbeeldig was en stellig niet achter stond bij de voortreffelijke onderlinge verstandhouding, die een kwart eeuw geleden in het Hollandsche voetbal haar hoogtepunt bereikte.

Ik zeg niet, dat ons spel op geweldig hoog peil stond. Onze glansperiode lag achter ons, bij allen had de aftakeling al 'n tikje doorgezet en het bleef maar al te vaak bij beste bedoelingen. Maar in teamspirit schoten wij nooit te kort, we bleven „game" tot het bittere eind en naast onze meerdere routine en betere kennis van het spel hebben wij het daaraan te danken gehad, dat wij 3 jaren achtereenvolgens kampioen van Semarang waren, triomfeerend over jongere en vlottere combinaties. En wij vormden een groot gezin, bleven ook buiten het veld met elkaar verbonden door banden van vriendschap. Ik ben er nog trotsch op tot dat resultaat als voorzitter naar vermogen te hebben bijgedragen.

W. BURGER.

Soerabaia

de Bakermat v/h Voetbalspel in N.-I.

JOHN EDGAR,
stichter van het Voetbalspel in Ned.-Indië 1894, en nog steeds sportenthousiast.

Soerabaja is de bakermat van het voetbalspel in Nederlandsch-Indië. Dat wil niet zeggen, dat er in dit land geen personen waren, die dat spel niet in Europa beoefend hadden. Er waren meerdere ex-spelers, vooral onder de personen die op handelskantoren werkten, doch niemand had in Indië gespeeld, totdat op een goeden dag in Augustus 1895 John Edgar, een Hoogere Burgerscholier te Soerabaia, die in Engeland de sport op school beoefend had, het plan opvatte een voetbal-club op te richten.

Er werd een voetbal uit Singapore besteld en op 1 September 1895 richtte Edgar de eerste voetbal-club in Nederlandsch-Indië op onder den naam „VICTORIA", waarvan hij captain werd.

Dadelijk werd aangevangen met het onderrichten der H. B. S.-jongens, en iederen Zondagochtend werd op het Missigit-plein geoefend.

De animo was niet dadelijk bijzonder groot te noemen, vooral niet toen men langzamerhand het gemis van den voornaamsten stimulans begon te voelen. Er was n.l. geen tweede club waarmede men zich in een wedstrijd kon meten. Men speelde dus onder elkaar, en het gebeurde wel eens dat er nog geen 22 spelers op het veld verschenen, zoodat dan niet met volle elftallen kon worden gespeeld.

Toch zette men flink door en toen het bekend werd, dat er een nieuwe club was opgericht, — de voetbal-club „SPARTA," — riep men: „Hoera, nu krijgen we een wedstrijd."

Met spanning werd gewacht op een uitnoodiging van Sparta, die dan ook kwam. De eerste wedstrijd werd vastgesteld op Juli 1896.

Dit was een evenement voor Soerabaia. De eerste voetbal-wedstrijd moest een groot feest worden. Het geheele veld werd versierd; veel groen en overal vlaggen. Om het terrein van den kamp werd een groot aantal stoelen geplaatst. Er was een speciale tent voor de autoriteiten en hun dames, terwijl een muziekkorps de stemming zou helpen verhoogen.

Heel Soerabaia was aanwezig om de match Victoria - Sparta bij te wonen. Ongeveer een week te voren bevatten de plaatselijke bladen de „Football Association"-spelregels, zoodat een ieder zich een idee kon vormen over het spel.

Niettegenstaande het Victoria-elftal grootendeels bestond uit H. B. S.-jongens, — uit de hoogere klassen, — en het Sparta-team samengesteld was uit verschillende ex-spelers uit Nederland en Engeland, wist Victoria toch een mooie overwinning te behalen, en wel 6 - 1, welke voornamelijk te danken was aan het goede samenspel dat door ernstige oefening was verkregen.

Een groote krans en eenige palmtakken, door Sparta meegebracht, werden onder een stormachtig gejuich van het publiek aan den captain en eenige spelers van het Victoria-elftal overhandigd.

De eerste wedstrijd was gespeeld en de animo voor het voetbalspel daarmede enorm gestegen. In enkele dagen tijds meldden zich bij Victoria een zeventigtal nieuwe leden aan en er werd daarna iederen middag gespeeld en geoefend.

Langzamerhand kwamen er nieuwe clubs. Zoo ontstonden S. I. O. D. (Scoren Is Ons Doel), Rapiditas, E. C. A. (opgericht door den heer F. H. de Hoog, een ex-Victoria-speler), T. H. O. R., enz. Er werden geregeld wedstrijden gespeeld, waarin Victoria altijd overwon en tegen haar — met uitzondering van het eene doelpunt in den eersten wedstrijd — nooit een enkele goal werd gemaakt.

Voor de regeling van wedstrijden enz. werd toen de behoefte gevoeld aan een „Bond" der verschillende vereenigingen. Omstreeks Februari 1897 begon men met de oprichting van een voetbalbond, waartoe de afgevaardigden der verschillende vereenigingen Zondags in het Restaurant Hellendoorn bijeenkwamen.

De werkzaamheden werden echter gestaakt toen Edgar en andere spelers hun eindexamen hadden gedaan en naar Holland of elders waren vertrokken. Er trad een verslapping in die gelukkig van tijdelijken aard bleek te zijn. Eenige der oudere clubs hielden op te bestaan, doch eenigen tijd daarna werd de beoefening van het voetbalspel eens zoo krachtig hervat, waarbij een broeder van Edgar en Dickie de Hoog (ons tegenwoordig volksraadslid) een werkzaam aandeel hadden.

Geleidelijk ontwikkelde de voetbalsport zich al meer en meer, de bond werd ook opgericht en er ontstonden een nieuwe T. H. O. R. en andere vereenigingen.

In dien tusschentijd waren in andere steden, o.a in Batavia, Bandoeng, Medan, Semarang enz. voetbalvereenigingen opgericht en iedereen weet tot welk een groote ontwikkeling de voetbalsport in Nederlandsch-Indië is gekomen.

1894!

De eerste voetbalclub in Soerabaia werd opgericht. Zij heette Victoria.

Vergelijk de costumes en het décor van toen en nu. Kijk naar de luimige cricketpetjes. Zie naar het listige „kolorretje", dat uit de pofbroek steekt van den tweeden figurant van rechts op de photo. Lach misschien om de glanzende balschoenen van zijn buurman, waarmede deze den wedstrijd wil winnen. En vooràl, kijkt naar den referee, rechts op de photo staande. Geen officieel aangewezen functionaris maar een doodonschuldigen voorbijganger, die voor die functie werd aangezocht en bereidwillig deze taak op zich nam.

Voetbal in 1894 en voetbal in 1934. Welk een verschil in dit tijdsverloop van veertig jaar. . . . . !
Maar ook welk een goeddoende gemoedelijkheid van deze eerste voetbaljongens van vòòr veertig jaar!
Daar is veel officieels gekomen in onze sport. Dat was nuttig en noodig. Maar laten wij onder den last daarvan nimmer de gemoedelijkheid en prettige gezindheid van weleer vergeten, die de basis is van onze sport

Spòrt om de vreugde en vreugde om de sport!

Deze „baanbrekers" zijn: Staande: W. C. van Gelder, C. Beck, A. C. Edgar, J. Edgar, C. G. W. Mitchell, H. Eichholtz, Zittend: B. von Faber, C. D. J. Pieloor, J. W. Harper, J. F. Pas, E. W. Edgar, P. Swens.

Dickie de Hoog

de kranige center forward van E. C. A. en I. E. V. propageert „samenspel" . . .

Zulke voetballers zien wij niet meer op onze velden . . . .

Ik heb de komst van Koning Voetbal te Soerabaia meegemaakt en heb jarenlang tot zijn meest enthousiaste volgelingen behoord.

Ook thans nog kan ik met zeer veel genoegen de tweemaal tien spelers — en van tijd tot tijd ook de twee doelverdedigers — achter den bal zien aanloopen, vooral wanneer het een goede wedstrijd is, maar het enthousiasme, dat ook mij vroeger bezielde, is weg, ik heb niet de minste aanvechting meer om zelf me in den strijd te werpen of mij zelf maar in die positie te denken, overtuigd als ik ben, dat het bovendien een absolute mislukking zou zijn. Maar als ik dan vergelijkingen maak tusschen het spel vroeger (te Soerabaia) en nu, dan kom ik toch wel tot eenige punten in het voordeel van het vroegere spel, tegenover de vele punten die daartegenover staan.

Het spel was zeker vroeger ruwer dan thans, men speelde toen vaak „op den man", niet zoozeer met de bedoeling den tegenstander pijn te doen, lichamelijk letsel te bezorgen — ofschoon dit dikwijls het gevolg was — maar als een dikwijls succesvolle poging om het spel te breken, den aanval op niets te doen uitloopen. En waar het ruwe spel nu eenmaal de „mode" was en iedereen er min of meer op bedacht was, gebeurden ongelukken in veel mindere mate dan op het eerste gezicht zou lijken.

Een ander verkeerd ding in de vroegere techniek was het maar al te veel voorkomende „op zichzelf spelen", de lust om zelf door de verdediging en langs elken tegenstander te drijven, met het gevolg dat de bal ten slotte ook verloren werd.

Dat de medespelers, die maar steeds voor niets meerennen moesten, alle lust in het spel verliezen moesten, dat het geheele spel door deze opvattingen succesloos moest blijven, dat de ergernis van iedereen opgewekt werd, dat drong niet tot zulke spelers door.

Het was immers ook zoo fijn om langs een tegenstander te drijven, hem te verlakken, allicht kwam er een applausje van het publiek, dat zulke dingen bewonderde. Je had dan ook enkelen van dergelijke spelers, die onverbeterlijk waren, en die dan ook ten slotte niet meer in het elftal gekozen werden, tot opluchting van iedereen.

Niet dat ik het dribbelen, het verlakken, heelemaal afkeur, integendeel, er zullen steeds gevallen zijn, waarbij het dribbelen van een goed speler noodig is in moeielijke gevallen waar overgeven van den bal niet of lastig mogelijk is, terwijl vaak een naar zich toelokken van de spelers der tegenpartij en het overgeven van den bal daarna aan een vrij staanden speler, door goed dribbelen kan worden bereikt.

Langzamerhand drong echter de waarheid, dat door samenspel veel en veel meer te bereiken is, door en kreeg men meer en meer wedstrijden te zien, waarbij het samenspel niet te wenschen overliet, waarbij ten volle tot uiting kwam, dat het er niet op aan kwam, wie de doelpunten maakte, maar dat er doelpunten gemaakt werden, dat het hoofddoel was, dat het elftal won, niet dat meneer X of Z een doelpunt maakte.

Een voornaam deel hierin had de aanwezigheid van vele Engelsche spelers in de verschillende voetbalvereenigingen, wier spel natuurlijk navolging vond.

Aan den anderen kant was hiervan het gevolg, dat we jarenlang nog de Engelsche voetbaltermen gebruikten en ik thans nog, wanneer ik een voetbalwedstrijd bijwoon, tot anderen spreek van „behind" en „goalkick", van „corners" e.d.

Het plaatsen liet ook veel te wenschen over, was onzuiver, maar — en nu kom ik tot een der voordeelen van het vroegere spel — veel, zoo niet alles, werd goedgemaakt door het enthousiasme van de spelers, door het zich geheel geven en trachten den bal nog in te houden en niet te laten uitgaan, door zijn krachten tot het uiterste in te spannen. En zoo kon het dan voorkomen, dat een bal, die door de spelers der eene zijde zeker over de grenslijn te gaan beschouwd werd, door een speler der tegenpartij in het veld gehouden en voor doel gezet werd en hachelijke oogenblikken ontstonden.

Het viel me juist op, toen ik jaren later in Nederland het voetbalspel zag, en meemaakte hoe uitstekende spelers niet de minste moeite deden een niet precies hun voor de voeten geplaatsten bal nog te bemachtigen, hoe wij in die beginjaren er toch anders over dachten.

Zeker, goed plaatsen moet het doel zijn, goed plaatsen maakt dat de krachten gespaard worden, er niets overbodigs behoeft te geschieden, maar toch .... een beetje van onze opvattingen omtrent zich geven en moeite doen om den bal zou wel zijn voordeelen hebben, waarbij ik echter al dadelijk wil verklaren, dat ook thans nog wedstrijden zijn, waarbij dit mij weldadig aandoend enthousiasme aanwezig is en opvalt.

De belangstelling voor voetbalwedstrijden was in die dagen zeer groot, bij het publiek en bij de jeugd, ik zou zeggen iets meer dan thans, vooral bij de jeugd. Immers men deed toen maar heel sporadisch aan tennissen, aan hockey, enfin, noem ze maar op, de andere takken van sport. Vrijwel alles was voetbal en waar het spel voor iederen toeschouwer zoo begrijpelijk en ook zoo opwindend en de spanning behoudend is, was het enthousiasme bij het publiek begrijpelijkerwijze zeer groot .. voor zoover niet onderlinge strijd in de voetbalwereld tot — gelukkig tijdelijke — inzinking van het spelpeil en in verband daarmee van de belangstelling van buiten leidde.

Ik heb in het bovenstaande eenig idee willen geven van het spel, laat ik zeggen, in mijn tijd. Ik wil nu nog even een opmerking maken voor de jongeren in verband met hun latere loopbaan.

Ook in het leven zal men straks bemerken, dat samenspel steeds verder brengt t.a.v. de te bereiken resultaten dan individueel spel. Ook in het leven zal een korten tijd individueel spel, in dat samenspel, tot goede uitkomsten voeren, mits samenspel het hoofddoel is. Individueel spel voert lang zoo ver niet, teamwork, zooals de Engelschman het noemt, is het beste.

Dick, op 17= jarigen leeftijd

E. C. A. — Soerabaia

Tot Heil Onzer Ribben

Voetbal Vereeniging T.H.O.R. Soerabaia.

BEWIJS van LIDMAATSCHAP

voor den Heer P. Koopman.

Soerabaia, den 7en September 1901.

President Stoovelaar   Secretaris H. Heymering

Ik moet mij even terugdenken naar de maand Maart 1901 en zie nog in gedachten ons vieren zitten op het terras van huize Grimm op Passarbesar onder het genot van een whisky soda. Het is 's avonds zeven uur, onze gewone réunie-avond.

Die ons zijn: drie voetballers in hart en nieren, oud-spelers uit Holland n.l. J. F. Pas, Heymering en Koopman en vierte im Bunde de grootste footballsupporter van onze veste Douw van de Krapp, die slechts voetbal speelt met zijn mond, dus een theoreticus.

Plotseling na een lange stilte zegt Pas: „Ik heb er genoeg van om telkens met een los bijeengebracht elftal van oud-spelers een goeden wedstrijd tegen de hier reeds bestaande clubs (E. C. A., Voorwaarts) te spelen, kom laat ons zelf een nieuwe club oprichten".

In het eerst waren wij verbluft, doch juichten spoedig het plan van vriend Pas toe en besloten zoo spoedig mogelijk aan het werk te tijgen.

Den volgenden dag gingen wij, versterkt door een vijfden wapenbroeder, Stoovelaar, op het oorlogspad om leden te werven.

Pas nam de Engelsche gemeente, waarmede hij door zijn werkkring veel in aanraking kwam, voor zijne rekening en wij vieren de andere patiënten en het duurde dan ook niet lang of wij hadden voldoende materiaal bij elkaar om in Augustus 1901 onze eerste algemeene vergadering te kunnen houden, waarbij het eerste bestuur werd gekozen t. w. Stoovelaar, President; Koopman, Vice-President; Heymering, Secretaris-penningmeester (tevens onze eerste keeper); Pas, captain en Douw v. d. Krapp en nog twee andere lichten, commissarissen.

Zoo stak Thor in September 1901 van wal....

Van het begin af tot plm. 1912 heeft Thor bijna niets dan ups en gloriejaren gekend, daarna een korte depressie en een worstelperiode, om zich te handhaven, gevolgd door een tijd van middelmatige voetbalprestaties en kalm vereenigingsleven, waarna in 1920 de kroon op het werk werd gezet door het Kampioenschap te behalen, welk feit in 1928 nog eens werd herhaald. En thans is Thor niet alleen de oudste vereeniging van Java, die zich gedurende al de 30 jaren krachtig heeft weten te handhaven, doch ook een der grooten, die zich van de oprichting af in de sympathie van de Soerabajasche samenleving heeft mogen verheugen.

De clubkleuren waren vastgesteld op wit-blauw, de shirt wit met blauwen band om de borst en blauwe broek met witten band afgezet. Later werd dit weer veranderd in blauw shirt met breeden, witten band over de borst. Van verwisseling van costuum hielden bestuurders schijnbaar erg veel. Dit is in den loop der jaren nogal eens een punt van verschil geweest. Want na de bovenaangehaalde costumes werd na het blauw-wit gestreepte jersey, het geheel witte shirt met blauwe broek aangenomen, welk costuum het tot 1929 uitgehouden heeft, waarna via blauw jersey met witten band in driehoek (Australisch costuum) wederom het blauw-wit gestreepte jersey werd ingevoerd. Thans in het 30-jarig bestaan, zal wederom in wit shirt met T. H. O. R.-schildje worden uitgekomen, welk costuum bovendien ook het meest economisch is.

Het eerste elftal bestond uit

J. Feuerberg
Brender A Brandis   G. Vader
Heyer   Ph. Carli   O. Braam Moris
G. V. Thiel   E. Gobee   J. Pas   Taylor   Braam Morris

Een „stemmingsvolle" kiek van Thor. Onder de schaduw van den waringin met het zon-overgoten veld op den achtergrond, met den martialen oppas van tempo-doeloe, getooid met den bandelier van zijn waardigheid, met een prae-historische kossong, waarvan de paarden een meter of tien voor het vehikel staan. En verder mannen met snorren en met misschien wat stijve ledematen, waarop de flesch kajoepoetih-olie op tafel duidt, die blijkbaar de gewrichten moest smeren.
Hoe doelbewust en vol wetenschappelijken ernst paradeert voorts de trainer op deze kiek, uiterst rechts staande!

Van den aanvang af werd geregeld op een veld gespeeld aan den Griseeschen weg, dit duurde tot begin 1907, als toen kreeg Thor, vooral door bemoeiingen van de Heeren Egas en v. Noppen beschikking over een toenmalig Militair terrein gelegen te Passar Toerie, thans in gebruik door S. V. S., welk terrein tot 1925 gebruikt kon worden, waarna verhuisd werd naar Karangmendjangan. Aan Passar Toerie werden diverse uitbreidingen en verbeteringen aangebracht en bovendien een groot clubhuis met vergaderzaal gebouwd (1910).

Bij de oprichting der vereeniging bestond er reeds een Oost-Java Voetbalbond, doch aangezien genoemde Bond feitelijk alleen in naam bestond, regelden de bestaande clubs de wedstrijden onderling en werd eens per maand een wedstrijd gespeeld en op overige Zondagen trips gemaakt naar Pasoeroean en omliggende suikerfabrieken, om te fuiven en „en passant" ze „even af te drogen". Speciaal wedstrijden tegen E. C. A. waren bijzonder in trek en waren deze steeds de stedelijke evenementen. Weken van te voren werden de kansen door leden als publiek besproken en tal van weddenschappen afgesloten.

Bovendien waren het steeds goede wedstrijden die het publiek dan te zien kreeg, voor zoover er in dien tijd „van goede" kon gesproken worden. Het waren meer forsche, dikwijls ruwe wedstrijden, vol vuur en enthousiasme gespeeld, waarvan een der hoofdredenen wel was de naijver der spelers van E. C. A. op spelers van Thor. Het gevolg was dan ook dat beide partijen elkander *niets* toegaven. Zoo werd het eerste jaar doorgeworsteld en kwam het eerste lustrum in de voetbalwereld n.l. het 5-jarige bestaan van E. C. A. en het éénjarig bestaan van Thor. De toen voor het eerst uitgeschreven seriewedstrijden won Thor door in de finale E. C. A. met 1—0 te slaan. Des avonds was er groote fuif op het E. C. A.-veld Missigitplein, alwaar een groote tent was opgericht van bamboe en gedeks. Ook onder de Inlanders was het enthousiasme zeer groot, getuige de talrijke opkomst en aanmoedigingen der spelers.

Thor m o c h t bij hen n i e t verliezen, daar deden zij alles voor.

Zoo is het eens gebeurd, dat bij een bijzonderen wedstrijd tusschen Thor en E. C. A. de veldmandoer probeerde het doel van E. C. A. te bezweren door midden tusschen de palen vischgraten te begraven. Genoemd middel scheen bijzonder goed te werken. Thor won met 7—2. Het geval lekte uit, de grond werd uitgegraven met als gevolg: onaangenaamheden met E. C. A. en ontslag van den mandoer op staanden voet.

Intusschen was het 1904 en werden de vereenigingen H. B. S. en Voorwaarts ontbonden. Hierop volgde 28 Januari 1904 een algemeene vergadering van Thor en werd besloten het O. J. V. B.-lidmaatschap op te zeggen. De besturen van Thor, E. C. A. en R. A. kwamen toen bijeen en besloten toen zelf een „Comité tot regeling der competitiewedstrijden" op te richten.

Vermeld moet nog worden, dat gedurende 1906 diverse vereenigingen werden opgericht of herrezen, waardoor de oprichting van een Bond urgenter werd. Genoemde vereenigingen waren S. V. S. H. B. S. S. S. S. en Excelsior, benevens diverse Marine, Suiker en Chineesche elftallen.

Het jaar 1908 was voor Thor een waar gloriejaar. Thor behaalde alle eerste prijzen, zoomede het Kampioenschap van Soerabaja, daarna werd de Soerabajasche Challence Trophee voor de tweede maal gewonnen en tot slot het Tegeltableau in de wacht gesleept. Hierover het volgende: De eindstrijd ging ditmaal tusschen Thor en R. A. waarvan de eerste ontmoeting volgens oude aanteekeningen, door een foutieve beslissing van den scheidsrechter in gelijk spel eindigde, waardoor een beslissingswedstrijd noodig werd. Hierdoor gingen de Thorspelers in een speciale training (iets voor de derde en vierde elftalspelers van tegenwoordig) daar zij wel verwachtten, dat het een zware wedstrijd zou worden. De meeste autoriteiten waren dien middag present terwijl een ontzettende menschenmassa dezen wedstrijd bijwoonde, welke in een schitterende overwinning werd omgezet.

In verband met bovenstaande prachtige resultaten begon Thor alweer als eerste vereeniging haar vleugels uit te slaan en werd begonnen met naar Semarang te trekken tot twee maal toe, terwijl men de V. V. Sparta uit Batavia liet overkomen. Het eerst werd Semarang opgezocht teneinde daar wedstrijden te spelen. Begrijpelijkerwijs was deze eerste toer van een Soerabajasche vereeniging een evenement in de voetbalwereld, waarover een ieder bijzonder enthousiast was.

8 November 1907 om 6 uur 's morgens begon die eerste tocht en te half vier bereikte men Semarang. De eerste wedstrijd werd nog dienzelfden dag gespeeld en wel tegen het Semarangsche Bondselftal. Wij wonnen met 3—1, den volgenden dag ging het tegen Go Ahead en ten tweede male moesten de Semarangers het onderspit delven (4—1).

Daarna werd het sterke „Sparta" Batavia uitgenoodigd, welke vereeniging eerst tegen het Soerabajasche elftal gelijk speelde en tegen Thor, na een uiterst zwaren strijd gelijk spel wist te forceeren (1—1).

De Spartanen waren zoo getroffen door de schitterende ontvangst, dat op een der bijeenkomsten, de Thorianen J. Campbell en F. Hughen tot Eereleden van Sparta werden benoemd.

Hierop volgde een bezoek der Semarang-kampioenen. Aan dit elftal had Thor een harden dobber, aangezien er bijzonder goede krachten bij waren o. a. Carli (Oud-Thoriaan) en Mr. Onnen. Met man en macht werd voor de overwinning gestreden, maar Thor kon het niet verder brengen dan gelijk 1—1.

Het jaar 1909 is voor Thor een zwaar en moeilijk jaar geworden. Van het begin af kwamen er zooveel mutaties in bestuur en spelers, dat er werkelijk krachtige

En hier is Thor, nadat het na een zwaren strijd een beker in de wacht heeft gesleept. Ziet den jeugdigen overmoed, welke straalt uit de oogen van den uiterst-rechts op de photo, gedekt met het jongensachtige cricketpetje, getooid met den mannelijken baard! Maar met zulke pootige elftallen behaalde Thor zijn successen.

Naast de zilveren tropee, het kleurige doek, met een herinnering aan Mokum, den Montelbaans-toren als teeken der overwinning. Is de jeugdige knaap in het Thoriaansche costuum naast het schilderij thans misschien een der cracks in de voetbalwereld van het oogenblik? Wie weet het?

maatregelen noodig waren om de ingenomen plaats te handhaven. Niet minder dan 9 spelers van het eerste elftal verlieten de vereeniging, deels door overplaatsing, deels door overloopen naar S. V. S. en S. B. F. C. De overgeblevenen spanden zich extra in en de training werd zooveel mogelijk opgevoerd. De animo onder de spelers was dan ook bijzonder groot. Echter waren er weer andere zaken, die roet in het voetbaleten kwamen gooien. Twee der aangesloten vereenigingen begonnen den O. J. V. B. te attakeeren en wel op zoo'n manier dat het Bondsbestuur een algemeene vergadering belegde en slechts wilde aanblijven indien het met algemeene stemmen werd herkozen. Dit nu geschiedde niet en het bestuur trad af. Staande de vergadering bedankte toen Thor voor het lidmaatschap van den bond (zooals men ziet heeft Thor steeds, zelfs tot heden toe blijken gegeven achter een goed bondsbestuur te staan), welk voorbeeld gevolgd werd door S. V. S., S. B. F. C. en Excelsior. Bij een hierop gevolgde gecombineerde vergadering der bovengenoemde 4 vereenigingen werd toen besloten een nieuwen bond op te richten, genaamd de „Soerabajasche Voetbal Bond". Dit was het ontstaan van den S. V. B.

1910

De prestaties op voetbalgebied kunnen helaas niet weergegeven worden, in het archief is daarover niets meer te vinden. De interesse die de leden voor de vereeniging hadden, verdween, en daarmede ook het verlangen om voor Thor te spelen en te werken. Langzaam aan achteruitgaande kwam tenslotte eind 1911 en begin 1912. Toen begonnen zich werkelijk donkere, dreigende wolken boven de oude, de oudste voetbalvereeniging op Java, samen te trekken. Toen de enkele getrouwen dat zagen aankomen, begonnen wij wederom met man en

macht te werken om de depressie te boven te komen. Trouwens de S. V. B. sukkelde toen ook. Wel een bewijs dat het een algemeene depressie op voetbalgebied was. Op de algemeene vergadering van 7 Januari 1912 van den S. V. B. kon niet eens een bestuur gekozen worden; daarop 28 Januari wederom een algemeene vergadering met dreigement: òf bestuur òf ontbinding S. V. B.

Begin 1913 werd de S. V. B. wederom uitgebreid, nml. met D. V. V. en herrees H. B. S. wederom. Het weder oprichten van H. B. S. was voor Thor fataal. Bijna alle eerste-elftalspelers en vele van het tweede gingen naar H. B. S. over waardoor het voor Thor onmogelijk werd om eventueel met een eerste elftal uit te komen.

Gedurende het 15de verslagjaar deden zich geen verdere depressies voor. Alleen begon Thor weer veldmoeilijkheden te krijgen.

De N. I. S. en S. S. begonnen zich te roeren en hadden in verband met hunne uitbreiding een gedeelte van het militaire terrein noodig waarop ons veld was gelegen.

Hierdoor zou Thor haar veld weer moeten afstaan, aangezien de militairen het dan weer zouden moeten gebruiken *en dreigde de Voetbalsport te Soerabaja ten einde!*

„Dat terrein, zoo mooi en zoo hoog,
Zoo vlak, effen, gelijk en droog,
Wordt exerceer-veld, want 't is droog!"
Zoo sprak de Overste — en boog!
„Wij willen exerceeren
Somstijds nanoeuvreeren
Attaqueeren
Strategisch retireeren
En ook wel paradeeren,
Want moerassen te draineeren
En den grond dan nivelleeren
En het gras goed mainteneeren
Is geen werk voor militeeren!
Neen, dan wil ik prefereeren
Van Uw werk te profiteeren
En dus ga ik annexeeren —
De terreinen — van de heeren!"

Thor verhuisde dus naar de bovenstad.

In 1922/1923 ontbrandde een heftige strijd tusschen het Thorbestuur en den S. V. B. over het Thorterrein. De zaak was n.l. dat Thor, als eigenaresse, sinds eenige jaren geen baas meer was in eigen huis. De S. V. B. had kans gezien middels eenige reglementaire bepalingen de absolute heerschappij over het veld te krijgen en tenslotte trachtte het bestuur hierin verandering te brengen. De S. V. B. wilde echter van geen toegeven weten en het geschil liep zóó hoog, dat Thor de overeenkomst met den S. V. B. opzegde en den toegang tot het veld verbood. Het gevolg hiervan was een vergadering van S. V. B. met de overige vereenigingen, waarvan het slot was dat de vereeniging Thor, hoofdzakelijk door toedoen van het S. V. B.-bestuur onmiddellijk geschorst werd. Thor bood aan de zaak door arbitrage te laten behandelen. De. S. V. B. wees echter dat voorstel van de hand. De heer Egas had toen de zaak reeds ter hand genomen en zette met goedvinden van Thor door, met het gevolg dat Thor in het gelijk werd gesteld en wederom baas in eigen huis was. Hiermede was de veldkwestie echter nog niet afgeloopen, want wederom kwamen moeilijkheden. Thans n.l. met de Staatsspoorwegen die een nieuwe lijn projecteerden door een gedeelte van het terrein, zoodat, indien het plan uitgevoerd zou worden, de vereeniging toch zou moeten verhuizen. Door diverse omstandigheden, o.a. ook onvoldoende fondsen, moest nog met de uitvoering gewacht worden, zoodat Thor voor 1923 nog kon blijven. Zoo waren er verschillende moeilijkheden, die voor Thor toch nog tot een gelukkige oplossing konden gebracht worden. Het bestuur was echter van meening, en terecht, dat de vereeniging binnen korten tijd toch zou moeten verhuizen en deed op de algemeene vergadering een beroep op de leden om bij eventueele noodzaak de vereeniging financieel bij te staan, hetwelk voorloopig toegezegd werd.

Het terrein te moeten verlaten waarop door honderden Thorianen gedurende 20 jaar gespeeld werd, waar al het lief en leed van de vereeniging eigenlijk was gedeeld, een veld dat historie was geworden, viel den leden wel zwaar en scheen niet te remplaceeren. Het was voor Thor dan ook een van de meest treffende en hartroerende momenten in haar geschiedenis, toen 31 Januari 1925 de Thor-vlag op het oude veld werd neergehaald. Echter Thor bleef nooit bij de pakken neerzitten en na eenige dagen onderhandelen, nam de vereeniging het sportterrein van de vereeniging „Factory" over, zooals het daar lag aan Karangmandjangan, echter voor het hooge bedrag van f 2250.—De financieele strop, dien Thor hierdoor kreeg, kon gelukkig middels afbetaling geregeld worden. Met de verhuizing van alles, inclusief tribune enz., was zooveel geld gemoeid, dat de bodem der schatkist goed te zien kwam. Echter Thor was wederom de baas in huis.

De financieele toestand was in een zeer slechte conditie en het jaar eindigde met een nadeelig saldo van plm. f 8.000.—

Ten slotte zijn hier nog meer mannen met baarden verzameld voor het Thor-paviljoen. Het is een photo na een wedstrijd tusschen Thor en S.V.V. De zwarte gordel met de horlogeketting van den mijnheer in de deuropening, eens het toppunt van „sjiek", is thans ook al weer lang uit de mode. Maar in dien tijd gaf deze kleedij gezag!

Staande van links naar rechts: P. Hondius, Pal, N.N., Tj. Vader, Brest v. Kempen, N. N., H. v. Noppen, Daup, Binnendijk, Puckel, Logeman. Zittend 2e rij: Bauer, Gronema Sr., Gronema Jr., P. Reynders, Kan (Pres.) G. Römer, Mannie v. Leuven, Bauer. Zittend, voorste rij: Bauer, Bergvelt Jr., Hoebink, Mascot David Kan, v. Zwicht, Jantje Neyman, N.N.

...... dertien ...... !

1922.

A. ten Seldam, v. d. Steenhoven, N. N., De Waard, v. Dam, Olive, Oldenburg, v. d. Elst, Koster, v. d. Eekhart, Feit.

1928.

Was het vorige jaar met een groot verlies geëindigd, door zuinig beheer en diverse meevallers, o.a. eenige schulden aan leden die geheel werden kwijtgescholden, bracht men het zoover, dat aan het eind van 1928 de totale schuld was teruggebracht tot f 6.000.—

1929.

In den loop van het jaar n.l. vierde de S. V. Aniem, spelende in den S.V.B., haar 5-jarig bestaan, voor welke gelegenheid genoemde vereeniging een lichtinstallatie liet bouwen op het Thorveld, ten einde voor het feest avondvoetbalwedstrijden te organiseeren. Na afloop der wedstrijden kreeg Thor de gelegenheid om de installatie tegen een civiel prijsje over te nemen, welke gelegenheid onmiddellijk door het bestuur werd aangegrepen en Thor was eigenaar van een veldverlichting, de eerste in geheel Indië. De loopende schulden van Thor waren hierdoor wel wederom gestegen, doch de installatie opende diverse nieuwe perspectieven en zou spoedig haar voordeelen kunnen afwerpen. De financieele resultaten waren gedurende 1929 ook niet slecht te noemen en kon tegen het einde van het jaar weer een gedeelte van de schuld worden afbetaald.

1930=1933.

Op financieel gebied werd tevens een groote schoonmaak gehouden en zag het bestuur kans om gedurende den loop van het jaar alle oude schulden—er waren er nog van 1926—af te betalen, zoodat het nieuwe jaar kon worden begonnen met uitsluitend laag getaxeerde bezittingen en geen enkele schuld. Dat hieraan de lichtinstallatie een groot aandeel had behoeft geen betoog, aangezien de avondwedstrijden bij het publiek bijzonder in trek waren en goede financieele resultaten afwierpen.

De laatste obstakels voor verderen opbloei en aanvang van een nieuw glorie-tijdperk waren daarmede opgeruimd en het nieuwe bestuur begon onmiddellijk om verdere plannen voor „Good Old" uit te voeren, door welke plannen, als zij straks met het 30-jarige bestaan en verder gedurende het 2e deel van 1930 uitgevoerd zullen zijn, Thor wederom No.1 zal staan in de rijen der vereenigingen. De overige resultaten over de eerste helft van 1931 zijn zeer bevredigend te noemen, terwijl de bereidwilligheid van de leden, om voor het welzijn der vereeniging te werken, meer dan lofwaardig is. Ook de opkomst der eerste en tweede elftallers voor te spelen wedstrijden was bijzonder goed.

Een onverwachte slag trof de vereeniging in het begin van 1931; op den 26sten Mei nl. kwam het bericht van het overlijden van den oprichter en eersten voorzitter van Thor, den heer J.F.W. STOOVELAAR, in het ziekenhuis te Modjowarno. Met hem is heengegaan een man die ontzettend veel heeft gedaan voor de vereeniging en Thor werkelijk gegrondvest heeft. Een man, die met geheel zijn hart Thor aanhing en tot de laatste jaren belang in de vereeniging stelde. Hij ruste in vrede. Thor zal hem zeker nooit vergeten !

Tempo Doeloe!

Uit den goeden ouden tijd! Een oude Indische familiekiek. Let op de tjelana batik en de sarong en kabaja. Waardeert deze archief-foto van oud-Indische gastvrijheid, die zoo zeldzaam is geworden en geheel dreigt verloren te gaan. Hier staat de geheele familie op het punt om zich per ebro naar het toenmalige Herculesveld te begeven op het Waterlooplein om daar een wedstrijd bij te wonen. En vooral, houdt, het was toen 1896, den jongen knaap met de H.B.S.-pet op, in de gaten. Het is „Zeydel", later de onweerstaanbare voorwaarts van het I.E.V. in den Volksraad, toen een enthousiast Herculessupporter. De tijden veranderen. De menschen niet. Want Zeydel hield altijd zijn jeugdige geestdrift! Heeft de voetbal hem zoo rond en zoo vol vitaliteit in het volle leven gemaakt? Qui sait?

Voorrede.

Wij zijn zoo gelukkig geweest den heer G. M. G. Douwes Dekker, een van Indië's warmste voetbalenthousiasten en oudste veteranen, bereid gevonden te hebben iets voor deze Jubileum-uitgave te schrijven uit zijn rijke ervaring op Indisch voetbalgebied. Hij was 't, die vooral in de drukke en moeilijke vóóroorlogsche voetbaljaren mèt mannen als een Van Buuren, een Messchart, Nyman, De Wilde, Stom, Van Balen, Koning e.t.q. in zoovele functies het voetballeven te Batavia droeg en veelzijdig opvoerde tot de hoogte vanwaar volgende leiders het schoone gebouw nog verder konden optrekken. Het hoofdstedelijke voetbal erkende zijn verdiensten door hem in 1915 tot Eerelid van den West-Java Voetbal Bond te benoemen.

Hieronder laten wij zijn bijdrage volgen.

Hoe het vroeger was.

Vijftig jaren terugblikken op het Indische Voetbal? Ja, dat is wel aardig! Alleen weet ik niet voor wie aardiger: voor de jongeren en jongsten, die 't als een sprookje hooren opdisschen, of voor de veteranen, die, een traan wegpinkend, daarbij een zucht slaken ter nagedachtenis van „dien goejen ouwen tijd".

Dien terugblik van een halve eeuw vraagt ge *mij?* Maar dat is toch eigenlijk wel een beetje terlaloe; — waar ziet ge me voor aan? Zóó'n ouwe paai ben ik toch nog niet? Anderhalf jaar geleden hebben ze mij en m'n voetbalheiligvuur misbruikt voor een veteranenmatch voor de Merapi-slachtoffers. Nou zeg! (Terzijde: als 't 5 minuten langer had geduurd, zou de Merapi een slachtoffer meer gemaakt hebben!) Mag ik dus, wat eigen ervaring betreft, een beetje tawarren en „slechts" 40 jaren teruggaan? De tien daaraan voorafgaande jaren kunnen we er wel bij fantaseeren; voetbal-overlevering uit dien badjoetjina- en tjelanamonjet-tijd is er niet veel; 't moest toen nog wat wòrden.

Want in die tachtigerjaren was Koning Voetbal in Indië nog maar een prinsje, zwáár in de windselen; ja, het prinselijke was er nog heelemaal niet aan te herkennen, en het leek veel meer of hij een armzalige vondeling was, verstooten door de „fatsoenlijke" menschen, en niemand dàcht er aan, hem een opvoeding te geven. Dat was een slechte tijd voor „prinsje" Voetbal.

Maar na die eerste 10 jaren — we zullen maar zeggen dat voor Indië in dat tijdvak ongeveer zijn Genesis lag: in den beginne was er niets, en toen viel opeens een met lucht gevuld rond leeren Monster uit den hemel (of uit de hel?) — na die tachtigerjaren dan ging het beter met het „schoffie", véél beter, snel beter. Luister maar.

En hier is A.S.V.G. bij het inwijdingsfeest van het nieuwe terrein op het Koningsplein op 11 April 1912. Een elftal, waarmede zeker niet te spotten viel in een deftige entourage met een achtergrond, waaruit wij moeilijk ons tegenwoordig Koningsplein terug herkennen.

A. S. V. G.

Inwijdingsfeest nieuw terrein Koningsplein 11 April 1912. Elftal A: Oranje/wit zwart. Elftal B: wit. Uitslag 1 — 0 voordeel B.

Van links naar rechts.

Voorste rij: J. Fischer (I) J. F. Bordeaux (I) W. F. Elliot (I) Chr. Wiggers (I) G. Barth (I) Ph. Trebels (I) B. C. Jackson (II) A. B. Swart (vice-captain 2). O. van Polanen Petel (II) L. A. Bajetto (I: vice-voorzitter).

Middelste rij: E. Scholte (II) G. v. Polanen Petel (I) K. Royen (I) E. F. O. Messchaert (1e secr.) Mevr. van der Tas (die den aftrap deed) Mr. Dr. Pinedo (voorzitter) Khün (1e Penningm.) L. C. v. Hemert (I) G. M. G. Douwes Dekker (capt. leider Afd. voetbal) P. F. W. Swart (I).

Achterste rij: H. Reemer (Leider Afd. Gymastiek) P. Vaillant (II) Khün, L. Wagenaar, J. W. de Visser, R. A. Rijkschroeff, Swart, W. Harinck, C. ten Bruggencate, P. A. van der Tas, W. A. P. F. L. Swart, N. N. de Preter.

Men begon hem toen te schoppen, te schoppen, meneer! en daar moest hij het immers van hebben! daar groeide hij van. En als men hem zelf niet schoppen kon — ai! een „echte" voetbal kostte in die dagen wel *f* 18, en als 't een héél mooie was, zoo'n uitzonderlijke, zoo'n eerbiedafdwingende, zonder polen, waarvan de naden op verschrikkelijk kunstige wijze zoo waren gelegd dat ze nergens bij elkaar kwamen, nou, zoo één kostte wel 24 piek! Daar was bijna geen aankomen aan en daarom — als men hem zelf niet schoppen kon, dan maar, en des te meer, alles wat op hem léék, en ook alles wat niet op hem leek: een handbal, een bikkelbal, een ronde vrucht, een lange vrucht, een platte vrucht, een prop van goed, of van papier, of anders een steen, veel steenen.... Neen, de populariteit van Prins Voetbal was op weg en niets zou haar meer tegenhouden! Hij *zou* Koning worden, ten spijt van gebroken ruiten, beenen, armen en studies. Ten spijt ook van de groeiende vijandschap onzer moeders —.... men bedenke, dat speciale voetbalschoenen nog alleen maar in het kostelijke bezit konden zijn van zeer rijke luidjes! en dat de Chineesche schoenlappers dus een reuze-goejen tijd hadden ten koste van mama's portemonnaie. Tràppen was de harteleus der manlijke jeugd geworden, het hoogstbegeerde, het hoogstbereikbare. Trappen was het ideaal! Kwam er niet op aan hoe of wat men trapte; — áls men maar trapte. Geen twee vriendjes ontmoetten elkaar, of 't was: „Zeg, ga je mee?" — „Waarheen?" — „Trappen".

Tsja, in dien „goejen ouwen tijd" had prins Voetbal de prachtigste kansen, gezien de mooie, reine, onbluschbare geestdrift zijner volgelingen dier primitieve tijden en het zou den jongeren niet kwaad staan te bedenken, dat het hooge standpunt waarop zij en hun Voetbal zich thans bevinden, gegrondvest is op die verafgelegen moeilijke pioniersjaren van leeren en doen, van vallen en opstaan (niet alleen in letterlijke beteekenis!), maar ook van gloeiend, levenwekkend, onzelfzuchtig enthousiasme en groeienden sportgeest.

Een spoor van organisatie kreeg het Voetbal in Indië — ik moet er bij zeggen, dat ik op dit gebied slechts ervaring en herinnering heb van Indië's hoofdstad — in het midden van de 90er-jaren door de oprichting van footballclubs. Let wel dat ik niet spreek van „voetbalvereenigingen". Hollandsche benamingen waren taboe in die dagen: 't was daarmee overigens al niet anders dan in Holland zelf. Wat zou voetballen zijn met Hollandsche benamingen! Bah, een surrogaat, kinderachtig gepruts, ja, zelfs hoon jegens die nobele sport. Het hart zou ons in het lichaam omdraaien als we hadden hooren spreken van „doelman" of „doelverdediger"! Met zoo'n vent in den „goal" moest een „club" het immers per se altijd verliezen; hoe kon nou in godsnaam een „doelverdediger" goed keepen? Koppen was „headen". Vrijen schop begreep men niet, „free-kick" was verstaanbare taal. En als men zou spreken van een hoekschop, zou zeker gedacht zijn aan het schieten om een hoek. Als echte Engelschen — quite English you know — spraken we niet anders dan van „half-field", „behind", „penalty", „center-halfback", „left-inside-forward", „right wing", „umpire" en heel de rest van de Angelsaksische „football"-vocabulaire.

Nu even een stap buiten Indië. Het eerste officieuse Nederlandsche elftal, dat tegen Oostenrijk speelde. Keien van voetballers in hun tijd. Keien van menschen in hun latere leven. Staande rechts met handdoek: Gouverneur Oost-Java — de heer Kuneman. De junior links beneden, met de pet op, werd een bekende figuur in het Indische leven. Het is de heer Crone, de bekende theeplanter van Tjitjoeroeg!

Weer in Indië terug. Het z.g. „Bestuurselftal", bestaande uit bestuursambtenaren en boschopzichters. De stroohoed van den tweeden speler van links, zal hem het koppen wel hebben belet. En kijk vooral ook naar den vierde van rechts. Daar gaat iets kranigs uit van deze figuur. Kan het ook anders? Het is de tegenwoordige gouverneur van West-Java, de heer Schnitzler.

Maar goed, de Indische pioniers werkten door en werkten hard en toen er officieele clubs ontstonden met „eigen" velden — „S.S.S." (ge begrijpt toch wel dat dit Sport Staalt Spieren beteekende), „De Trapper", „Nimmer Vermoeid", „De Ster", enz. eerbiediger nagedachtenisse — toen ging het naar iets dat op organisatie geleek, zelfs wedstrijd-organisatie, al moet men niet denken dat we toen al geregelde competities met beker- of andere prijzen hadden. We noodigden elkander uit tot „friendly games", of zonden met veel spanning en trots een netjes geschreven officieele „uitdaging" voor een match, die even gracieus altijd geaccepteerd werd. De hoeden, of kleerhoopen ter aanduiding van de goals werden vervangen door — zoo goed mogelijk op maat, welke men toentertijd intusschen meer giste dan kende — bamboegalgen. Halt! wie lacht daar? ik heb u toch zoonet gezegd dat het met het Voetbal in Indië na de 80er-jaren veel en snel verbeterde?

Was het ook geen schokkende gebeurtenis, die de andere clubs groen van jalouzie deed zien en de jonge voetballerij toch alweer een stap vooruit bracht, toen „Nimmer Vermoeid" op een gedenkwaardigen dag met ware vierkante houten doelpalen op een match verscheen? De andere partij was er zoo beduusd van, dat ze dien dag ingemaakt werd. Wel is waar scheen de leiding van evengenoemde club nog wat tegen de breede doellatten van later te hebben — of was 't de toen heerschende meening dat de bal, indien hij den goal niet *in* ging, zoo onbelemmerd mogelijk er *over* moest gaan? — en was de grens van de galg naar boven gemarkeerd door een op beide palen vastgespijkerd eind veterband — de vooruitstrevende partij in het bestuur had het van de conservatieve gewonnen, die een witgekalkte taliramé nòg dunner vond — maar het wapperende witte lint stond in ieder geval wel vroolijk, en de scheidsrechter moest z'n doppen maar gebruiken. Potdorie, waarvoor was-ie scheidsrechter! En in het ergste geval was daar immers de verklaring van den betrokken goalkeeper of het „goal" was of niet. Wat drommel! op het woord van *Sportsmen* kon toch zeker wel het hoogste beroep gedaan worden?

Ja, 't wàs een goeje tijd, naïef, oprecht, zeer-hardwerkend, met „wetenschappelijk" nog laagstaand, maar overigens vlug, krachtig en soms ook g o e d spel, vol blakend voetbal-enthousiasme, vol echt voetbalgenot. Om het voetballen en om niets anders daarneven. Voetballen „voor het publiek" bestond aanvankelijk eenvoudig niet. Om de even eenvoudige reden dat er nog geen publiek wàs. Men hield de wedstrijden openlijk op het Koningsplein, het Waterlooplein, het excercitieveld te Meester-Cornelis — in zéér bizondere gevallen in den Dierentuin — op middagen in de week en des Zondagmorgens, immer zonder afrastering, zonder entree, want ook zonder publiek. De tijd moest nog komen dat die tienduizendkoppige draak zich met de voetbalwedstrijden bemoeien en.... er voor betalen zou. Eerst later zou de groote massa, Inlander, Europeaan of Chinees, van onbetwistbaar de populairste onzer sporten erkennen: „Koning Voetbal heeft ons gevangen. Amen"

Maar speelden we in die oertijden dan al niet „voor de galerij", we misten anderzijds dan toch ook den ontegenzeglijk heilzamen invloed van een geestdriftig en deels ook deskundig publiek.

Vergist U niet. Het is geen kiek van veroordeelden uit Sing Sing, maar de voetbalclub „Nimmer Vermoeid" uit Batavia van tempo doeloe. N.V., welke letters ook de initialen waren van het meisje van „toen" van den heer Douwes Dekker, den oud-leider van de N.I.P. Het meisje, dat het bezielende enthousiasme gaf en dat de club sterk maakte en correct, als zij voor de lens poseerde. Let maar eens op de keurig gedekte hoofden van de twee jongelieden links op de photo staande. „H-o-e-e-e-e-d.....!", zou men hen thans najuichen. Maar toen is nu niet en de kaasbolletjes gaven een cachet van degelijkheid. Ziet maar hoe gunstig zij afsteken bij den persoon, die rechts zit en „maar" een strooien hoed draagt!

De namen der „Nimmer Vermoeide" Kaerels zullen wij aan de vergetelheid ontrukken; in costuum: staande E.E. Broers, links van dezen: Maurenbrecher, rechts: N. Buno Heslinga; de overigen, van links naar rechts: G. M. G. Douwes Dekker, M. Brunsveld van Hulten, J. A. J. Douwes Dekker, Th. Nol, J. E. F. E. Douwes Dekker, W. de Prill, R. Willemse, K. Scheuer — met een ×: Bandoeng's ex-Burgemeester, v. Wolzogen Kuhr.

Gouverneur Schnitzler, (eens controleur te Rembang)
bedreef toen reeds het voetbal tusschen de alang=alang.
Men ziet hem hier met een kruisje geteekend
(hij was op de Gouverneursjas toen nog niet berekend),
voorafgegaan door een stel muzikale abang=abang.

En hier het voetbal in de rimboe! Op een opengekapt plekje oerwoud, tusschen de djatibosschen, waar een wild varken soms over het terrein schoot. Bloote, maar gespierde armen, luchtige en gemoedelijke pyama's. Nette lange kousen. Maar enthousiasme. Zij zijn bereid tot den strijd en de toenmalige controleur van Rembang, thans Gouverneur van West=Java, zal een best partijtje te zien geven, als straks de strijd wordt aangebonden tegen de oliemenschen van het naburige Tjepoe.

Er is nu geen rimboe meer en de gemoedelijkheid is er ook niet meer. Maar wel is er nog de liefde voor de sport, die in Indië onder zulke eenvoudige omstandigheden groeide. Moge deze photo tot inspireerend voorbeeld strekken voor onze voetballers van thans en hun alle ongemoedelijke bisbilles doen vergeten!

V.l.n.r.: Smid — de Wilde — van de Venter — Schoenzetter — ? — Zuur — Krijgsman — Gouv. Schnitzler (leider) — Meijboom — Eckhart — Ingram — Keizer — Walten — Plantema.

Zoo zien we in onzen terugblik den pionierstijd mèt een klein deel van de pioniers zelf van lieverlede overgaan in een ontwikkelingsphase van het Voetbal in ons tropenland dat dichter bij het heden ligt. Ik bedoel de periode van de op voetbalgebied zoo stormachtige, voor het bestaan van onze mooie, geliefde sport zoo precaire jaren van voor den wereldoorlog, toen in 1912 in den reeds aardig gegroeiden Bataviaschen Voetbalbond een onvermijdelijke burgeroorlog uitbrak, die dreigde al het gewonnen terrein, al het behaalde resultaat te vernietigen. Zeker, zulke erupties, breuken en scheuren, zegt men, kunnen niet altijd wegblijven, en zij kunnen ook wel nuttig zijn als zuiveringsmiddel, zooals in het onderhavige geval; maar o! wat een bange jaren waren dat, welk een groote verantwoordelijkheid nam al dadelijk door en bij zijn geboorte de West-Java Voetbalbond als scheurmaker op zich, hoe hard moest er geslagen, hoe tactisch wonden geheeld, hoe rusteloos moest er gewerkt en opgebouwd worden om tot het beoogde doel te geraken: een op èlk gebied verbeterd en zich krachtig ontplooiend hoofdstedelijk en provinciaal voetballeven.

Uit die zware periode zullen er nog wel velen zijn die met mij af en toe een dankbaren blik terugwerpen op dien tijd van voetbalrouw en veelzijdig uitlaaiende energie; dankbaar omdat van die twee het laatste het ten slotte — maar dan ook stevig — won, dank zij de volhardende trouw der W.J.V.B.-ers en het terugkeerend gezond verstand der B.V.B.-ers. Dankbaar ook, omdat sedert de gelukkige oplossing van de diepgaande geschillen de W.J.V.B. zich verder onverdeeld kon ontplooien rechtstreeks in het belang van de Bataviasche voetbalsport, indirect van die van geheel Indië.

G. DOUWES DEKKER.

Bandoeng, 1933.

H. B. S. — Excelsior — Soerabaja
IN BEELD

.... omdat Emil zoo goed zijn best gedaan heeft.

H.B.S. maakt front voor de Calcutta Wanderers.

P. Knufman, F. Heyer, N. Pesuwarisa, Harten, Claessen, De Moet, ? , Helmig, E de Raadt.
Zittende: Hermanus, Bax.

Staande: Hr. A. Gobus, Tjoh Andela, Van Soest, G. C. Stokking. Knielende: F. Jahn, Whitton, C. Reep. Zittende: Chr. v/d Linden, Th. Jahn, Sadjimin, P. Uktolseja, G. Cuno

Staande: Scheidsr. v/d Kasteele, Whitton, Hertel Reep, Zweerts, Stokking, Andela, (geheel rechts Paatje Zweerts). Knielende: Jahn Sr. Zittende: Tas, Sadjimin, Wasterval, Jahn jr., Koemeniet

Staande: Schardijn, Hertel, Stokking. Knielende: Whitton, Jahn Jr., Reep. Zittende: Berkholst, Zweerts, Jahn Sr., Koemeniet, Cuno

Met „Hercules" naar Soerabaia. Staande: Scheidsr. Gobus, Hagen, Hermanus, Th. Jahn, Whitton, Boyer, Rehatta, Gaston, Schijnt, Reep, Ouwerkerk, Soemo, Hoekstra, Oud-Voorzitter van Hercules Bach Kolling en Geertsema. Knielende: Wim Voll. Zittende: D. Waas, C. van Lingen, A. Wasterval, Malaihollo, Sadjimin, Chr. Scholte, R. Brugman, Wattimena en Pipper

BANGSA TIONG HOA

Bangsa Tiong Hoa dalem kalangan

VOETBAL DI INDONESIA!

Oleh:

LIE TEK HO

Terbitken satoe boekoe tentang hikajat permaenan voetbal di Indonesia zonder seboet bangsa Tionghoa ada satoe soeal jang tida bisa dilakoeken, kerna seperti dalem laen-laen tjabang penghidoepan di ini negri, dalem kalangan voetbal poen bangsa Tionghoa ada pegang kadoedoekan jang penting.

Permaenan voetbal sekarang soeda djadi tjabang sport jang paling digemarin oleh semoea golongan pendoedoek, bangsa Tionghoa tida terkatjoeali. Ini bisa dimengarti, kerna orang jang toeroet ambil bagian satjara actief dapet badan sehat, katabahan dan tambah pergaoelan, sedeng bagi penonton terdapet kasempetan aken saksiken pertandingan jang rame dan bagoes.

Moelai dari kapan bangsa Tionghoa toeroet terdjoemken diri dalem kalangan voetbal tida bisa dibilang dengen precies, tapi boleh dipastiken bahoea ini soeda berdjalan poeloehan taon. Tadinja meloeloe orang bikin pertandingan dalem kalangan sendiri sadja; blakangan baroelah dibikin perhoeboengan sama bond di berbagi-bagi tempat dan kamadjoean terdapet dengen pesat, hingga sekarang di semoea kota besar di Indonesia paling sedikitnja terdapet satoe perkoempoelan voetbal Tionghoa jang toeroet ambil bagian dalem competitie klas 1. Aken seboet sadja namanja bebrapa perkoempoelan jang paling terkenal: U. M. S. di Batavia, B. R. C. di Buitenzorg, Y. M. C. di Bandoeng, Y. N. H. dan T. N. H. di Cheribon, T. N. H. di Tegal, T. H. H. di Pekalongan, Union, Djien Gie dan T. N. H. di Semarang, T. N. H. di Djocja, T. N. H. di Solo, Tiong Hoa di Soerabaja, T. N. H. dan Chung Hsioh di Malang, C. S. C. di Medan dan Excelsior di Makasser.

Djoemblahnja perkoempoelan-perkoempoelan voetbal Tionghoa di Indonesia ada terlaloe banjak aken bisa diseboet satoe per satoe dalem ini toelisan, maka djoega kita tjoema ambil sadja namanja bebrapa perkoempoelan jang paling terkenal. Boekan sadja djoemblahnja ada banjak, tapi permaenan dari itoe berbagi-bagi perkoempoelan voetbal Tionghoa poen tida katjiwa, hal mana diboektiken oleh kampioenschappen jang direboet oleh marika di masing-masing poenja tempat, seperti oleh U. M. S. Batavia, B. R. C. Buitenzorg, Y. N. H. Cheribon, T. H. H. Pekalongan, Union Semarang, T. N. H. Djocja, T. N. H. Solo, Tiong Hoa Soerabaja, T. N. H. Malang dan C. S. C. Medan.

Salaennja hoeboengken diri sama plaatselijke bonden, dalem kalangan voetbal dari bangsa Tionghoa poen ada terdapet satoe organisatie boeat atoer kampioenswedstrijden saban taon. Moela-moela ini tjoema diatoer oleh U. M. S., Tiong Hoa, Union dan Y. M. C. sadja, tapi blakangan ini organisatie djadi tambah loewas, dirobah djadi C. K. T. H. dan achir-achirnja pake nama Hwa Nan Voetbal Bond.

Ini organisatie teratoer beres dan mempoenjai financiën jang koeat. Satoe djasa besar dari Hwa Nan Voetbal Bond adalah jang ia telah brani kasi dateng team pertama dari Tiongkok, jalah Loh Hwa. Tadinja orang beranggepan bahoea permaenan voetbal di Tiongkok berada atas tingkatan rendah, tapi sasoedanja Loh Hwa dateng dan kemoedian Nan Hwa oendjoek permaenan jang mentereng, ini anggepan berobah seperti djoega daon jang ketioep oleh angin. Satoe speler seperti Wai Tong oepamanja sampe sekarang masi djadi orang poenja boeah toetoer!

Boekan sedikit spelers Tionghoa telah dipake boeat maen dalem team jang mewakilken berbagi-bagi kota dan malahan bisa dibilang satoe team jang mewakilken Java zonder pake tenaganja spelers Tionghoa tida bisa djadi koeat. Satoe tjatjat dari kabanjakan perkoempoelan Tionghoa adalah bahoea marika tida terlaloe perhatiken training dari marika poenja spelers. Djarang ada terdapet perkoempoelan Tionghoa — boleh djadi Tiong Hoa Soerabaja ada satoe pangatjoealian atas ini

2. Team U. M. S. dalem taon 1925.
Dengen bantoeannja Yong Liang dari Singapore dalem taon 1925 U. M. S. bisa serahken tempat paling boentjit pada B. V. C. dan lantaran ini terlepas dari bahaja degradatie.

3. Doea djago toea dari U. M. S. : Lim Tet Swie dan Oeij Keng Seng.
Tet Swie poenja kotjokan doeloe tersohor sekali, sedeng Keng Seng poenja serobotan poen orang sanget maloe'in

4. Tiga tiang dari U. M. S. : L. K. Tai, Lee Wai Tong dan Thio Kek Boo.
Wai Tong dan Tai soeda pergi, tapi Kek Boo masi teroes belaken benderanja iapoenja perkoempoelan.

— jang atoer training dari spelers satjara intensief. Laen ka'alpahan jang bisa membawa karoegian besar adalah tida diperloekennja pendidikan bibit. Orang terlaloe intjerken mata pada kaadahan di ini waktoe dan loepa pada apa jang nanti bisa kadjadian. Orang merasa poewas djika mempoenjai elftal jang tanggoe dan tida pikirken soeal didik pengganti boeat spelers jang satoe tempo aken toeroen oerat, lantaran mana djika itoe tempo dateng orang djadi kakroepoekan dan tida sedia pengganti jang tjakep. Satoe tjonto dari ini dikasiken oleh U. M. S. Batavia. Baroe sadja pada satoe taon berselang orang bergirang dan bersoerak lantaran kampioenschap V. B. O. bisa direboet — boeat loekisken ini kagirangan di boentoetnja ini toelisan kita sengadja moeatken lagi apa jang doeloe kita toelis dalem „U.M.S.-Nieuws", orgaan dari sportvereeniging U. M. S.— atawa dalem seizoen berikoetnja dari kagirangan orang terdjeroemoes dalem djoerang kasoesahan dan ampir sadja toeroen ka klas 2. Maka dari itoe kita rasa ada berfaedah sekali djika sasoeatoe perkoempoelan voetbal Tionghoa mempoenjai juniores-afdeeling boeat didik anak-anak moeda djadi spelers jang pande dan fair.

Nasibnja satoe perkoempoelan boekan sadja bergantoeng atas ia poenja kaadahan di ini waktoe, tapi lebih teroetama atas iapoenja pengharepan di kemoedian hari!

SATOE TAON GILANG-GOEMILANG

1933.

Satoe taon jang moesti ditjatet dengen hoeroef mas dalem hikajatnja kita poenja perkoempoelan, kerna adalah dalem ini taon kasampean kita poenja maksoed jang kita soeda intjerken begitoe lama: kampioenschap V.B.O. boeat pertama kali terdjato dalem kita poenja tangan!

Itoe gelaran didapetken oleh kita boekan dengen gampang, hanja sebaliknja moesti dibilang dengen seret sekali. Kita poenja spelers telah moesti banting toelang dan kaloearken kringet boekan sedikit sablonnja iaorang poenja pakerdjahan berhasil, tapi djoestroe lantaran ini sekarang kita boleh bergirang loear biasa.

U.M.S. kampioen V.B.O.!

Lama kita toeroet teritoeng salah satoe perkoempoelan jang paling tanggoe di Batavia, sering kita deketin kampioenschap aken di saät pengabisan terpleset, tapi sekarang orang poenja pengharepan tida dibikin sia-sia lagi dan achir-achirnja kampioenswimpel aken berkibar di atas kita poenja bendera!

Bravo, U.M.S.'ers!

Salaennja kampioenschap V.B.O., gelaran kampioen Hwa Nan Voetbal Bond ini taon poen kita bisa rampas dari tangannja Tionghoa, kendatipoen kagirangan boeat ini moesti ditjampoerken dengen kasedihan berhoeboeng dengen roesaknja banjak spelers kita di Soerabaja selama hari raja Paschen.

Kampioenschap Hwa Nan Voetbal Bond poen meloeloe bisa didapetken dengen seret; malahan tadinja ampir sadja kita digoeling dari stedenwedstrijden lantaran dalem districtswedstrijden kita dikalahken oleh Y.M.C. Bandoeng. Ini kakalahan baeknja blakangan timboelken soemanget aseli dari kita poenja spelers; dalem pertandingan-pertandingan berikoetnja iaorang kaloearken antero kapoensoehan dengen resultaat seperti di seblah atas kita soeda toetoerken.

Team paling koeat jang U.M.S. Batavia perna poenjai. Ini team dalem taon 1933 reboet kampioenschap V.B.O. dan Hwa Nan Voetbal Bond. Dari kiri ka kanan: Berdiri: Tjoeng Boon Sen (voorzitter), Ong Bok Seng, Oeij Giok Seng, Lauw Kim Hok, Lim Eng Siat, Thio Kek Boo dan Kwee Sing Tjoe. Doedoek: Chung Yu Siang, Tan Cheng Kee, L. K. Tai, Lee Wai Tong dan Huang Kwai Shun.

Team Tiong Hoa Soerabaja dalem taon 1926.

Finale stedenwedstrijden Tionghoa di Batavia dalem taon 1928 antara U. M. S. dan Tiong Hoa
Tiong Hoa menang dengen 3 — 1.

Tapi baek, dalem ini kagirangan besar, spelers kita selaloe inget bahoea iaorang poenja permaenan masi belon sampe di poentjaknja kasampoernahan, bahoea iaorang masi moesti bladjar banjak aken bisa mendjagohin teroes.

Djoega iaorang haroes inget, bahoea gelaran kampioen ada membawa kawadjiban.

Noblesse oblige! Sebagi kampioen kita moesti oendjoek permaenan bagoes dan bersi, segala kakasaran moesti didjaoehken dan selaloe kita moesti toeroen di lapangan dengen soemanget sportief toelen!

Seperti kabanjakan perkoempoelan laen, U.M.S. poen ditjiptaken oleh anak-anak sekolahan, jalah moerid-moerid T.H.H.K. Semingkin lama ini perkoempoelan djadi semingkin besar, sampe di satoe waktoe itoe nama U.M.S. — jang sekarang begitoe terkenal di saloeroe Timoer Djaoe — moelai dipake. Dalem taon 1917 kita moelai toeroet ambil bagian dalem stedenwedstrijden Tionghoa, sedeng dalem taon 1920, kerna merasa katjiwa sekali doenia sport Tionghoa di Batavia tida mempoenjai wakil jang pantes dalem voetbalbond Europa, kita hoeboengken diri sama bond terseboet. Kita moelai di klas paling rendah, tapi zonder ada jang bisa rintangin kita nandjak teroes ka atas dan dalem tempo minimum kita soeda masoek dalem klas 1, jalah dalem taon 1923. Segala permoelahan ada soeker! Begitoe poen boeat kita dalem klas 1. Taon pertama kita djadi toekang pegang kontji dan moesti adoe tenaga sama kampioen klas 2, Sparta, tapi kita bisa belaken kita poenja kadoedoekan.

Plahan-plahan kita reboet kadoedoekan lebih baek dalem klas 1, satoe kali kita perna djadi runners-up dan setan degradatie soeda tida oendjoek moeka lagi.

Achir-achirnja ini taon kainginannja publiek Tionghoa kasampean: kita djadi kampioen dan besar perhatiannja publiek Tionghoa di saloeroe Indonesia diboektiken oleh goendoekan kawat dan soerat penghatoeran slamet jang kita trima!

Dalem stedenwedstrijden Tionghoa kita poenja perkoempoelan dari doeloe pegang rol penting, sebagimana orang bisa liat sendiri dari staat di bawah:

1917.	U.M.S.	kampioen.
1918.	Union	kampioen.
1919.	U.M.S.	kampioen.
1920.	U.M.S.	kampioen.
1921.	Tionghoa	kampioen.
1922.	Tionghoa	kampioen.
1923.	U.M.S.	kampioen.
1924.	U.M.S.	kampioen.
1925.	Y.M.C.	kampioen.
1926.	U.M.S.	kampioen.
1927.	Tionghoa	kampioen. (Haroes diwartaken, dalem ini taon kita tida madjoe dalem stedenwedstrijden kerna lagi ada perselisihan sama C.K.T.H. jang sekarang dirobah djadi H.N.V.B.)
1928.	Tionghoa	kampioen.
1929.	Tionghoa	kampioen.
1930.	U.M.S.	kampioen.
1931.	Tionghoa	kampioen.
1932.	Tionghoa	kampioen.
1933.	U.M.S.	kampioen.

Team Tiong Hoa dalem taon 1928.
Dari kiri ka kanan: Chin Hoat, Kauw Sing, Hian Jang, Hian Bie, Hok Gie, Tek Tjiang (sekarang soeda meninggal), Hian Gwan, Sie Liong dan Khing Tjo.
Depan: Tik Gwan dan Ping Gwan.

Kita telah mempoenjai banjak spelers jang sampe sekarang masi djadi orang poenja boeah toetoeran, antara laen-laen Tet Lim, Tet Swie, Lian Goan, Ban Lip, Yong Liang, enz. enz. dan iaorang ini semoea toeroet berdjasa aken bantoe madjoeken peil permaenan voetbal dari bangsa kita.

Djoega dalem hal perkenalken permaenannja teams loear negri pada publiek di sini kita ada pegang rol jang tida katjiwa, kerna kita telah kasi dateng Loh Hua, S.C.F.A. dan Nan Hua.

Katjoeali bebrapa bagian jang masi lembek, kita poenja team ini taon ada jang paling tanggoe jang kita perna poenjai dan kita rasa ada pantes sekali aken di sini kita moeat namanja spelers jang telah bikin kita poenja bendera bisa berkibar dengen mentereng!

Itoe spelers jang bawa poelang kampioenschap V.B.O. dan Hwa Nan Voetbal Bond ada:

(*d*) Lim Eng Siat
(*a*) Oeij Giok Seng dan Thio Kek Boo
(*m*) Ong Bok Seng, Lauw Kim Hok dan Kwee Sing Tjoe
(*v*) Chung Yu Siang, Na Kok San, L. K. Tai, Lee Wai Tong dan Huang Kwai Shun.

Salaennja iaorang ini poen haroes diseboet namanja Thio Kioe Sen, Phang Tjiap Hie, Khouw Eng Gan, Tan Cheng Kee dan Yo Hok Siang jang kendatipoen tida dalem semoea pertandingan, telah toeroet djoega bantoe belaken kita poenja bendera.

Soepaja tida ambil tempat terlaloe banjak, sebagi panoetoep kita andjoerken spelers U.M.S. aken teroes berdaja soepaja ini kampioenschap pertama dari V.B.O. disoesoel oleh banjak kampioenschappen laen!

Salaennja dalem klas 1 V.B.O., dalem klas 2 poen kita mendjagohin, kerna kampioenschap antero klas 2 terdjato dalem tangannja kita poenja 2de elftal di bawah pimpinannja captain Oeij Bok Hin.

Succes belon abis sampe di sini. 4de dan 7de elftal telah bisa reboet kadoedoekan dalem klas 3, satoe prestatie bagoes dari kita poenja bibit.

Djika inget ini semoea, apatah salah aken kita bilang jang 1933 ada satoe taon loear biasa mentereng boeat kita poenja perkoempoelan?

Penjamboetan boeat spelers Nan Hwa dari Hongkong di clubgebouw Tiong Hoa di Soerabaja.

DE SYMPATHIEKE

OUD-REGENT VAN BANDOENG,

DE HEER R. A. A. WIRANATAKOESOEMA

INTRODUCEERT HET „VERBODEN" VOETBALSPEL

De voetbalsport in Nederlandsch-Indië heeft, wij zien het dagelijks om ons heen, ook in de kringen der Inheemschen veroveringen gemaakt en waar in de stad of in de dessa ook maar een lapje grond disponibel is, zien wij na de schooluren de Inheemsche jeugd achter het bruine monster aandraven, zien wij goalpalen staan en kunnen wij ons soms van „djempolle" wedstrijden getuige zijn, afgescheiden nog van het aandeel, dat het Inheemsche voetbal in de officieele sportkringen van Indië heeft verkregen, waar tal van Inheemsche spelers tot de sterren van het veld behooren.

Het was een gelukkig toeval, dat ons een onderhoud deed hebben met den heer R. A. A. Wiranatakoesoema (R. Moeharram), sedert 1931 gedelegeerd lid van den Volksraad, oud-Regent van Bandoeng van 1920 tot 1931 en oud-Regent van Tjiandjoer van 1912 tot 1920.

De heer Wiranatakoesoema is een der eerste Inheemsche hoofden geweest, die in Indië de voetbalsport daadwerkelijk heeft aangemoedigd.

In zijn schooltijd als leerling van het Gymnasium Willem III, was hij lid van de schoolvereeniging H (oudt) S(teeds) S(tand) en van Vios.

Dat was in de periode van 1904 tot 1910.

Het was in zijn eerste vacantie in het jaar 1905, dat hij thuis te Tjiandjoer de voetbalsport invoerde en de jeugd van Tjiandjoer met het spel vertrouwd maakte.

Voordien was voetbal in het binnenland, waartoe Tjiandjoer toen nog behoorde, een onbekend iets. Zelfs werd het door de rechtzinnige Islamieten van Tjiandjoer als een verboden spel gekwalificeerd.

Want heeft, toen een der nakomelingen van den profeet Mohammed door den vijand verslagen werd, deze niet met de hoofden van de verslagen Islamieten voetbal gespeeld en deed het nieuwe spel niet aan deze gruwelijke mishandeling denken?

Zooals de geschiedenis heeft te zien gegeven en de populariteit van het voetbalspel in Mohammedaansche kringen bewijst, werd deze tegenstand echter gebroken en geleidelijk aan veroverde het voetbalspel zich zijn plaats in de Inheemsche wereld.

Het ging echter geleidelijk, want toen R. A. A. Wiranatakoesoema in 1911 als jong ambtenaar te Tasikmalaja werd geplaatst, was daar de voetbalsport nog geheel en al onbekend en het was weer de heer Wiranatakoesoema die de belangstelling voor dit spel wist wakker te roepen.

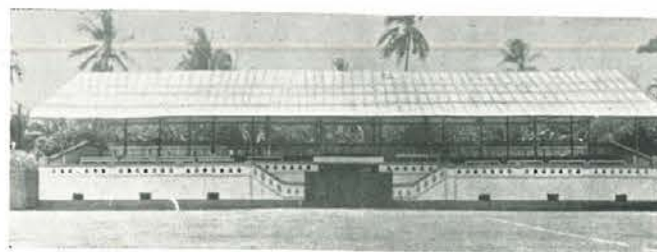
De belangstelling voor de voetbalsport is den heer Wiranatakoesoema steeds bijgebleven en in het bijzonder als Regent van Bandoeng van 1920 tot 1931 heeft hij via zijn districts- en onderdistrictshoofden de voetbalsport in zijn regentschap bevorderd, zoodat thans in iedere districtshoofdplaats van het regentschap Bandoeng een of twee vereenigingen bestaan, waardoor een opgewekt sportleven groeide.

Bovendien was de heer Wiranatakoesoema eenige jaren beschermheer van de bekende Bandoengsche voetbalvereeniging „UNI".

Bekende Figuren uit de Voetbalwereld

Ex-Burgemeester-Meijroos

De mooie tribune te Tegal

Staande rechts: Notaris Scipio Blume van Soekaboemi

met de „K. P. M." op reis . . . . .

De wnd. Eng. Consul en Majoor Felix

Hercules — Go Ahead

SPORT EN LEVENSSTRIJD

NOTARIS W. VAN BUUREN
VOORZITTER N. I. V. B.

De groote waarde van het „begrip" sport — want het is eigenlijk een „begrip, een gedachten-associatie" — welke in dat woord tot uiting komt, ligt m.i. in één van de beteekenissen van het woord, n.l. een verzamelnaam voor alle soorten lichaams-oefening en dito ontwikkeling.

Neen, de grootste waarde ligt m.i. in deze gedachten-associatie, dat sport impliceert krachtmeting, strijd, wedijver e.t.q., maar .... op een bepaalde wijze, welke door aangenomen wetten van fatsoen en ridderlijkheid wordt beheerscht.

Een bokswedstrijd, welke ontsierd wordt door wangedrag van één of beide combattanten blijft een „bokspartij," doch behoort niet te worden betiteld als „bokssport".

Is het anders in onzen strijd om het bestaan?

Ik meen van niet! Naarmate de tijden ernstiger en ellendiger worden, zal de „struggle for life" venijniger gestreden worden, doch ook in dien strijd zal „fair play" het op den langen duur winnen.

Maar „fair play" eischt een meerdere of mindere dosis zelfbeheersching, zelftucht en discipline. Egoïsme en egocentriciteit zijn daarbij niet op hun plaats.

Ging het om „elkander uit den weg te ruimen" als kortste weg om tot zijn doel te geraken, dan zouden wij terugkeeren tot de tijden van „het doel heiligt elk middel" maar dan kunnen wij toch zeker niet ernstig volhouden, dat wij beschaafder zijn dan het „dier". Een sportman huldigt zijn tegenstander, ook indien de tegenstander de overwinnaar is, ... mits de strijd eerlijk gestreden is. En een dergelijke overwonnene heeft steeds de sympathie van het groote publiek. Ook in het maatschappelijk leven is dit waar. Iemand „een beentje lichten", ook buiten de sportwereld, heeft nooit de sympathie van de groote massa gehad! Men mag zijn doel bereikt hebben, maar men is „gesignaleerd"!

Dat is de reden, waarom met „sport" — dus vooral niet een bepaalde soort sport — zoo vroeg mogelijk dient te worden begonnen. Men dient niet te wachten met de sport-opvoeding, totdat de persoon in kwestie rijp is voor een voetbalteam, want dan begint zijn ontwikkeling als „speler" en niet als „sportman".

„Sport" is geen kwestie van techniek, het is er een van „moraal". Iemand die als sportman een nederlaag weet te dragen, zonder wrok en zonder de nederlaag op andermans fouten te schuiven, begeeft zich opnieuw in een volgenden strijd, even frisch, even enthousiast, even fanatiek als in de eerste worsteling.

Is dit in het maatschappelijk leven anders? Neen! Immers indien men, ook in den levensstrijd, den nederlaag tracht te verklaren door andere factoren dan eigen fout of zwakheid, wordt men in zijn verdere „struggle for life" gehandicapt, en dan komen de bekende klachten van: pech — achteruitstelling — miskenning enz. enz.

En daarom is mijn innige overtuiging, dat opvoeders van de jeugd nog steeds te weinig aandacht schenken aan het begrip „sport" bij de geestelijke — in de 1e plaats althans — ontwikkeling van die jeugd, en het begrip „sport" nog te veel associeeren met het begrip „lichamelijke" ontwikkeling.

W. VAN BUUREN

De Engelsche Kolonie Soerabaia

De Schotsche Drie

„Flip" door den N. I. V. B. gehuldigd met zijn 50-sten jaardag

Benito Brussee, oud-voorzitter N. I. V. B.

Tjoh Davies' opinie over Europeesch voetbal

De vele beweringen ten spijt, dat Indië heusch niet behoeft achter te staan bij Holland, moet ik helaas tegenspreken.

Ik voetbal nu ruim 30 jaren en vind het spelpeil in Holland op dat oogenblik (1930), tijdens mijn Europeesch Verlof, wel is waar ook niet zoo goed, doch geef direct toe, dat het in elk geval beter is dan hier in Indië en dat iedere 1e klasser, ja zelfs elke 2e klasse club in Europa, alle clubs hier in Indië slaat. Dit onderschrijft ook de trainer van den V. B. O. Mac Pherson, die hier enkele wedstrijden zag spelen en o.m. zeide: „als jelui zóó spelen tegen een of ander Hollandsche club, dan gaan jelui er met stukken in".

Gedurende mijn verblijf in Holland heb ik eenige vrienden geschreven, dat zoowel het Batavia-elftal, het Java-elftal en Hercules in de jaren 1920, 1921, 1922 geen slecht figuur tegen welk elftal ook zou hebben geslagen.

Ik heb in Europa niet veel buitenlandsche wedstrijden gezien, maar wat ik zag, was goed. Slechts 1 internationalen wedstrijd heb ik bijgewoond tusschen België en Nederland in Brussel en wel op 14 September 1930 waarbij Holland de meerderheid van België moest erkennen en er met 4—1 inging.

De Belgen speelden een prachtwedstrijd. Dit zullen wel met mij eens zijn de vele katjangs, die bedoelden wedstrijd bijwoonden. (o.a. Teddy Kessler, Koos Cramm, Teddy Pesch, Wim v. Lingen, Eddy Arnold, Weise, Oom Alex Florentinus etc.)

Ook zag ik Rapid, een Oostenrijksch prof.-elftal in den Haag tegen VUC. en ADO spelen. Rapid won beide wedstrijden. Ik vond die Rapiders heusch niet zoo goed spelen; eerder ruw en onsportief, waarvoor zij steeds werden gehoond.

Ook Bristol Rovers heb ik in een avondwedstrijd aan de Schenkkade in den Haag zien spelen tegen de Zwaluwen, dien zij met 4 — 2 wonnen. Hun spel valt wel niet te bewonderen, maar voetballen kunnen ze wel. In dien wedstrijd speelde de internationaal Adams, als rechtsbuiten mede en hem heb ik bewonderd.

Verder heb ik zien spelen Ajax, Stormvogels, HVV., Sparta, H. F. C., Feijenoord, al deze clubs die absoluut niet de minste moeite zouden hebben Indië een nederlaag toe te brengen.

Ten slotte de Haagsche Voetbalclub HBS, bij welke vereeniging ik vele malen meespeelde, buiten de competitie op verzoek van hun trainer Mac Pherson.

Nogmaals: Indië moet zijn spel danig wijzigen, wil zij met succes de buitenlandsche teams partij geven.

Tjoh's „Uitvaart"

„dead-heat"

MALANG

In dit oorspronkelijk stille binnenplaatsje, met heerlijk koel klimaat, deed voetbal eerst ongeveer 20 jaren geleden zijn intrede. Met een betrekkelijk klein garnizoen had in dien tijd Malang nog weinig beteekenis. Study aan evenwel ging Malang vooruit, eerstens door de regelmatige uitbreiding van diverse cultures in het achterland, tweedens door uitbreiding van het garnizoen en verder door toename van het aantal scholen, vestiging van middelbare scholen, cultuurschool, etc.

Voornamelijk was Malang vroeger bekend door de talrijke bibitplanters, die in de omstreken een rijke bron van inkomsten hadden en is het in hoofdzaak aan die categorie te danken geweest dat Malang ging voetballen.

Zijn wij goed geïnformeerd dan waren het in hoofdzaak de heeren Fransen, van de Putte en van Exter, die trachtten elftalen saam te stellen en teams van buiten over te laten komen, meestal ten koste van vrij zware financieele offers, omdat het steeds noodzakelijk was, dat teams van buiten te Malang bleven overnachten en het dekken van kosten door het heffen van entree nog tot de vrome wenschen behoorde.

Langzamerhand begon onder de militairen ook neiging te ontstaan tot het beoefenen van deze bij uitstek gezonde sport en als gevolg daarvan ging men, dank zij de medewerking van de militaire autoriteiten er spoedig toe over, de wedstrijden op Rampal te spelen, waar men voordien genoodzaakt was de Aloon-Aloon als sportterrein te gebruiken.

Meerdere clubs werden thans gevormd en al spoedig ging men over tot aaneensluiting in een bond, „de Malangsche Voetbal Bond", die thans ongeveer 12 jaren heeft bestaan, helaas in het afgeloopen jaar, dank zij het streven van enkelen, haar naam gewijzigd zag in V.M.O.; de kleuren Groen-wit (hoop) in Rood-wit.

Nadat de M.V.B. enkele jaren had bestaan, de oprichting was in hoofdzaak het werk van den bekenden sportman Lt. Kees van Doorn, en onder leiding van enkele eminente oud-voetballers was het te merken dat Malang ook voor voetbal een plaats van beteekenis begon te worden. Tenminste men begon Soerabaja leelijk nabij te streven en we herinneren ons het jaar, waarin Soerabaja maar net met een oneven goal wist te winnen en daarmede bereikte, dat Malang nog niet in het steden-tournooi de plaats van Soerabaja innam.

Onderlinge verdeeldheid evenwel, was al spoedig oorzaak dat telkens wisseling van bondsbesturen plaats had. Nauwelijks was een bestuur er in geslaagd de zaak een beetje op te voeren, of er waren benijders die trachtten zelf aan het bewind te komen, en waarvan het gevolg was dat telkens weer de zaak in het honderd liep. Ten langen leste kwam men zelfs tot oprichting van twee bonden. De nieuw opgerichte bond V.M.O. die zich van de medewerking van talrijke inheemsche vereenigingen wist te verzekeren werd een geduchte concurrent voor den M.V.B., tot het tijdstip dat de V.M.O. overging met al hare vereenigingen tot den M.V.B. Men hoopte door deze fusie te bereiken dat eenheid in streven de voetbalsport weer omhoog zou brengen, doch we vreezen dat Malang thans verder van het beoogde doel af is dan ooit te voren en er zal een krachtige hand noodig zijn, die orde en regelmaat komt scheppen.

Waar Malang de eerste plaats in Indië was die, dank zij de Gemeente, kon bogen op een sportpark met stadion, buitengewoon gunstig gelegen, nauwelijks enkele minuten loopen van de hoofdverkeersader „Kajoetangan", had men allicht kunnen veronderstellen dat op het gebied van sport Malang een eerste plaats zou innemen. Dit moge het geval zijn met andere takken van sport, tennis, zwemmen, enz., door onderlinge verdeeldheid is het met de voetbalsport nog lang niet zoover. Waar door eendrachtig samenwerken zoo veel kan worden bereikt is het te hopen dat de toestand zich spoedig grondig herstelt, zoodat ook op het gebied van voetbalsport de stad met het Riviera-klimaat een niet te onderschatten medewerker wordt.

W. Th. Spier
Hoofdcommissaris van Politie.

Voetbalwedstrijden — in de terminologie der Politie openbare vermakelijkheden geheeten — waren in den goeden ouden tijd een ware corvée voor de heilige Hermandad.

De vaak onoordeelkundig gekozen ligging en primitieve inrichting van speelvelden stelden de Politie voor onoplosbare verkeersproblemen. Druk bezochte wedstrijden in den Dierentuin veroorzaakten op den smallen Tjikiniweg steeds verkeerscongesties. Gelegenheid tot parkeeren in den „Tuin" en meerdere ruimte voor den ingang hebben hierin groote verbetering gebracht. Het U. M. S.-terrein in de oude stad, ingesloten door kampongs, was vroeger bijna onbereikbaar. Een behoorlijke weg bestond niet. De toeschouwers werden tot een ongelimiteerd aantal op de terreinen toegelaten, tot groot ongerief van Publiek en Politie. Thans is het aantal bezoekers vastgesteld en rekent men per M² op 4 of 5 staanplaatsen respectievelijk voor Inlanders en Europeanen en op 40 c.M. per zitplaats.

Al is dus veel ten goede veranderd, toch heeft de Politie nog het een en ander op haar verlanglijst staan!

De archieven aan het Politie-bureau brengen enkele ernstige ordeverstoringen en ongelukken tijdens voetbalwedstrijden in herinnering.

In 1923 moest als gevolg van een vechtpartij tusschen militairen en Chineezen, de wedstrijd Hercules - U. M. S. gestaakt worden en eindigde de „vermakelijkheid" voor verschillende personen in de C. B. Z.

Tijdens een wedstrijd van het Malay-team in 1928 was de Politie genoodzaakt het veld met den gummistok herhaaldelijk te ontruimen, omdat het publiek met den scheidsrechter van meening verschilde op een wat al te demonstratieve wijze.

In April 1927 viel een boom om, waarin een vijftigtal toeschouwers den wedstrijd Sidolig — Excelsior volgde.

Twee dooden en 13 gewonden moesten door de Politie uit den chaos van gebroken takken bevrijd worden.

Het is een verheugend verschijnsel dat ordeverstoringen, voortspruitende uit het voetbalspel, tegenwoordig niet of vrijwel niet voorkomen. Dit schrijven wij in de eerste plaats toe aan den sportieven en ordelievenden geest van het huidige Bataviasche publiek en verder aan de betere organisatie in de voetbalwereld, waardoor het gezag der spelleiders aan beteekenis heeft gewonnen.

Spier

U. M. S. — B. V. V. (Batavia)

De Internationale Wedstrijden

door

DJODDJIE GALSTAUN

De opening van U.N.I.'s eigendomsterrein Nieuw-Houtrust. De Hercules-leider G. Galstaun, links met krans, huldigt U.N.I. in presentie van den legercommandant, Lt.-Gen. Gerth van Wijk (rechts in grijs colbert). — In het midden U.N.I.'s eerevoorzitter W. Spier. (1925).

Java is op het gebied van Interland-voetbalwedstrijden in de laatste jaren goed bedeeld geworden. Anders was dit ongeveer vijftien jaren geleden, toen voetbalwedstrijden tegen buitenlandsche teams hier nog onbekend waren.

De West-Java Voetbal Bond was de eerste Bond, welke het aandurfde, een elftal uit Singapore te doen overkomen, welke te Batavia een viertal wedstrijden speelde, o.a. tegen een Java-elftal, welke overige uitslagen waren van dien aard, dat geconcludeerd kon worden, dat het spelpeil op Java niet behoefde onder te doen voor dat van den overwal. Het financieele succes van deze wedstrijden echter, was dermate bedroevend, dat vooreerst niet meer aan dergelijke voetbaltrips door den W. J. V. B. kon worden gedacht.

De Voetbal Vereeniging Hercules besloot echter in October van hetzelfde jaar weer een kans te wagen en noodigde wederom een Singapore-elftal uit om hier een tweetal wedstrijden tegen Hercules te komen spelen.

Deze wedstrijden waren een volkomen succes, zoowel sportief als financieel; Hercules won beide wedstrijden en hield een behoorlijk batig saldo over. Door dit succes aangemoedigd besloot de W. J. V. B. het nog eens te probeeren en noodigde een elftal uit de F. M. S. uit, welk elftal hier in 1923 onder den naam SELANGOR TEAM eenige wedstrijden kwam spelen.

Ook deze wedstrijden vielen in den smaak van het publiek, dat in grooten getale van zijn belangstelling deed blijken. Niettegenstaande onze gasten op zeer royale wijze door den W. J. V. B. werden ontvangen, kon de regelingscommissie na afloop der wedstrijden een zeer behoorlijk bedrag als winst in de bondskas storten.

In 1924 kregen wij hier te gast het bekende MOHAN BAGAN-elftal, waarvan als bijzonderheid dient te worden vermeld, dat de spelers blootsvoets speelden, waarvoor speciale toestemming van den N. I. V. B. werd verkregen. Dit elftal maakte een reis over Java en toonde zich overal de meerdere, zoowel wat spel-techniek aanging, als uithoudingsvermogen.

1929. Het sterkste Chineesche team, dat wij ooit op bezoek kregen, was Loh Hwa. Knielend met den bal de eminente player Lee Wai Tong, naderhand center forward van U. M. S.; veel heeft deze buitengewone speler bijgedragen tot het behalen van het U. M. S.-kampioenschap (1932).

Java kreeg in het buitenland een zekere vermaardheid; algemeen was men van opinie, dat zoowel de Javasche club-elftallen, als de combinaties geduchte tegenstanders waren, terwijl wij als gastheeren zeer gunstig bekend stonden. Dit was dan ook de reden, dat regelmatig buitenlandsche elftallen naar Java kwamen, zooals LOH HWA, NAN HWA, CHUNG HWA, het MANILLA-team, terwijl wij zelfs tweemaal bezoek kregen van een Australisch team. Bij al deze wedstrijden bleek ten duidelijkste, dat Java op voetbalgebied niet behoeft onder te doen voor andere elftallen uit de FAR EAST, met uitzondering dan van het eerste LOH HWA-elftal, dat beslist sterker was dan elke Indische combinatie of clubelftal.

Onze Indische spelers hebben zeer veel geleerd van onze buitenlandsche gasten; vooral het eerste LOH HWA team had enkele spelers, welke „head and shoulders" boven onze beste voetballers uitkwamen.

In 1930 werden in Holland besprekingen gevoerd met den K. N. V. B. voor een eventueele overkomst van het Nederlandsch elftal naar Indië; de ongunstige tijdsomstandigheden echter waren oorzaak, dat voorshands van dit plan moest worden afgezien. Laten we hopen, dat onze Indische voetballers eens in de gelegenheid zullen worden gesteld, het Nederlandsche elftal op de Indische velden aan het werk te zien; dit zou dan tevens de kroon op het werk zijn van de pioniers op het gebied van Internationaal voetbal in Java.

G. GALSTAUN.

1924. Het éérste Britsch-Indische Team (Mohan Bagan), dat Indië bezocht en een zeer goeden indruk heeft achtergelaten. (Organisator der wedstrijden: B. V. C.) Het Bengal-Gymkhana-elftal, van l.n.r. achterste rij: Goswain, Rahman, Ganguly, Rosser, (leider), Dutta, H. Bose, Samad, Das, Gupta. Tweede rij zittend: Mitter, B. Chatterjee, M. Das. Voorste rij: Ghose, P. Chatterjee, P. Das, Guha.

1926. De Calcutta-wanderers, die de serie wedstrijden, georganiseerd door Hercules, met een 1 — 2 nederlaag tegen genoemde vereeniging opende. Staande: van links naar rechts: P. Gupta, H. Das, M. Dutta Rov Sr, N. Gossain, P. Das, D. Bannerjee, P. Chatterji, Sarhar, H. Haider. Zittend: T. Shone, T. Das, E. Ghose, B. Das, M. Dutta Roy Jr, F. Rahman, D. Majumdar. Met den bal P. Dutta.

1924. H.B.S. — Mohan Bagan 0—0

1924. Bond Batavia — Mohan Bagan 0 — 0. Rehatta weet niet te profiteeren . . . .

1927. Oliveo, Batavia-Kampioen — Calcutta Wanderers

AUSTRALIE-JAVA-ELFTAL

1 — 2

De elftallen stelden zich als volgt op:

Australië:

Harris.
Traynor, Hinton,
O'Connor, Marshall, Coolahan.
Greeves, Cameron, Thompson, Johnston, Robertson

Mailahollo (Batavia), Rehatta (Batavia), Kho Liong (Malang), Meyers (S'baja), Hagenaar (Bandoeng).
De Jong Sr. (Semarang), Risamena (Semarang), Waterval (Soerabaja).
De Jong Jr. (Semarang), E. de Raadt (Soerabaja).
Claassen (Semarang).

Java-elftal:

Het mooiste voetbalterrein in Ned.-Indië; „Sri Wedari-Solo" met zijn unieke avondverlichting.

DEZE LICHTINSTALLATIE WERD GELEVERD EN OPGEZET DOOR GENERAL ELECTRIC SOERABAIA

1928. Het MALAY-Team van Singapore. Zittend tweede van links, de kleine N o o r, wiens kopspel ieders bewondering had.

Een talrijk publiek (meer dan wij bij voorgaande ontmoetingen, zelfs bij de stedenwedstrijden zagen) omzoomde het veld, toen het spel begon. Aldra bleek dat de achterhoede van het Java-team er goed in was en nadat Johnston Claassen aan den tand had gevoeld, kwamen de onzen in actie. Rehatta en Mailahollo kregen aanvankelijk geen kans tegen O'Connor, doch Rehatta zag spoedig wat voor vleesch hij in de kuip had en wist later er wel eens langs te komen. Een corner voor het Java-doel leverde slechts een geweldig geharrewar op en toen trokken Liong en Rehatta, onder luide aanmoedigingen, naar voren. Traynor en Hinton waren op hun post en retourneerden het leder, waarop Thompson scoorde, na echter eerst het leder met de handen te hebben gespeeld, hetgeen v.d. Kasteele niet ontging. Even later deed Robertson een uitval, waaruit Cameron wist doel te treffen.

Hierop kwamen de Java-spelers eenigszins in de meerderheid en kreeg Rehatta een paar kansen zonder succes nochtans. Meyers schoot ook eens te hoog, waarna Claassen weer werk kreeg toen het leder uit een „free-kick" tegen De Jong, voor zijn doel belandde.

Het spel bleef aantrekkelijk en het Java-elftal wist menigen goeden aanval te ondernemen. Aan de andere zijde scoorde Robertson wederom, doch werd het doelpunt geannuleerd. Wij weten niet waarom, doch vermoeden, dat ook hier „hands" was gemaakt.

Het publiek roerde zich geducht, waarbij het niet steeds even netjes bleef, doch ook hierover basta!

Toen ongeveer 30 minuten was gespeeld, deed Hagenaar een uitval. Liong kopte naar Rehatta, die van vlakbij wist te doelpunten (1—1).

Na de rust waren beide doelen om beurten in gevaar; toch hadden toen een oogenblik de Australiërs de meerderheid, die wij dachten dat zij zouden behouden tot het einde, zooals dit tot nog toe steeds was gegaan. Wij hadden echter buiten den waard gerekend, want juist tegen het einde kwamen Rehatta c.s. weer opzetten. Onder voortdurend ruw spel kwam toen het moment, waarop Harris, in het nauw gebracht, te veel passen met den bal liep, waarmede het onaangenaamste incident van alle was ingeluid. De rest weet men; er werd na veel gepraat verlengd, waarna in de eerste 5 minuten Rehatta het leder in buitenspelpositie van Liong ontving en scoorde. Onder onbeschrijfelijk gejuich werd hij door

1928. De tour der „Duke's" over Java. De spannendste wedstrijd was wel die tegen Hercules, door de Dukes met 1 — 0 gewonnen.

1928. „Rah Rah, reyah jah - ja - ilah," aldus de strijdkreet der Australiërs.

de snelle Rehatta, maakt het winnende goaltje.

zijn medespelers gecomplimenteerd. Nog trachtten de gasten op te halen en kreeg Claassen nog een paar lastige ballen, doch het einde kwam met 2 — 1. Voor de tribune werd het toen zoo'n gedrang, dat wij maar niet bij de prijsuitdeeling zijn gebleven.

NAAR Manilla!

De glorie van het Java-voetbal!
Deelname aan de Oostersche Olympiade.
Voor het eerst naar het buitenland!
Strijden voor de eer van Nederland's vlag op vreemden bodem.

Niet geheel succesvol is deze tournée verloopen.
Toen wij streden tegen spelers, die faire tegenstanders bleken, tegen de Japanners, die met onze jongens hadden afgesproken te laten zien wat een eerlijke partij voetbal was, ja, toen konden wij profijt trekken van onze technische superioriteit. Toen zaten wij als duivels op den bal en wij negeerden den man. Maar wij fokten goaltjes. En verdedigden daarmede de voetbal-eer onder Neerland's vlag.

Maar toen in de verdere wedstrijden de andere deelnemers den bal niet wilden zien en voor alles uitrekenden hoe zij den man het best konden nemen, toen doortastend spel het risico meebracht van gebroken beenen en armen en ribben en een stukgetrapt hoofd, ja, toen pasten onze jongens. En wie kan hun ongelijk geven. Sport moet sport blijven en zeker op een Olympiade. En wanneer de leiding te kort schiet, dan is het niet aan de spelers om het risico te loopen, straks in stukjes thuis te komen. Dan maar liever verliezen, wat mocht. Want in den wedstrijd tegen Japan hadden wij getoond wat wij waard waren, als het om eerlijk en fair spel ging. Een „kick the man"-partij valt nu eenmaal niet in onzen smaak en een nederlaag in zoo'n wedstrijd deert ons niet.

Want het is geen voetbalwedstrijd!
En wij kwamen om te voetballen!

DE OOSTENRIJKERS OP JAVA.

Een ander en beter evenement voor het Indische voetbal waren de internationale wedstrijden, welke wij speelden tegen het Oostenrijksche team, dat hier tourneerde.

Zeker, zij zijn niet in ons voordeel uitgevallen, maar wij hebben er wat van geleerd.
Daar zijn wel eens moeilijkheden geweest, het meest over de opvatting van de spelregels, die bij de Oostenrijkers anders was dan bij ons.
Maar waar blijven zulke moeilijkheden achterwege? Het sportieve element van de wedstrijden was, dat er fair spel werd te zien gegeven, dat technisch af was, waarbij de superioriteit van de Oostenrijksche spelers hun de overwinning verzekerde.

En was er een incident, na afloop was het shake hands! Ziet, dat was voetbal van de goede soort!
Van de techniek van de Oostenrijkers is er bij onze spelers wat blijven hangen. Zij hebben er hun voordeel mee gedaan. Zij hebben vooral geleerd wat „samenspel" is.

En ons voetbal is er een trapje hooger door gekomen.
Voor dergelijke tournées voor de toekomst houden wij ons aanbevolen.
Zij zijn financieel gegarandeerd door de groote belangstelling welke ervoor bestaat en zij beteekenen een stijging van ons voetbalpeil!

Het pracht-team der Oostenrijkers!

Btz. 9/6 — '34.	
Oostenrijk — Btz.	6 — 0
Btc. 10/6 — '34	
Oostenrijk — Hercules	3 — 1
Solo. 16/6. — '34.	
Oostenrijk — Solo	8 — 2
Semarang 17/6. — '34.	
Oostenrijk — Semarang	4 — 2
Malang 22/6. — '34.	
Oostenrijk — Malang	1 — 3
Soerabaja 24/6. — '34.	
Oostenrijk — Soerabaia	4 — 3
Soerabaja 25/6. — '34.	
Oostenrijk — Tiong Hwa	2 — 1
Semarang 1 Juli '34.	
Oostenrijk — T. N. H.	3 — 1
Solo 5 Juli 1934.	
Oostenrijk — Vorstenlandsche combinatie	4 — 1
Bandoeng 8 Juli '34.	
Oostenrijk — Bandoeng	3 — 0
Soerabaja 14 Juli '34.	
Oostenrijk — N. I. V. B.	4 — 1
Malang 15 Juli '34	
Oostenrijk — Malang	6 — 0
Bandoeng 19 Juli 1934.	
Oostenrijk — Sidolig	2 — 0
Batavia 22 Juli 1934.	
Oostenrijk — V. B. O.	2 — 1
Medan 27 Juli '34	
Oostenrijk — Medan	7 — 1
Singapore 5 Aug. '34	
Oostenrijk — Malay Team	2 — 0
Singapore 6 Aug. '34	
Oostenrijk — Singapore	3 — 0

Burgemeester E. A. Voorneman aan wiens initiatief het voor 100% is te danken, dat Indië heeft kunnen deelnemen aan de Olympiade te Manilla.

Het trainkamp in Oostenrijk

ONS OORDEEL OVER HET BRUINE MONSTER

Voetbal is, als je een trui met streepjes aanhebt en bloote knieën met kousen en voetbalschoenen en geen hoed op. Dan is er een bal en daar moet je allemaal tegenaan schoppen en erg hard loopen en er zijn twee kipers en dan zijn er twee kolen waar ze in staan en dan moet de bal daarin en je mag er niet met je handen aankomen, wat dan is ie „hands". Voetballen doe je op een vierkant veld met streepen erlangs. Aan iedere kant op zij is een kool met kiper. Voetbal doe je met twee clubben. Er moeten altijd elf jongens zijn in iedere club. Ik weet niet waarom er elf moeten zijn, maar m'n oom zegt dat dat zoo moet. Dat is het gekke nummer. Van de clubben is er één de baas; dat is de „kepten".

Als ze nou beginne dan geve die mekaar de hand, en dan beginne ze. 'n Meneer met een sportpak en een fluitje schijnt de baas van allemaal te zijn en fluit as 't moet beginne. Als ze 't verkeerd doen fluit ie weer en dan zijn ze soms kwaad en dan steken de meesten d'r vinger op. Als ze de helft gespeeld hebben gaan ze theedrinken en zoo en dan beginnen ze weer opnieuw. Een „tos" is om te zien wie er beginnen mag.

Bij voetballen komen er altijd een hoop menschen kijken. Die moeten roepen en schreeuwen en dan worden de voetballers zenuwachtig en dan gaat het veel beter, net als bij een stierengevecht wat ze in Spanje doen, maar dat moes nie magge zegt mijn Pa. Die is wel in Spanje geweest en daar woont Sinnie Klaas maar die heeft hij niet gezien. Hij gelooft er nog aan, maar ik geloof dat het bijgeloof is. Gelooft u ook niet? Als ze uitgespeeld zijn hebben ze het gewonnen als ze het meeste kolen gemaakt hebben.

Ieder keer als ze de bal door de kieper hebben geschopt gillen ze : „Hij zit !" Dan wijst die meneer met het fluitje naar het midden en dan zit ie ook. Want hij zit ook wel eens niet als hij zit, en dan zegt die meneer dat hij afzijdig is.

Mijn groote broer ken ook voetballen en die staat altijd in de krant en dat vindt ie fijn. Soms schoppen ze mekaar tegen hun beenen of de bal in hun maag en zoo en dan wachten ze even tot er weer een ander komt en dat is een invaller, en die andere een uitvaller. En soms is er erge ruzie ik vin het gek dat ze zoo voetballen. Zijn er maar een paar, dan kan je toch voetballen, dan heet het koolsjotten. Das wel leuk.

Ik vin het toch nog al moeilijk, je krijgt er kromme beenen van net als mijn oom. Die is majoor op een paard.

Als je vijf jaar bestaat heb je een lustrum en dan krijg je een krans en zoo en dan houden ze spietsen en dan voetballen ze vriendschappelijk. Je mag alleen voetballen op het terrein want anders nemen de polities hem af. Groote kluppen spelen competitie. Dat is nog veel moeilijker en dan word je Zondagsavonds aangeplakt in de sigarewinkels. Hoe dat eigenlijk is weet ik niet en nou weet ik verder niks.

Een schot van Willy is de sensatie van elken wedstrijd!

Willy Galstaun, één der klinkende namen uit de voetbalgeschiedenis van Indië. Het kanon van Hercules.

Hoeveel ballen, door zijn voet voortgejaagd, hebben in Hercules' glorietijd niet het vijandelijke doel doorboord!

Inderdaad, doorboren is het juiste woord. Dat was geen zacht rollertje, geen tam schot, dat van Willy Galstaun kwam. Het waren kogels, stuk voor stuk, en een schot van Galstaun was de sensatie van den wedstrijd.

Door een ongeval aan zijn knie moest hij destijds het voetbalspel opgeven, zoodat wij hem in het veld niet meer achter den bal aan zien. Maar om het veld is hij nog altijd te vinden. Dienende met raad en advies, zijn ervaring stellend ten dienste van de jongere spelers.

De Indische voetbalsport zonder Willy Galstaun als actieve figuur daarin, is nog altijd niet compleet.

En een speler op het Indische veld met zulk een geweldig schot moet ook nog altijd gevonden worden.

DE STRIJD OM HET JAVA-KAMPIOENSCHAP

DOOR

PAATJE CRASBORN,

SPORTREDACTEUR NIEUWS V. D. DAG V. NED.-INDIË

„Over de STEDENWEDSTRIJDEN?"

„Ja, wie zou daar beter dan U over kunnen schrijven? U heeft ze, als leider van het Batavia-elftal, toch alle meegemaakt?"

„Tot en met 1930 inderdaad. Daarna heb ik, bij mijne benoeming als vice-voorzitter v/d N.I.V.B., het leiderschap eraan moeten geven".

„Maar U heeft de latere wedstrijden toch alle meegemaakt?"

„Dat is zoo".

„Wat weerhoudt U dan?"

.... „Tenu".

Het was wel een buitengewoon gelukkige gedachte van Luitenant Stom, den aanvoerder van het Batavia-elftal, om de „Koloniale-Tentoonstellings-Beker", die in 1914 te Semarang op werkelijk schitterende wijze werd gewonnen, wederom ter beschikking te stellen voor een volgend „Steden-tournooi", te houden te BATAVIA.

(Batavia — Soerabaia — Semarang — Bandoeng)

De, later zoo populair geworden, „Stedenwedstrijden" waren hiermede ten doop gehouden.

Evenwel, het W.J.V.B.-bestuur schrok zich een aap, toen het van die uitnoodiging hoorde.

Wie zou dat betalen?

Het ging er toen zoo heel anders toe als nu.

Tribunes om de velden waren er niet.

De entréeprijzen waren laag, en die te verhoogen??

Het bezorgde penningmeester de Wilde heel wat slapelooze nachten!

In Semarang was het goed gegaan. Daar zat het Tentoonstellingsbestuur er achter, dat slechts een greep had te doen in een goed gevulde kas.

Maar hoe moest dat nu? De toenmalige Bondsbesturen zaten meestal zonder een sou.

Na rekenen en passen gingen de uitnoodigingen toch in zee.

Reis: derde-klasse, collectief biljet.

Logies: idem.

Verblijfkosten: nihil.

Feesteten: fantasie.

Men ziet, er was moed toe noodig zulk een tournooi mee te maken.

Gespeeld werd er in den „Dierentuin". De ontmoetingen stonden niet op bizonder hoog peil. Ze hebben slechts dit in mijn herinnering achtergelaten, dat Stom uitkwam voor .... Semarang.

Door overplaatsing, ik meen naar Gombong, had Midden-Java beslag gelegd op den man, die den handschoen had geworpen. En toen Semarang zich in den eind-strijd had weten te plaatsen, werd Stom telegrafisch gerequireerd voor de finale.

Het mocht niet baten, want BATAVIA wist andermaal beslag te leggen op den kostbaren zilveren Tentoonstellingsbeker, welke .... in denzelfden nacht gestoeln werd.

Het feest zelve is er niet door gestoord; pas later kwam men tot die onaangename ontdekking.

.... Men had nu den smaak te pakken.

Een nieuwe serie kon worden ingeluid door de schenking van een nieuwe trophee door den heer Monod de Froideville, een der steunpilaren van het Soerabaiasche Voetbal.

Het viel niet te ontkennen, dat het verloop der eerste „Steden-wedstrijden" door de Voetbalgemeenschap met groote belangstelling was gevolgd; dies durfde SOERA BAIA het volgende tournooi, in 1916, op werkelijk royale wijze voorbereiden.

Een reserve-fonds werd gevormd, doch heb ik het goed, dan heeft men dat niet behoeven aan te spreken.

Aan het veld was veel zorg besteed, en omringd door flinke nood-tribunes.

De Finale van dit tournooi leeft in mijn herinnering voort als de beste prestatie in al de tournooien.

De eerste ontmoetingen (afval-systeem) deden dat zeker niet verwachten. SOERABAIA — sterk op papier — was maar matigjes voor den dag gekomen tegen SEMARANG, en BATAVIA — doorloopend in den aanval — had, ten slotte, de overwining met één doelpunt uit het vuur moeten sleepen, van de Preangermannen.

De Oud-International Stom, die in 1915 het Semarangsche Bondselftal vertegenwoordigde.

Het Bataviasche bondselftal 1914 bestond uit de volgende spelers: Beeuwkes (B. V. C.) doel, Johannes (Oliveo) en Stom (Oliveo) achter, Olive (Hercules), Versteegh (B. V. C.) en Kooymans (Vios) midden, Jolly (Oliveo), Cramm (Hercules), Fisscher (Vios), Davies (Hercules), en Heuer (Hercules) voor. Reserves waren Overakker (B. V. C.), Morel (Oliveo) en Jung (Hercules). Daar Bandoeng met mindere militairen uitkwam, moest Stom den eersten dag uitvallen, Overakker viel voor hem in. Onze grensrechter was de Heer W. van Baalen. het tegenwoordige Volksraadslid

Soerabaia's eerste bondselftal, dat in 1914 naar de eerste Stedenwedstrijden te Semarang toog en aldaar van deze stad met 3—0 . . . . . verloor!

We zien op deze photo van links naar rechts respectievelijk:
staand: Jack Renaud, Theo Kloesmeijer en Van der Lee,
knielend: Djodji Galstaun, Topsy Gobus en Van Swieten,
zittend: Chris Martens, Willy Galstaun, Kees Cortenbach, Jo Swart en Patrick Leslie Miller.

Ik mag hier wel in het bizonder memoreeren het schitterende doelverdedigen van den Bandoenger Bogaerdt. Een Göbel gelijk!

Enkele maanden later viel deze eminente, veelbelovende keeper als slachtoffer van zijn beroep.

Juist terwijl hij zich voor den mond van een kanon bevond, (B. was militair) werd dit afgetrokken, en hoewel niet met scherp geladen, was het schot doodelijk.

Om terug te komen op de finale:

Niet slechts was de ontmoeting vol spanning van het begin tot het einde, doch het spelpeil op zichzelf mocht hoog worden aangeslagen.

Voortreffelijk combineerende voorlinies trokken op tegen gedegen verdedigings-spel, terwijl, individueel, schitterende staaltjes voetbal werden gedemonstreerd.

Het werd een puntlooze „draw", ook na verlenging.

Merkwaardig was de „pech" van aanvoerder Stom bij het „tossen".

Bij den aanvang werd verloren — zon in het gezicht — , eveneens bij de verlenging, en ten slotte bij het loten om het „kampioenschap"!

Dat er om een „kampioenschap" geloot werd was wel een „comble". BATAVIA heeft daarmede dan ook geen genoegen genomen; men was van meening dat een „kampioen" geslagen moest worden.

De vreugde der Soerabaianen bij het winnen der loting was door het dolle heen. Ik zag zelden zulk een opgewonden menschenmenigte.

De ploegen die toen vochten mogen we niet aan de vergetelheid prijsgeven

BATAVIA

doel: Jan van Krayenoord. (Jan Dun)
achter: Stom en Kees Cortenbach.
midden: Olive — van Polanen Petel — D. Jolly.
voor: Voorstad — Davies — Akkersdijk — H. v. Bodegraven — Heuer.

DE KEMPHANEN VAN 1919

SOERABAIA.
doel : Kloesmeyer.
achter : G. Galstaun en Renaud.
midden : Marten — Th. Leslie Miller — Fruneaux.
voor : Martens — Swart — Geo van Dam — W. Galstaun — W. van Damme.

Een bespreking van elk tournooi op zichzelf zou ons te ver voeren ; ik zal mij dus verder bepalen tot de aanstipping der voornaamste gebeurtenissen.

Volgens rooster zou BANDOENG, in 1917, voor gastvrouw moeten spelen.

In de bergstad had, toentertijd, de voetbalgemeenschap de handen vol aan eigen organisatie. Een Bond was er in *wording*, dies werd uitstel van een jaar verzocht. SEMARANG kreeg toen een vervroegde beurt.

SOERABAIA behaalde het kampioenschap en kwam daardoor tevens in het definitief bezit van den „Monod-Beker".

Aan wijlen Ernst de Vries, bekend Bandoengsch sportman, danken we de volgende tropee — driemaal te winnen achter elkaar of vijfmaal in het geheel.

Hoewel BANDOENG, in 1918, keurig had gerecipieerd gingen er toch stemmen op, en vele, tot oprichting van een „Steden-Comité" met het doel de steeds populairder wordende tournooien voor gezamenlijke rekening te houden.

Tijdens de Pinksterdagen, te Bandoeng, besloot men dan ook tot de oprichting, zoodat het treffen in 1919, te BATAVIA, geschiedde onder de auspiciën van dat „Comité".

De leiding te BATAVIA berustte bij: Overste Immink, Brandsma en Crasborn.

In hetzelfde jaar ging men reeds een stap verder en kwam men tot de oprichting van den NED.-IND.-VOETBALBOND.

Het Bestuur v/dezen Bond werd voor de eerste maal als volgt samengesteld.
Voorzitter : A. H. A. E. Immink.
Secretaris : W. van Warmelo.
Penningm. : R. Th. Overakker.
Commissarissen: J. Schotel en J. Teitler.

Onder de auspiciën van dezen Bond werden dan ook, in 1920, de Stedenwedstrijden gehouden in SOERABAIA.

BATAVIA werd kampioen en daar dit de derde maal in successie was tevens bezitter van den „De Vries-Beker".

En hiermede nam men afscheid van de „Bekertropeeën ! !

Het zou in den vervolge gaan om een GOUDEN KAMPIOENS-MEDAILLE en 11 draag-medailles voor de spelers.

In 1922 nam men voor het eerst een proeve — nadat voordien men steeds gespeeld had in afvalsysteem — met een halve competitie. Het Bandoengsche klimaat leende zich er wel toe om èn vroeger te kunnen aanvangen met de wedstrijden èn elke ploeg elken dag in het veld te laten komen.

In 1923 en 1924 volgde men echter weer het oude systeem.

In 1925 de reorganisatie ! Sindsdien kan men feitelijk niet meer spreken van „Steden-wedstrijden", doch van „Kampioens-wedstrijden" der Bonden, aangesloten bij en uitmakende den N.I.V.B.

Het was de Noord-Java-Voetbal-Bond (Cheribon — Tegal — Pekalongan), die zich het eerste aangaf, en met den Band. Voetb. Bond had uit te vechten wie voor district 2 in de Kampioens-wedstrijden zou meedingen.

Voor het eerst werd nu een volledige — d.w.z. met volle duurtijden — halve competitie gespeeld, waarvoor het noodig was dat er vóór-wedstrijden werden gehouden.

De programma-nummers: BATAVIA — BANDOENG, en SOERABAIA — SEMARANG, werden derhalve vóór de Pinksterdagen afgewerkt.

Resteerden 4 wedstrijden waarvoor het noodig was, dat reeds 's Vrijdags voor Pinksteren werd aangevangen.

Een systeem dat gebleven is tot in 1934.

In 1926 zien we den MALANGSCHEN VOETBALBOND zijn intrede doen.

Wanneer we den stand van het tournooi „1926" bestudeeren dan zien we, dat het „kampioenschap" afhankelijk is geweest van het doelgemiddelde.

Waar men algemeen verwachtte, dat BATAVIA wel zou zegevieren over SEMARANG, in de laatste ontmoeting, werd het, gezien de eerste uitslagen, een kwestie van doelpunten.

SOERABAIA noteerde: 16 — 5

BATAVIA, bij het begin der laatste ontmoeting, 3 — 2. Een overwinning van 4 — 0 zou den begeerden titel brengen.

1924 Bond Batavia — Mohan Bagan 0 — 0

de samenstelling in 1925

Al wat pro-Bataviaan was, danste als bezeten langs de ijnen, toen Rehatta het vierde punt in de touwen joeg; loch nog wilder ging het toe in de Soerabaia-rangen toen Willy Galstaun — toen voor Semarang uitkomend — iet voor Soerabaia noodige tegenpunt scoorde, en zoo an alle illusies van BATAVIA een einde maakte.

1928 bracht ons SOEKABOEMI in de gelederen, doch iet den NOORDER BOND weer inslapen.

1929 bracht ons DJOCJA.

Zoo bleef de aansluiting tot en met 1931.

Het verloop der wedstrijden in dit laatste jaar was :oo merkwaardig, dat ik er wel een bijzonder woordje ıan mag wijden.

Bijna zonder eenige ernstige bedreiging hadden zich, ot dan toe, BATAVIA en SOERABAIA aan het hoofd :unnen stellen van alle tournooien, (men raadplege de tanden hieraan toegevoegd.) en niets wees er op dat het n 1931 anders zou loopen. De Districts-wedstrijden varen overtuigend door BATAVIA en SOERABAIA gewonnen.

Batavia	—	Soekaboemi	9—1
Batavia	—	Bandoeng	4—0
Soerabaia	—	Djocja	2—0
Soerabaia	—	Malang	5—1
Soerabaia	—	Semarang	5—1

In de Westelijke afdeeling was er zelfs een beslis-:ings-wedstrijd noodig die BANDOENG in het Pink-:ter-tournooi moest brengen. Een en ander volgens het loelgemiddelde dat een algeheele gelijkheid met SOEKABOEMI aangaf.

BATAVIA 1929.

1924. BATAVIA — SOERABAIA 0 — 0
Soerabaia kampioen na verlenging en loting.

Boogh, v/d Putten, Rehatta

Bandoengteam - 2e van links: de bekende referee Theo van Helden

2e van rechts: Pedro van Bandoeng, Piet Hooydonk

BANDOENG : 1—5
SOEKABOEMI : 2—10.

Men fluisterde toen zelfs: dat BATAVIA het opzettelijk bij: 4—0 had gelaten, ten einde BANDOENG nog een kans te geven in den beslissingswedstrijd met SOEKABOEMI. Doch dat is maar kwade praat.

Hoe het ook zij, het „hors d'oeuvre", dat men BANDOENG had voorgezet was zonder eenige „appétit" genuttigd.

Stom verbaasd keek er dan ook elkeen van op bij de mare, dat in den vóór-wedstrijd, BANDOENG de BATAVIASCHE ploeg met: 4—2 had geslagen.

En verbijsterend deed het bericht aan, dat op hetzelfde uur, de SOERABAIANEN te SEMARANG hadden moeten bukken (5—3).

Het Pinkster-tournooi (1931) te Batavia zette dan ook in onder een spanning zooals nog nooit. SEMARANG en BANDOENG de favorieten!

De Preanger-mannen hielden vast, en stevig ook. Ze hadden de waarde van één doelpuntje in de districts-ontmoetingen leeren kennen en vochten er nu voor, grimmig, de tanden op elkaar.

SEMARANG schakelde men met een linksch handje uit (4—0), doch tegen SOERABAIA konden de vuisten pas ontspannen worden bij den laatsten fluit-stoot. (3—3).

Door het dolle heen was men met de veroverde 5 punten, die niet meer benaderd konden worden.

De Preanger-hoofdstad heeft hen waardig ontvangen, de mannen van capt. Boogh, die eindelijk het zoo lang begeerde kampioenschap naar de bergen brachten. Het is, helaas, bij dat ééne kampioenschap gebleven. Zou de nieuwe regeling (ik zal het daar dadelijk over hebben) gunstiger resultaten afwerpen?

Bracht ons 1931 een aangename verrassing, 1932 zette verdrietig in.

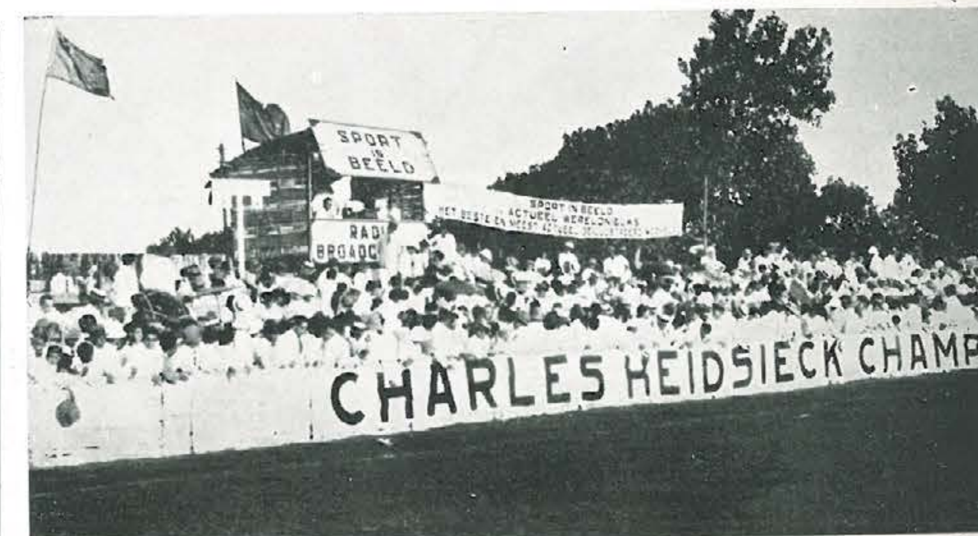
Wel was er weer winste in den vorm van de toetreding der Bonden: GAROET en BLITAR. (Deze laatste een combinatie van: Blitar-Madioen-Kediri), doch dat SEMARANG uitgeschakeld werd van het eind-tournooi gaf een algemeene teleurstelling. SEMARANG, de stad van het initiatief.!!

Bond Bandoeng.

Afscheidswedstrijd Linck.

1929.—Voor de eerste maal in Indië 's sportgeschiedenis werden de wedstrijden radiografisch door geheel Ned.-Indië gebroadcast. De Heer M.A. van Huut, Directeur van het bekende weekblad, Actueel Wereldnieuws en Sport en Beeld, zorgde voor dit novum, dat dank zij de schitterende functionneering en ideale inrichting van den zender der Soerabaiasche Radio-Vereeniging, geheel Indië in staat stelde, de wedstrijden als het ware op den voet te volgen. Op de foto ziet men het speciale radiozendstation vlak achter de tribunes.

Eilaas, ook 1933 sloot de jongens van het heuvelterrein uit. Nu deden het de buur-jongens uit TEGAL, die zich zoo pas — tegelijkertijd met BUITENZORG - in den raad van elf hadden laten inschrijven.

Gezegd moet worden, dat zoowel BLITAR als TEGAL een „joyeuse entrée" hebben gemaakt in de kamer der groote broers.

Door de toetreding van TEGAL waren de districtswedstrijden te talrijk geworden en is men overgegaan tot splitsing van Midden- en Oost-Java.

Oost-Java met : SOERABAIA, MALANG en BLITAR. Midden-Java met : DJOCJA, TEGAL en SEMARANG.

West-Java had alsnog 5 nummers af te werken.

En zoo ben ik gekomen aan 1934, het jaar van de „hervorming", mogelijk het stervensjaar van de z.g. „Steden-wedstrijden".

Het leidend lichaam : de N. I. V. B., heeft men meer macht gegeven. Een der eerste daden was het instellen van een volledige competitie — zoowel voor wat betreft de Districts-wedstrijden, als wat betreft den „nasleep" van de „Kampioens-wedstrijden".

En die is reeds voor het seizoen 1933/34 ingezet.

Vermelden moet ik eerst dat de Combinatie : BLITAR — MADIOEN — KEDIRI is ontbonden, doch dat zich afzonderlijk hebben gemeld : BLITAR en MADIOEN.

Buitendien trad nog toe : SOLO.

Men heeft nu JAVA ingedeeld in vier districten, n.l. :

BATAVIA — BUITENZORG — SOEKABOEMI.
BANDOENG — GAROET — TEGAL.
SEMARANG — DJOCJA — MADIOEN — SOLO.
SOERABAIA — MALANG — BLITAR.

De aanwijzing der vier districts-kampioenen uit volledige competities zal m.i. op geen sportieve obstakels stuiten. De reis-vermoeienissen zullen niet zoo zijn, dat de uitslagen geweld worden aangedaan.

Maar wat volgt !

Hierin ligt het groote gevaar voor het behoud van de „Pinkster-tournooien". Men heeft, bij de huidige opstelling, het „Pinkster-tournooi" behouden, maar daardoor is het ook geworden een aanfluiting van een *volledige* Competitie.

Déze regeling kan niet bevredigen, weshalve men een van beide *moet* laten schieten; het „Pinkster-tournooi", of de volledige competitie.

Men oordeele :

Nemen we aan, dat BATAVIA en SOERABAIA districts-kampioenen worden. BATAVIA zal dan hebben te spelen *twee* uit-wedstrijden tegen SOERABAIA. Een te SOERABAIA en een op onzijdig-terrein (Semarang). SOERABAIA daarentegen één thuis-wedstrijd en een op onzijdig-terrein (Semarang).

Wie ook maar eenig begrip heeft van de waarde van thuis-wedstrijden (men vergelijke zelfs Nederland, bij kleine afstanden) weet dat deze regeling op een debacle moet uitloopen.

Het schijnt dat de *twintig* Pinkstertournooien den samenstellers niets, maar dan ook niets geleerd hebben.

Ik heb er de volgende les uit getrokken :

Sinds 1914 was zoowel BATAVIA als SOERABAIA vijfmaal gastvrouw. Over 10 tournooien kunnen we dus oordeelen. Nogal een aannemelijk getal.

1926. Bond Batavia: Lasso-Gouw-Davies-Tet Soei-v.d. Poel-Pipper Polanen Petel-Paatje Casborn (de trouwe leider) — Rehatta en Oost. Zittend: Wattimena en Nunumete.

Bond 1928 - bestond uit 5 Oliveanen - 4 B.B. 'ers - 1 B.V.C. 'er en 1 U.M.S. 'er

De Kloek en hare kiekens (Soerabaia 1929).

Batavia Bond 1930
persoon rechts Oen Hwa

Drie „MAX"-en bij elkander, resp. de Wilde — Foltynski en Prins. Wedden, dat deze heeren het heelemaal niet hebben over voetbal?

BATAVIA heeft in die vijf tournooien te SOERABAIA *nooit* kunnen winnen, doch SOERABAIA heeft, omgekeerd, in de vijf tounooien te BATAVIA, tegen deze stad nog nooit *één doelpunt kunnen scoren.*

Leggen deze uitslagen het er niet vingers, doch duimen-dik op, welke waarde thuis-wedstrijden hebben?

Nog al „wiedes" wanneer de tegenstanders een reis achter den rug hebben van ruim 800 K.M.

En nog scherper worden de tegenstellingen, wanneer andere steden het districts-kampioenschap behalen.

Nu zal men zeggen : dat voor- of nadeel krijgt elke stad om beurten. Slechts mogelijk wanneer steeds dezelfde steden districts-kampioenen worden.

En.... men vergete niet, dat de inleg van deze regeling geweest is : het verkrijgen van een meer zuiveren uitslag bij de kampioens-competitie!

Dien kan men pas verkrijgen indien men den Bonden de gelegenheid geeft werkelijke uit- en thuis-wedstrijden te spelen, doch, en hier komen we weer op de oude plek, dan zal het „Pinkster-tounooi" moeten vervallen en dat zou ik betreuren.

Zoo populair als b.v. het „ZILVEREN-bal-festijn" in Nederland is, minstens zooveel heeft de voetbal-gemeente waarde te hechten aan *ons* jaarlijksche feest hier.

Ik durf zelfs zeggen dat het broodnoodig is, want de tegenstellingen hier worden steeds scherper.

Een massa-ontmoeting, niet slechts van spelers, doch ook van officials en oud-getrouwen, doet de scherpe kanten slijten. Men bevordere die gelegenheid! Men begrijpe mij goed. Ik stel me op deze plaats geen partij. Men late doorgaan wat men, na rijp beraad en bezonken oordeel, het meest in het belang acht der voetbal-sport in het algemeen.

Ik ben in deze slechts aangezocht iets te zeggen over de „Steden-wedstrijden" die me, in den loop der jaren, lief zijn geworden en die ik zou willen behouden, zij het eventueel in een ander formaat.

Moge er dat uit groeien!

C.

Algemeene gegevens betreffende de uitslagen der

STEDEN — WEDSTRIJDEN

OVERZICHT DER WEDSTRIJDEN t/m 1932

1914 Semarang	Bandoeng	— Batavia	0 — 5
	Soerabaia	— Semarang	0 — 3
	Batavia	— Semarang	3 — 0
	Batavia winnaar.		
1915 Batavia	Bandoeng	— Semarang	1 — 2
	Batavia	— Soerabaia	1 — 0
	Semarang	— Batavia	0 — 2
	Batavia winnaar.		
1916 Soerabaia	Semarang	— Soerabaia	0 — 1
	Batavia	— Bandoeng	1 — 0
	Batavia	— Soerabaia	0 — 0
	Soerabaia winnaar na loting.		
1917 Semarang	Soerabaia	— Semarang	3 — 0
	Bandoeng	— Batavia	1 — 0
	Soerabaia	— Bandoeng	2 — 0
	Soerabaia winnaar.		
1918 Bandoeng	Soerabaia	— Bandoeng	0 — 0
	Batavia	— Semarang	3 — 0
	Batavia	— Bandoeng	2 — 0
	Batavia winnaar.		
1919 Batavia	Soerabaia	— Bandoeng	1 — 0
	Semarang	— Batavia	2 — 5
	Batavia	— Soerabaia	1 — 0
	Batavia winnaar.		
1920 Soerabaia	Semarang	— Batavia	0 — 1
	Bandoeng	— Soerabaia	0 — 3
	Batavia	— Soerabaia	0 — 0
	Batavia winnaar na verlenging en loting.		
1921 Semarang	Semarang	— Soerabaia	2 — 1
	Batavia	— Bandoeng	2 — 1
	Semarang	— Batavia	0 — 5
	Batavia winnaar.		

1922 Bandoeng	Semarang	— Batavia	0 — 4
	Soerabaia	— Bandoeng	2 — 1
	Bandoeng	— Batavia	2 — 0
	Semarang	— Soerabaia	0 — 1
	Bandoeng	— Semarang	3 — 2
	Batavia	— Soerabaia	0 — 2

Soerabaia winnaar.

1923 Batavia	Soerabaia	— Batavia	0 — 2
	Bandoeng	— Semarang	1 — 4
	Batavia	— Semarang	1 — 0

Batavia winnaar.

1924 Soerabaia	Batavia	— Semarang	5 — 0
	Soerabaia	— Batavia	0 — 0
	Soerabaia	— Bandoeng	5 — 1

Soerabaia kampioen na verlenging en loting.

1925 Afdeelings- wedstrijd	B.V.B.	— N.J.V.B.	3 — 0
Vóórwed-	W.J.V.B.	— B.V.B.	2 — 1
strijden	V.S.O.	— S.V.B.	0 — 6
te Bandoeng	Bandoeng	— Semarang	3 — 1
	Batavia	— Semarang	5 — 0
	Soerabaia	— Batavia	1 — 1
	Soerabaia	— Bandoeng	0 — 1

Batavia kampioen.

1926 Afdeelings-	B.V.B.	— N.J.V.B.	5 — 2
wedstrijden	S.V.B.	— M.V.B.	3 — 1
Vóórwed-	W.J.V.B.	— B.V.B.	1 — 0
strijden	S.V.B.	— V.S.O.	9 — 1
te Semarang	Semarang	— Bandoeng	1 — 1
	Bandoeng	— Soerabaia	2 — 5
	Soerabaia	— Batavia	2 — 2
	Batavia	— Semarang	4 — 1

Soerabaia kampioen.

1927 Afdeelings- wedstrijd	Soerabaia	— Malang	8 — 1
Vóórwed-	Batavia	— Bandoeng	3 — 0
strijden	Soerabaia	— Semarang	5 — 0
te Batavia	Batavia	— Semarang	2 — 1
	Semarang	— Bandoeng	2 — 1
	Batavia	— Soerabaia	2 — 0
	Soerabaia	— Bandoeng	1 — 3

Batavia kampioen.

1928 Afdeelings-	Soekaboemi	— Batavia	0 — 12
wedstrijden	Malang	— Soerabaia	2 — 3
Vóórwed-	Batavia	— Bandoeng	6 — 0
strijden	Semarang	— Soerabaia	1 — 1
te Soerabaia	Bandoeng	— Soerabaia	0 — 2
	Batavia	— Semarang	0 — 2
	Semarang	— Bandoeng	0 — 3
	Batavia	— Soerabaia	1 — 2

Soerabaia kampioen.

1929 Afdeelings-	Soekaboemi	— Batavia	0 — 3
wedstrijden	Soerabaia	— Malang	3 — 2
	Semarang	— Djocja	3 — 0
Vóórwed-	Semarang	— Soerabaia	0 — 2
strijden	Bandoeng	— Batavia	0 — 6
te Bandoeng	Bandoeng	— Semarang	3 — 2
	Batavia	— Semarang	1 — 0
	Batavia	— Soerabaia	1 — 1
	Bandoeng	— Soerabaia	1 — 3

Batavia kampioen.

1930 Districts-	Batavia	— Bandoeng	4 — 1
wedstrijden	Bandoeng	— Soekaboemi	14 — 0
	Soekaboemi	— Batavia	3 — 2
	Semarang	— Malang	10 — 3
	Djocja	— Soerabaia	0 — 4
	Malang	— Soerabaia	0 — 5
	Semarang	— Djocja	2 — 1
	Malang	— Djocja	4 — 4
	Soerabaia	— Semarang	11 — 1
Vóórwed-	Soerabaia	— Semarang	12 — 3
strijden	Bandoeng	— Batavia	2 — 7
te Semarang	Semarang	— Bandoeng	7 — 5
	Bandoeng	— Soerabaia	1 — 5
	Soerabaia	— Batavia	3 — 1
	Batavia	— Semarang	4 — 3

Soerabaia kampioen.

1931 Districts-	Batavia	— Soekaboemi	9 — 1
wedstrijden	Bandoeng	— Soekaboemi	1 — 1
	Batavia	— Bandoeng	4 — 0
Beslissings-	Soekaboemi	— Bandoeng	0 — 3
wedstrijd	Djocja	— Soerabaia	0 — 2
	Soerabaia	— Malang	5 — 1
	Djokja	— Semarang	0 — 4
	Soerabaia	— Malang	6 — 0
	Soerabaia	Semarang	5 — 1
	Malang	— Djocja	3 — 5
Vóórwed-	Bandoeng	— Batavia	4 — 2
strijden	Semarang	— Soerabaia	5 — 3
te Batavia	Batavia	— Semarang	3 — 2
	Semarang	— Bandoeng	0 — 4
	Bandoeng	— Soerabaia	3 — 3
	Soerabaia	— Batavia	0 — 4

Bandoeng kampioen.

Eindstand der Steden-(Kampioens)wedstrijden 1914-'31.

Batavia	43	31	6	5	68	103— 32
Soerabaia	40	20	10	10	50	90— 46
Bandoeng	37	9	4	24	22	49— 93
Semarang	38	8	2	28	18	47—118

Eindstand der Kampioens-(N.I.V.B.)wedstrijden 1920—1931.

Batavia	32	22	5	5	49	80— 29
Soerabaia	31	16	8	7	40	82— 41
Bandoeng	29	8	3	18	19	47— 80
Semarang	30	6	2	22	14	40— 99

1932 Districts-	Garoet	— Bandoeng	0 — 8
wedstrijden	Soekaboemi	— Batavia	1 — 5
	Garoet	— Batavia	0 — 13
	Bandoeng	— Soekaboemi	4 — 0
	Soekaboemi	— Garoet	2 — 1
	Batavia	— Bandoeng	1 — 1
	Djocja	— Malang	2 — 0
	Semarang	— Soerabaia	0 — 5
	Malang	— Blitar	4 — 5
	Soerabaia	— Malang	2 — 0
	Semarang	— Djocja	5 — 2
	Blitar	— Semarang	2 — 0
	Soerabaia	— Djocja	7 — 0
	Djocja	— Blitar	1 — 2
	Blitar	— Soerabaia	0 — 2
	Malang	— Semarang	2 — 0
Vóórwed-	Blitar	— Soerabaia	6 — 3
strijden	Batavia	— Bandoeng	3 — 3
Kampioenswed-	Bandoeng	— Soerabaja	0 — 4
strijden te Soerabaja	Batavia	— Blitar	8 — 1
	Soerabaja	— Batavia	4 — 2

Soerabaja Kampioen

1933 District-	Bandoeng	— Batavia	5 — 1
wedstrijden	Buitenzorg	— Garoet	2 — 1
	Tegal	— Semarang	5 — 2
	Malang	— Blitar	4 — 0
	Buitenzorg	— Batavia	1 — 5
	Garoet	— Soekaboemi	3 — 4
	Blitar	— Soerabaja	1 — 7
	Batavia	— Garoet	7 — 1
	Soekaboemi	— Bandoeng	2 — 9
	Semarang	— Djokja	0 — 0
	Soekaboemi	— Buitenzorg	1 — 4
	Garoet	— Bandoeng	0 — 4
	Soerabaja	— Malang	10 — 0
	Batavia	— Soekaboemi	8 — 2
	Bandoeng	— Buitenzorg	5 — 0
	Djokja	— Tegal	2 — 3
Voorwedstrijden	Batavia	— Bandoeng	5 — 1
	Soerabaja	— Tegal	6 — 1
Kampioenswed-	Bandoeng	— Tegal	7 — 1
strijden te Ban-	Batavia	— Soerabaja	4 — 3
doeng	Batavia	— Tegal	6 — 2
	Bandoeng	— Soerabaja	0 — 2

Batavia Kampioen

Bandoengsch Bondsteam 1928 Boogh, Goijers, Giesel Amrein, Altenburg, Lippelt, Tjo Goldmann, Soeleiman, Bochem, v/d Putten, Hagenaar en Eddy Alting Siberg

Het Bandoeng-team 1931 ±: Mulder, Volger, Giesel, Darma, Weise, Soeleiman, Amrein, Welfers, Goldmann, Oninck, Wolf, Simon, v/d Putten

HET JAVA-KAMPIOENSCHAP

De reis.

Ik heb u beloofd het Batavia-elftal voet voor voet te volgen en zijn verrichtingen punt voor punt te beschrijven. Ik zal zien wat ik in deze drukke dagen er van maak.

Na het vertrek, Vrijdagmorgen van Kemajoran, was het merkwaardig, dat al dadelijk de kaarten voor den dag kwamen en men zich aan spel zette, de gokkers! Maar gezegd moet dan ook, dat het een heel goede afleiding bleek te zijn op die taaie reis van 12 uren en nog een half, en als maar door treinen. Afwisseling tida ada; ook de stations verschilden alleen maar van naam, de rest was precies eender. Toch was de stemming onder het team goed en de omstandigheid, dat het gezelschap uit dertien bestond deed niets geen afbreuk aan die stemming.

Cheribon! — een rustpunt. En afwisseling, want het station daar is het zien waard; potstausend wat een mooi ding is dat! Vooral ook omdat het een goed buffet heeft, dat we al dadelijk behoorlijk onveilig maakten en waar zoo veel mogelijk lekkernijen in zoo weinig mogelijk tijd naar binnen werden gewerkt. Toen was het weer : naar 't oosten.

Onze coupé werd langzamerhand danig gemetamorphoseerd, bijna in een Pullman sleeping car. Maar schilderachtiger. Waar in den beginne Stom zich had neergevleid, lag nu Jolly, wanhopige pogingen doende een middagdutje te pakken, zoo half en half in Johannes' armen. Ik weet niet of deze, al knikkebollend, liefelijk droomde. Tegenover dezen back met z'n apostolischen naam lag Van Baalen uit een raampje te hangen, turende naar het zich verwijderend West-Noord-West-ten Westen, beklagende hen, die daar achtergebleven waren, om straks de telegrafische treurmaren uit de wedstrijdstad te ontvangen. Een eind verder schenen Kooymans en Olive den St. Vitusdans te hebben, maar bij scherper opmerken bleken ze Beeuwkes te toonen hoe ze zich onder leiding van den Bondstrainer hadden geoefend. Dat was niet mis en Beeuwkes keek dan ook vol bewondering naar die sierlijke teenverdraaiingen en kuitenflikkers. — In een hoekje van de coupé besteedde er één bizonder veel aandacht aan een dame, het eenige schaap onder de wolven. Of die aandacht beantwoord werd, ik weet 't alweer niet, ik was te bescheiden, om dat grondig te onderzoeken. Hij was heel beleefd, dat moet gezegd, en dat mocht immers volgens uw vermaningen?

Zoo tegen 1 uur begonnen de diverse magen danig in opstand te komen en het was een uitkomst dat het station Tijledoek voor een restauratiewagen zorgde. Dadelijk werden de noodige bestellingen gedaan. Biefstuk met aardappelen was het meest geliefde gerecht en een half uur later was het team, officials incluis, vreedzaam en vreetzaam aan den disch vereenigd.

Toen de duisternis was ingevallen poogden velen al een half uur te voren Semarang's lichten te onderkennen. En eindelijk, daar kwam het sierlijk verlichte station in zicht. Nu donderde Stom's stem door den wagen en stipt gehoorzaam werden de bevelen opgevolgd. Met een flink hoera-geroep der onzen werd Batavia's blijde inkomste aangekondigd. Op het perron werden we verwelkomd door de heeren Soesman en Fernhout van Sectie XIV der Tentoonstelling, die ieder een deel van de Batavianen onder z'n hoede nam en de besproken kamers in de hotels aanwees. Met z'n vijven werden we ondergebracht in Hotel Pavillon, de anderen werden in Hotel Smabers geïnterneerd, ook de 4 die den volgenden dag arriveerden. Ik kan niet anders zeggen : alles was keurig in orde.

Te Semarang.

Het eerste wat men in Indië doet na een lange spoorreis, werd ook hier vertoond : bestorming van de badkamers, met het gevolg dat vertegenwoordigend Bataviaasche voetbal een half uur later weer m e n s c h was. Na het goede diner werd men zelfs méér dan dat: men werd Tentoonstellingbezoeker, wat niet aan iedereen gegeven is ! Met de stoomtram (expres voor deze gelegenheid aangelegd) reden we naar het Tentoonstellingterrein.

KROES,
oud-Bondskeeper
Batavia
in
Negri Koud.

Hier dient te worden gememoreerd dat aan allen een vrijkaart werd verstrekt, geldig voor 4 dagen.

Het allereerst werd natuurlijk het speelveld geïnspecteerd. Dit maakte in het geheel een knussen indruk, maar het bleek heel klein te zijn; 100 bij 56 meter maar. Hierover nader meer. Van de Tentoonstelling zelf hebben we niet veel gezien, het was al laat. Veel licht bescheen dit interessante terrein, maar veel menschen waren er niet. 't Was ± half 11. Om 11 uur zijn onze jongens zoet naar bed gegaan. Wij, niet-spelers, hebben nog wat nageplakt.

Den volgenden morgen, Zaterdag, waren de reisvermoeienissen er uit geslapen en stonden onze mannetjes in goede conditie op. Waarmee ik niet zeg, dat wij, plakkers van den vorigen avond, met een kater opstonden !

Des middags om 4 uur al begaven wij ons naar het terrein. Met het oog op eventueele verlengingen is het aanvangsuur der wedstrijden gesteld op ½ 5.

Bandoeng-Batavia 0 — 5.

Scheidsrechter Stapel blaast de elftallen in het veld; deze stellen zich als volgt op :

Bandoeng.

Mian
Stam Stumpf
Grumbkow Vink Boers
Jansen Eichperger Belloni Endih V. d. Worm
●
Heuer Jolly Fischer Davies Cramm
Kooymans Versteegh Olive
Overakker Johannes
Beeuwkes.

Batavia.

Zooals men weet, mocht luit. Stom ingevolge Bestuursbesluit niet uitkomen tegen Bandoeng, wegens het hierin medespelen van mindere militairen. In de plaats van Stom plaatste de Elftalcommissie Overakker als back. Versteegh fungeerde als captain in dezen wedstrijd. Bandoeng wint de toss en verkiest met de zon in den rug te spelen, zoodat Fischer den bal aan het rollen brengt. Al dadelijk is op te merken, dat het veld zeer smal is, waardoor de spelers, die anders aan grootere velden gewend zijn, herhaaldelijk „out" trappen.

De eerste minuten zijn voor Batavia, doch spoedig ontwikkelt de voorhoede van Bandoeng een goed gecombineerd spel. Vooral de rechterwing verricht werk en brengt goed op, maar de productiviteit eindigt, zoodra Bandoeng dicht genoeg het Batavia-doel is genaderd om te kunnen schieten.

Het samenspel bij de Batavianen ontbreekt; de menschen loopen nog naar hun vorm te zoeken en is wel gedurende de eerste 20 minuten Bandoeng in de meerderheid.

Batavia's voorhoede breekt wel een enkele maal door en tracht Fischer het leder in te schieten, maar zijn schoten zijn ernaast. Ook Davies laat enkele vlugheidskunstjes zien, maar de doorbraken en het opbrengen stuiten op het goede spel van de beide Bandoeng-backs, die, ofschoon verschillende vereenigingen in het bonds-elftal vertegenwoordigende, elkander uitstekend begrijpen.

Enkele Semarang-teams

Een prachtig schot van Jansen wordt ten koste van corner door Beeuwkes gehouden. Batavia verandert thans haar opstelling. Overakker en Versteegh verwisselen van plaats, wat zeer goed blijkt ingezien te zijn.

Batavia komt in deze periode wat meer los en laat ook haar voorhoede beter werk zien, zoodat nu eens Bandoeng, dan weer Batavia een aanval onderneemt. De doelverdedigers geven echter niet thuis. Kort voor de rust weet Davies met een goed gericht schot, via de doelpaal te scoren. Kort daarop is het pauze.

Na de limonade pakt Bandoeng direct flink aan maar de halfback-linie van Batavia keert alle aanvallen. Overakker, die op de backplaats slecht werk leverde, speelt in de middenlinie een zeer tactische partij. Wat aan de halfbacks ontsnapt, wordt weggewerkt door Versteegh en Johannes. De voorhoede van Batavia komt meer en meer los, en weet spoedig het spel voortdurend op Bandoeng's helft te houden. Het is dan ook niet te verwonderen, dat enkele minuten na de rust Jolly het tweede doelpunt voor Batavia maakt.

De Bandoengers doen wat ze kunnen, maar zijn tegen het spel van het Batavia-elftal niet opgewassen. Een enkele goed opgebrachte voorzet wordt onbenut gelaten.

Steeds onstuimiger worden de aanvallen van de Batavia-voorhoede. Heuer verricht uitstekend werk. Thans is het Cramm, die Mian doet visschen. Weer wordt afgetrapt en weer is het Batavia, die aan de Bandoengsche achterhoede handenvol (beter beenenvol) werk geeft. Heuer is de man, die met een fraai schot nummer vier ter wereld brengt.

Bandoeng laat echter den moed niet zinken. De voorhoede zet de tanden op elkaar en er is weer een moment, dat Beeuwkes een weinig aan het werk wordt gezet. Batavia blijft echter overwegend sterker, haar wings brengen vlug op. Vooral Heuer is zeer moeilijk te houden. Hij weet dan ook eenige spelers te passeeren en uit een mooien voorzet deponeert Cramm voor de vijfde maal den ronden knikker in Mian's heiligdom.

Meerdere doelpunten blijven uit en als de scheidsrechter zijn eindsignaal heeft laten hooren, heeft Batavia verdiend gewonnen, waardoor het elftal dus Maandag in den eindstrijd zal komen.

Als een merkwaardigheid kan nog vermeld worden dat zoowel vóór als na halftime Batavia den bal aan het rollen bracht, iets wat den scheidsrechter blijkbaar ontging.

Na een koelen dronk op het feestterrein ging het in taxi's huiswaarts, doch slechts om den inwendigen mensch te versterken, want na het vroegere avondeten waren „HH. Zeventienen" weer op de vlakte, nu om, al feestvierend, overal rond te dolen en het mooiis van de Tentoonstelling af te neuzen. 't Was typisch zooals je ze overal ontmoette. Tegen den morgen ging de laatste man naar kooi.

De tweede dag. Semarang — Soerabaja 3 — 1.

Deze tweede dag was uiteraard voor ons Batavianen minder spannend, want vermoed werd, dat Semarang en Soerabaja zoowat tegen elkaar opwogen. Reden waarom door den Elftalleider Stom aan de spelers dien dag de vrije loop werd gegeven. Toch moet gezegd worden dat onze mannen zich voorbeeldig gedroegen en er overal met gepaste vroolijkheid den gang in wisten te houden. De clou van den dag was natuurlijk de wedstrijd Semarang — Soerabaja. Soerabaja bleek op z'n sterkst uitgekomen te zijn. Iets over half vijf fluit onze Bataviasche scheidsrechter ten Bruggencate beginnen; Semarang wint den toss en kiest, zoovals vanzelf spreekt, wind en zon mee. Nog geruimen tijd echter duurt het, voor begonnen kan worden, daar Lutjens en Blommesteyn op zich laten wachten. Om ½ 5 uur staan de volgende elftallen tegenover elkaar:

Semarang.

Van Soest
Valk Blommesteyn
Rogge Gantvoort Kamperdijk
Valk Jr. Pas Phelan Lutjens Pilow

●

V. d. Elst Swart Leslie-Miller Galstaun Martens
Van Damme Gobius Middelkoop
V. d. Lee Weyschedee
Kloesmeyer

Soerabaja.

Direct na den aanvang brengt Lutjens den bal goed op, doch schiet keihard over. Het blijkt al dadelijk, dat beide partijen elkaar niets toegeven. Vliegensvlug wordt er gespeeld, aanval op aanval wordt door beide partijen ondernomen, doch voorloopig blijft succes uit. Leslie-Miller, die overigens de ster van Soerabaja blijkt te zijn, benut een hem voor de voeten gespeelden bal niet; het was Blommesteyn die door zijn forsch, misschien wel soms wat al te forsch, spel dezen jongen speler overdonderde. Semarang neemt nu meer en meer het spel in handen, en nadat Pas een prachtkans miste, door voor open goal naast te schieten, was het Phelan, die een schot van dichtbij inzond, waarbij de bal met veel effect de goal indraaide.

Helsch geschreeuw en lawaai op alle rangen, heel Semarang springt en jubelt! De Soerabajanen zijn echter niet ontmoedigd. Keurig combineerend gaat de rechtervleugel er van door, doch het schot faalt. Dan is het Leslie-Miller die, den uitgetrapten bal weet op te vangen en na Gantvoort gepasseerd te zijn van verre schiet. De bal springt via de lat terug, als de kippen is Galstaun er bij en doet met een prachtschot den stand gelijkkomen. (1 — 1).

Daarna is het weer Semarang dat domineert; steeds weten de Soerabajanen echter het gevaar te keeren, maar ieder voelt toch dat de druk niet te weerstaan is. Na een keurig staaltje van samenspel weet Pilow een voorzet te bemachtigen en na een ren op de goal door een fraai schot de score voor Semarang te verhoogen (2—1)

Spoedig daarna is het rusten. Ieder is in spanning wat hmreres ultaag der 2e heft zal zijn. Direct na den aap phtente het spej op Slerabaja 's voorhoeracht, steeds eae hiechn drngt dloesoarangsche doch de op. Pilow ehetet brsrgd fsg opi doel,meyer redt, werkt niet ver eeerteg weg en Pas kan makkelijk doelpunten (3 — 1). Sioe nu af speelt Soerabaja een verloren partij; men kan Vnaden spelers aanzien, dat de hoop op een overwinning weoegeven is; alleen Kloesmeyer in het doel blijft wonden8t verrichten, en het is dan ook aan hem te danken, om de score niet verhoogd werd. Ook zijn collega in etSema rang -doel geeft blijk van zijn talenten. Eens Kl Galsltaunl keurig op z'n veste los, passeert de gehnve Semarang-achterhoede, doch Van Soest keert het drtaar. Lutjens bemachtigt den bal, brengt al samenielen d op, win schieten, als plots Kloesmeyer uitloopt pdea ba vlak voor 's mans voeten wegtrapt.

Zoo staat deze wedstrijd in het teeken van den aanvel; vliegensvlug wordt er gespeeld, zoo hier zoo daar, telkens weer keert de Semarang-voorhoede terug. Het is meest Phelan, die den aanval leidt. Maar v.d. Lee en in laatste instantie Kloesmeyer weten toch verder gevaar

te keeren, zoodat het einde daar is met een 3 — 1 voor Semarang. Al wat Semarang-supporter is, brult en jubelt. Lieflijke schoonen komen het veld opzetten en bieden onder vreugdetranen hare gelukwenschen aan. De strijd was gewonnen, Semarang verdiende de eer, maar de reden van Soerabaja's verlies? Voorwaar een moeilijk op te lossen raadsel. Zelfoverschatting? Een „we-winnen-toch wel?" 't Was een prachtvoorbeeld voor onze jongens, om toch alle krachten in te spannen ten einde den eerepalm te bemachtigen.

Batavia-Semarang dus in den eindstrijd! dat zal spannen, was op aller lippen. Stom wist zijn mannen wederom hier en daar op te pikken, ten einde zich te verzekeren dat allen den volgenden dag „frisch und munter" zouden zijn.

Wij officials bleven nog lang met diverse oud-spelers en Bondsafgevaardigden bijeen.

De derde dag. Eindstrijd. Batavia verslaat Semarang met 3—0 en is kampioen

Maandag werd wederom de tentoonstelling bezocht; overal werd een kijkje genomen; vooral een ansichtkaarten-kiosk, waar een jeugdige schoone met rappe handen en tong bediende, mocht zich in de bizondere belangstelling der jongere menschen verheugen. Om 12 uur togen allen huiswaarts. 't Was weer captain Stom die er voor zorgde, dat reeds om kwart voor 4 taxi's gereed stonden, ten einde de spelers naar het terrein te brengen. Allen voelden zich frisch en opgewekt. Wat nog aan vermoeienis in de spieren was blijven zitten, had onze ijverige trainer, de heer Gobee, er uit gemasseerd. Zoo trok ons elftal ten strijde, vast besloten te overwinnen.

De opstelling was als volgt:

Beeuwkes
Johannes Stom
Olive Versteegh Kooymans
Jolly Cramm Fischer Davies Heuer

Scheidsrechter Ouwehand uit Bandoeng laat Stom opgooien. Kamperdijk raadt mis en Stom wenscht met de felle zon in den rug te spelen. Al dadelijk blijkt dat ook Semarang (dat met hetzelfde elftal uitkwam als den vorigen dag) met goede bedoelingen op het groene tapijt verschenen is. De voorhoede dringt dan ook onstuimig op, Stom en Johannes hebben druk werk, doch weten voortdurend door lange trappen het terrein te zuiveren. Steeds weer komt de Semarangaanval terug, en het is bij een dezer aanvallen dat Stom een reuzenharden trap geeft, waarbij de bal tegen Versteegh 's maag belandt. Het spel moet dan een oogenblik gestaakt worden, daar Versteegh op het veld naar adem ligt te snakken. Het incident is echter spoedig over en schijnt ons elftal wakker geschud te hebben, want spoedig daarop is het met het overwicht van Semarang gedaan. Ook nu weer blijkt het veld te smal te zijn, voortdurend werd uit getrapt, waarbij het ingooien nog al eens freekick opleverde aan beide partijen. Beide elftallen strijden dapper; van overwicht geen sprake; nu eens zijn de onzen in aanvalsactie, dan weer maakt de Semarang-voorhoede een optreden van onze verdediging noodzakelijk. Stom is schitterend in vorm; zijn spel sleept dan ook de andere spelers mee. Keer op keer weten

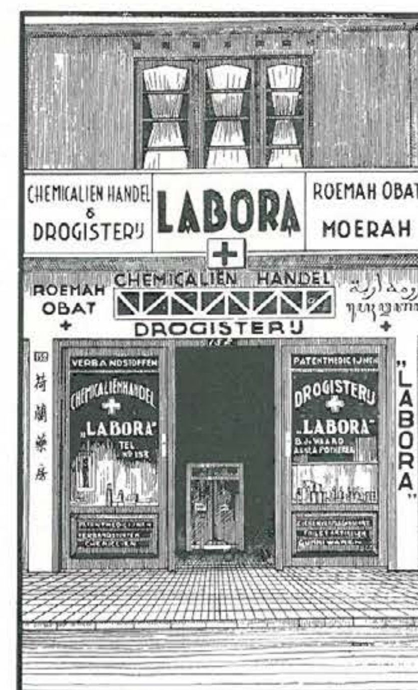

De „Pekalonganner" BAKHUYS, die, jammer genoeg voor de voetbalsport in Indië, dit land verlaten heeft

SOERABAIA KAMPIOEN 1922. — De daverende ontvangst van het Soerabaia-team op het station, nadat de Soerabaianen in het steden-tournooi van 1922, dat toen door het afval-systeem misschien minder compleet, maar zeker niet minder spannend was, het kampioenschap van Java hadden behaald.
Men ziet hoe de kampioenen door hun stadgenooten werden gehuldigd. Links op de foto, vooraan staande de heer Teitler, thans nog een vooraanstaande figuur in de Soerabaiasche voetbalwereld, de derde van rechts, Peppinck, die bij dezen wedstrijd als leider der Soerabaianen meetrok naar West-Java en daar zoo goed voor zijn mannetjes zorgde, dat zij fit bleven en den kampioenstitel konden behalen. Een klinkende fuif bij Hellendoorn, het oude traditioneele Hellendoorn met de spiegelzaal nog, besloot de ontvangst.

Jolly en Cramm door te breken ; Jolly zet telkens goed voor en Rogge, de Semarangsche linkshalf, heeft tegen deze twee geen kans. Een minuut voor 5 weet plots Jolly er met den bal van door te gaan, dien hij meeneemt tot vlak bij de doellijn, vanwaar hij keurig voorzet en Davies is de man die het leer voor de eerste maal langs Van Soest schiet (1 —0) ! Waarlijk een prachtprestatie ; én voorzet én schot.

Dit succes moedigt onze mannetjes nog meer aan ; keer op keer gaat onze voorhoede er dan prachtig samenspelend van door. Langzamerhand wordt het spel wat forsch, het regent dan ook vrije-schoppen, wat mij wel wat overdreven voorkomt, te meer omdat dikwijls de niet overtredende partij er door benadeeld werd.

Tien minuten over 5 weet Jolly na een keurig combinatiespel met een prachtschot het 2e punt voor Batavia te maken. Van Soest, die, alhoewel klein van persoon, een goed doelverdediger blijkt te zijn, had ook aan dit doelpunt geen schuld, het kwam even hard als onverwacht. Ons klein groepje Batavia-supporters was als in een indianenkamp herschapen. Springend, jubelend en dansend werd aan de vreugde uiting gegeven, doch ook de Semarangers wisten ons spel te waardeeren, een algemeen en lang applaus viel den onzen ten deel. Na nog eenig heen en weer getrap, fluit de scheidsrechter halftime.

Overal werden nu de diverse kansen besproken. Gobee inspecteerde onze mannetjes, doch niemand gevoelde zich moe, allen waren nog in tip-top conditie. Nog was de strijd niet gewonnen, ook in de tweede helft, waarin wij door wind en zon in het nadeel waren, moest met onverflauwd vuur doorgestreden worden. Ook de Semarangers waren nog vol moed en dachten door dapper strijden den achterstand wel weer in te halen. Tien minuten voor half 6 zijn de elftallen weer in actie. Het Semarang-kwintet komt onstuimig aanzetten, het zijn vooral Lutjens en Phelan die den aanval leiden, doch Stom, de ziel van het elftal, krachtig gesteund door de anderen, weert iederen aanval. Het is dan ook kolossaal wat onze captain in deze periode presteert ! Ook Johannes blijkt op dreef en rechtvaardigde zijn keus in het elftal volkomen.

Telkens weer komen de Semarangers aanstormen en schijnen het er op gezet te hebben om te doelpunten. Gedurende 5 minuten is dan ook Batavia volkomen ingesloten. Onze halfs werken als paarden, vooral Olive weet z'n wing in bedwang te houden en laat Lutjens geen oogenblik tijd om zijn bekende kogels te lossen. Ook Versteegh heeft het druk en geeft door keurig kopwerk van tijd tot tijd opluchting. Johannes geeft dan door een uitval de gewenschte opruiming. Aan de andere zijde zijn het vooral Blommesteijn en Kamperdijk die voorloopig alle gevaar keeren. Heuer wordt stevig bewaakt en heeft weinig kans zijn bekende rennen ten uitvoer te brengen. Toch weet hij herhaaldelijk door te breken, doch steeds is er een Semarangbeen dat de voorzetten of de schoten onschadelijk maakt. Dan moet Batavia ingooien, Jolly doet dat en forceert daarbij een corner, welke echter geen succes heeft. Kort daarop is het Fischer die een voorzet van Olive prachtig in kopt (3 — 0). Langzamerhand wordt het nu duidelijk dat het pleit in het nadeel van Semarang beslist is, hun

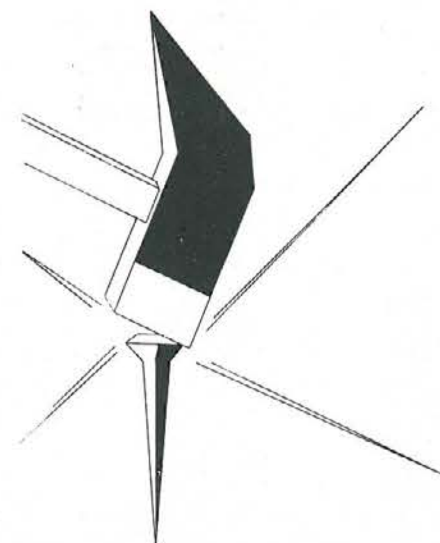
Het Bestuur en spelers van de v. v. S. V. V.—Madioen, de Heeren V. C. Harten, voorzitter, (in het midden), G. Oxsener, Vice-Voorzitter-H.B., Woltering, secretaris-penningmeester, B. Martens en C. Hanssens, leden.

SPELERS: staande v. l. n. r.: Goemono, Moeïn, Pierits, Pattisinai, Samakoen, de Bruin, Manginsela, v. Amstel. Zittend v.l.n.r. Martherus, Stomps, Brotodiwirio, Vincent, Soekadi, v. Eeden, v. Slooten.

Bestuur voetbal-bond „Poerwokerto"

offensief vermindert naarmate het onze vermeerdert, waaraan alle liniën deelnemen zonder echter het verband te verbreken. Het is een lust ons elftal te zien werken! Ieder gaf zich geheel, één in het streven naar het groote doel: het Kampioenschap van Java! Op die wijze moet er gestreden worden, en op die wijze werd er gestreden, en het succes was volkomen.

Nog eenmaal weet Semarang door te dringen en Beeuwkes moet zelfs zoowaar handelend optreden. Dan is het weer onze beurt. Een prachtschot van Davies, juist over de lat, had beter lot verdiend. Zelfs Olive ziet kans nog een keurig schot in te zenden, dat Van Soest evenwel stopt. Na nog een aanval der onzen, door Kamperdijk op schitterende wijze onderbroken, kondigt de scheidsrechter het einde aan. De strijd was gestreden, onze zege volkomen!

Na afloop reikte de Resident van Semarang, de Heer Kern, den fraaien Tentoonstellingsbeker uit, waarbij ZHEdGestr, o. a. als zijn gevoelen uitsprak, dat het hem des te meer eer was dezen beker persoonlijk te overhandigen, daar ten duidelijkste gebleken was, dat het sterkste elftal gewonnen had. Spreker roemde het spel van het Batavia-team, bracht persoonlijke hulde aan aanvoerder Stom en zette een cheer in voor het Batavia-elftal, de kampioenen van Java! Krachtig galmde het hoera-geroep over het veld. Vervolgens dankte Captain Stom voor den prachtigen beker, waarbij hij de mededeeling deed, namens het Bestuur van den West-Java-Voetbal-Bond, de tropee als wisselbeker beschikbaar te stellen voor elk jaar te verspelen kampioenswedstrijden op nader door den W.J.V.B. te stellen voorwaarden en noodigde ten slotte het Bataviateam uit een driewerf hoera aan te heffen voor het Sport-comité en de Koloniale Tentoonstelling.

Vervolgens werd door den heer Soesman namens het Sport-comité der Tentoonstelling den heer Stom een krans omgehangen als een bewijs van hulde aan de overwinnaars. Hetgeen weder hoera's ontlokte. Daarna overhandigde het dochtertje van den Resident aan iederen speler een groote verguld-zilveren legmedaille, met de woorden erin gegraveerd: „Kampioenschap van Java. Afd. Voetbal." Hiermede was de officieele plechtigheid afgeloopen en trokken de spelers naar de kleedtent. Op het terras van het feestgebouw was het daarna nog lang een gezellig zitje en werden overal de wedstrijden nog eens overgespeeld, maar dan gezeten op stoelen en met een whiskytje, portje of champie in de hand. Menige felicitatie werd in ontvangst genomen. Bandoengers, Semarangers en Soerabajanen waren eenparig van oordeel dat het Bataviaasch voetbal superieur was boven al het andere.

1930 Het Soerabaia-team, dat, dank zij het medespelen van den oud-international Bakhuys, in topvorm was en Semarang met 11—2 wist te slaan.

Wat zal ik nog meer vertellen? Van diners? Speeches? Fuiven? Van parelenden wijn en nog parelender welsprekendheid? Bekend; het was een „reuzenjool"! Even wil ik toch het volgende memoreeren. Men verlieze niet uit het oog dat onze toer niet uitging van het Semarangsche Voetbal Lichaam maar direct van het Sportcomité der Koloniale Tentoonstelling. Waar nu bedoeld Comité wegens haar volhandigheid natuurlijk niet iederen sportman officieele of particuliere attenties kan bewijzen, ook al niet om financieele redenen, gezien de omvangrijkheid van het program, moet het mij van het hart, dat we waarlijk uitstekend ontvangen zijn, zoowel door het Comité als door heel Semarang. Den heer Fernhout zij hier in het bizonder dank gebracht voor zijn hulpvaardigheid en alle andere bemoeienissen. Het verblijf te Semarang vormde een geheel dat niet licht vergeten zal worden. Nieuwe vriendschapsbanden zijn gesloten, oude hernieuwd en alles heeft zeker medegewerkt om het voetbalspel in nog ruimer kring bekend te maken en te doen beoefenen. Wat met deze Stedenwedstrijden is bereikt, dat is de intiemere kennismaking der Bonden en het leeren waardeeren van elkanders opvattingen. Het geheel was een schitterend voetbalfestijn en een welverdiend succes voor de „Semarangsche".

Thà Thà.

Met een kwartier vertraging kwam jongstleden Dinsdagmiddag de expres van Semarang station Kemajoran binnenstoomen; thuis kwamen de overwinnaars! Een groote menigte had zich op het perron opgesteld: het Bondsbestuur was „au grand complet" tegenwoordig. Een kruisvuur van donderende hoera's van de aankomenden en van de wachtenden deden het stationsgebouw dreunen. Het was een vreugde zonder weerga. De Bond bood een lauwerkrans aan met een gloedvolle speech van den praeses, van de *Indische Sport* kreeg het elftal ook een krans, aan de felicitaties en het vragen en vertellen over en weer scheen geen eind te komen. Totdat toch eindelijk de troep in vijf fijne rijtuigen van het Hotel der Nederlanden het station verliet om bij Stam een voorproefje te hebben van de feestelijke reunie, welke alsnog ter eere der kampioenen zou worden gehouden.

Steden-wedstrijden 1934

De Soenan van Solo, vergezeld door zijne Echtgenoote en dochter, vereerde de Stedenwedstrijden met een bezoek

Semarang's Burgemeester, eveneens een groot voorstander der Sport, voor de microfoon

Indië's nieuwste aanwinst: Het Stadion te Semarang

De Bandoengsche voetballers, die het Java-Kampioenschap voor 1934 wisten te veroveren

Het Semarang-elftal dat een 3 — 1 overwinning op Buitenzorg boekte

Het Soerabaja-elftal dat den 2den dag den wedstrijd tegen Buitenzorg met 3—1 won.

De Bogorianan, die voor de eerste maal in deze serie wedstrijden naar het kampioenschap mededongen.

Sport in Beeld en Actueel Wereldnieuws, het beste en meest actueele geïllustreerde weekblad . . . . . bulletineert . . . . .

De Buitenbezittingen

door PAUL BLOEM

PAULTJE BLOEM JAVA'S BESTE BACK in de jaren 1916—1918, zooals wij hem kennen

en zooals Foltynski alléén hem kènt!

Hoewel het feitelijk voor de hand ligt mijn bijdrage aan dit boekwerk te geven met het beschrijven van een of ander betreffende voetbal op Java, wil ik toch even graag aan het verzoek voldoen een herinnering op te dis-schen, welke mij naar een gebeurtenis in het jaar 1925 te Pontianak terugvoert.

Het was na een prettige en mooie voetbalcarrière op Java en na een langdurig verblijf in Europa dat mijn werkkring mij plotseling naar Borneo's hoofdstad riep en dat ik hiermede het einde vreesde van mijn sportieve loopbaan. Hoe anders bleek dit evenwel te zijn toen ik daar al gauw leerde dat er, de omliggende plaatsjes als Sambas, Sinkawang, Pemangkat etc. medegerekend, niet minder dan 20 vereenigingen (Chineesche en Inlandsche) bestonden die in het competitie-verband van Ponti-anak speelden. Vooral het Chineesche deel was sterk vertegenwoordigd en wie de Westerafdeeling van Bor-neo kent, kent ook het groote, buiten alle verhouding staande inwonersaantal van de gele ingezetenen, die het land zelfs het hunne noemen en het „Jong China" hebben gedoopt. Na informatie bleek er nimmer een Hollandsche stem te zijn opgegaan om ook een Euro-peesche vereeniging te stichten en mijn lust om actief te blijven gaf het initiatief. Het voorstel had veel aan-hang en op een gezelligen soosavond werd de oprich-

ting van „Oranje" een voldongen feit. Wij kwamen waarachtig op papier tot de ontdekking, dat een eventueel Europeesch elftal (dit was zeer toevallig) even 7 spelers zou tellen, die hun sporen in Holland of op Java's velden hadden verdiend en gezien de moreele medewerking van den resident, een bekend Oud-International en den Overste, een bekend sportman uit vroegere dagen, nb. de twee hoogste ingezetenen, verder den gezelligen omgang, onderling tusschen alle Europeanen, groot of klein, zou succes niet kunnen uitblijven.

Nog was het feit er, dat ik correspondent was van het veel gelezen „Sport in Beeld" voor de Westerafdeeling en dit heeft de kroon op het werk gezet. Van de Directie van dit blad kreeg ik de toezegging 11 Gouden Medailles voor propagandadoeleinden en introductie te doen verspelen tijdens een feestweek, welke zich hiertoe uitstekend leende. Wat trof beter? En voor die begeerde muntjes er waren, was reeds tot ver over het water bekend, dat er in de hoofdstad gestreden zou worden tusschen een Europeesch, een Chineesch en een Inlandsch vertegenwoordigend elftal. De ongedwongen medewerking was verrassend, de animo was zoo groot, dat verder geen cent aan reclame behoefde te worden besteed en reeds weken tevoren de a. s. groote wedstrijden te Pontianak bij groot of klein, blank, geel en bruin het gesprek van den dag vormden.

Bij het jonge „Oranje" was het zelfs zoover, dat er oranje shirts waren besteld en de kracht van deze kleur kennend, leek het ons lang niet slecht gezien. Een schoone belofte werd gedaan, tot na den grooten strijd zou geen paitje of biertje worden gebruikt!

De overste had het voor de kazerne liggende militaire terrein, waarlangs een keurige tribune was opgebouwd, voor die gelegenheid beschikbaar gesteld en reeds vroeg in den ochtend van dien grooten dag had de stad met al zijn vlaggetjes en versieringen het aanzien van een bijzonder feestelijk gebeuren.

Uren tevoren stond het rijen dik langs de lijnen van het speelterrein, terwijl de vroolijkste deuntjes van de militaire kapel steeds meer toeschouwers schenen binnen te lokken. Bij loting werd beslist, dat het o.v. programma zou worden afgespeeld.

A. Oranje — Inlanders

B. Winnaar A — Chineezen.

Het sein tot beginnen bracht een gejoel onder de menigte teweeg en toen het Wilhelmus werd gespeeld, stond Oranje voor den Resident en den Overste gepresenteerd, terwijl diverse fotografen hun plicht vervulden.

Hoewel de wedstrijd tegen de Inlanders niet van spanning was ontbloot, traden wij na 2 × 15 minuten als overwinnaars uit het strijdperk, doch eerst nu zou „the big match" aanvangen, HET groote evenement zou plaats hebben.

De toejuichingen aan het adres van het Chineesche team gaven duidelijk te kennen, dat de gemoederen sterk gespannen waren, bij het binnenkomen viel schier elken speler een ovatie ten deel, vooral die spelers, die men speciaal, zonder op kosten te kijken, uit de beste Chineesche Clubs uit Singapore had laten overkomen. Hierdoor geenszins ontmoedigd stelden wij ons tegenover deze inderdaad veel betere ploeg op, vast besloten niets cadeau te doen en onder oorverdoovend gejoel nam het spel een aanvang. Wie beschrijft de vreugde van het plukje Europeanen op de tribune toen plotseling een onzer voorhoedespelers door de vijandelijke achterhoede heen brak en even verrassend als onmogelijk met bal en man in het net der tegenpartij rolde. Er waren geen vijf minuten gespeeld toen deze verrassing het Inlandsche en Europeesche publiek dol van vreugde en enthousiasme maakte. Geen resident, geen overste, geen gouden kragen, één menigte danste en schreeuwde, waaraan geen einde kwam, tot de bal opnieuw aan het rollen werd gebracht. Het „Oranje boven" klonk boven alles uit en het was alsof de Europeanen hierdoor als duivels op den bal zaten.

Spelers uit de Moesi-stad.

Toen opeens gebeurde het, dat ik naar een hoogen bal kopte en door den smak, welke ik over een Chineeschen rug maakte, herinner ik mij slechts vaag, dat de scheidsrechter den overtreder een waarschuwing toediende en in mijn doezeligheid niets vermoedend zag ik plots, dat deze kennelijk met het doel mij een klap toe te dienen, op mij afkwam, doch nog niet tot dit besef gekomen, zag ik tevens een blanke vuist tegen het woedende gezicht van den Chinees, die meteen als een zoutzak in elkaar viel. Het bleek de vuist van een mijner medespelers (ik zal het nooit vergeten, het was mijn chef), die alles blijkbaar had zien aankomen en mijn reddende engel speelde. Maar tegelijk was het Chineesche en Inlandsche publiek het veld opgedrongen en had een formeele vechtpartij plaats tusschen deze twee rassen, terwijl de Europeanen zich verstandig er buiten hadden gehouden. Slechts met de grootste moeite kon door de direct opgecommandeerde militairen ingegrepen worden en zeker is gebleken, dat er gevoelige klappen zijn gevallen. Het spreekt vanzelf, dat zelfs na terugkeer van de rust (de gemoederen waren evenwel lang niet gekalmeerd) niet werd doorgespeeld en dat militaire leiding zorgde voor uiteindelijke afvloeiing van het publiek langs diverse wegen.

Zoo kwam het, dat mijn chef en ik op het stoepje moesten verschijnen voor een Europeesche commissie, die het, ten spijt van alle rechtvaardigheid, in verband met de toen heerschende moeilijke politieke omstandigheden, noodig en tactisch achtte, ons tijdelijk te schorsen. Slechts dit zou een verzoening tusschen blank en geel ten gevolge kunnen hebben, zoodat wij, als handelsmenschen, ons graag hierbij neerlegden, gezien de omzetten, die wij in zaken nog hadden te verkrijgen. Toen besloten werd den wedstrijd niet over te spelen, ging ik nog verder en ik kon mijzelf niet dankbaar genoeg zijn, dat ik zelfs de medailles aan het Chineesche team deed overhandigen, welke geste door hen ten zeerste werd geapprecieerd. Hiermede was de vrede teruggekeerd, maar er dient te worden verteld, dat mijn chef en ik, geloof het of geloof het niet, aan den rand van het graf hebben gestaan. Den volgenden dag bleek nm. dat een Europeesche militaire verpleger, die evenwel als politiek ongewenscht element bekend stond, in de boeien op de KPM-er „Merkus" werd gezet, om zich te Batavia voor den Krijgsraad te verantwoorden. Deze man had zich dusdanig door de emotie van den strijd vergeten en het gebeurde had zijn gemoed zoo beneveld, dat hij behalve nog anderen, ook mijn chef en mij met een revolver gewapend is komen opzoeken om ons te dwingen onrecht te bekennen. Door onze afwezigheid en zeer tactisch optreden van een mijner in hetzelfde hotel wonende vrienden is dit plan echter middels een schuimend biertje en een Negresco-sigaar verijdeld!!

Maar op Pontianak was een Europeesche vereeniging gevestigd, waartegen met alle respect door geel en bruin werd opgezien!.

SPORT TE BANDJERMASIN.

Ter gelegenheid van de opening van de tweede Bandjermasinsche Jaarbeurs 1927, werd tevens de gemeentelijke sporttribune officieel en feestelijk geopend in tegenwoordigheid van den Resident der Zuider- en Ooster-Afdeeling van Borneo. Bij die gelegenheid werd ook door den Bandjermasinschen Voetbalbond een Voetbalwedstrijd georganiseerd van Veteranen tegen Hyper-veteranen.

Een Hollandsche Jongen vindt den ronden voetbal uit

•

In technische voetbalkringen trekt op het oogenblik de aandacht een naadlooze voetbal, zonder veter, zonder vetergaatjes enz.

Met den uitvinder van dezen bal, den heer F. A. van Zimmeren, leeraar aan de K. W. III te Batavia C., hadden wij een onderhoud over de wordingsgeschiedenis van dezen bal, waarvan hieronder het résumé volgt.

DE ZIMBAL

Op 22-jarigen leeftijd, als velen hun sportloopbaan gaan beëindigen, kwam de uitvinder van de allernieuwste constructie op gebied van leeren speelballen, eigenlijk pas in aanraking met een tak van sport, korfbal, waarbij gebruik gemaakt werd van het befaamde bruine monster.

Een paar jaren later, in 1914, werd hij, grootendeels vrijwillig, belast met het onderhoud van het spelmateriaal der club Fluks te Leiden en van dien tijd af dagteekent ook zijn strijd tegen de onvolmaaktheden van den speelbal.

Al spoedig waren de Fluksballen voorzien van een primitief, maar uitstekend werkend, metalen ventiel, waardoor de bal bij het oppompen niet behoefde opengemaakt te worden .... In 1922 vroegen, bijna te gelijkertijd, een Franschman én een Duitscher patent aan voor een metalen ventiel in voetbalbinnenballen; dus acht jaar later en .... die ventiels waren veel te gecompliceerd om succes te hebben, maar het waren de eerste welke gepatenteerd waren. Ook van Zimmeren had niet stilgezeten en had vorderingen gemaakt: zijn ventiel werd steeds beter, maar pas in November 1933 werd het rijp geoordeeld en patent aangevraagd.

Evenwel, hoewel steeds werkend aan de perfectie van zijn metalen ventiel, was van Z. toch tot het inzicht gekomen, dat de oplossing der moeilijkheden van den voetbal niet in de ventielkwestie lag, maar in den buitenbal zelf; én zoo, op een laten avond in zijn ouderlijk huis, tijdens zijn jongste verlof, terwijl hij zat te piekeren, trok hij voor de duizend-en-eerste maal een paar krasjes op het papier en, als wijlen Archimedes, kon hij uitroepen : „Daar staat het !"

En daar stònd de ZIM-bal, in een paar, voor niet-ingewijden onbegrijpelijke, krasjes. De schets uitwerken was werk van een oogenblik en een paar dagen later slaagde een zadelmaker erin een bal te maken, die evenwel nog een stukje buitennaad vertoonde, zooals een polobal dat heeft.

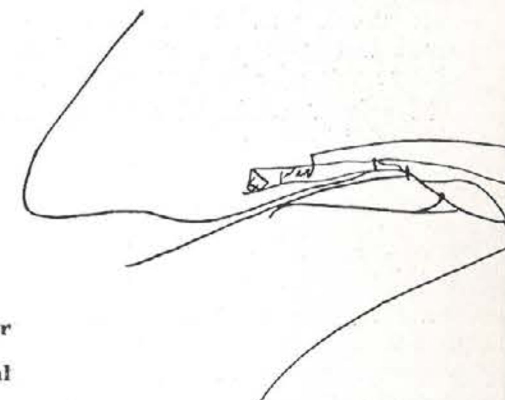
Er werd geëxperimenteerd en vele kleinigheden verbeterd en een paar weken voor het einde van het verlof werd toevallig een fabriekje ontdekt waar men in staat bleek een echten ZIM-bal te maken, d.w.z. zonder eenigen buitennaad en met dit product, van Jac. Rompa & Zonen te Terheyden bij Breda, werd een propagandatocht ondernomen: acht wedstrijden in Nederland, waarbij allen, die met den bal kennis maakten, even geestdriftig waren en toen naar Engeland, waar de uitverkoren fabrikant een kapitaaltje over had voor het patent, maar waar de uitvinder genoegen nam met een royalty.

Zooals al gezegd, er was eerst patent genomen, want Mercurius is nog altijd de beschermgod van den handel.

Ook in Frankrijk en Duitschland bleken de later bezochte fabrikanten erg gesteld op een licentie, zoodat de ZIM-bal zijn weg wel zal vinden en eigenlijk al gevonden heeft. Het doet den uitvinder steeds groot genoegen te constateeren, dat ieder, die den bal ziet mèt de manier van monteeren en oppompen en omgekeerd, versteld staat over den eenvoud en het gemak, waarmee alles gebeurt en zich tevens verbaast over het feit, dat de heele reeks handelingen van monteeren-oppompen-afbinden en sluiten, kan gebeuren in een paar minuten: zonder eenige bijzondere haast in drie, hoogstens vier, terwijl voor het démonteeren hoogstens twee minuten noodig zijn.

■

De Uitvinder van den Ronden voetbal

De voordeelen van den bal zijn nogal vele, waarvan enkele eigenlijk zijn: ontbrekende nadeelen; zoo bvb: koppen geschiedt voortaan zonder gevaar, evenals vangen door den keeper; de bal is ongeveer uitgebalanceerd, waardoor valsch effect uitblijft, de bal bij een schuiver niet huppelt, maar glijdt, het schot en het plaatsen zuiverder zijn en de typische vormverandering in de lucht niet optreedt.

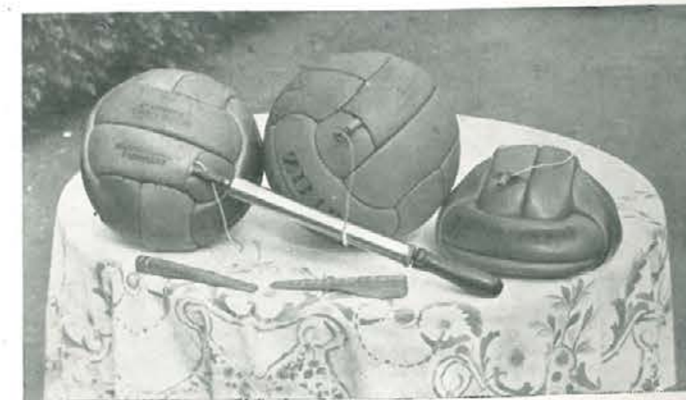
Er is geen sprake meer van: breken van veters, uitscheuren van vetergaatjes, doorprikken van den binnenbal, verstuiken van duimen en vingers, van puistvorming of open-blijven-staan, van loshangende veter-eindjes en, zeer eigenaardig, de zwakke plaats van alle andere ballen, de opening n.l. is hier de sterkste plaats.

Van zeer groot belang is ook, dat, tengevolge van deze constructie, de bal natuurlijk bij en door gebruik wel uitzet, maar regelmatig, en daardoor in normale gevallen rond blijft, waardoor hij meerdere malen in een hoogere-klasse-wedstrijd kan en mag gebruikt worden, wat een enorme besparing beteekent.

De constructie is volstrekt niet beperkt tot den voetbal, maar kan eveneens worden aangebracht aan een polo- , hand- , korf- , rugby- , vuist- en medicinbal, terwijl de stof ook niet leder behoeft te zijn, maar gerust kan wezen rubber, canvas of iets dergelijks.

Het een en het ander bij elkaar genomen laat het zich heusch aanzien, dat binnen weinige jaren de ZIM-bal een voorname plaats zal innemen onder de diverse speelballen: we vreezen — of hopen — zelfs, dat deze unieke constructie een meedoogenloos concurrent zal blijken en de andere, nu bestaande constructies van de markt zal verdrijven.

EEN PERSOONLIJK WOORD BIJ DE VERSCHIJNING VAN

Wanneer een boek als dit e i n d e l ij k persklaar ligt en de verschijning nog maar een kwestie van enkele dagen is, dan is het niet verwonderlijk dat de uitgever zich aan het mijmeren zet en in gedachten alles de revue laat passeeren wat met de samenstelling en de uitgave van zijn boek verband houdt.

Hoe komt zoo'n idee op en .... hoe tot uitvoering?

Het eerste is gemakkelijk genoeg!

Een oude photo die je toevallig onder oogen komt en die je dagen van weleer uit het voetbal-leven in herinnering roept.

Die je ineens doet beseffen hoe het voetbal zich in Indië heeft ontwikkeld van het primitieve en gemoedelijke van *tempo doeloe* tot de gereglementeerde en ingewikkelde organisatie van thàns, waardoor veel verbeterd werd, maar waardoor ook jammer genoeg wel wat heel veel van het gemoedelijke verlóren ging.

En dan meet je de belangstelling, welke je bij anderen hoopt te vinden, af naar je eigen enthousiasme en dan pieker je en ben je er voor jezelf ineens zeker van, dat er bij duizenden belangstelling m o e t bestaan voor een goede geïllustreerde geschiedenis van het voetbal-leven.

Die zekerheid, die o v e r t u i g i n g, dat je een *goed* idee bij den kop gepakt hebt, die moeten dan verder je loods zijn.

Want als het denkbeeld er eenmaal is, dan rijst de vraag, „hoe moet ik dat nu tot uitvoering brengen?"

Het wordt een eerezaak de bezwaren te overwinnen en tot stand te brengen waar je aandacht zich op concentreert.

*

De éérste teleurstelling. De match die je met sprekende cijfers dacht te winnen, wordt een nederlaag. De drukker die je denkt, dat hij je met open armen zal ontvangen om het fortuintje dat je in zijn schoot komt werpen, die ziet dat fortuintje nog niet zoo gauw.

Die gaat rekenen en stelt zich practisch de vraag wat het zal gaan kosten. Dàt zijn voor hem de reëele cijfers en de toekomstige baten die je zelf ook heel erg reëel vindt, die blijven voor hem een slag in de ruimte.

Dan zegt hij „nee", en dat zit je met je idee!

Je probeert het bij een ander en die wil ook niet.

Twee wegen staan er dan voor je open. Je kunt het opgeven en zeggen, „het gaat niet", of je kunt je tanden op elkaar klemmen en zeggen „het moet".

Dan ga je aan het werk, zoo'n beetje in de lucht. Je probeert bij een paar groote concerns belangstelling te krijgen, welke zich uit in den vorm van een advertentie. Als je dan wat toezeggingen bij elkaar hebt en denkt te kunnen bewijzen, dat er toch inderdaad wel belangstelling voor je idee bestaat, dan ga je het bij zoo'n zelfde drukkerij weer eens probeeren en .... je stoot weer je neus.

Als je vertrouwen dan maar groot genoeg is, dan ga je met een lachje van superieure meerderheid de deur uit en je haalt je schouders op over die domme menschen, die er maar niet aan willen.

Ineens komt er dan iemand, juist als je het het allermeest noodig hebt, die je wel wil helpen.

De eerste op dat lijstje, dat gelukkig nog al uitgebreid is geworden, is de Clichéfabriek Batoetoelis, waarvan de directeur, de heer Kellermann, zich bereid verklaarde om cliché's te maken van de photo's, welke ik ondertusschen bij elkaar gezocht had.

Dat waren er niet zoo'n klein beetje, maar wat Kellermann doet, doet hij goed en binnen een paar dagen waren de cliché's er en had ik de afdrukken, zoodat ik een opzet van mijn boek kon maken en de menschen wat kon laten zien!

Als je zoover bent, dan heb je het al een heel stuk gewonnen, want dan is de basis van je werk gelegd.

De belangstelling was er, vooruitbestellingen stroomden binnen, de recensies in de bladen over wat ik al kon laten zien waren daverend.

Een kleine drukkerij was aan den arbeid getogen. Zette het boek half af en .... ging failliet. Nieuwe stagnatie dus.

*

Toen een berichtje in de bladen over den heer Khouw, die zijn brevet als sportvlieger had behaald.
Een sportsman dus van het puntje van zijn grooten teen tot de kruin van zijn hoofd.

Zou hij ook wat voor „voetbal" voelen?

Probeeren maar. En ziet, de heer Khouw voelde in principe voor het denkbeeld. Zag als sportsman, hoewel hijzelf nooit een voetbalwedstrijd had gezien (tenzij uit de lucht), dat zoo'n boek belangstelling moest wekken. Zoodat de financieele moeilijkheden meteen uit den weg waren geruimd.

Het aspect was toen geheel veranderd. Ik kon mij nu direct tot een flink en actief bedrijf wenden en ik ging naar de drukkerij De Unie, welker directeur, de heer N. Metselaar, zelf sportvlieger, inzag dat het niet alleen wat aardigs, maar ook wat van belang kon worden.

Zoodat nu de persen van De Unie snorren en „Veertig jaar voetbal in Indië" naar ik hoop in de boekenkast van alle voetbalveteranen zal staan en zijn plaatsje zal hebben op de rommelige tafel van de jongeren naast hun Bos-atlas en hun Fransche grammaire, waarbij ik vertrouw dat het hen van hun zware studies niet al te veel zal afleiden! ....

....

Deze reminicenties over wat in de afgeloopen maanden gebeurde en de prettige herinneringen welke er door in mijn leven zijn vastgelegd door den spontanen steun, dien ik kreeg, (de minder aangename dingen ben ik lang weer vergeten) roepen vanzelf ook vroegere herinneringen in mijn gedachten terug.

Een beeld. De oude Zaalberg. De krachtfiguur, die voor den Indischen jongen zooveel deed. Met zijn pen en ook buiten zijn blad. Een der oprichters van het I. E. V. en tot zijn dood toe voorvechter ervan. Maar tegelijk ook een gemoedelijk mensch, die met de jongeren kon meeleven.

En zijn zoon en ik kregen toestemming om op het achtererf van zijn ruime woning in Laan Raden Saleh een voetbalwedstrijd te organiseeren.

Als bal zou fungeeren een .... djeroek bali. Zachtgeklopt en in de zon gedroogd.

De groote dag was er. De elftallen waren compleet, blakend van strijdlust. Een mangaboom en een jeugdige flamboyant teekenden den eenen goal af. De andere werd gemarkeerd door de pilaren van de bijgebouwen. De mandibak was de onontbeerlijke slokkan waarin van tijd tot tijd de bal zou moeten verdrinken.

Maar de met zooveel zorg speelklaar gemaakte „bal" was er niet.

Nergens meer te vinden. Een heidensch kabaal brak los. Toen op den achtergrond Pa Zaalberg. Waarom wij hem in zijn middagdutje stoorden.

Wijlen Pa Zaalberg

Tja, de bal..........

De bal? Of ja, en toen met een breeden glimlach: „dien heb ik opgegeten!"

Maar een àndere bal, een echte, keihard opgepompt, kwam in de plaats daarvan te voorschijn! ....

Zoo speelde ik mijn eersten heuschen wedstrijd. Ik weet niet meer wie gewonnen heeft.

Maar ik vergeet nooit dat figuren als Pa Zaalberg en zooveel anderen, die geen officials waren in de voetbalwereld, door hun medeleven met wat wij deden, ontzaglijk veel hebben gedaan om het voetbalspel tot het tegenwoordige peil van ontwikkeling te brengen.

Door hun zoo gaarne verleende hulp, door hun eigen jeugdig enthousiasme, die zich op zooveel verschillende manieren uitten.

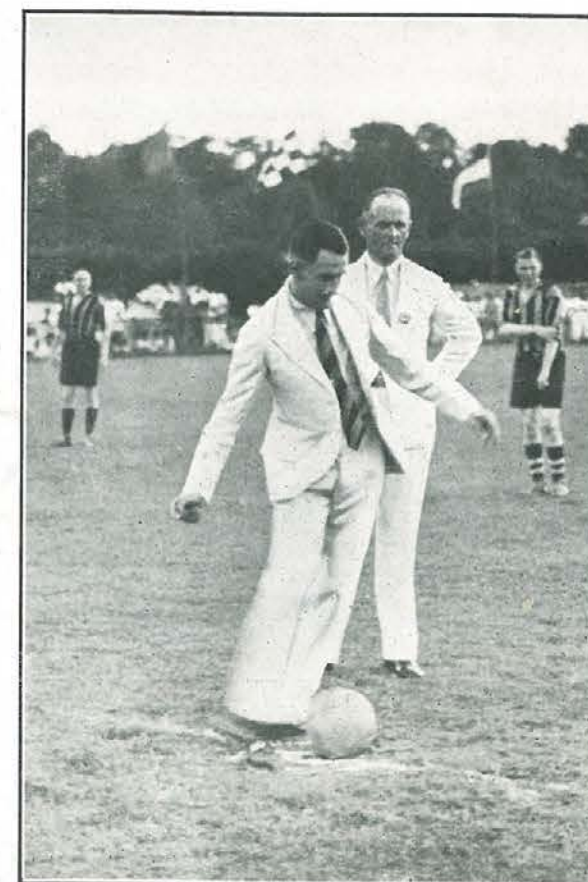
....

En zoo is „Veertig jaar voetbal in Indië" thans verschenen. En wil ik eindigen met een woord van dank aan allen die de uitgifte van dit werk hebben mogelijk gemaakt.

B.

Jonkvrouwe De Jonge, geb. Baronesse van Wassenaer, de echtgenoote van onzen Landvoogd, gaf meerdere malen daadwerkelijk blijk van Haar hooge belangstelling voor de voetbalsport, in het bijzonder, wanneer onze voetballers zich in dienst der weldadigheid stellen. Op deze foto ziet men Mevrouw De Jonge met de beide freules en den algemeen secretaris en mevrouw Gerke op de tribune van B.V.C., bij een wedstrijd, welke ten bate der dierenbescherming werd gespeeld.

Moge de belangstelling van Mevrouw De Jonge stimuleerend werken op die van anderen en moge, wanneer het eens tot de groote weldadigheidswedstrijden kan komen, ook het damespubliek in grooten getale aanwezig zijn, opgewekt door het voorbeeld, dat de echtgenoote van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal zoo menigmaal gaf.

ALGEMEEN INDISCH DAGBLAD
DE PREANGERBODE
ALGEMEEN HANDELSBLAD
Bintang Timoer
BATAVIAASCH NIEUWSBLAD
DE BUITENZORG POST
DE INDISCHE COURANT
de Java-Bode
DE KOERIER
Deli Courant
DE LOCOMOTIEF
DE MALANGER
DE OOSTHOEKBODE
De Sumatra Post
DE VOLKSSTEM
Djawa Barat
DJOKJASCH DAGBLAD
DJOKJASCH DAGBLAD
HET NIEUWS VAN DEN DAG
HET NOORDEN
KEDIRISCHE COURANT
KENGPO,
MAKASSAARSCHE COURANT
MATARAM.
MIDDEN-JAVA
NIEUWSBLAD voor de Residentiën PALEMBANG, DJAMBI en BANKA
Nieuwe Soerabaja Courant
SOERABAIASCH-HANDELSBLAD
SUMATRA-BODE.
Soekaboemi-Post
SIANG PO
SIN PO.

EN EINDIGEN WIJ MET DE HOOP UIT TE SPREKEN, DAT:

Geeft Indië zijn Voetbaldag

SPOEDIG BEWAARHEID MOGE WORDEN, MEDE DOOR DEN ONMISBAREN STEUN DER N. I. DAGBLAD-PERS.

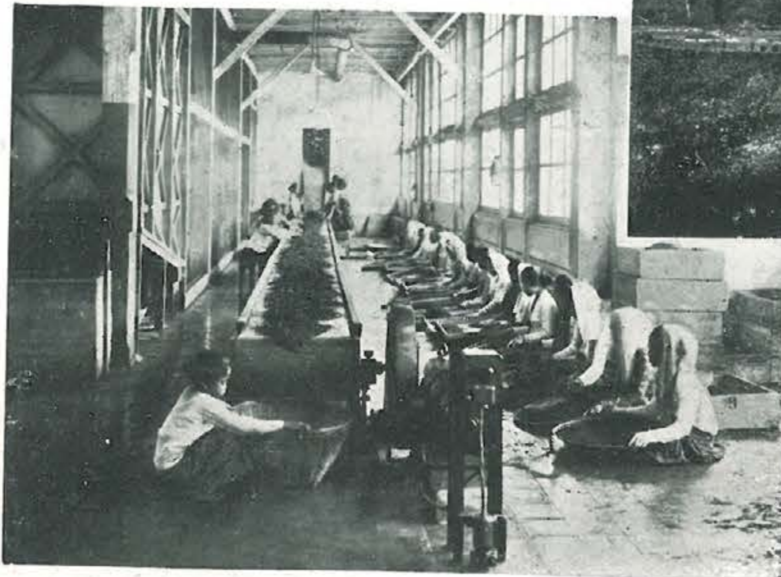
de Gouden Jeugd

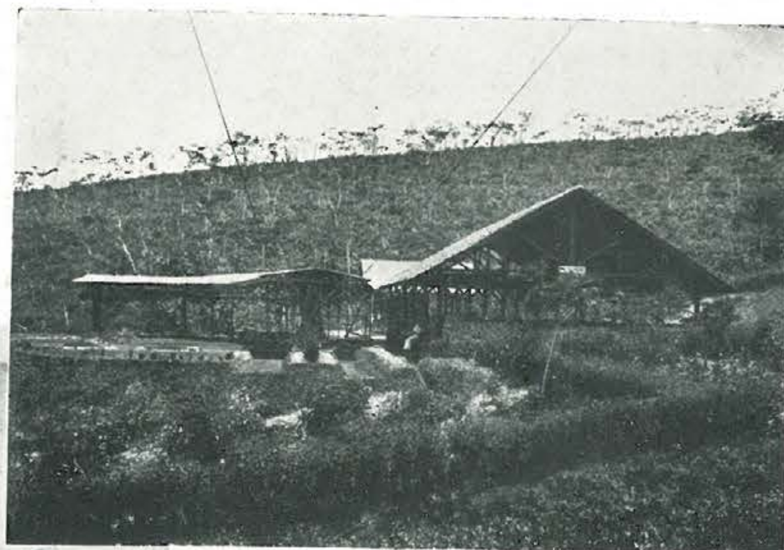
UITGEVER
W. BERRETTY
SOEKABOEMI

CULTUUR MIJ. PONDOK GEDEH

TJIGOMBONG

De bereiding is ook niet zoo eenvoudig!!

Een hoekstation van de 8 K.M. lange kabelbaan

Zie de zorgvuldige sortatie

Een kijkje in de zeer geurige Asam Theetuinen

DRUK DE UNIE
BATAVIA-C